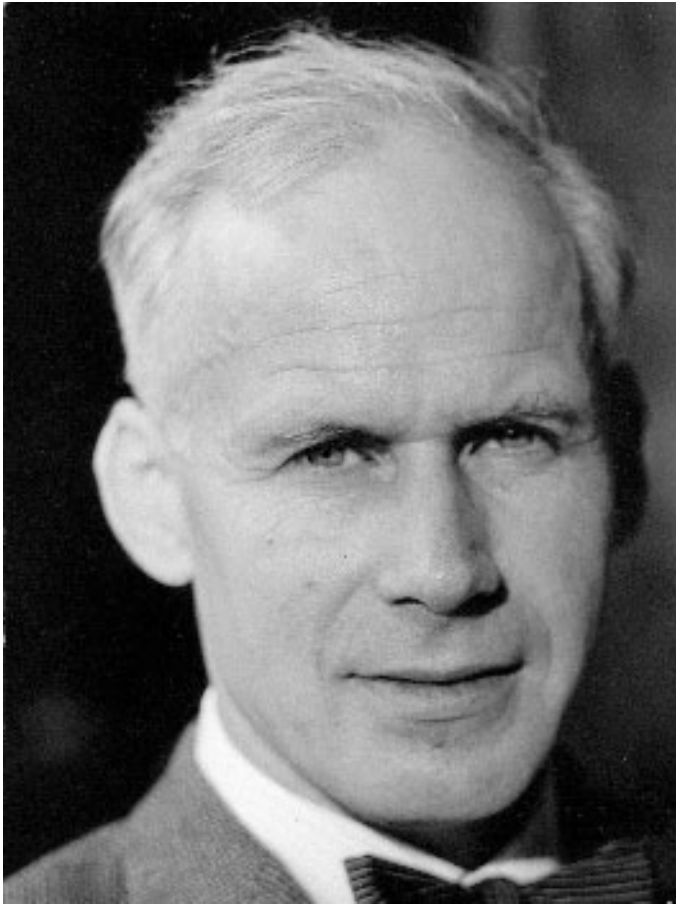

UR
OLOF LAGERCRANTZ
BIBLIOTEK

OLOF LAGERCRANTZ (1911–2002)

INLEDNING

VID DROTTNINGHOLM i slutet av en lantlig väg låg Olof Lagercrantz sista hem. I hans kombinerade arbetsrum och bibliotek stod hans morfars morfar E. G. Geijers skrivbord vid fönstret. En vägg var täckt av inramade teckningar och planscher och två av mycket välfyllda bokhyllor. Biblioteket var under hela Lagercrantz liv i ständig förändring. Böcker skänktes till vänner och familjemedlemmar samt såldes eller byttes in på antikvariat. Det som stod kvar vid hans död speglar hans intressen, sympatier och antipatier. Böcker som betytt något för honom, men säkert även sådant som blivit kvar, av pietet eller lika gärna av slump. Olof Lagercrantz var en av 1900-talets mest besatta bokläsare och biblioteket bär syn för sägen. Många av volymerna är nötta, några är snedlästa, i ett flertal finner man Lagercrantz kommentarer och noteringar, ofta behändigt samlade på det sista bladet.

Även om merparten av Olof Lagercrantz boksamling består av skönlitteratur, slås man snart av den stora mångsidighet biblioteket speglar – geografiskt, genremässigt och kronologiskt. Här finns *Gilgameseposet*, Stiernhielms *Musae suethizantes*, Mao Tse-tungs *On the question of the national bourgeoisie and the enlightened gentry*, Paul Celans *Niemandrose* och E. Rosenbergs ornitologiska klassiker *Oset och Kvismaren*. De tycks alla känna sig fullständigt hemma i biblioteket.

Trots dessa olikheter finner man hela tiden förbindelser mellan böckerna, även sådana som vid första anblicken inte tycks ha något gemensamt. Personligt färgade stråk går genom biblioteket och dyker upp i flera sammanhang.

Ett av dessa är det finlandssvenska. Olof Lagercrantz hade allt sedan ungdomen känt särskilt för Finland. Där bodde en av hans närmaste vänner under 30-talet, Inga Lindholm. Där hämtade han inspiration från författarvänner som Björling och

Enckell och lyssnade till Hans Ruins litteratur- och estetikföreläsningar. Därifrån hämtade han föreläsarens dotter Martina Ruin till hustru. Knappt hade de gift sig när Olof Lagercrantz gick ut i krig på Finlands sida mot Sovjetunionen. Han gjorde vad han kunde med hänsyn till sin bräckliga hälsa och i kraft av sin självständiga penna. Fronttidningen *Den frivillige* hann utkomma med 10 nummer innan den lades ned eftersom kriget tog slut. Kontakterna med Finland fortsatte genom redigerandet av antologier, utgivning av Edith Södergrans brev till Hagar Olsson med mera. Ända till slutet av sitt liv fick Lagercrantz motta dedikationsexemplar skickade från Finland. Nu hette avsändarna Merete Mazzarella och Tua Forsström.

Ett annat av dessa stråk i biblioteket utgörs av en enda person. Ingen författarkollega och vän har satt så djupa spår i biblioteket som Gunnar Ekelöf. Naturligtvis finns i princip hela hans produktion i biblioteket, men det slutar inte där. I ett antal delvis ganska oansenliga böcker av konsthistorisk eller kuriös karaktär har Lagercrantz noga antecknat att de är gåvor från Ekelöf och när de överlämnats. Än mer intressant att upptäcka är hur flitigt Lagercrantz antecknat var Ekelöf förekommer eller kan göras till jämförelseobjekt i andra författares produktion. Detta syns i Arne Melbergs, Stig Larssons, Jan Håfströms och många andras texter. Läser man Lagercrantz egna ord möter man samma sak, Ekelöf dyker upp som referens, exempel och uttolkare när han skriver om Proust, Swedenborg, Södergran eller diktning över huvud taget. Lagercrantz lärde känna Ekelöf i mitten av 30-talet. Deras vänskap fördjupades ständigt fram till Ekelöfs död 1968. Därefter fortsatte han hela tiden att vara osynligt närvarande för Lagercrantz.

Det inbjuder än idag till debatt när man tar upp Olof Lagercrantz politiska och moraliska ställningstaganden. Här är inte platsen att föra den diskussionen, men bläddrar man lite bland den biografiska och politiska litteraturen i hyllorna hittar man flera böcker som kan sägas behandla de utsattas kategori. Motståndare till Vietnamkriget, vittnen från Gulag och Warszawaghattot, de landsflyktiga, de koloniserade, de svaga – för dessa kände Lagercrantz ett moraliskt ansvar. Och även här löper trådar mellan böckerna. För att skriva om Nelly Sachs behövde han läsa Chaim A. Kaplans dagböcker från Warszawaghattot. Joseph Conrad får oss att bättre förstå Frelimoledaren Eduardo Mondlane i Moçambique. Exempelen kan flerfaldigas.

Olof Lagercrantz ville att hans böcker skulle katalogiseras och säljas efter hans död. Kanske ville han, som så frikostigt delat med sig av sina läsupplevelser, på detta sätt även dela med sig av sina böcker.

Lothie Lagercrantz
11 aug. 1933.

Of Lagercrantz
1885

Jag vill du ej menas Åminst jag hvar som
känftar lycka om dig, men dock endast lycka
om dig - som en beaktning. Med alltid fast
fast äppel och smultron på ditt uppstånd, gör
mig den värdigheten att öfver dig dömmas, och
den värdigheten att dömmas den ej är mer än beaktning
och jag förklarar här din förmodan att det endast
är för dig jag ej får ömtala den i sin helhet.
Men då kunden om det deraf undslipper man
så bör du ej lagas det istället om Modesthet
är en värdig egenskap, så är kärleksfullt
och värdes en beaktning nödvändig. Den som
skundar för hvad han är och vad han
som utöfvar att vi

Jag har haft
berättat

Lite
att i
terno
Korsu.

detta affeend, jag
som hans fast värd,
dij Åminst är hon
du jag liksom
den bästa som jag
och älskar den
värdig någon sådan
och letar efter en
mer - i ett Lycka

Eller har
bröf, jag tror att
Eller, eller rätta
har någon liten
värdig mina övriga
hurv förhånder, är
den man högst

Har du last
för det om honom,
bort någon timme

MIN FÖRSTA KRETS

SITT STARKA OCH KOMPLEXA förhållande till släkt och uppväxtmiljö har Olof Lagercrantz redogjort för på flera ställen. Inte bara i de självbiografiska essäerna och böckerna, utan även i lyriken och litteraturkritiken finns slakten, barndomen och uppväxten med. Ibland omtalas personer, händelser och miljöer med tacksamhet och målas i ljusa färger, ibland lyfts andra sidor fram och ur det förgångna hämtas en rad varnande exempel på mörka krafters spel.

Hans morfars morfar var Erik Gustaf Geijer och vid dennes skrivbord författade Lagercrantz många av sina egna böcker och artiklar. Politikern, landshövdingen och nonsensversförfattaren Hugo Hamilton var hans morfar och skriftställaren F. U. Wrangel hans farmors bror.

Utförligast behandlas släktarvet och uppväxten i den självbiografiska *Min första krets* som utkom 1983 och fått ge namn åt den första avdelningen i denna katalog. Här har vi samlat böcker som på olika sätt har att göra med släktminnen och -traditioner med exempel ur bl.a. E. G. Geijers, Hugo Hamiltons och F. U. Wrangels produktion. Hit har även förts böcker med dedikationer till eller från olika släktingar, proveniens-exemplar etc. Några enstaka fotografier och handskrifter kryddar samlingen.

Bland böckerna i denna avdelning hittar man också ett antal som ansetts särskilt betydelsefulla för den unge Lagercrantz innan han debuterade som författare. I flera fall rör det sig om enkla klassikerutgåvor av t.ex. Topelius, Dickens och Heine. Flera av exemplaren omtalas explicit i *Min första krets* och följde Lagercrantz genom hela livet. Alla böcker som skulle ha kunnat få plats här är dock inte medtagna. Urvalet är subjektivt och vissa böcker återfinns i stället i de avslutande avdelningarna äldre böcker, svensk litteratur och utländsk litteratur.

I. [ANDERSEN, HANS CHRISTIAN. *Eventyr*. Med 125 illustrationer efter originaltegninger af V. Peder- sen, skaarne i træ af Ed. Kretzschmar. Köpen- hamn, B. Luno, (1849)–50.] 8:o. (3, 1 blank), 14, 33–522 s. & 24 plr. Med illustrationer i texten. Sned- läst brunt klbd. Titeletiketten med repor. Solkig och fläckig, se t.ex. s. 235–38 och 299–300. Några il- lustrationer och planscher kladdigt färglagda. Lag- ning nederst på andra bladet. Liten pappersskada på s. 118–19. Med författarens dedikation till ”Blommen på Kinnekulle[.] / skalden Gejers dat- terdatter / den lille Anna / bragte jeg i hendes fødehuus / denne Bog; nu, efter 16 a[ar] / fornyer jeg Indskriften i det jeg hilser paa den / friske unge blomst i Upsal[a] / comtesse Anna Hamilton. / H. C. Andersen / sept 1865”. Dedikationen skuren med förlust av någon enstaka bokstav samt med lag- gad reva tvärs över. Med Anna Hamiltons namn- teckning. Ur Agnes von Krusenstjernas bibliotek. Smutsitelbladet, titelbladet och andra arket i bo- ken saknas! *12000

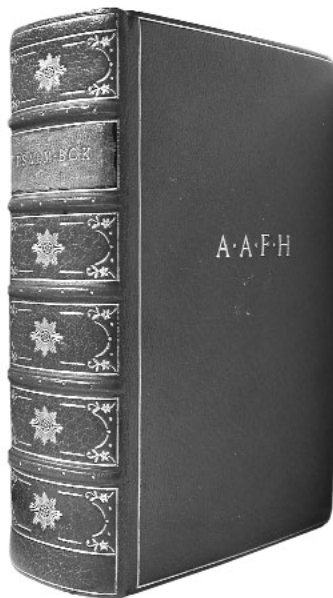
Nielsen H. C. *Andersen bibliografi* 551. Dedikationens motta- gare är den unga Anna Hamilton Geete, som bl.a. skrev *I sol- nedgången* och även introducerade Mark Twain i Sverige. I reseskildringen *I Sverige* skriver Andersen om besöket hos Hamiltons på Kinnekulle: ”Blommen på Kinnekulle’ i sin dotterdotter, liten Anna”. Även i självbiografen *Mit livs eventyr* nämns Anna med kärlek. Hon var vid skaldens besök ett och ett halvt år gammal. Boken nämns i fjärde delen av *I solned- gången* och Hugo Hamilton, bror till Anna, berättar i sina *Hågkomster*: ”Det exemplar av Andersen, som vi så ivrigt stu- derade, var för övrigt en gåva till Anna från den store dikta- ren, då han en gång besökte mina föräldrar på Blomberg”. Författaren missminner sig när han skriver att Anna fått bo- ken vid själva besöket. Den utkom först efter Andersens Sve- rigeresa, och med exemplaret följer en kopia av ett följebrev till Annas far Adolf Hamilton från Andersen när han skick- ade boken. Det är daterat den 6 januari 1850. Vid nästa Sve- rigeresa 1865 hade Adolf Hamilton blivit landshövding i Uppsala och anordnade festligheter för den högt uppburna diktaren. Andersen passade nu på att dedicera boken. Den ärvdes efter Anna Hamilton Geetes död av hennes syster- dotter Agnes von Krusenstjerna, som enligt Lagercrantz biografi var ”mycket stolt över den”.

Anna Hamilton

”Blommen på Kinnekulle
Skalden Gejers Datterdatter
den lille Anna
bragte jeg i hendes Fødehuus
denne Bog; nu, efter 16 a[ar]
fornyjer jeg Indskriften
i det jeg hilser paa den
friske unge Blomst i Upsal
Comtesse Anna Hamilton.

H. C. Andersen
Sept 1865.

I.

3.

2. ANDERSON, HEDDA. *Norska konungasagor*. Sthlm, 1894. (4), 188 s. & plr. Rikt dekorerat nött rött oklbd med blekt rygg och några fläckar på bakpärmen. Med premieetikett inklistrad på främre pärmens insida. *100

Planscherna är av Jenny Nyström. Av premieetiketten framgår att boken värterminen 1895 givits till "Lärjungen Karl Lagercrantz i klass IIIc vid Stockholms norra latinläroverk." Med största säkerhet har vi att göra med Olof Lagercrantz far, som vid tiden var 12 år gammal.

3. *Den svenska psalmboken*. Af konungen gillad och stadfästad år 1819. Sthlm, 1912. 3–624, 1–426, (1) s. Vackert rött samtida marokängbd med grön, blekt titeetikett, upphöjda bind, rikt guldornerad rygg, enkla ramverk, kantförgyllning och inre denteller (Hedberg). Marmorerat helt guldsnitt. Spår av veck i övre hörnet på de första bladen. Revor från yttre marginalen delvis in i texten på s. 405–10 i andra pagineringsföljden. Med tillskrift till Florrie från Hugo Hamilton daterad 1916 och bokstäverna A. A. F. H. i guldprägling på främre pärmen. *1500 Den märkliga pagineringen i början beror sannolikt på att ett inledande blankt blad inte bundits med. Även Kungliga bibliotekets exemplar saknar detta blad. Med illustrationer och vinjetter av Olle Hjortzberg. Psalmboken kan sägas vara ett sidoprojekt till hans monumentala bibelutgåva, vilken han arbetade med från 1906 till 1927. Hugo Hamilton var Olof Lagercrantz morfar och Florrie dennes dotter. Initialerna på pärmen står för Florries fulla namn: Agnes Anna Florentina Hamilton.

4. DICKENS, CHARLES. *Lysande utsikter*. Eller Pip Pirrips märkvärdiga levnadsöden. Översättning från engelskan av Tom Wilson. Sthlm, 1922. 466 s. Solkigt, ngt fläckigt och nött rött klbd med blekt rygg. Småfläckigt och med rejäl fläck på s. 26–29. Med Olof Lagercrantz namnteckning på titelbladet. *200

I en artikel i *Bokvännen* 1946 skriver Olof Lagercrantz: "När jag var 11 år fick jag Dickens 'Lysande utsikter' i Björck & Börjessons av Tom Wilson översatta upplaga. Boken är nu inbunden i rött klotband och hör till mina käraste." I sin Krukenstjärnabok understrycker Lagercrantz Dickens popularitet i och betydelse för den Hamiltonska familjekretsen.

5. DOSTOJEVSKIJ, FJODOR. *Vid ruletten*. Sthlm, 1917. 158, (2) s. Häftad och oskuren. Omslaget något nött och med revor i falsarna. Liten bit borta av bakre omslag. Med Lottie Lagercrantz namnteckning daterad 1934 på titelbladet. *400

Lottie var Olof Lagercrantz tre år yngre syster och familjens rebell. Hon tog livet av sig 19 år gammal 1934, och Olof Lagercrantz fick då uppdraget att ordna hennes efterlämnade papper. Hennes litterära kvarlåtenskap bestod, förutom av dagböcker, av en ofullbordad roman och "ett knippe dikter".

6. *Edda*. En isländsk samling folkliga forntidsdikter om nordens gudar och hjältar. På svenska af P. Aug. Gödecke. Sthlm, 1877. xix, (1 blank), 396 s. Ngt nött och delvis blekt skinnbd från sekelskiftet 1900 med upphöjda bind och guldornerad rygg. Stänkta snitt. Bakre falsen med liten spricka, ryggen ngt fläckigt och främre pärmen med en liten fläck. Svag fuktrand i nedre yttre hörnet mot slutet. Med tillskrift till Florrie Hamilton från systemen Viveka daterad julen 1916. *175

Tillskriftens avsändare och mottagare var mostrar till Olof Lagercrantz.

7. *Fågel-atlas för barn och ungdom*. Innehåller 239 bilder i naturliga färger med belysande text av professor Einar Lönnberg. Fjärde upplagan. U.o., 1921. 6, 9–34 s. & plr. Nött och lite solkigt ohklbd. Ryggen med några småskador. Delvis loss i häftningen. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad den 10 mars 1924. Ett textblad fattas! *100

Lagercrantz intresse för fåglar grundades som syns tidigt. Denna bok fick han på sin 13-årsdag. Fåglarna kom att följa honom genom livet, inte minst som poetiskt motiv. När han efter ett långt uppehåll återvände till lyriken i och med *Linjor* 1962, såg han med främlingskap tillbaka på sin fågelpoesi, och gav varje fågel ett omvänt namn: apiv, vops etc.

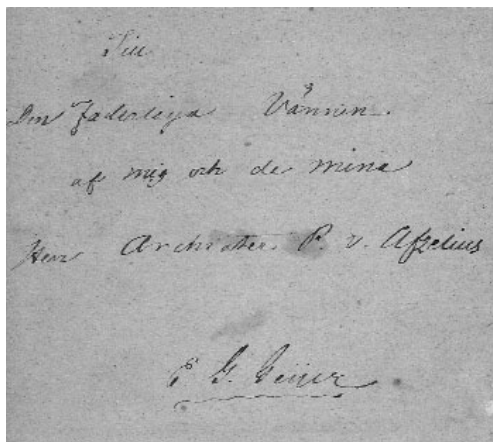
8. GARNETT, DAVID. *Lady into fox*. Illustrated with wood engravings by R. A. Garnett. London, 1924. (8), 92, (1) s. Lätt nött violett marmorerat oklbd med tryckt rygg-titeetikett i papper. Övre guldsnitt, i övrigt endast putsade snitt. Ryggen blekt och etiketten med fuktfläck. *1000

Första upplagan utkom 1922. Lagercrantz skriver själv om denna bok i *Min första krets*. Den fanns med i den sändning böcker ur Högfors och Hugo Hamiltons bibliotek som skickades till Lagercrantz när han 1931 vårdades för tuberkulos på ett avskilt hälsohem i Dalarna. Denna boksändning, och framför allt *Lady into fox*, var startskottet för Lagercrantz livslånga litteraturintresse. Boken kom sedan att följa honom genom livet och han läste ofta om den. Det skulle senare visa sig att David Garnetts far tillhört Joseph Conrads närmaste vänskrets, och även Conrad hade läst och lovdordat boken. Lagercrantz kommenterar detta sammanträffande: "Jag finner det tröstande att det finns påvisbara samband mellan människor som sett sanningen i ögonen".

9. GARNETT, DAVID. *A man in the zoo*. Illustrated with wood engravings by R. A. Garnett. London, 1924. (6), 94, (2) s. Lätt nött violett marmorert oklbd med tryckt ryggtiteletikett i papper. Övre guldsnitt, i övrigt endast putsade snitt. Ryggen blekt och etiketten med fuktfläck. Från biblioteket på Högfors och med Florrie Hamiltons namnteckning. *200

Även denna bok ingick i det parti böcker ur Högfors bibliotek som Lagercrantz morder Florrie Hamilton sände honom 1931.

10. GEIJER, ERIK GUSTAF. *Den blå boken*. Strödda anteckningar. Örebro, N. M. Lindhs boktryckeri, 1837. 8:o. (6), 86 s. Häftad och oskuren i ngt nött

12.

tryckt blått omslag. Ryggen lagad och förstärkt med papper på insidan. Enstaka småfläckar. Pappersförlust i marginalen på s. 57. Med Gustaf von Dübens namnteckning skriven på snedden över texten på titelbladet. *400

Geijer var Olof Lagercrantz morfars morfar.

11. GEIJER, ERIK GUSTAF. *Litteratur-bladet*. I-II. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, (1838)–40. 8:o. 248 + (2), 62, (1, 1 blank), 63–258 s. Samtida nött hfrbd med gulddornerad rygg. Sprängda snitt. Lite fläckig på s. 22–24 i första årgången. Svag fläck i övre yttre hörnet på s. 230–38. Sista bladet lätt bruntonat och med minimala revor i inre marginalen. Liten fuktrand i övre yttre hörnet mot slutet av andra årgången. Med tidningsbevillningsstpl. Med Hugo Hamiltons och Olof Lagercrantz namnteckningar på försättsbladet. *300

Lundstedt 174. Tidningen utkom under åren 1838–39 med tolv nummer per år. Titelbladet till andra årgången är tryckt 1840. Samma år trycktes dessutom tre separat paginerade bihang, vilka inte återfinns i detta exemplar. Tidskriften blev Geijers språkrör där hans avfall till liberalismen kungjordes och förklarades genom artiklar om t.ex. "läroverksfrågan" och "fattigvårdsfrågan". Den innehåller även recensioner av nyutkommen litteratur. Riksdagsmannen och nonsensversförfattaren Hugo Hamilton var Geijers barnbarn. Olof Lagercrantz var Hamiltons barnbarn.

12. GEIJER, ERIK GUSTAF. *Minnen*. Utdrag ur brev och dagböcker. Första delen. Uppsala, Palmblad & c., 1834. 8:o. (4), 204, (1) s. Hårt nött samtida hfrbd där ryggen saknas. Främre pärm, försätts- och titelblad loss. Enstaka småfläckar, svag fläck i övre marginalen på s. 81 och fuktrand på s. 179–204. Gammal lagning på s. 19 med liten textförlust. Med författarens dedikation på främre pärmens insida "Till den faderliga vännen af mig och de mina herr archiater P. v. Afzelius / E. G. Geijer" och en tillskrift från Jan Afzelius till Olof Lagercrantz daterad december 1833 på försättsbladet. *2500

Allt som utkom. Jan Afzelius tillskrift talar om att "från Pehr von Afzelius född 1760 härstammar i åttonde led mig". Jan Afzelius medarbetade flitigt som illustratör i *Dagens nyheter*.

13. GEIJER, ERIK GUSTAF. *Erik Gustaf Geijers bref till hans hustru*. 1808–1846. Med inledningar och upplysningar utgivna av John Landquist. Sthlm, 1923. Porträtt, xxxii, 495 s. & plr. Enkelt, obetydligt nött klbd med lite klumpig svart titeletikett. *100

14. GEIJER, ERIK GUSTAF. *Svenska folkets historia*. I–III. Örebro, N. M. Lindh, 1832–36. 8:o. (12), 348 + (4), 392 + (4), 482, (2) s. Tre nötta samtida hfrbd. Ryggarna spruckna i ytterfalsarna. Enstaka småfläckar och några smårevor i marginalerna. Flera omfattande och tråkiga revor i eller nära texten, fulast på s. 183 i första volymen, s. 319 i andra och s. 15–18 i tredje. Textförluster i tredje volymen på s. 79 på grund av klumpigt lagad reva samt på s. 411. Tredje delens titelblad med lagad reva. *300

15. [Geijer] HAMILTON GEETE, ANNA. *I solnedgången*. Minnen och bilder från Erik Gustaf Geijers senaste lefnadsår. Samlade och meddelade. I–IV. Sthlm, 1924. 407 s. & plr + 401, (3) s. & plr + 434 s. & plr + 186, (1) s. & plr. Fyra lätt nötta, delvis ngt solkade och fläckade dekorerade oklbd. Enstaka förstrykningar i marginalerna. Med Hans Ruins exlibris. *200

Olika upplagor. Fjärde volymen är utgiven av E. G. Lilljebjörn efter författarens bortgång. Hans Ruin var Olof Lagercrantz svärfar och författaren hans morfars syster. I detta arbete finns också material kring Geijers dotter Agnes och maken Adolf Hamilton, alltså Lagercrantz morfars föräldrar.

16. [Hamilton Geete] *Två väninnor*. Helena Nyblom och Anna Hamilton-Geete. Brev sammanställa av Holger Nyblom. Sthlm, 1950. 321, (2) s. Lätt nött ohklbd med dubbla blå titeletiketter och ngt fläckig rygg. Omslaget medbundet. Med Olof Lagercrantz namnteckning. *150

Lagercrantz hade god hjälp av denna brevsamling när han tecknade Agnes von Krusenstjernas barndomsmiljö.

17. [Hamilton] *Fotografi föreställande Hugo Hamilton med barnbarn* [?]. 7 x 11 cm. Odaterat. *300

Fotografiet föreställer Hugo Hamilton sittande på en gårdsplan. Framför sig har han fyra små barn om vilka han har ett stolt och stadigt grepp.

18. HAMILTON, HUGO. *Dagböcker*. 1911–19. Utgivna av Gunnar Gerdner. Personregistret utarbetat av Carl-Gustaf Thomasson. I–II. Sthlm, 1955–56. Porträtt, 412 s. + porträtt, 552 s. Två obetydligt nötta och solkiga ohklbd. Främre omslag medbundna. Med tillskrift till Olof Lagercrantz från Florrie Hamilton. *200

Hugo Hamilton var Lagercrantz morfar. Florrie Hamilton var Olof Lagercrantz moster och den som vid tiden för utgivandet ägde sin fars dagböcker. I *Min första krets* citerar Lagercrantz dagböckerna på flera ställen, bl.a. när han berättar om sin egen födelse.

19. HAMILTON, HUGO. *Hei, hoppeli hoppe. Barnerim og tegninger*. Til norsk ved Jan Erik Vold. Södertälje, 1983. III s. Ngt nött opappbd. Med tillskrift till Olof och Martina Lagercrantz "fra Anne, Joel, Kicki, Jan Erik" och översättarens adress tillfogad i bläck på titelbladet. *200

De nonsensrim och teckningar som ingår i denna bok tillkom ursprungligen för att förnöja barn och barnbarn.

20. HAMILTON, HUGO. *Hågkomster*. Strödda anteckningar. Sthlm, 1928. Porträtt, 366 s. & plr. Obetydligt nött dekorerat oklbd. Främre omslag medbundet. *150

Författaren var Olof Lagercrantz morfar och denna bok är en av källorna till *Min första krets* där den ges följande karaktäristik: "Han ser tillbaka på sitt liv som på ett landskap i milt aftonljus. Det pinsamma har i det långa loppet försvunnit och blott det ljusa och behagliga träder fram."

21. HAMILTON, HUGO. *Min farfars journal 1809–1811*. Anmärkningar och anteckningar. Sthlm, 1923. 148 s. & plr. Ngt nött ohfrbd med upphöjda bind och torr, blekt rygg. Främre omslag medbundet. Titeltiketten med minimal skada och främre inre falsen med liten spricka. Dedikation till Florrie Hamilton. *200

Farfadern i titeln var Hugo David Hamilton (1789–1863). Florrie var författarens dotter.

22. HAMILTON, HUGO. *Svenskt herrgårdsliv*. Verser och bilder. Förord av Lars Lönnroth. Nacka, 1982. 63, (1) s. Opappbd med obetydligt nött skyddsomslag. *200

Hugo Hamilton skrev på lediga stunder dessa verser och illustrerade dem till nöje för barn och barnbarn. De skildrar livet på den Åkerhielmiska släktgården Högfors med en naiv värme som gjort dem uppskattade även utanför familjekretsen. Till denna krets hör såväl Hugo Hamiltons barnbarn Olof Lagercrantz som hans barnbarnsbarn Lars Lönnroth.

23. HAMILTON, KNUT. Dikter. Sthlm, 1887. 78 s. Häftad. Hårt nött och loss i häftningen. Främre och bakre omslag loss och defekta. Ryggen saknas. Genomgående fuktrand. *50

Knut Hamilton var bror till Lagercrantz morfar Hugo Hamilton.

24. HEINE, HEINRICH. *Buch der Lieder*. Herausgegeben von Hartwig Jeß. Leipzig, u.å. 220, (4) s. + HEINE, HEINRICH. *Deutschland. Ein Wintermärchen*. Herausgegeben von Hartwig Jeß. Leipzig, u.å. 86, (2) s. + HEINE, HEINRICH. *Neue Gedichte*. Herausgegeben von Otto F. Lachmann. Leipzig, u.å. 112 s. + HEINE, HEINRICH. *Letzte Gedichte und Nachlese*. Herausgegeben von Hartwig Jeß. Leipzig, u.å. 230, (2) s. Fyra nötta häftade volymer. Tre av dem med Olof Lagercrantz namnteckning på främre omslag, daterade 1932, och den fjärde med namnteckningen på smutstitelbladet. *400

De små volymerna ingår i Reclams Universal-Bibliothek. Lagercrantz skriver i *Vintergatan* 1962 om sin upplevelse av Heinläsningen på Mesnaliens sanatorium i Norge vintern 1932. "Jag läser Heinrich Heine. Det är en enorm, en svindlande upplevelse. Lyriken för första gången i hela sitt majestät. De

snabba tankesträngen, den politiska satiren, kärlekssorg som får hjärtan att brista! Jag läser Heine i ljusgulröda Reklamhäften som jag beställt från Tyskland. Det är i sista stunden ty bokbålen håller redan på att dragas samman."

25. HESSE, HERMANN. *Unterwegs*. Zweite vermehrte Auflage mit dem Anhang "Zeitgedichte". Rudolstadt, 1915. (4), III, (1) s. Häftad och oskuren. Nött och loss i häftningen. Ryggen defekt. Med skador av granatsplitter, en förvärvsanteckning och två tillskrifter. Lös i skinnmapp. *2500

Första upplagan utkom 1911. Denna omarbetade andra upplaga innehåller en avdelning dikter med kriget som tema. Lagercrantz berättar om exemplarets historia i *Om konsten att läsa och skriva*. Han skriver om sitt förhållande till finlands-svenskan Inga Lindholm, uppbyggt på daglig brevkontakt under 30-talet, och fortsätter: "Hon hade haft en sådan brev-förbindelse förr. Hon var 22 år äldre än jag och hade varit för-lovad med en österrikare som blivit svårt skadad i det första världskriget i det elfte Isonzoslaget [sic!] i augusti 1917. Han skulle råkat värre ut om han inte i sin bröstficka haft Hermann Hesses diktsamling *Unterwegs* som tog emot en granatskärva. Jag fick den krigsmärkta diktsamlingen och tänker var gång jag tar den i min hand på de miljoner unga döda som till ingen nytta förlorade sina liv." Av tillskrifterna framgår att Inga Lindholm fick boken 1921 och den 14 januari 1939 gav den vidare till Olof Lagercrantz "av den nya generationen, han, som dock förstod oss, som var unga 1918, och aldrig frågade: 'Vilket krig?'" I sin första diktsamling *Den döda fågeln* från 1935 infogade Lagercrantz en översättning av dikten "Sterbender Soldat", som ingår i denna samling.

26. KARLFELDT, ERIK AXEL. *Flora och Pomona*. Sthlm, 1906. 124 s. Oskuren i nött grönt dekorerat oklbd med delvis spruckna ytterfalsar. Liten fläck i inre marginalen på s. 78–87. Lagad reva i s. 89. Med akvarellerade vinjetter och diktillustrationer på s. 7, 71, 80, 90 och 91 samt skisser till sådana i blyerts på flera ställen. Tillskrift till "Florrie Hamilton 1906 af mor". *400

Lagercrantz skriver i *Min första krets* att *Flora och Pomona* är "den diktsamling som [...] hela familjen Hamilton älskade mer än någon annan – Geijers dikter kanske undantagna." Illustrationerna i detta exemplar är med största sannolikhet utförda av Florrie Hamilton, Olof Lagercrantz moster.

27. [Lagercrantz] *Den svenska almanackan* [...] 1933. Till Stockholms horisont [...]. Uppsala & Sthlm,

(1932). 64 s. Oklbd med dekor på främre pärmen i guld och ljusblått. Interfolierad. Med Agnes Lagercrantz namnteckning daterad julen 1932 på försättsbladet och hennes anteckningar på de interfolierade bladen. *300

Agnes var Olof Lagercrantz mor. Anteckningarna rör familjemedlemmarna, deras resor och bemärkelsedagar m.m. Den 10 mars läser vi ”Olof 22 år. Gåvo vi honom en armbandsklocka.” Den 10 juni är det Carl Lagercrantz 50-årsdag. Olof ”läste upp fina verser” och ”på morgonen hemkom vår lilla Lottie från Paris”. Den 19 ”reste Olof Sigtuna”. Efter juni månad upphör anteckningarna.

28. LILLJEBJÖRN, HENRIK. *Minnen från förra hälften af 1800-talet*. Utgifna af E. G. Lilljebjörn. Med 17 illustrationer efter teckningar av författaren. Sthlm, 1912. Porträtt, VI, (4), 324 s. & plr. Ngt snedläst klbd med nött titeletikett (Serranders tryckeri, Gävle). Främre omslag medbundet. Liten fläck i marginalen på s. 218–20. Med dedikation från utgivaren till Hugo Hamilton och dennes exlibris. *175

Innehåller den 1867 utgivna andra delen av *Hågkomster* samt utdrag ur *Ett och annat 1873* och *Spridda minnen 1874*. Hugo Hamilton var Olof Lagercrantz morfar och landshövding i Gävle. Henrik Lilljebjörn var Hugo Hamiltons mormors bror.

29. LILLJEBJÖRN, KNUT. *Fänriken Knut Lilljebjörns bref till Sophia och Stina Wærn*. [=handskriven titel]. Handskrift på bra skrivpapper i brunt eller svart bläck och tydlig, lättläst handstil. Några smärre överstrykningar och korrigeringar i texten. Daterad 10 september 1795–31 januari 1811. 4:o. 170 s. varav 12 blanka + 186 s. varav 141 blanka. Två enkla och trevliga men nötta samtida hfbd med upphöjda bind samt fina klistermarmorerade pärmapper. Stänkta snitt. Ryggarna aningen skadade överst och nederst. Med spridda solkigheter och en bläckplump på ett ställe i första volymen. I första volymen har den ursprunglige nedtecknaren skurit ut några blad. I andra volymen är större delen av de blanka bladen rivna mitt itu från yttre marginalen till den inre. Tycks härröra ur biblioteket på Högfors. *12000

Knut Lilljebjörn (1765–1838) var Lagercrantz morfars mormors far och alltså svärfar till E. G. Geijer. Hans tryckta *Hågkomster* är en god källa till kunskap om den miljö där Geijer och Tegnér växte upp och enligt *Svenskt biografiskt lexikon* är de ”av mycket stort kulturhistoriskt värde”. Lilljebjörn var också en flitig brevskrivare, odlade en tidstypisk, eller kanske redan något förlegad vänskapskult. Stina och Sophia Wærn var döttrar till Mathias Wærn och Maja Uggla. De levde som ogifta på Baldernäs i Dalsland. Föreliggande två volymer innehåller avskrifter av Lilljebjörns brev och de två adressaterna har varsin volym. Lilljebjörn var gammal vän till familjen och tar i breven på sig rollen som livsfilosof och vägvisare för de unga kvinnorna. Sophia Wærn dog redan 1802 ”af brustet hjärta” och korrespondensen består därför endast av ett femtontal brev. Till systemen uppgår antalet till över femtio. Avskrifterna av de första breven är gjorda i efterhand, medan de senare tycks vara koncipierade i denna bok för att sedan renskrivas till adressaten. Huvudtemat för breven är vänskapen mellan deras författare och respektive adressat, och en stor del av dem upptas av hälsningsfraser, tack för brev eller besök och – inte minst – banner dog redan utblivna sådana. De dagliga bestyren med gården Odenstad nämns på något ställe men intar ingen framträdande plats. Något skriver Lilljebjörn om sin egen läsning. Molière och Rousseau nämns och den 14 april 1803 skriver han ”Don Carlos är arbetet af en halfgud – jag köpte i fastingen alla dem af Schillers arbeten, som där funnos, och har redan slukat dem. Men i sommar ska jag i hop med dig återläsa...” Här och var är breven tryfferade med Lilljebjörns egna diktförsök, utan minsta ironi rimmande ”hjärta” med ”smärta”. Resor och brunnskurer nämns också, och här figurerar naturligt nog många av de lokala adelsgodsen och släkterna. Även den egna familjen tas upp på flera ställen. I det sista här ingående brevet daterat den 31 januari 1811 omtalas att ”Anna Lisa är förlofvad med EG Geijer”. Brevväxlingen med Sophia avbryts inte helt i och med hennes död. Ytterligare två anteckningar daterade 1802 är riktade till henne och efter den egna hustruns bortgång 1805 skriver Lilljebjörn ytterligare ett brev till sin sedan tre år avlidna väninna. Brevsviten avslutas med ett brev ställt till den döda hustrun: ”Natten till d 28 aug 1805. Natten är så tyst, så mörk; blott några ensliga stiernor tindra stundom fram på den vida himla-rymden. Bor du i någon af dem, Jeana? Ser du mig? huru jag oviss sträcker mina armar mot dessa aflägsna verldar, och huru mitt sargade hjerta flämtar efter vissheten att ännu en gång få råka dig.” Några av breven finns avtryckta med kommentarer i Lotten Dahlgrens *En svensk herrgårdssläkt, familjepapper ur Baldernäs arkiv 1909*. Biblioteket på Högfors bestod till större delen av böcker från den Åkerhielmska släkten, till vilken Lagercrantz mormor Elvine hörde, men byggdes även på av hennes man, Hugo Hamilton. Lagercrantz ärvde delar av biblioteket.

30. LILLJEBJÖRN, KNUT & LILLJEBJÖRN, HENRIK. *Hågkomster*. Med 11 illustrationer efter pennteckningar af Henrik Lilljebjörn. Andra upplagan. Redigerad af E. G. Lilljebjörn. Sthlm, 1911. Porträtt, VII, (5), 240 s. & plr. Snedläst klbd med nött titel-etikett. Främre omslag medbundet. Med Elvine Hamiltons namnteckning på omslaget och Hugo Hamiltons exlibris. *175

Far och son Lilljebjörns hågkomster utkom första gången 1862 respektive 1865.

31. [Lindholm] *Fotografi föreställande Inga Lindholm*. 14 x 9 cm. Med blindstpl "Helander". Egenhändig datering av Lindholm på baksidan "aug. 1933". Svaga spår av tejp på baksidan. Minimalt hål efter nål i nedre högra hörnet. *400

Olof Lagercrantz och finlandssvenskan Inga Lindholm stod under hela 30-talet varandra mycket nära. De träffades sällan men höll en intensiv, under långa perioder daglig brevkontakt. Detta brevskrivande skulle Lagercrantz senare identifiera som en viktig författarskola. Brevväxlingen med Lindholm har även blivit en av huvudkällorna till Lagercrantz tidiga biografi i Siv Storås doktorsavhandling. I Lagercrantz bibliotek finns många böcker som är gåvor från Inga Lindholm, inte minst Runebergs arbeten.

32. *Nya testamentet*. Jämte delar av Gamla testamentet. Översättningen gillad och stadfäst av konungen år 1917. Med inledningar och rubriker utgiven av Bibeltjänst. Sthlm, 1939. IX, (3), 788 s. & 1 dubbelsidig karta. Ngt nött oklbd med blekt rygg och fläck på främre pärmen. Tillskrift på försättsbladet: "Olof och Martina Lagercrantz på bröllopsdagen från tillgivne vigselförrättaren Åke V. Ström" samt bröllopsvittnenas namnteckningar. *100

Vigselförrättaren står även som en av tre undertecknare till förordet i denna utgåva. Han var dessutom god vän till Olof Lagercrantz sedan gymnasietiden. Ett drygt år efter bröllopet beställde Ström, i sin egenskap av redaktör för en bokserie från Diakonistyrelsen, en bok av Lagercrantz med bibeln som tema. Resultatet blev *Möten med bibeln* (1941). Bröllopsvittnen var förutom några av Lagercrantz släktingar även Karl-Gustaf Hildebrand och Axel Liljencrantz.

33. [Nyblom] *Föräldraminnen ur dagböcker och brev* framlagda av Holger Nyblom. Sthlm, 1949. 377, (1) s. & rättelselapp. Ngt nött ohklbd med dubbla blå

titeletiketter. Omslaget medbundet. Med Olof Lagercrantz namnteckning och rikliga marginalanteckningar. *150

Innehåller bl.a. ett stort antal brev från Helena Nybloms vänner Agnes och Hugo Hamilton, alltså Olof Lagercrantz morfars mor och morfar. Lagercrantz använde sig av denna brevsamling för sin Krusenstjernabiografi.

34. PAASCHE, FREDRIK. *Goethe*. Kristiania, 1918. Porträtt, (6), 139 s. Häftad och oskuren. Omslaget nött och med spår av veck. Dedikation till Agnes och Carl Lagercrantz. *125

Agnes och Carl var Olof Lagercrantz föräldrar. Paasche var gift med en syster till Agnes, Viveka Hamilton, som 1917 tog livet av sig. Olof Lagercrantz ger deras historia stort utrymme i *Min första krets*. Han refererar utförligt hur Paasche i föreliggande bok kopplar samman Goethes dikt "Harzreise im Winter" med Vivekas självmord. I *Ett år på sextioalet* återkommer kopplingen mellan just denna dikt och de av Lagercrantz släktingar och vänner som tagit livet av sig.

35. PAASCHE, FREDRIK. *Lilja*. Et kvad til guds moder. Kristiania, 1915. (6), 108, (1) s. Häftad och oskuren i nött och ngt defekt omslag. Ryggen saknas, främre och bakre omslag loss. Med dedikation till Agnes Lagercrantz. *100

Lagercrantz tog uppenbarligen starkt intryck av föreliggande bok, som är en översättning till norska av ett isländsk kväde till jungfru Maria. Boken bildar utgångspunkt för en betraktelse i *Min första krets* om förhållandet mellan mor och barn och även om Lucifers roll.

36. [Paasche] HOUM, PHILIP. *Fredrik Paasche*. Nordmann og verdensborger. Sthlm, 1944. Porträtt, (60) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz "med en varm takk for all interesse". *100

Fredrik Paasche flydde till Sverige när Norge blev ockuperat och dog i Uppsala 1943.

37. [Paasche] WINSNES, ANDREAS HOFGAARD & PAASCHE, STINA & HOUM, PHILIP. *Fredrik Paasche*. Taler ved minnemøte i Universitetets aula 3. februar 1946, arrangert av Foreningen Norden og Norsk rikskringkasting. Oslo, 1947. 45 s. Häftad och oskuren i lätt nött och obetydligt solkat omslag. Omslaget loss från inlagan. Dedikation till Olof Lagercrantz från Philip Houm. *100

38. PELLICO, SILVIO. *I fångelse*. Översättning från italienskan av Florrie Hamilton. Uppsala, 1925. 257 s. Mörkgrönt klbd med vinröd titeletikett i skinn. Delvis beskuren dedikation till Agnes Lagercrantz från översättaren. *175

Dessa fångelsememoarer utkom första gången 1832 som *Le mie prigioni*. Pellico var italiensk nationalist och motståndare till Österrikes överhöghet i norra Italien. Orsaken till hans fångelsevistelse var just hans kamp för denna sak. Lagercrantz räknar honom i *Ett år på sextioalet* vid sidan av bröderna Berrigan och Salman Rushdie till "martyrerna för sin tro, sitt fosterland, sina idéer". Agnes Lagercrantz var översättarens syster och Olof Lagercrantz mor.

39. SCHRÖDER, GUSTAF. *Jagtminnen från skog, fjell och sjö*. Sthlm, 1890. (4), 272 s. + SCHRÖDER, GUSTAF. *En bruksbokhållares minnen*. Sthlm, 1892. (4), 268 s. + SCHRÖDER, GUSTAF. *Från pojke- och gubb-åren*. Jagt- och fiskehistorier. Sthlm, 1894. (4), 268 s. Tre bra obetydligt nötta röda samtida hfrbd med upphöjda bind och sparsamt guldornerade ryggar (Serranders tryckeri, Gävle). Ryggarna lätt blekta och med några småfläckar. Någon enstaka liten fläck i inlagorna. Titelbladet till första volymen med svaga fuktfläckar. Med Hugo Hamiltons exlibris i samtliga volymer och namnteckning i den andra. *450

Hugo Hamilton var Lagercrantz morfar och landshövding i Gävle.

40. (SPRENGTPORTEN, JAKOB WILHELM) *Vittra tidsfördrif och tillfälliga uppsatser af W. S.* Sthlm, 1872. (4), 137, (2) s. Ngt nött lila oklbd med guldornering på främre pärmen. Ryggen mycket blekt. Svaga lagerfläckar på några ställen i övre marginalen. Dedikation till Herman Wrangel. *300

Ej att förväxla med *Vittra tidsfördrif* som författaren gav ut 1855 i en mycket liten upplaga. Innehåller förutom skaldens lyriska försök även översättningar av Byron och Schiller samt tillfällighetsvers riktad till Carl de Geer, Gustaf Löwenhielm m.fl. Dedikationen mottagare var Lagercrantz farmors bror, som framställs på ett inte helt smickrande vis i *Min första krets*.

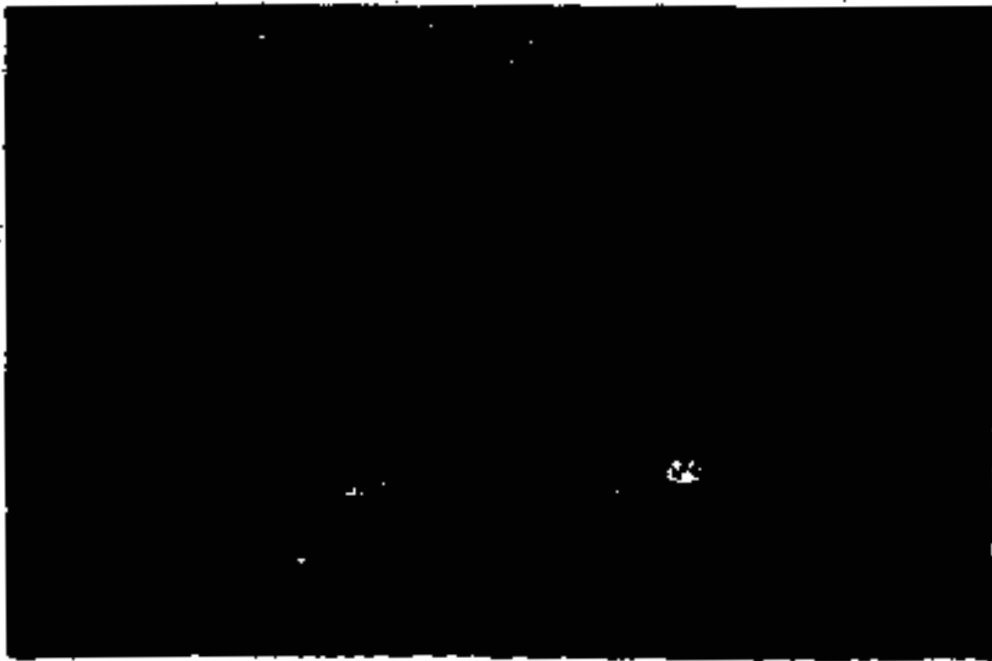
41. STRINDBERG, AUGUST. *Dikter på vers och prosa*. Sthlm, 1883. VII, (1), 204, (3) s. Lätt nött brunt oklbd med rikt guldornerad rygg och frampärm. Stänk-

ta snitt. Liten skada nederst på främre pärmen. Smärre sprickor i inre falsarna och lite tråkigare mellan s. 96–97. Med Lottie Lagercrantz förvärvs-anteckning daterad den 11 augusti 1933, Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1935 och den senares sparsamma anteckningar. *750

Zetterlund I:26. Om denna bok skriver Lagercrantz: "Strindbergs första diktsamling är en charmfull mixtur där vers från 60-talets slut och framåt kastas in, men det som ger samlingen ryggrad och kraft är avdelningen Sårfeber där Strindberg markerar sin politiska hållning och försätter avbasa sina fiender." Lagercrantz anteckningar rör slutdikten "Sic!" och Strindbergs notis om eventuella korrekturel. Lottie var Olof Lagercrantz tre år yngre syster. Hon tog livet av sig 19 år gammal 1934, och Olof Lagercrantz fick då uppdraget att ordna hennes efterlämnade papper. Hennes litterära kvalitetsbetyg bestod, förutom av dagböcker, av en ofullbordad roman och "ett knippe dikter". I ett beundrabrev till Bertel Gripenberg från 1933 eller 1934 hade Lottie skrivit att "Dan Andersson, Strindberg och ni är de tre älsklingsförfattare jag har."

42. *Then svenska psalm-boken*, med the stycken som thertil höra, och på följande sida upptecknade finnas. Uppå kongl. maj:ts nådigste befallning, år MDCXCV öfwersedd och nödtorfteligen förbättrad. Sthlm, L. L. Grefning, 1760. 8:o. (2), 688, 1–390, (48) s. Titelbladet tryckt i rött och svart. Hårt nött samtida hfrbd med upphöjda bind, mycket sparsamt guldornerad rygg, enkelt ramverk i guld på pärmarna och delvis ciselerat helt guldsnitt. Delar av ryggen saknas överst och nederst och titeletiketten har fallit bort. Enstaka smärre fläckar, lite tråkigare på s. 315 och 347 i evangelieboken. Smårevor i övre marginalen på s. 106 och 112, den förra med någon bokstavs textförlust. Liten pappersskada med obetydlig textförlust på s. 305 i evangelieboken. Med släktanteckningar rörande tiden 1724–67 på försättsbladen. Bokstäverna A. J. W. präglade i guld på ryggen. *400

Psalmboken har tillhört amiralen m.m. Anton Johan Wrangel (1724–99) och de uppgifter som är inskrivna rör honom själv, hans hustru Charlotta Regina Sparre och deras barn. Deras sonsondotter var Olof Lagercrantz farmor. Denna "den gamla psalmboken" citerar Lagercrantz i förordet till sin *Swedenborgbok*. Den sista psalmen, liksom f.ö. många andra, är skriven av Jesper Swedberg och "vitnar om en innerlighet som trotsar tiden".

Stjärnöga.

Teckning af prof. J. A. Malmström.

43.

43. TOPELIUS, ZACHARIAS. *Läsning för barn*. Femte boken. Sagor, visor och lekar. Med illustrationer af Aug. Malmström och Alb. Edelfeldt. Tredje upplagan. Sthlm, 1904. Extra illustrerat titelblad, 206 s. & plr. Hårt nött och solkat ohklbd. Falsarna med sprickor. Inlagan delvis med solkigheter och revor, fulast på s. 65–68 och den tillhörande planschen. Några av planscherne med försök till färgläggning. Med namnteckning av en mycket ung Olof Lagercrantz på försätts- och titelbladet. *300

Såvitt kunnat fastställas bibliotekets tidigaste bevarade förvärv. När Lagercrantz skriver om sin vistelse på lungsanatoriet Mesnalien ovanför Lillehammer tar han hjälp av ett tydligt bildminne ur denna bok: "Där bäddades i fårskinnspälsar – det var bittert kallt när jag kom – patienterna in två gånger om dagen. En kraftig packkarl hjälpte till med inpackningen. Vi låg som puppor bredvid varandra och endast ögonen var bara och stirrade ut över dalen, fjällen långt borta och stjärnorna som trädde fram mot kvällen. Jag kom att

tänka på Stjärnöga i Topelius saga, hon som föll ur lappgubbens ackja en vinternatt då vargarna var på jakt och låg ensam insvept i renmudd i det fjärran ödsliga Lappland. Men våra ögon var inte lika betvingande som hennes vilka fick vargarna att hejda sig och rygga tillbaka."

44. WALLENBERG, JACOB. *Min son på galejan*. Med inledande essay af Oscar Levertin. Sthlm, 1904. (4), 259 s. Oskuren i brunt, lite tråkigt hklbd. Omslaget medbundet. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1935 och Oscar Levertins dedikation till F. U. Wrangel. *450

F. U. Wrangel var Olof Lagercrantz farmors bror och umgicks under 1890-talet i de yngre författarkretsarna. Efter att som drottning Sofias kammarherre ha spelat bort hennes reskassa i Monte Carlo 1906 tvingades han gå i landsflykt. Enligt Lagercrantz betalades skulderna sedan av "en rik bror" (Herman Wrangel) som "i vredesmod stuvade in syndarens böcker på en vind". Trettio år senare fick Olof Lagercrantz ära delar av det fina biblioteket.

45. WRANGEL, F. U. *Anteckningar om Rytterns socken*. Sthlm, 1886. (8), 218, 1–105, (4) s. & 1 utvikbar tabell & plr. Lätt nött samtida mörkbrunt hfrbd med upphöjda bind och guldornerad rygg. Marmorerade snitt. Ytliga sprickor överst i falsarna. Litet stötmärke i framkanten av främre pärmerna. Tillskrift och liten stpl på andra bladet. *750

Författaren var Lagercrantz farmors bror.

46. WRANGEL, F. U. *Barndomsminnen*. Från stad och land 1853–1870. Sthlm, 1924. (8), 259, (1) s. Häftad i ngt nött och solkat omslag med revor och nagg överst och nederst vid ryggen. *60

47. WRANGEL, F. U. *Herrgårdar och deras herrar*. Sthlm, 1927. XII, 403, (1) s. Obetydligt snedläst ohklbd. Främre omslag medbundet. Med Hugo Hamiltons namnteckning. *250

Om sörmländskt herrgårdsliv och i synnerhet om Säfstaholm och "blinde excellensen" Gustaf Trolle-Bonde.

48. WRANGEL, F. U. *Minnen från konstnärskretsarna och författarvärlden*. Sthlm, 1925. VI, 346, (1) s. Ohklbd. Främre omslag medbundet. Med Olof Lager-

crantz namnteckning daterad 1937 och några noter i blyerts av hans hand. *125

49. WRANGEL, F. U. *Ströftåg i New York och annorstädes i U.S.A.* Uppsala, 1907. XII, 217 s. & plr. Lätt nött hfrbd med guldornerad rygg och grön titel-etikett. Marmorerade snitt. Tråkiga spår efter avlägsnat exlibris på främre pärmens insida. *100

50. [Wrangel] *Teckning föreställande F. U. Wrangels profil* daterad den 7 november 1915 med dennes signatur "F. U. W." 21 x 13 cm. Vikt en gång, obetydligt solkig och med spår av montering på baksidan. *300

51. [Wrangel?] *Fotografi*. 22 x 27 cm. Odaterat men troligen från 1800-talets slut. Uppfodrat på kartong och med spår av montering på baksidan. Helt obetydliga småskador i kanterna. *300

Fotografiet föreställer en salong i högborgerlig miljö. Ett antal familjefotografier står arrangerade på ett bord till vänster och till höger står en exklusiv rullstol i flätad rotting. Bland fotografierna kan man känna igen F. U. Wrangel. Troligen avbildar föreliggande fotografi hemmet hos någon av Olof Lagercrantz släktingar på fädernet, möjligen hos farfadern Gustaf Lagercrantz och hans fru Dika, född Wrangel.

En sällt sett, ståtligt ut
 som framtid. Dessa personer
 skulle kunna bli en stor
 del av vår nation. De
 som inte är i en sådant
 utvald är en stor del av
 en nation. De som inte
 är i en sådant utvald är
 en stor del av en nation.

Handwritten note in the left margin:
 Handwritten note in the left margin:
 Handwritten note in the left margin:

Handwritten title at the top of the right page:
 Handwritten title at the top of the right page:

Handwritten title in the middle of the right page:
 Handwritten title in the middle of the right page:

Handwritten paragraph at the top of the right page:
 Handwritten paragraph at the top of the right page:

Handwritten paragraph in the middle of the right page:
 Handwritten paragraph in the middle of the right page:

Handwritten paragraph at the bottom of the right page:
 Handwritten paragraph at the bottom of the right page:

Handwritten list of names on the right page:
 Handwritten list of names on the right page:
 Handwritten list of names on the right page:

FÖLJESLAGARE

OLOF LAGERCRANTZ skrev elva monografier om olika författare och deras verk. Även om en av böckerna faktiskt framlades som doktorsavhandling, var det inte i och för akademierna som Lagercrantz skrev. Hans metoder var heller inte inlärd utan resultatet av en personlig tillägnelse av och ställningstagande för litteraturen som helhet. I förordet till boken om Proust säger han sig vilja fungera som en ”ställföreträdande läsare”. Just detta, att han i sitt kritiska författarskap främst betraktar sig som läsare, gör att Lagercrantz åstadkommer en aldrig sviktande personlig närvaro i sina texter utan att skymma det behandlade föremålet. Även i sitt praktiska tillvägagångssätt var Lagercrantz en läsare. Han läste dessa författarskap under lång tid och åtskilliga gånger. I *Om konsten att läsa och skriva* står det ”Att läsa texten åter och åter tills den börjar leva inom en, som hade man svält den, är metoden.” För den som sysslar med Lagercrantz bibliotek är den upplysning som följer extra intressant. ”Varje genomläsning ger mig då någon liten insikt som jag antecknar.” Denna metod har satt sina spår i biblioteket. Flera viktiga böcker är märkta av det dagliga umgänget och är nötta och fläckade. I marginalerna till dessa hittar man just de insikter som Lagercrantz antecknat under läsningens gång. Flera böcker är så fullskrivna med anteckningar att de snarare är att betrakta som manuskript än som tryckta texter.

Det är således en delvis välläst samling i följande avdelning, där vi samlat de författare som Lagercrantz ägnat monografier. I några fall tycks han samvetsgrant ha sparat allt ur en författares produktion, i andra har han gjort sig av med det mesta.

Ramarna för vad som här sammanförts under en författare har varit vida. Inte bara författarens egen produktion i olika utgåvor finns med, utan även sekundärlitteratur, handskrifter, fotografier och böcker som erhållits i gåva från föremålet.

JUNGFRUN OCH DEMONERNA

En Karlfeldtstudie (1938)

Lagercrantz hade alltsedan barndomen levt nära Karlfeldts diktning, som var beundrad och ofta reciterad i den Hamiltonska familjekretsen på Högfors. Den första av Lagercrantz författarmonografier hade dock sin mer direkta upprinnelse i en uppsats om Karlfeldt skriven för Martin Lamm. En annan tillskyndare hade projektet i förlagschefen på Wahlström & Widstrand Carl Björkman, som gärna såg att intresset för förlagets störste författare ytterligare ökade, speciellt i den yngre generation Lagercrantz representerade. De ingående essäerna visar en god förtrogenhet med Karlfeldts produktion, om än något spretigt presenterat av en lyriker som just höll på att utveckla sina kritiska verktyg. Karlfeldtboken är den enda av Lagercrantz monografier som inte återutgivits, vare sig i nyupplaga eller i översättning.

52. KARLFELDT, ERIK AXEL. *Dikter*. I urval och med inledning av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1964. 162, (2) s. Pocketbok. Lätt nött och solkad. *110

Urvalet är gjort speciellt för denna pocketutgåva i W&W-serien.

53. KARLFELDT, ERIK AXEL. *Flora och Bellona*. Dikter. Andra upplagan. Sthlm, 1918. 178 s. Ngt nött marmorerat opappbd med blekt titeletikett. Infärgade snitt. Främre omslag medbundet. Ryggen med skada överst. Snedläst. Någon enstaka solkighet i inlagan. *150

Omslag av Jerk Werkmäster.

54. KARLFELDT, ERIK AXEL. *Fridolins poesi och Dalmålningar på rim*. Nya upplagor. Sthlm, 1902. (8), 258 s. Oskuren i nött grönt dekorerat oklbd med blekt rygg. Inlagan loss i främre inre falsen. Några småfläckar och solkigheter samt en liten fuktrand i övre yttre hörnet på s. 69–110. Med Florrie Hamiltons namnteckning. *100

55. KARLFELDT, ERIK AXEL. *Hösthorn*. Dikter. Sthlm, 1927. 142 s. Blått klbd med lätt blekt rygg

och minimal skada nederst på ryggen. Främre omslag medbundet. *300

Omslag av Jerk Werkmäster.

56. KARLFELDT, ERIK AXEL. *Skalden Lucidor*. Med illustrationer från dåtidens Sthlm efter Erik Dahlbergs originalteckningar. Sthlm, 1915. (4), 131 s. Häftad och oskuren. Hårt nött. Ryggen skadad. *50

Minnesteckning skriven för Svenska akademins handlingar.

57. KARLFELDT, ERIK AXEL. *Vildmarks- och kärleksvisor*. Minnesupplaga. Sthlm, 1931. 128 s. Nött ohfrbd med enkel blindpressad dekor och rött infärgat titelfält. Övre guldsnitt. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad den 10 mars 1932. *150

Vildmarks- och kärleksvisor utkom första gången 1895. Lagercrantz namnteckning är daterad på hans födelsedag.

58. KARLFELDT, ERIK AXEL. *Zorn. Minnesord den 22 augusti 1921*. Sthlm, 1921. 14, (2) s. Med inklistrade illustrationer. + KARLFELDT, ERIK AXEL. *Zorn. Tal vid öppnandet av minnesutställningen över Anders Zorn den 3 mars 1924*. Sthlm, 1928. 10, (2) s. Med inklistrade illustrationer. Stänkdekorerat opappbd med liten skada överst på ryggen. Ett främre och ett bakre omslag medbundet. Med tillskrift till "Olof Lagercrantz med tack för det stora nöje ni med er Karlfeldsbok [sic!] berett Gerda Boëthius och Anna Zorn". *850

59. BULL HEDLUND, BERTIL. "*Oxen i Sjöga*". *Tuschteckning till Olof Lagercrantz bok "Jungfrun och demonerna" (1938)*. Signerad i nedre vänstra hörnet. Odaterad. 21,5 x 14,5 cm. Ramad under passepartout. Ramens mått 38 x 29 cm. *2400

Teckningen återfinns i den tryckta boken på s. 181. Bilden hängde i Lagercrantz biblioteksrum.

60. BULL HEDLUND, BERTIL. *Tuschteckning till Olof Lagercrantz bok "Jungfrun och demonerna" (1938)*. Signerad i nedre högra hörnet. Odaterad. 24 x 17,5 cm. Ramad under passepartout. Ramens mått 41,5 x 31,5 cm. *1800

Teckningen föreställer en humla, tre äpplen, två sädesax m.m. och återfinns i den tryckta boken på s. 27. Bilden hängde i Lagercrantz biblioteksrum.

61. LAGERCRANTZ, OLOF. *Jungfrun och demonerna*. En Karlfeldtstudie. Sthlm, 1938. 186, (1) s. Häftad och till större delen ouppskuren. Nött och med märken efter gnagare i främre omslag och de första bladen. Med Olof Lagercrantz namnteckning.

*400

Med omslag och illustrationer av Bertil Bull Hedlund – som stavat fel på ett ställe vid titeltextningen.

AGNES VON KRUSENSTJERNA

(1951)

Boken om Agnes von Krusenstjerna var Olof Lagercrantz doktorsavhandling, utarbetad med Martin Lamm och sedan Henry Olsson som handledare. Vid disputationen blev Lagercrantz kritiserad för avhandlingens icke-akademiska karaktär, en kritik som han av allt att döma tog mycket lätt på. En av flera orsaker till den personliga tonen och kanske något spekulativt biografiska metoden i avhandlingen är naturligtvis Lagercrantz nära förhållande till dess föremål. Krusenstjerna var Olof Lagercrantz mors kusin och de kretsar som skildras och analyseras i Krusenstjernas romaner var desamma som Olof Lagercrantz själv vuxit upp i. Under 30-talet, när Lagercrantz var en uppåttävande författare lärde han också känna Krusenstjerna personligen. Hon var då en av den svenska litteraturens verkliga fixstjärnor och höll även en slags litterär salong i sitt hem. Där inleddes eller fördjupades Lagercrantz vänskap med flera viktiga författarkollegor, bl.a. Hagar Olsson och Gunnar Ekelöf.

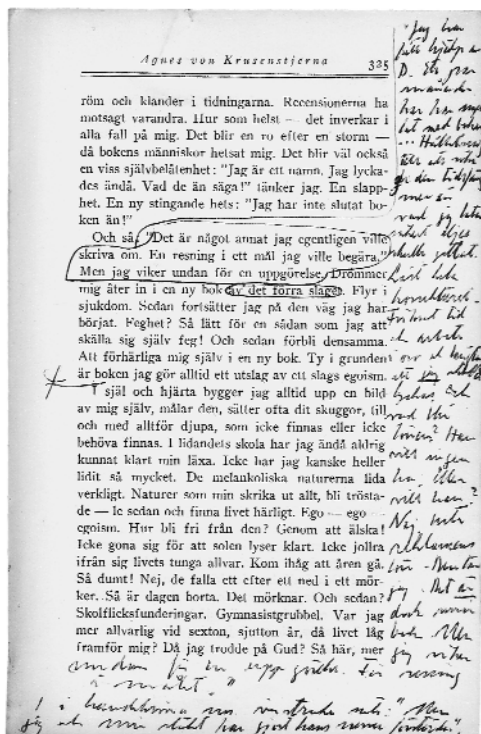
Lagercrantz samling av Krusenstjernas skrifter har uppenbarligen avyttrats före hans död, men kvar i biblioteket fanns bl.a. en av de viktigaste källorna till avhandlingen; den av David Sprengel redigerade kritikerantologin.

62. KRUSENSTJERNA, AGNES VON. *Nunnornas hus*. Dikter. Med teckningar av Stellan Mörner. Helsingfors, 1937. 175 s. Häftad och oskuren. Omslagetött och solkligt. Några småfläckar. Med recensionsstpl och Olof Lagercrantz namnteckning.

*400

Utgiven av Holger Schildt. Krusenstjerna hade skickat dessa dikter till Hagar Olsson och hon blev den förmedlande länken mellan författaren och den finlandssvenske förläggaren. Enligt Lagercrantz hade Agnes von Krusenstjerna blivit "mäktigt gripen" av Halmstadgruppens utställning i Stockholm 1936 där Stellan Mörner deltog. Lagercrantz finner också att hennes bildvärld har mycket gemensamt med den surrealistiska.

63. *Förläggarna, författarna, kritikerna om Agnes von Krusenstjerna och hennes senaste arbeten*. Dokument till ett incidensfall i den nyaste litteraturhistorien och bidrag till en diskussion om diktning och moral. En kritikantologi med en efterskrift till Frökarna von Pahlen av Agnes von Krusenstjerna. Sthlm, 1935. CLXXXIX, (1 blank), 364 s. Häftad och oskuren. Mycket hårt nött. Omslaget loss och med skador och spår av tejp. Ryggen trasig och häftningen delvis loss. Inlagan med några småfläckar

63.

och på s. 323–27 märke efter gem. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1937 samt riktiga marginalanteckningar av hans hand. En avskrift på maskin ur ett manus av Krusenstjerna bifogad på lös lapp. *800

Omslagsvarianten med "Recensionsupplaga" tryckt högst upp på bakre omslag. En av de sista böckerna som utkom på Spektrums förlag, samma förlag som övertagit utgivningen av Krusenstjernas romaner när Bonniers dragit sig ur. I denna antologi har samlats recensioner, enkätsvar, brev och andra uttalanden kring romansviten om fröknarna von Pahlen. Många reaktionära krafter ansåg att romanerna med sin sexuella tematik och realistiska "förförelsescener" var omoraliska. Radikala debattörer ryckte ut till författarens försvar. De första 189 sidorna med romersk numrering upptas av redaktören David Sprenghels förord. Sedan följer bidrag av bl.a. Karl Otto Bonnier, Tor Bonniers, Karin Boye, Moa Martinson, Elsa Björkman-Goldschmidt, Margit Abenius, Ivar Lo-Johansson, Eyvind Johnson, Gunnar Ekelöf, Artur Lundkvist, Ebbe Linde, Sven Stolpe, Helmer Grundström, Johannes Edfelt, Elmer Diktonius, Rabbe Enckell, Gunnar Brandell, Per Meurling, Kjell Hjern, Ivar Harrie, Knut Hagberg, Victor Svanberg, Olle Holmberg, Anders Österling, Hjalmar Gullberg och Harald Schiller. Vid Krusenstjernas inlägg i debatten "Efterskrift till Fröknarna von Pahlen" har Lagercrantz i marginalen och på en lös lapp tillfogad citat som uteslutits och bl.a. behandlar David Sprenghels bidrag till författarskapet och problemen med att skriva om sin egen släkt. Denna antologi blev naturligt nog en av huvudkällorna till Lagercrantz Krusenstjernabok och han menar att Sprenghel i och med publicerandet "för sista gången [slungade] ett glödande spjut i bröstet på sina fiender."

64. MAZZARELLA, MERETE. *Agnes von Krusenstjerna*. Borås, 1992. 198 s. Opappbd med ett lite stukat hörn. Med dedikation "Till halvfinländaren Olof – det allra första darrande exemplaret". Med enstaka markeringar i marginalen och riktiga anteckningar på bakre pärmens insida av Olof Lagercrantz hand. *300

I förordet skriver Mazzarella att "Den biografiska bakgrunden bygger så gott som helt på Olof Lagercrantz' doktorsavhandling, som visat sig hålla för många omläsningar". Hon hänvisar även till *Min första krets*. Dedikationen kan ses som ett svar på den Lagercrantz skrivit till Mazzarella i ett exemplar av sin Krusenstjernabok: "Med en uppskattande hälsning från halvfinländaren Olof Lagercrantz".

STIG DAGERMAN (1958)

Biografen över Stig Dagerman är en av de mest personliga av Lagercrantz författarmonografier. Den kom att utges på Dagermans eget förlag Norstedts och utgör alltså ett av Lagercrantz fåtaliga snedsprång från Wahlström & Widstrand. Boken går i många stycken att läsa som ett försök till förklaring av den unge Dagermans självmord 1954. Lagercrantz kom senare att delvis ångra denna vinkling, som alltför stark utgick ifrån självmordet och därigenom skymde flera viktiga aspekter av författarskapet. I den av Lagercrantz redigerade urvalsvolymen "Vårt behov av tröst", som utkom 1955, finns dock många av dessa mindre ångestsensationella sidor av författarskapet väl företrädda. Inte minst gäller det den universella humanism som hos Dagerman var tätt förknippad med en syndikalistisk ideologi.

Som framgår av biografen stod Lagercrantz och Dagerman på vänskaplig fot med varandra, och detta avspeglas här i flera dedikationer från Dagerman. Andra böcker bär spår av Lagercrantz arbete med författarskapet, hans recensionsverksamhet och inte minst den betydelse han haft för att inspirera den fortsatta Dagermanforskningen.

65. *Fotografi föreställande Stig Dagerman*. Odaterat. 5,5 x 6 cm. Lätt nött. Vänstra kanten riven utanför bildytan. *1250

Fotografiet är taget i Stavsnäs av Hasse Enström på vårvintern 1951 och avbildar Dagerman iförd pälsmössa i skärårdsmiljö.

66. DAGERMAN, STIG. *Bränt barn*. Tredje upplagan. Sthlm, 1948. 273, (2) s. Ohklbd med främre omslag medbundet. Med rikliga kommentarer i marginalen av Olof Lagercrantz hand. *400

Lagercrantz recenserade boken i *Svenska dagbladet*.

67. DAGERMAN, STIG. *Dagsedlar* publicerade i Dags-tidningen arbetaren 1944–1954. Sthlm, 1954. 158, (2) s. Häftad och oskuren. Hårt nött. Med Olof Lagercrantz handskrivna kommentarer till många av dikterna. *500

Utgiven postumt av Lasse Bergström och Örjan Wallqvist. Lagercrantz recenserade samlingen i *Dagens nyheter*. I sin Dagermanbiografi skriver han att antologin har sina förtjänster, men att utgivarna i alltför hög grad gynnat de senare årens mera tidlösa motiv, och inte sett tillräckligt till de tidigare årens fränare dagspolitiska inlägg. Apropå Dagermans verskonst påpekar han att det är enkla, ”redan hos alla innöta” rytmer som används, ”framför andra den som svingar och hugger i Tegnér’s ’Kung Karl’”. I sitt exemplar har Lagercrantz antecknat vilka dikter som bär denna rytm, liksom vilka som lånat versmått av Gullberg och Edfelt. Senare i livet skulle han ge dagsverserna det hedersamma omnämmandet att de ”kan vad livslängd angår tävla med Gunnars [Ekelöf] dikter”.

68. DAGERMAN, STIG. *De dömdas ö*. Sthlm, 1946. 311, (1) s. Häftad och oskuren. Nött, snedläst och lite solkig. Lite slarvigt uppsprättad med några marginalrevor och små pappersförluster. Liten fläck på främre omslags insida och smutstitelbladet. Dedikation till ”Broder Lagercrantz med hjärtlig tillägnan från Stig Dagerman (När du inte kom till Kymmendö kan du väl komma till den här?)”. *4800

I sin Dagermanbiografi skriver Lagercrantz bl.a. ”Den centrala personliga problematiken hos Stig Dagerman kommer man närmast i ’De dömdas ö’, enligt min mening hans främsta bok. [...] Boken skrevs sommaren 1946 på Kymmendö i Stockholms skärgård där Stig Dagerman hyrt in sig med sin

familj. Han satt och arbetade i Strindbergs diktarstuga [...]” Analysen av *De dömdas ö* upptar sedan över 30 sidor i biografien.

69. DAGERMAN, STIG. *Den yttersta dagen*. Radiopjäs. Inledning av Claes Hoogland. Sthlm, 1952. 94, (1) s. Häftad. Ryggen med skada. Med omfattande anteckningar och kommentarer av Olof Lagercrantz hand, särskilt på de avslutande bladen. *400

Detta blev Stig Dagermans sista under livstiden publicerade större arbete.

70. DAGERMAN, STIG. *Föräldravesvär*. Sthlm, 1965. 35, (2) s. Häftad, oskuren och ouppskuren. *100
Norstedts julbok 1965 avtrycker tre texter av Dagerman på temat barn och föräldrar som tidigare varit införda i *Idun*.

71. DAGERMAN, STIG. *Nattens lekar*. Noveller. Sthlm, 1947. 313, (1) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation ”Till Olof Lagercrantz / vännen som det aldrig blir av att träffa / varm tillägnan / din Stig”. *2200

72. DAGERMAN, STIG. *Ormen*. Sthlm, 1945. 310 s. Häftad och oskuren. Nött och solkig. Omslaget loss från inlagan. Med rikliga marginalanteckningar av Olof Lagercrantz hand och dedikation på s. 8: ”To Martina and Olof from Stig / It was so warm that you really could have drunk your coffee on the stones [?] dec. 8 1950”. *1800

Debuten. Dedikationen är en variation på romanens första mening. Att dedikationen är av senare datum än boken får sin förklaring i Lagercrantz Dagermanbiografi: ”Själv stiftade jag Stig Dagermans bekantskap vid mitten av fyrtioalet, men vänner blev vi först 1950.”

73. DAGERMAN, STIG. *Tysk höst*. Sthlm, 1947. 167, (1) s. Häftad och oskuren. Lätt nött och med ett litet skrapmärke på bakre omslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *2500

Dagermans resa till Tyskland gjordes på uppdrag av *Expressen*, där reportagen också publicerats innan de samlades i denna utgåva. Dagerman presenterar flera nya perspektiv på det sönderbombade Tyskland och inte minst frågan om den kollektiva skulden. Han trivdes dock inte med det rent journalistiska i denna verksamhet: ”Journalistik är konsten att komma för sent så tidigt som möjligt. Det lär jag mig aldrig.”

74. DAGERMAN, STIG. *Vårt behov av tröst*. Prosa och poesi. En volym sammanställd av Olof Lagercrantz. Tredje upplagan. Sthlm, 1955. 291, (3) s. Ngt nött ohklbd. Främre omslag medbundet. Några obetydliga solkigheter. Med understrykningar och marginalkommentarer av Olof Lagercrantz. *800
Tredje upplagan utkom samma år som första. Dagerman hade begått självmord 1954 och Lagercrantz fick i uppdrag av Norstedts förlag att sammanställa denna volym.

75. *Ariel*. Litterär tidskrift. 2–3 1994. Kristianstad, 1994. 70, (2) s. Klammerhäftad. Lätt nött. *50
Temanummer om Stig Dagerman, som behandlas på s. 5–27, bl.a. med flera internationellt orienterade bidrag.

76. *Delta*. Edited by Christopher Levenson. Nummer eleven. Spring 1957. London, 1957. 59, (1) s. Klammerhäftad. Nött och lite solkig. *250
Litterär tidskrift med en artikel om Dagerman av S. A. Bergman på s. 16–31 och tre noveller av Dagerman översatta till engelska av Alain Blair på s. 31–59.

77. LAITINEN, KERSTIN. *Begärets irrvägar*. Existentiell tematik i Stig Dagermans texter. A.a. Kungälv, 1976. 296, (3) s. & spikningslapp. Häftad med lätt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz. *250
Förutom att utnyttja Lagercrantz Dagermanbok som källa har avhandlingsförfattaren gjort flera intervjuer med Lagercrantz.

78. PALMKVIST, KARIN. *Diktaren i verkligheten*. Journalisten Stig Dagerman. Sthlm, 1989. 302 s. Häftad. Obetydligt nött. *150
Olof Lagercrantz har skrivit en rekommenderande bakside-text. Han förekommer dessutom på flera ställen i texten.

79. RANELID, BJÖRN. *Mitt namn skall vara Stig Dagerman*. Roman. Juva, 1993. 324 s. Opappbd med skyddsomslag. Skyddsomslaget delvis blekt och ett pärmhörn svagt stukat. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *200

80. SANDBERG, HANS. *Stig Dagerman – författare och journalist*. En bibliografi. Sthlm, 1975. 160 s. Häftad. Obetydligt nött och med två svaga fuktfläckar på främre omslag. Dedikation ”Till fil. dr. Olof Lager-

crantz denna lite nostalgiska bok. Tillgivne Hans Sandberg.” *450

81. *Stig Dagerman och syndikalismen*. Sthlm, 1974. 38, (1) s. Klammerhäftad. Obetydligt nött. Med recensionsstpl. *100

Ett flertal bidragsgivare belyser ämnet ur olika synvinklar. Stommen bildas av en skriftväxling mellan Mauritz Edström och Evert Arvidsson.

FRÅN HELVETET TILL PARADISET

En bok om Dante och hans komedi (1964)

Efter tre monografier om mer eller mindre samtida författare lämnade Lagercrantz 1900-talets Sverige för 1200-talets Italien. Boken om Dante och hans komedi kan sägas vara den första av Lagercrantz författarmonografier där hans metoder är fullt utvecklade och litteraturkritiken verkligen växer till att bli litteratur i sig. Egna erfarenheter och dagsaktuella händelser smyger sig in i läsningen och berikar den, och Danteläsningen sprider sina frön i det övriga författarskapet, framförallt i diktsamlingen ”Linjer” 1962. I snart sagt varje författarmonografi som Lagercrantz senare utgivit har olika referenser till Dante spelat en mer eller mindre framträdande roll. ”Från helvetet till paradiset” belönades med Nordiska rådets pris. Detta, och det faktum att boken utkom lagom till 700-årsjubileet av Dantes förmödade födelse, gjorde att den rönt internationellt intresse och snabbt översattes till flera språk. Av de olika Danteupplagor Lagercrantz använt sig av fanns endast Lidforss svenska översättning kvar i biblioteket. Till den senaste svenska översättningen, av Björkeson, har Lagercrantz själv skrivit förordet, och hans eget exemplar har en dedikation från översättaren.

82. DANTE (ALIGHIERI). *Dantes Gudomliga komedi* öfversatt af Edvard Lidforss. Text. Sthlm, 1902–03. Front, VII, (1), 147, (1 blank), 1–153, (3 blanka), 1–150 s. + *Kommentarier till Dantes Gudomliga komedi* öfversatt af Edvard Lidforss. I–III. Sthlm, 1902. III + 155 + 157, (1 blank, 1) s. Två nötta rödbruna ohfrbd med fläckiga ryggar och läckert dekorerade klotpärmor. Eftersättsbladet i textvolymen och sista

bladet samt eftersättsbladet i kommentarvolymen med omfattande revor och fula lagningar. Med kommentarer av Olof Lagercrantz i marginaler och på eftersättsbladen, mest i textdelen. *1500
Lidforss översättning, och uppenbarligen detta exemplar, var den Lagercrantz hade som stöd när han skrev sin Dantebok *Från helvetet till paradiset*.

83. DANTE ALIGHIERI. *Den gudomliga komedin*. Översatt och kommenterad av Ingvar Björkeson. Inledning av Olof Lagercrantz. Arlöv, 1983. 522, (3) s. Oklbd med obetydligt blekt rygg och svaga fläckar på bakre pärmen. Dedikation "Till Olof / med djup tacksamhet för din uppmuntran och ditt stöd / tillgivne Ingvar". *900

Björkeson skriver: "Den självklara introduktionen till Dante för en svensk läsare är Olof Lagercrantz 'Från helvetet till paradiset'". Lagercrantz skriver: "Då jag skrev min bok var det Lidforss översättning som var mitt stöd framför andra. I dag skulle jag utan tvivel ha begagnat Ingvar Björkesons. [...] Jag är full av beundran för den trohet och skönhet som utmärker Björkesons arbete. Jag känner därtill vördnad för en så väldig arbetsinsats som har till förutsättning en stor kärlek till Dante och till dikten överhuvud."

84. *A concordance to the Divine comedy of Dante Alighieri*. Edited for the Dante society of America by Ernest Hatch Wilkins and Thomas Goddard Bergin. Associate editor Anthony J. De Vito. London, 1965. IX, (3), 636 s. Obetydligt solkat oklbd. *600
Utgiven av Harvard university press.

85. ELIOT, T. S. *Dante*. Glasgow, 1965. 64 s. Häftad. Med förlagets recensionslapp löst bifogad. *100
Första upplagan utkom 1929. Lagercrantz refererar i sin Dantebok med gillande Eliots åsikt att det är oväsentligt om vi är troende eller inte när vi läser *Den gudomliga komedin*.

86. JONASON, LENNART. *Senkomna brev till Jonason 1983 4 1 Djursholm*. Sthlm, 1999. 120, (3) blad & löst bifogat vernissagekort. Opappbd. Dedikation till Olof Lagercrantz. *100
Boken består av ett antal brev med illustrationer och randanmärkningar som ska föreställa vara skrivna av Dante. Boken ställdes ut, tillsammans med originalteckningarna, på Gröna paletten våren 1999.

87. LAGERCRANTZ, OLOF. *Scrivere come dio. Dall'inferno al paradiso*. Casale Monferrato, 1983. XIV, 200 s. Häftad. Obetydligt nött. *200

Första italienska upplagan av *Från helvetet till paradiset*. Med två kopior på recensioner ur italienska tidningar bifogade.

88. LIDHOLM, INGVAR. ...*a riveder le stelle (1971–1973) per coro a cappella*. Testo dalla Divina commedia di Dante Alighieri. Ringsted, (1974?). 28 s. Klammerhäftad. Dedikation "till Olof Lagercrantz med tack för många inspirerande läsupplevelser och för drömspels-konversationen i Drottningholm den 22 febr. 1980 från tillg. Ingvar Lidholm". *1200

Noter till ett musikstycke komponerat kring avslutningen av sista sången i "Inferno".

89. ULLÉN, JAN OLOV. *Det synliga osynliga*. Anteckningar till Dantes Divina commedia. Uddevalla, 1989. 166 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *150

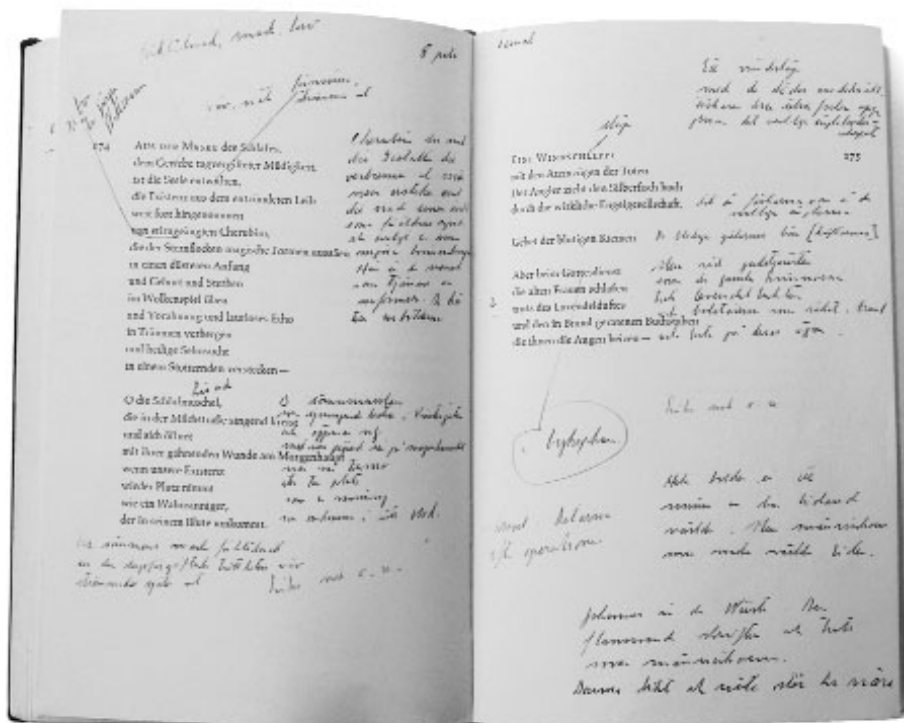
DEN PÅGÅENDE SKAPELSEN

En studie i Nelly Sachs diktning (1966)

Lagercrantz engagerade sig tidigt i Nelly Sachs liv och diktning. I sin bok, som är den första Nelly Sachsstudien i bokform på något språk, riktar han sökarljuset inte bara in mot de innersta skrymslena i hennes texter, utan ägnar också stort utrymme åt att redogöra för det komplexa förhållandet mellan det judiska och det tyska. Där får Nelly Sachs stå som representant eller kanske snarare katalysator för en del av vår samtidshistoria.

Vid skrivandet hade Lagercrantz stor hjälp av författaren själv, som villigt svarade på frågor, utredde dunkla betydelser och avslöjade influenser. Anteckningar från denna arbetsprocess finns i några av böckerna.

Som fallet var även med andra av Lagercrantz monografier publicerades kortare versioner av de olika kapitlen först som en artikelserie i "Dagens nyheter". Enligt några samtida vittnen, och även Lagercrantz själv, var artiklarna och boken en bidragande orsak till att Nelly Sachs tilldelades Nobelpriset i litteratur 1966. En annan sidoeffekt av arbetet blev ett antal dikttolkningar till svenska som kom att publiceras i en urvalsvolym 1967.

90. SACHS, NELLY. *Fahrt ins Staublose*. Die Gedichte der Nelly Sachs. Frankfurt am Main, 1961. 386, (17) s. Nött och fläckat svart oklbd. Med mycket rikliga anteckningar av Olof Lagercrantz på snart sagt varje sida i boken. *4000

Anteckningarna är med största sannolikhet gjorda under arbetet med boken om Sachs och ger en intressant inblick i den pågående skapelsen. De utgörs dels av översättningar, dels av kommentarer kring dikterna och författarens biografi i allmänhet.

91. SACHS, NELLY. *Flucht und Verwandlung*. Gedichte. Stuttgart, 1959. 69, (3) s. Lätt bägnat oklbd. Med en notering av Olof Lagercrantz på s. 61. *400

92. SACHS, NELLY. *Glühende Rätsel*. Gedichte. Darmstadt, 1964. 54, (2) s. Ngt nött opappbd. Den tryckta pappersetiketten på frampärmen saknas. Med

mycket rikliga anteckningar av Olof Lagercrantz hand. *1000

Kästner *75 Jahre Insel-Bücherei* 825 [1A]. Första separata upplagan, även om delar av denna diktsamling redan hade publicerats i *Ausgewählte Gedichte* 1963. 1968 utkom en ny utvidgad upplaga. Anteckningarna utgörs dels av översättningar, dels av kommentarer kring dikterna och författarens sjukdom och sjukhusvistelse.

93. SACHS, NELLY. *Sternverdunkelung*. Gedichte. Wien, 1949. 82 s. Nött opappbd med stötskada i övre kanten. Med dedikation "Für Olof Lagercrantz und Frau in Dankbarkeit / Nelly Sachs d. 28.10.52". *4500

Utgiven av Bermann-Fischer Verlag. Förlaget drevs i exil under kriget och hade då sin verksamhet i Stockholm och Amsterdam. Denna utgåva utgavs uppenbarligen i samarbete med Querido Verlag i Amsterdam.

94. SACHS, NELLY. *Teile dich Nacht*. Die letzten Gedichte. Eschwege, 1971. 79, (4) s. Häftad. *250
Utgiven av Margaretha och Bengt Holmqvist.

95. SACHS, NELLY. *Und Niemand weiß weiter*. Hamburg, 1957. 98, (2) s. Häftad. Lätt nött och med tre små fläckar på omslaget. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad den 9 oktober 1957, två diskreta noteringar av Lagercrantz hand och en tillagd handskriven diktrad av författaren på s. 14. *5000

Första arkets första blanka blad har använts i häftningsproceduren och klistrats mot omslaget.

96. *Aber auch diese Sonne ist heimatlos*. Schwedische Lyrik der Gegenwart übersetzt und ausgewählt von Nelly Sachs. Darmstadt, (1956?). 63, (1) s. & rätselapp. Häftad. Ngt nött. Dedikation från Nelly Sachs till Olof och Martina Lagercrantz. *2500

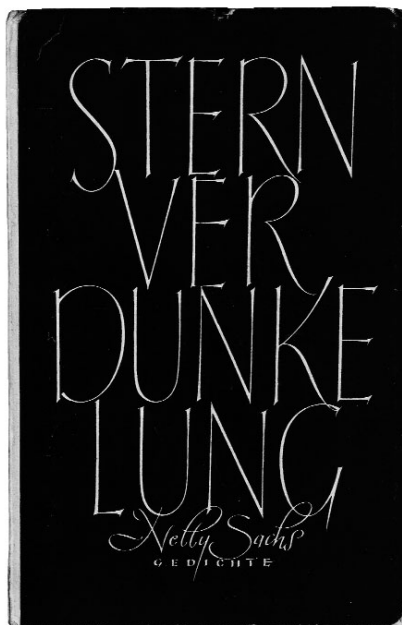
Översättaren har även skrivit korta författarnoter och ett efterord. Olof Lagercrantz representeras med två dikter på s. 39–40. De övriga översatta författarna är Hjalmar Gullberg, Karin Boye, Rabbe Encckell, Carl Emil Englund, Johannes Edfelt, Harry Martinson, Artur Lundkvist, Gunnar Ekelöf, Karl Vennberg, Erik Lindegren, Harald Forss, Elsa Grave, Werner Aspenström, Ragnar Thoursie och Bo Setterlind.

97. *Bokstäverna jag färdas i*. En antologi om Nelly Sachs i redaktion av Anders Olsson. Smedjebacken, 2001. 215, (1) s. Häftad. *100

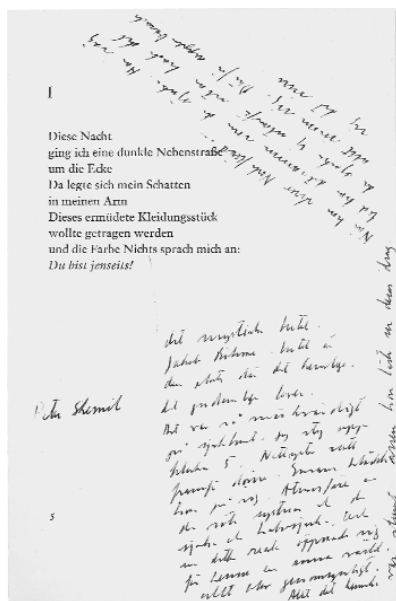
Utgiven på Themis förlag. Innehåller texter av redaktören samt Katarina Frostenson, Aris Fioretos, Ruth Dinesen, Mona Vincent och Birgitta Trotzig. Dessutom avtrycks tolkningar ur Sachs verk av Göran Sonnevi och Inge Wærn samt de viktiga brevväxlingarna mellan författaren och Gunnar Ekelöf respektive Paul Celan.

98. *Das Buch Nelly Sachs*. Herausgegeben von Bengt Holmqvist. Baden-Baden, (1991). 457, (6) s. Pocketbok. *150

Utkom första gången 1968 men är sedan dess uppdaterad bl.a. vad gäller bibliografiska uppgifter och författarens biografi. Innehåller utöver Nelly Sachs egna dikter en omfattande introduktion av Bengt Holmqvist och flera texter om hennes diktning. Lagercrantz bidrar med avslutningskapitlet ur sin Sachsbok: ”Mit meinem Untergang nähre ich dich” på s. 399–409.

93.

92.

99. (EDFELT), JOHANNES. *Maskinskrivet och egenhändigt undertecknat brev till Olof (Lagercrantz) daterat Rönninge den 30 december 1952. 30 x 21 cm. (1) s. + Maskinskriven bilaga omfattande 14 rader. (1952). 30 x 21 cm. (1) s. Vikta. Fint skick. *850*

Brevet är ett svar på ett förslag från Lagercrantz att de båda författarna gemensamt skulle utge en volym med tolkningar till svenska av Nelly Sachs dikter. Edfelt ställer sig positiv till förslaget: "Det vore bra om vi gemensamt kunde få ut ett litet häfte av hennes poem i svensk tolkning." I bilagan förtecknar han vilka dikter han redan har översatt och förvänas själv över att det bara är åtta stycken. Han föreslår att Lagercrantz ska koncentrera sig på "hennes senare diktning, d.v.s. 'Sternverdunkelung' och vad hon har i senare manuskript." Det skulle dröja ända till 1961 innan den första Sachsvolymen kom på svenska och detta brev är ett tidigt tecken på engagemang från Lagercrantz sida.

100. LAGERCRANTZ, OLOF. *Versuch über die Lyrik Nelly Sachs*. Nördlingen, 1967. 109, (11) s. Pocketbok med skyddsomslag. Obetydligt nött. *150

Första tyska upplagan av *Den pågående skapelsen*.

101. *Von Welle und Granit*. Querschnitt durch die Schwedische Lyrik des 20. Jahrhunderts. Leipzig, 1947. 189, (3) s. Häftad med skyddsomslag. Svagt stukad i övre hörnet. Inlagan delvis loss vid främre falsen, som ofta i denna bok. *750

Sammanställd och översatt av Nelly Sachs. Antologin är utgiven på Aufbau-Verlag i Berlin, som samma år utgav hennes första diktsamling. Till sin hjälp vid översättningen till antologin hade hon i många fall poeterna själva, som blivit hennes personliga vänner. Margit Abenius tackas speciellt för hjälpen vid översättningen av de poeter som inte längre var i livet, och man kan väl anta att det främst är Karin Boye som avses. Olof Lagercrantz representeras med fem dikter. De övriga översatta författarna är Dan Andersson, Edith Södergran, Anders Österling, Pär Lagerkvist, Hjalmar Gullberg, Johannes Edfelt, Harry Martinson, Gunnar Ekelöf, Karl Vennberg och Erik Lindegren.

ATT FINNAS TILL

En studie i James Joyces roman "Odysseus"
(1970)

Boken om "Odysseus" koncipierades under det slutande sextioalet, en stormig tid i världspolitiken och en tid av politisk och moralisk omprövning för Lagercrantz själv. Denna utveckling har satt spår i läsningen av "Odysseus". Det irländska folkets kamp jämförs med den afro-amerikanska frihetsrörelsen och boken formar sig delvis till en protest mot den traditionella västeuropeiska krigar- och hjälterollen. Titeln "Att finnas till" bör läsas som ett moraliskt ställningstagande för den människa som inte ikläder sig olika konventioner eller ställer sig i någons tjänst utan liksom romanens huvudpersoner enkelt men betydelsefullt existerar. I detta sammanhang ser Lagercrantz en parallell mellan Leopold Bloom och Fridas vän i Birger Sjöbergs "Fridas visor".

I biblioteket fanns "Odysseus" i flera upplagor, bl.a. den andra upplagan över huvud taget, tryckt samma år och i snarlikt utförande som den första. Den svenska upplagan i Panacheserien är i mycket dåligt skick, men så är det också en av Lagercrantz verkliga "följeslagare". Intressant är också ett tidigt prospekt med pressomdömen kring romanen.

102. JOYCE, JAMES. *A portrait of the artist as a young man*. With six drawings by Robin Jacques. Aylesbury, 1984. 229, (3) s. Lätt nött pocketbok. Med någon enstaka markering i marginalen. *100

103. JOYCE, JAMES. *A shorter Finnegans wake*. Edited by Anthony Burgess. Northampton, (1966). 278 s. Häftad. Nött. Med spridda marginalnoteringar och förstrykningar av Olof Lagercrantz hand. *225
Första upplagan kom samma år som detta omtryck. Burgess har kortat ner och kommenterat *Finnegans wake* för att göra den mera tillgänglig för den vanliga läsaren.

104. JOYCE, JAMES. *Chamber music*. Frome, 1956. 40 s. Oklbd med ngt blekt rygg. Fula revor i s. 11-14. Med Olof Lagercrantz namnteckning och anteckningar vid några av dikterna. *250

Första upplagan utkom 1907. Anteckningarna talar huvudsakligen om vilka dikter Gunnar Ekelöf har översatt. På ett ställe har Lagercrantz också skrivit in Ekelöfs översättning.

105. JOYCE, JAMES. *Dublinbor*. Halmstad, 1966. 194, (2) s. Pocketbok. Nött och med skadad rygg. Dedikation "Till Olof Lagercrantz med tack för en trevlig pratstund från vännen övers. 25.1.68". Rikliga marginalkommentarer av Olof Lagercrantz. *250 Översatt och med en inledning av Thomas Warburton.

106. JOYCE, JAMES. *Ett porträtt av konstnären som ung*. Översättning av Ebba Atterbom. Lund, 1979. 285, (1) s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. *100

Ebba Atterboms översättning var när den först kom ut 1921 en av de första över huvud taget, utkommen året innan Joyce uppnådde världsberömmelse med *Ulysses*. Översättaren Atterbom brevväxlade med Joyce under översättningsarbetet och tackar i sin avslutande anmärkning "för alla de upplysningar och förklaringar av svårbegripliga ord och uttryck, varmed han så älskvärt bistått mig". Ebba Atterboms namn förekommer senare i en ordlek i *Finnegans wake*: "At Island Bridge she met her tide / Attabom, attabom, attabombombom! / The Fin had a flux and his Ebba a ride. / Attabom, attabom, attabombombom!"

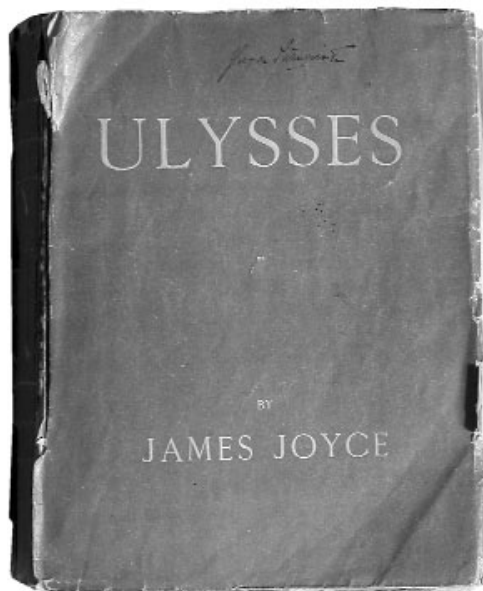
107. JOYCE, JAMES. *Exiles*. A play in three acts. Oxford, 1950. (6), 154 s. Lätt nött oklbd. Med spridda marginalkommentarer och understrykningar av Olof Lagercrantz hand. *200
Joyces enda teaterstycke. Det utkom första gången 1918.

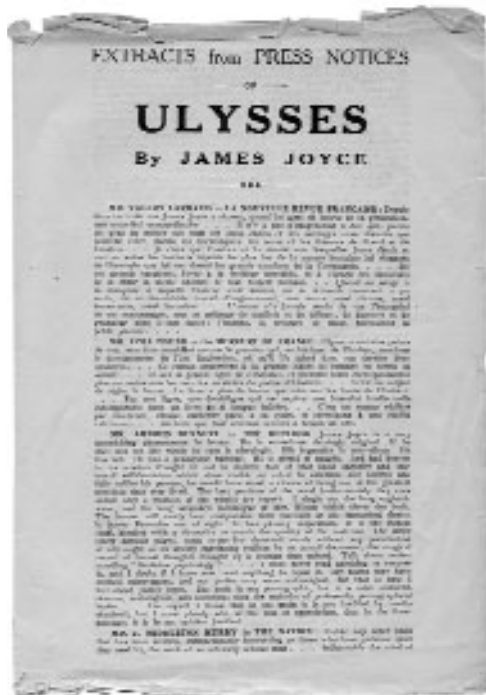
108. JOYCE, JAMES. *Finnegans wake*. Northampton, 1968. (4), 628 s. Oklbd. Lätt solkig på s. 3. Med tillskrift "till vännen Olof från tillgivne James". *200
Tillskriften är av allt att döma inte av författarens hand, då denne varit död i 27 år vid bokens tryckning. *Finnegans wake* utkom första gången 1939.

109. JOYCE, JAMES. *Odysseus*. Sthlm, 1964. 772, (3) s. Opappbd. Hårt nött, trasig och lite solkig, med lösa pärmar och blad i början och slutet. Ryggen saknas. Titelbladet med fläck och omfattande reva. Genomgående med anteckningar och kommentarer av Olof Lagercrantz hand. Attraktivt associationsex! *2500

Tionde till tolfte tusendet. Utgiven i Bonniers Panacheserie. Översättning av Thomas Warburton. Lagercrantz inleder sin Joycebok med orden "De senaste fyra åren har jag varje dag läst åtminstone någon sida i James Joyces roman 'Odysseus'. Den har alltid legat på mitt bord. Den har alltid funnits i min portfölj när jag rest. En sådan läsning blir en vänskap [...]"

110. JOYCE, JAMES. *Ulysses*. Dijon, Maurice Darantieri, 1922. (8), 732, (1, 3 blanka) s. Häftad och oskuren i det berömda blå omslaget, som dock är lätt missfärgat och hårt nött och delvis trasigt över ryggen. Bakre omslag loss, det främre på väg att lossna. Minimalt brännmärke på s. 135 med förlust av en bokstav. Fel vid tryckningen har medfört mindre textbortfall på s. 229 och 314. Lite knöligheter på s. 301–04, med liten reva i nedre marginalen på det senare bladet. Lite solk på s. 355. Någon liten fläck och mindre solkighet på s. 686–96. Med Yngve Särnqvists prydliga namnteckning i bläck på främre omslag och dennes delvis raderade marginalkommentarer och understrykningar av enstaka ord i blyerts. *20000

112.

113.

Slocum 18. Andra upplagan, utgiven av Harriet Shaw Weavers The Egoist press i London och tryckt med plåtarna från första upplagan. Utgiven i 2000 numrerade exemplar, detta dock onummerat. Ett ark med 8 sidor errata medföljde men saknas här. Första upplagan utgavs av Shakespeare and company i Paris tidigare samma år. Med detta exemplar följer en lapp där Lagercrantz noterat "Detta är den första engelska upplagan som utgavs 12 oktober 1922 i 2000 exemplar. Av dessa beslagtogs och förstördes 500 ex. av tullen i New York." Bilagt är också Lagercrantz kvitto från Björck & Börjesson, där han köpte boken 1967 för 400 kronor.

III. JOYCE, JAMES. *Ulysses*. With a foreword by Morris L. Ernst and the decision of the United states district court rendered by judge John M. Woolsey. U.o., u.å. XVII, (1 blank), 768 s. Lätt nött dekorerat oklbd med ngt blekt rygg. Fuktskada på de inledande bladen. *200

Första amerikanska utgåvan utkom 1934. Detta är ett senare omtryck. Den här i titeln nämnda rättshandlingen hävde förbudet att införa *Ulysses* i USA.

112. *Extracts from press notices of Ulysses by James Joyce*. [=rubrik]. [Harles]den, Leveridge & [co.], (1922?). (4) s. Nött samt naggad och knölig i övre marginalen. Pappersskada på sista sidan med förlust av något ord i nedersta raden och delar av impressum. *7000

Joyce var själv mycket intresserad av pressomdömen kring sina verk. I samarbete med sina förläggare Beach och Weaver sammanställde han både hyllande och totalt nedgörande omdömen och fann resultatet "amusingly contradictory". Citaten ur pressen sändes sedan till presumtiva recenser, författarkollegor, förläggare och andra. Av *Extracts from press notices of Ulysses* är minst två varianter kända. Föreliggande variant är förmodligen den tidigare, då den avtrycker 34 utdrag ur pressomdömen mot den andra varianten, som innehåller ytterligare 13 utdrag. Bland de citerade kan nämnas Ezra Pound, Arnold Bennet, Ford Madox Ford och Djuna Barnes.

113. LUNDKVIST, ARTUR. *Ikarus' flykt*. Sthlm, 1939. 281 s. Häftad och oskuren. Nött och med en kaffe-fläck på omslaget. Dedikation till Olof Lagercrantz och spridda understrykningar och marginalnoteringar av dennes hand. *400

I boken ingår den långa uppsatsen "Ulysses-labyrinten", där romanen av Joyce för första gången på svenska ägnas ett in-

trängande studium. Essän hade betydelse inte minst för den blivande Joyceöversättaren Thomas Warburton. Lagercrantz skriver i sin Joycebok "Denna essäsamling rymmer en skarpsinnig Joyce-uppsats [...]. Den är desto mer beundransvärd som den är skriven utan de biografiska och analytiska hjälpmedel som i dag står den som sysslar med Joyce till buds." Andra artiklar i boken behandlar bl.a. Faulkner, Picasso och Henry Miller.

114. SVEVO, ITALO. *James Joyce*. Översättning Ingvar Björkeson. Efterskrift Jonas Ellerström. Lund, 1986. 60, (3) s. Häftad. Med en dedikation till Olof Lagercrantz från översättaren. *200

Utgiven på Ellerströms förlag. Svevo och Joyce lärde känna varandra i Trieste. Joyce kom att lansera den tidigare förbisedde författaren Svevo för en större publik, och Svevo fick låna drag till Leopold Bloom i *Odysséen*. Hans hustru figurerar också i *Finnegans wake*, kanske framförallt genom sitt namn Livia.

115. *Tema: Joyce*. Redaktör Jonas Ellerström. Lund, 1986. 102, (2) s. Häftad. Lätt nött. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Björn Ranelid. *200

Boken är egentligen en utökad andra upplaga av Joycenumret av tidskriften *Transit*. Bidragsgivarna är Tommy Olofsson, Johannes Hedberg, Gösta Werner, Pentti Saarikoski, Claes-Göran Holmberg, Hans Reusch, Björn Ranelid, Magnus Hedlund, James Joyce, Bengt Lundström, Hans-Uno Bengtsson och Christer Jarenskog.

116. [Weaver] LIDDERDALE, JANE & NICHOLSON, MARY. *Dear miss Weaver*. Harriet Shaw Weaver 1876–1961. Plymouth, 1970. 509 s. Oklbd. *400

Harriet Shaw Weaver var redaktör för tidskriften *The new freewoman*, senare *The egoist* och grundare till *Egoist press*. Hon var betydelsefull för Joyce både som förläggare av den första brittiska upplagan av *Ulysses* och som mecenat.

AUGUST STRINDBERG

(1979)

Redan på 40-talet hade Lagercrantz inom ramen för sina akademiska studier börjat skriva en bok om Strindberg. Av olika skäl lades projektet åt sidan och det var först på 70-talet som idén realiserades. Strindberg-biografen var denna gång ett beställningsarbete för Lagercrantz tyske förläggare Siegfried Unseld.

När boken kom ut togs den emot med stort intresse. Bland de slutsatser som flitigast debatterades var den att den så kallade "infernokrisen" inte var ett utslag av sinnessjukdom hos Strindberg utan en medveten teknik att sätta sitt liv i litteraturens och sitt eget författarskaps tjänst.

Boken har översatts till ett flertal språk och några av dessa översättningar återfinns i biblioteket. Även i Sverige tillhör den de mest lästa av Lagercrantz böcker och som introduktion till Strindbergs författarskap har den blivit något av ett standardverk. Som ett litet appendix utgavs 1980 den lilla volymen "Eftertankar om Strindberg".

117. STRINDBERG, AUGUST. *Egenhändigt skrivet och undertecknat brevkort* till Herman Wrangel omfattande 9 rader. Poststämplat i Paris den 3 maj 1895. 14 x 9 cm. (1) s. & adressida. + STRINDBERG, AUGUST. *Egenhändigt skrivet och undertecknat brev* till (Herman Wrangel) daterat den 9 maj 1895. 17,5 x 11 cm. (2, 2 blanka) s. + (STRINDBERG, AUGUST) *Kuvert med egenhändigt skriven adress* till "Monsieur le comte Herman Wrangel / Legation de Suède et Norwège / 12 rue Battano". Poststämplat i Paris den 9 maj 1895. 9,5 x 12 cm. + (WRANGEL, HERMAN) *Egenhändigt skrivet brev* till Fredrik (Ulrik Wrangel). Daterat i Paris den 24 maj 1895. 20,5 x 13 cm. (3, 1 blank) s. + (WRANGEL, F. U.) *Egenhändigt skrivet brevfragment* till Herman (Wrangel). Odateerat. 22 x 14,5 cm. (4) s. Brevkortet med lite solk från posthanteringen. Kuvertet vårdslöst uppsprättat med revor och pappersförlust längs högra kanten som följd. *14000

Ej i *Strindbergs brev*. Breven berör en av de insamlingar som 1895 genomfördes efter att ryktet om Strindbergs fattigdom och miserabla levnad i Paris nått hem till Norden. Ett upprop av Knut Hamsun uppfattades av en ursinnig Strindberg som "moralisk misshandel" och ledde till en brytning mellan honom och den norske författarkollegan. En andra insamling, igångsatt av bl.a. Birger Mörner, Jonas Lie, Per Staaf och F. U. Wrangel, anslag en försiktigare ton och smög sig under Strindbergs stolthetsradar. F. U. Wrangels bror Herman som var legationssekreterare i Paris fick uppdraget att sköta överlämnandet av de ihopsamlade pengarna. Herman

Wrangel har uppenbarligen kontaktat Strindberg och beth honom "i en privatangelägenhet" inställa sig på legationen. I det första brevkortet svarar Strindberg att han är upptagen på den föreslagna tiden och ber att få komma vid ett annat klockslag. På detta har Wrangel tydligen inte svarat och i sitt följande brev oroar sig Strindberg för att brevkortet inte nått fram. "Jag svarade straxt – på brefkort emedan telegrafan är långt borta /.../. Har ni ej mottagit mitt svar anser ni på goda grunder att jag behandlat er aktningsslöst lemnande bref obesvaradt". Saken ordnade tydligen upp sig och de två breven mellan bröderna behandlar detaljerna i utbetalningen av pengarna. Av brevet från F. U. Wrangel finns bara det första bladet, innehållande den del som rör Strindberg. Sedan börjar han skriva om andra familjeangelägenheter och brevet avbryts mitt i ett ord. F. U. och Herman Wrangel var bröder till Olof Lagercrantz farmor.

118. STRINDBERG, AUGUST. *Det nya riket*. Skildringar från attentatens och jubelfesternas tidevarf. Sthlm, 1882. (8), 192 s. Enkelt, ngt nött och snedläst hklbd från 1900-talets början. Svag fuktrand i marginalerna på de första och sista bladen. Med Irma och Björn Kjellins förvärsanteckning daterad 1948, desammas exlibris samt tillskrift till Olof och Martina Lagercrantz.

*350

Zetterlund I:20. Den första bok Lagercrantz läste av Strindberg var *Det nya riket*. Han kallar den "detta gapskratt mitt i det slutna, fantastiskt förvridna oscariska svenska samhället" och berättar att "Strindbergs respektlöshet mot allt, vad vördat och etablerat var, väckte hos mig den djupaste ankläng." Boken blev också ett av de viktigaste studieobjekten i den avhandling Lagercrantz under slutet av 30- och början av 40-talet utarbetade som elev till Martin Lamm. I sin *Dagbok* berättar Lagercrantz att *Det nya riket* var en av de tre böcker han läste om minst en gång om året "bara för att få skratta". Lagercrantz har haft minst ett tidigare exemplar av boken, vilket han gav till Vilhelm Moberg.

119. STRINDBERG, AUGUST. *En blå bok*. Aflämnad till vederbörande och utgörande kommentar till "Svarta fanor". Sthlm, 1907. 334 s. + STRINDBERG, AUGUST. *En blå bok*. Aflämnad till vederbörande och utgörande kommentar till "Svarta fanor". Supplement. Sthlm, 1907. (4), 337–436 s. + STRINDBERG, AUGUST. *En ny blå bok*. Sthlm, 1908. (4), 437–833 s. + STRINDBERG, AUGUST. *En blå bok*. Afdelning III. Sthlm, 1908. (4), 835–1071 s. + STRINDBERG, AUGUST. *En extra blå bok*. Sthlm, 1912. (4), 1073–1141, (1) s. + STRINDBERG, AUGUST. *Register till En blå bok*. Sthlm, 1912. 30 s. Fyra blå halvmarokängbd med upphöjda bind och sparsamt guldornerade ryggar (Nils Linde, Göteborg). Övre guldsnitt, i övrigt oskurna. Omslagen medbundna. Ryggarna blekta, ngt nötta och den andra volymen med litet svart märke överst på ryggen. Omslagen delvis lätt solkade.

*2500

Zetterlund I:97, I:98, I:104, I:105 och I:127. Komplet svt av samtliga "blå böcker". *En extra blå bok* är tryckt i 500 numrerade exemplar. I *Eftertankar om Strindberg* skriver Lagercrantz att "Blå boken innehåller åtskilligt som är absurt och läsaren hakar upp på det och blockeras. Vi borde lära oss att läsa den som den kristne Bibeln – Strindberg tävlar öppet med denna den berömdaste av böcker – och hastigt gå förbi det konstiga och skynda till oaserna. Strindberg som på äldre dar slöt sig så nära till Goethe och Shakespeare kan mycket väl spela deras roller av fäder och lärare i vår kulturkrets."

120. STRINDBERG, AUGUST. *En dåres försvarstal*. (Le plaidoyer d'un fou). Översättning från franskan ("Oslomanuskriptet") samt noter och efterskrift av Hans Levander. Lund, 1976. 268 s. Oklbd. Med inklustrad recensionslapp från förlaget och rikhaltiga

anteckningar och förstrykningar av Olof Lagercrantz hand. *450

Jfr Zetterlund I:58. Detta är den tredje översättningen till svenska av romanen i sin helhet. Den skrevs ursprungligen direkt på franska. Tidigare översättare var John Landquist och Tage Aurell. Levanders översättning är den första som gjordes efter nyupptäckten av originalmanuskriptet. De tidigare var gjorda efter den franska bokupplagan som reviderats av Georges Loiseau med delvis tveksamt resultat. Lagercrantz anteckningar består bl.a. av jämförelser mellan den franska texten, Landquists översättning och föreliggande utgåva. För sin Strindbergbiografi har Lagercrantz använt Landquists översättning, men citerar även ett parti som endast återfinns i denna utgåva och omnämner helt kort manuskriptets historia.

121. STRINDBERG, AUGUST. *Ensam*. Illustrerad af Arthur Sjögren. Sthlm, 1903. (8), 146 s. Lätt nött rött klbd med brun titeetikett. Främre omslag medbundet och med delvis beskuren realisationsstpl nederst. *200

Zetterlund I:85. Femte tusendet. Arthur Sjögren har även utfört omslaget. Lagercrantz skriver om "Ensam, som är så mild, avklarad och tydlig att den blivit en av hans [Strindbergs] folkäraste böcker." Samarbetet med Arthur Sjögren uppmärksammas också av Lagercrantz, som kallar honom en "kongenial illustratör" i den jugendstil Strindberg själv fascinerats av.

122. STRINDBERG, AUGUST. *Fadren*. Sorgespel. Helsingborg, 1887. 100 s. Rött hklbd. Främre omslag medbundet, lätt solkat och med några små bläckstänk. Fula lagningar av omfattande revor i texten på de sista två bladen. *200

Zetterlund I:37. Lagercrantz beskriver i sin Strindbergbiografi hur "han medvetet anlägger varhårdar – sjukdomar och passioner – i sin egen organism för sin konsts skull. Fadren var ett storartat resultat av en sådan metod."

123. STRINDBERG, AUGUST. *Fagervik och Skamsund*. Sthlm, 1902. 335 s. Halvpergamentbd med brun titeetikett och övre guldsnitt. Främre omslag medbundet. *300

Zetterlund I:82.

124. STRINDBERG, AUGUST. *Fröken Julie*. Ett naturalistiskt sorgespel. Med ett förord af författaren. Sthlm, 1888. xxiv, (4), 84 s. Stilrent rött hfrbd med

enkel ryggdekor i guld och svart. Övre guldsnitt, i övrigt oskuren. Det medbundna främre omslaget uppfodrat, med veck och småskador och förläggarens stpl. Lagningar i yttersta marginalen på titelbladet och efter en felskärning på s. xv. Veck i pappret på s. 17. Svag fläck i nedre inre hörnet på s. 63–69 och 77–84. Liten pappersskada med förlust av en tredjedels bokstav på s. 84. *4800

Zetterlund I:40. Utgiven på Jos. Seligmanns förlag.

125. STRINDBERG, AUGUST. *Hemsöborna*. Skärgårdsberättelse. Sthlm, 1887. 216 s. Nära samtida ngt nött brunt hklbd med blekt titeetikett och enkel guldonnering (Hedberg). Främre omslag medbundet. Snedläst. Med Kristian Setterwalls exlibris och namnteckning på omslaget. *2000

Zetterlund I:38. Andra tusendet. Omslag av Carl Larsson. Första upplagan var på totalt 4000 exemplar. Lagercrantz kallar *Hemsöborna* för Strindbergs "gladaste och populäraste bok". Det meddelas också i Strindbergbiografen att "Han skrev boken för att tjäna pengar och i det uttalade syftet att återvinna sin popularitet i Sverige. [...] Men han var i alltför hög grad diktare och kunde i längden ej skriva på beräkning. Det tarvliga i romanen [...] blir blott en hastigt förbipasserande skämd doft som inte rår på den friska helheten." Kristian Setterwall är mer känd för sin bibliografiska gärning än som Strindbergsamlare.

126. STRINDBERG, AUGUST. *I hafsbandet*. Sthlm, 1890. (4), 278, (6) s. Ngt nött enkelt rött klbd med rosa marmorerade för- och eftersättsblad. Marmorerade snitt. Främre omslag medbundet och skuret in i prisuppgiften i nedre marginalen. Några bokstävers textförlust på grund av klisterkladd på s. 2–3. Små förstärkningar i inre marginalen på s. 23. Carl Sjöstrands namnteckning daterad 1890 på titelbladet. *650

Zetterlund I:51. Omslag av Carl Larsson. De avslutande opagerade sidorna utgörs av bokhandelsreklam.

127. STRINDBERG, AUGUST. *Inferno*. Sthlm, 1897. (8), 230, (1) s. Nött enkelt rött hklbd med blekt rygg och stänkta snitt. Omslaget medbundet, det främre obetydligt felskuret överst och naggat nederst, det bakre med lagad reva. Den ngt bruntonade omslagsryggen fullt klistrad på bakre omslags insida.

Inlagan med enstaka småfläckar. Pappersskada i inre marginalen vid s. 1. *900

Zetterlund I:66. Nyläsningen av *Inferno* och skildringen av "Infernoperioden" var en av de mest kontroversiella delarna av Lagercrantz Strindbergbiografi. Vid sin läsning av *Inferno* tog Lagercrantz stöd av sina Dantestudier. Han hävdar att precis som man i *Den gudomliga komedin* måste skilja på pilgrimen Dante och berättaren Dante, får man i *Inferno* inte dra för snabba slutsatser av att författaren och romanens huvudperson har samma namn. Det enkelt textade omslaget är tryckt i rött och svart, vilket Lagercrantz tolkar som "helvetets mörker och eld".

128. STRINDBERG, AUGUST. *Jardin des plantes*. I–II. [=omslagstitel]. Göteborg, 1896. 32 + 33–80 s. Omslagen obetydligt nötta samt som vanligt ojämnt missfärgade. Småskador överst på ryggarna. I enkel pappersmapp. *800

Zetterlund I:64. Utgavs av Torsten Hedlunds förlag. Hedlund var vän till Strindberg och delade hans ockulta intressen. Dessa skrifter innehåller Strindbergs ockulta spekulationer. Med Lagercrantz ord: "Det är den mest patetiska kontrast mellan dessa små broschyrer på dåligt papper och den gyllene fantasikraft som tar sig uttryck i dem."

129. STRINDBERG, AUGUST. *Kammarspel*. Opus I–V. Sthlm, 1907–09. 78 + 81 + 74 + 74 + 78 s. Enkelt vinrött hfrbd med upphöjda bind och mycket sparsamt guldornerad rygg. Stänkta snitt. Omslagen medbundna. Första häftets omslag ngt nött, då det inte är tillräckligt nedskuret av bokbindaren utan sticker ut en bit. Några omslag med smärre fläckar. Namnteckningar på flera omslag, på det första Carl R. af Ugglas. Olof Lagercrantz namnteckning på försättsbladet. *475

Zetterlund I:99, I:100, I:101, I:102 och I:115. *Kammarspelen* är *Oväder*, *Brända tomten*, *Spök-sonaten*, *Pelikanen* och *Svarta handsken*. De kallas enligt Lagercrantz "Kammarspel" efter Max Reinhardts "Kammertheater" i Berlin. Opustalen ser han som en hälsning till Beethoven, som vid denna tid var viktig för Strindberg. I sin Strindbergbok citerar Lagercrantz också författarens arbetsmotto till dessa stycken: "Litet motiv, utförligt behandlat, få personer, stora synpunkter, fri fantasi, men byggd på observation". Bandet är bundet för Olof Lagercrantz räkning av R. Ringqvist 1951. Denne band flera böcker i biblioteket.

130. STRINDBERG, (AUGUST). *Köra och vända*. Strindbergs efterlämnade papper i urval av Magnus Florin och Ulf Olsson. Smedjebacken, 1999. 149 s. Oklbd med skyddsomslag. Omslaget med veck i ryggen. Dedikation till Olof Lagercrantz från utgivarna. *125

131. STRINDBERG, AUGUST. *Legender*. Sthlm, 1898. (8), 220 s. Nött men trevligt samtida hfrbd med upphöjda bind och guldornerad rygg. Marmoretrade snitt. Främre omslag medbundet. *250

Zetterlund I:67. Lagercrantz ger denna "andra del av *Inferno*" dåligt betyg och beskriver den som "en matt upprepning".

132. STRINDBERG, AUGUST. *Likt och olik*. Första häftet. Om det allmänna missnöjet, dess orsaker och botemedel. [=omslagstitel]. Sthlm, 1884. (2), 123 s. Häftad och oskuren. Omslaget ngt nött och småsolkligt samt med sprickor i ryggen. Titelbladet med solklig rand. C. O. Åkerhielms namnteckning och en svag förläggarstpl på främre omslag. *200

Zetterlund I:28. Första delen av två. Olof Lagercrantz morfar var född Åkerhielm och han kom att ära delar av det Åkerhielmska biblioteket på Högfors.

133. STRINDBERG, AUGUST. *Likt och olik*. Andra häftet. Innehåll: Lifsglädjen. Kulturarbetets öfverskattning. Nationalitet och svenskhet. Sthlm, 1884. 85, (1) s. Häftad och oskuren. Snedläst. Omslaget nött, med några små fuktfläckar och småskador vid ryggen. Med Hugo E. G. Hamiltons stpl på främre omslag. *100

Zetterlund I:28. Andra delen av två. Hamilton var Lagercrantz morfar.

134. STRINDBERG, AUGUST. *Påsk*. Sthlm, 1901. 3–139 s. Lätt nött och ngt blekt rött hfrbd med upphöjda bind och sparsamt guldornerad rygg. Övre guld-snitt, i övrigt oskuren. Omslaget medbundet, det främre med svaga veck och recensionsstpl. Inledande blankt blad saknas. *300

Zetterlund I:75. Omslag av Arthur Sjögren. Lagercrantz har beskrivit hur Strindberg försöker få Nils Personne att ge

huvudrollen i denna pjäs till Harriet Bosse och dessutom förlägga premiären till hennes födelsedag.

135. STRINDBERG, AUGUST. *Sagor*. Illustrerade av Thorsten Schonberg. Sthlm, 1915. (188) s. Ngt nött dekorerat oklbd med skada överst på ryggen. Övre snitt infärgat, i övrigt oskuren. Bakre pärm ngt solkig. Tillskrift daterad 1920 på andra bladet. *450 Klichéerna till detta vackra tryck framställda av Bengt Silfversparre.

136. STRINDBERG, AUGUST. *Svenska folket i helg och söken, i krig och i fred, hemma och ute eller ett tusen år af svenska bildningens och sedernas historia*. Med illustrationer af Carl Larsson m.fl. I-II. Sthlm, 1881-82. (4), 500, (2) + (4), 480 s. Två trevliga, bruna, helt obetydligt nötta halvmarokängbd med upphöjda bind och stilren, sparsam guldornering (Hedberg). Övre guldsnitt, i övrigt endast putsade snitt. *2500

Zetterlund I:19. Utgavs i häften. Lagercrantz ägnar viss uppmärksamhet åt den polemiska strid som följde när Strindberg på ett av häftesomslagen attackerat Geijers historieskrivning. Tyvärr är häftesomslagen inte medbundna i detta ex.

137. STRINDBERG, AUGUST. *Sömngångarnätter på vakna dagar*. En dikt på fria vers. Sthlm, 1884. (8), 72 s. Rött nött hklbd där främre omslag beskurits och klistrats på främre pärmen. Första och sista sidan bruntonade. Förstärkningar i inre marginalen på några ställen i början och slutet. *450

Zetterlund I:27. Lagercrantz avbildar och kommenterar Carl Larssons omslag till *Sömngångarnätter* i sin Strindbergbiografi: "Det är en bild som utmärkt sammanfattar diktningens idéinnehåll. Den högre kulturen efterspanad i kyrka, museum, bibliotek och observatorium är befunnen otillräcklig och räddning är möjlig blott genom återgång till naturen representerad av en indian. Det är Strindbergs kulturpolitiska program för åren som kommer."

138. STRINDBERG, AUGUST. *Till Damaskus*. I-II. Sthlm, 1898. 192 + 193-336 s. Två vackra gröna marokängbd med upphöjda bind, rikt guldornerade ryggar, ramverk på pärmarna, kantförgyllning och inre denteller (Hedberg). Hela guldsnitt. Ryg-

garna blekta mot en brunare nyans. Helt obetydligt nötta ytterfalsar. Tyvärr bunden utan omslag. Med ett citat ur verket skrivet och undertecknat av författaren på försättsbladet till respektive del. Ett mycket läckert exemplar! *25000

Zetterlund I:69. Lagercrantz beskriver pjäsen som "Inferno dramatiserad" och intresserar sig mycket för dramats huvudperson "Den okände". I en biografisk artikel i *Vintergatan* 1947 om sin farmors bror F. U. Wrangel skriver Lagercrantz: "F. U. lyckades till och med en gång skapa en slags kontakt mellan kungahuset och ärkrebellen Strindberg. F. U. ordnade 1901 på uppdrag av dåvarande kronprinsessan Viktoria en basar till förmån för sjuka barn och samlade för en planerad auktion in dedikationsexemplar av kända författare. Strindberg skrev som bekant aldrig dedikationer och ville av princip inte stödja kungliga välgörenhetstillställningar. Men F. U. lyckades i alla fall denna gång övertala honom och han skänkte 'Damaskus' med några rader på försättsbladet samt originalmanuskriptet till 'Advent'. 'Till Damaskus' köpte F. U. själv och idag står de två delarna, inbundna i gröna helfranska hedbergsband, på min bokhylla."

** Skänk mig min befräddare, om står du den bunden till händerna på fötterna och ingen troddnad kan lösa dig."*

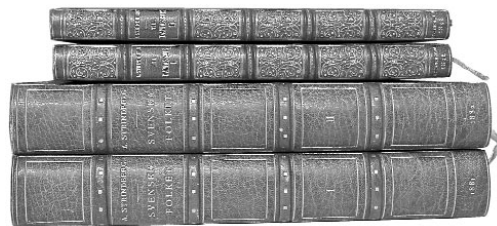
Till Damaskus II.

August Strindberg.

... "jag läste i går i ett beströmt uttänningens betydelser de utslämnade"

Till Damaskus II.

August Strindberg.

138.

136.

139. STRINDBERG, AUGUST. *Tryckt och otryckt*. I–III. Sthlm, 1890–91. (4), 257, (2) + (4), 271, (2) + (4), 246, (2) s. Tre obetydligt nötta gröna klbd. Omslagen medbundna och lätt solkiga. Sympatiskt ex. *450
Zetterlund I:48, I:50 och I:52. En ny samling utkom 1897.

140. STRINDBERG, AUGUST. *Tryckt och otryckt*. Ny samling. Sthlm, 1897. (4), 265, (2) s. Häftad och oskuren i ngt nött omslag med ngt bruntonad rygg. Namnteckning på främre omslag. *150
Zetterlund I:65.

141. STRINDBERG, AUGUST. *Tschandala*. Berättelse från 1600-talet. Sthlm, 1897. 183 s. Häftad och oskuren. Omslaget obetydligt missfärgat, småaggat i kanterna och nött i falsarna så att det främre delvis lossnat. Tejp på insidan av främre omslag. *100
Zetterlund I:43. Utkom först i dansk översättning 1889. Denna svenska upplaga är en återöversättning av den danska texten, då det svenska originalmanuskriptet hade förkommit. Berättelsen inkorporerades sedan i 1904 års upplaga av *Svenska öden och äventyr*. Vid romanens tillkomst stod Strindberg under starkt inflytande av Nietzsche och Lagercrantz kallar den "ett experiment i ett övermänniskolaboratorium".

142. STRINDBERG, AUGUST. *Typer och prototyper inom mineralkemien*. Festskrift till frandet af Berzelii femtioårs-minne. Sthlm, 1898. 62 s. Enkelt men trevligt vinrött klbd med svart titeletikett och ngt blekt rygg. *200
Zetterlund I:68.

143. STRINDBERG, AUGUST. *Verwirrte Sinneseindrücke*. Schriften zu Malerei, Fotografie und Naturwissenschaften. Mit einem Nachwort herausgegeben von Thomas Fechner-Smarsly. Aus dem Schwedischen und Französischen von Angelika Gundlach. Zwickau, 1998. 320 s. & plr. Opappbd. *150
Gundlach översatte även Lagercrantz Strindbergbiografi.

144. STRINDBERG, AUGUST. *Vivisektioner*. De franska texterna jämte en svensk tolkning av Tage Aurell. Inledning och kommentar av Torsten Eklund. Sthlm, 1958. 214, (3) s. Häftad och oskuren. Lätt nött och solkigt omslag. Några enstaka, ytterst diskreta markeringar i marginalerna. *100

Dessa essäer i skilda ämnen är skrivna direkt på franska och tänkta för franska tidningar och tidskrifter. Endast ett fåtal av dem publicerades verkligen i samtiden, och de flesta förblev otryckta fram till denna utgåva.

145. STRINDBERG, AUGUST. *Öppna bref till Intima teatern*. Sthlm, 1909. 71 s. Ngt nött rött hfrbd med upphöjda bind och svarta titeletiketter. Infärgat övre snitt. Omslaget medbundet. Blekt rygg. *200
Zetterlund I:114. Lagercrantz ger dessa teaterinstruktioner en speciell ställning i Strindbergs författarskap. "Nästan allt Strindberg skriver är ett led i en skapelseprocess. Även i till synes enkla meddelanden till vänner och anförvanter är han samtidigt sysselsatt med att förvandla sin verklighet till dikt. Men när han skriver om teater är han som förvandlad. Texten får en enkelhet och otvetydighet. Det är en lågmäld yrkesman som här för ordet och det är slut med 'konsterna'."

146. *August Strindberg*. U.o., (1987?). 56 s. Häftad. *150

Utställningskatalog om Strindberg som konstnär och fotograf från Rijksmuseum Vincent van Gogh, Amsterdam med text av Göran Söderström. På s. 49 avbildas målningen *Fyrtorn II ur "coll. Olof Lagercrantz"*.

147. CARLSON, HARRY G. *Strindberg och myterna*. Förord av Olof Lagercrantz. Översättning från engelskan av Sven Erik Täckmark. Uddevalla, 1979. 286 s. Opappbd med lätt nött och lite blekt skyddsomslag. *150

Lagercrantz tog upp flera av Carlsons teorier i sin Strindbergsbiografi, som utkom samma år.

148. DAHLBÄCK, KERSTIN. *Ändå tycks allt vara osagt*. August Strindberg som brevskrivare. Borås, 1994. 456 s. Opappbd med skyddsomslag. *200

149. [Falkner] HENRIQUES BING, ERIK. *Fanny Falkner – en opslagsbog*. Bind II. U.o., (2000?). (4), 321–670, (2) s. Häftad. *100

Ytterst utförlig kronologi över Falkners levnad samt, efter hennes död 1963, forskning, reception och kommentarer. Detta är endast andra bandet, som omfattar tiden 1922–2000.

150. [Falkner] HENRIQUES BING, ERIK. *Min kunst passer ikke for vor tid*". Fanny Falkners miniaturer. Köpenhamn, 1994. 144 s. Häftad. Med ett löst bifogat följebrev från författaren till Olof Lagercrantz. *300

Innehåller bl.a. information kring Falkners förhållande till Strindberg, men även en verkförteckning, talrika miniatyravbildningar och en tidigare otruckyt dikt av Bo Setterlind. Henriques Bing kom senare att översätta Lagercrantz *Eftertankar om Strindberg*. Den danska utgåvan utkom 1998.

151. FEUK, DOUGLAS. *August Strindberg. Paradisbilder - infernomåleri*. Odense, 1991. 99, (4) s. Häftad. Anmärkning av Olof Lagercrantz hand på näst sista bladet. Med dedikation: ”Käre Olof, även jag har nu ’snyltgästat på det stora namnet’ – som du en gång uttryckte det. [...]” *150

Rikt illustrerad med Strindbergs målningar.

152. *Insel Almanach auf das Jahr 1980*. August Strindberg – nichts als Dichter. Zusammengestellt und mit einem Vorwort von Angelika Gundlach. Baden-Baden, 1980. 91, (59) s. Häftad. Fint skick. *275
Innehåller uteslutande bidrag som behandlar August Strindberg. På omslaget anges att skriften är ”Leseexemplar zu der Strindberg Biographie von Olof Lagercrantz”. Förutom förord eller inledningar av bokens översättare Angelika Gundlach, dess förläggare Siegfried Unseld och Lagercrantz själv avtrycks ett kapitel ur biografien samt Strindbergrelaterade texter av Nietzsche, Richard Dehmel, Bernard Shaw, Karl Kraus, Franz Kafka, Peter Weiss och Samuel Beckett.

153. (LAGERCRANTZ, OLOF) *Maskinskriven dikt* med egenhändiga korrigeringar och strykningar i blyerts och bläck. Odaterad (1949?). 29 x 22,5 cm. (2) blad skrivna på ena sidan. Spår av viking. Fint skick. *1500

Dikten porträtterar August Strindberg och trycktes första gången i *Svenska dagbladet* 1948. Den version vi har att göra med här trycktes med rättelserna genomförda i tidskriften *Poesi* 1949 till Strindbergs 100-årsdag. I bokform trycktes den i *Dagbok* 1954. Dikten har sin upprinnelse i de Strindbergstudier Lagercrantz under 40-talet bedrev för Martin Lamm och som resulterade i en opublicerad uppsats.

154. LAGERCRANTZ, OLOF. *August Strindberg*. Bungalow, 1985. 469 s. Pappbd. *200

Svensk lågprisutgåva av biografien som utkom 1979. Denna utgåva äger ett försteg framför originalutgåvan då registret omarbetats från ett personregister till ett person- och verkregister.

155. LAGERCRANTZ, OLOF. *August Strindberg*. Nacka, 1979. 467 s. Oklbd med skyddsomslag. Om-

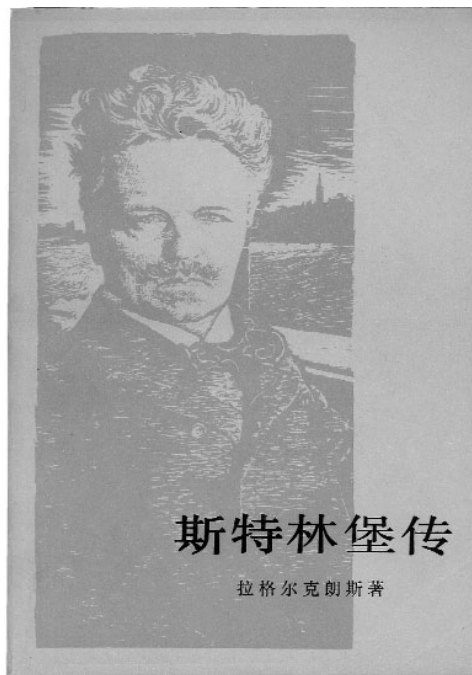
slaget med smärre revor. Sparsamma markeringar i marginalerna. Med dedikation till ”Kaisi” daterad den 24 oktober 1979. *400

Kaisi var Olof Lagercrantz svärmor. Boken har uppenbarligen antingen aldrig överlämnats eller också kommit tillbaka till författarens bibliotek.

156. LAGERCRANTZ, OLOF. *Eftertankar om Strindberg*. Danmark, 1990. 120 s. Pocketbok. *100
Utkom första gången 1980.

157. LAGERCRANTZ, OLOF. *Sitelinbaozhuan*. Beijing, Xinhua yinshuaguang, 1983. (5), 2, 1–2, 1–539 s. Häftad. Lätt nött. Med dedikation från översättaren Gao Ziyeng till Olof Lagercrantz daterad i Stockholm den 19 september 1983 samt Lagercrantz anteckning längst ned på första bladet. *750

Lagercrantz Strindbergbiografi i kinesisk översättning. Författarens anteckning informerar om att boken är tryckt i 40000 exemplar.

158. LAGERCRANTZ, OLOF. *Strindberg*. Darmstadt, 1980. 587 s. & plr. Oklbd med skyddsomslag. Lite stött i pärmens nedre hörn. *150

Första tyska upplagan av Lagercrantz Strindbergbiografi. Den är översatt av Angelika Gundlach. Biografin var från början ett beställningsarbete för Siegfried Unseld, Lagercrantz tyske förläggare.

159. *Månadens bok nytt*. December 1979. Örebro, 1979. 30, (2) s. Klammerhäftad. Lätt nött. Med grönt bläckkladd på främre omslag. *50

På omslaget och s. 2–9 presenteras som "höstens stora, literära händelse" Lagercrantz Strindbergbiografi.

160. OLSSON, ULF. *Levande död*. Studier i Strindbergs prosa. U.o., 1996. 512 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. *100

161. *Prolog 55/56. Strindberg*. [=omslagstitel]. Zagreb, 1983. 224 s. Häftad. Ngt nött. *200

I detta nummer av den serbokroatiska tidskriften upptas de första 127 sidorna av en temaavdelning om Strindberg med bidrag av bl.a. Olof Lagercrantz. Avdelningen avslutas med en utförlig bibliografi.

162. SOMMAR, CARL OLOV. *Strindberg på Östermalm*. (Sthlm), 1980. 58, (1) s. & plr. Häftad med skyddsomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz. *225

163. *Strindbergs måleri*. En monografi redigerad av Torsten Mätte Schmidt. Text: August Strindberg / Jean Cassou / T. G. Rosenthal / Kurt Fried / Knut Jaensson / Göran Söderström / Torsten Mätte Schmidt. Bildredaktör: Göran Söderström. Malmö, 1972. 367, (1) s. & plr. Med inklistrade brevfaksimil. Lätt nött dekorerat olinnebd. Några smärre solkigheter och en liten fläck på s. 7. Lite fukt bucklig på s. 183–200. Med Olof Lagercrantz namnteckning. *1000

Med detta exemplar följer en tidskriftsartikel om konstpriser där bland annat Lagercrantz affärer med Strindbergs målningen "Fyrtornet II" refereras.

164. *Svea*. Folkkalender för 1887. Fyrtiotredje årgången. Med bidrag af Ernst Ahlgren, Richard Bergh, August Bondeson, G. af Geijerstam, Frans Hedberg, Carl Larsson, Oscar Levertin, Claës Lun-

din, Georg Nordensvan, Saxon, Albr. Segerstedt, Carl Snoilsky, Aug. Strindberg, K. A. Tavaststjerna, Karl Warburg, H. Wieselgren, Henr. Wranér, m.fl., samt med 119 illustr. i ljustryck, träsnitt och zinketsning efter teckningar af Carl Larsson, Georg Pauli, Viktor Andrén, m.fl. Sthlm, 1886. Front, 256 s. & plr. + *Bokhandelsanmälan till julen 1886*. [=rubrik]. U.o., (1886). 24 s. Ngt nött litograferat opappbd med nött och lite fläckigt tryckt skyddsomslag med små pappersförluster i kanterna. Med lång tillskrift till Olof Lagercrantz från Urban Torhamn på frontespisens baksida. *125

Strindberg bidrar med Parisnovellen "Är det icke nog?" (Zetterlund VI:339) som illustrerats av Georg Pauli. Tillskriften daterar sig till julen 1963 och handlar mest om John F. Kennedy.

165. *Till bords med Strindberg*. Text Catharina Söderbergh. Foto Solveig Edlund. Kock Johnny Johanson. Trento, 1998. 159, (1) s. Oklbd med skyddsomslag. Med ett bilagt kort från Catharina Söderbergh. *200

Söderbergh skriver bl.a. "Dina ord om Strindbergs förhållande till mat och dryck i Eftertankar gav mig mod att skriva denna bok". Det åsyftade avsnittet i *Eftertankar om Strindberg* inleds med profetian: "En gång kommer – tro mig – en stor bok om Strindbergs förhållande till mat och dryck. Det är ett outtömligt ämne."

FÄRD MED MÖRKRETS HJÄRTA

En bok om Joseph Conrads roman (1987)

Boken om Joseph Conrads roman kan sägas vara ett delresultat av vad som var tänkt som ett större anlagt projekt. Under läsningen av Conrad väcktes många minnen och frågeställningar till liv, och planen var att Lagercrantz med Conrad som en slags Vergilius skulle genomvandra sitt eget liv och betrakta det i ljuset av Conrads diktning. Planen genomfördes inte till fullo, men resulterade förutom i Conradsboken även i den självbiografiska "Min första krets" och Lagercrantz kanske mest lästa bok "Om konsten att läsa och skriva". De tre böckerna bär tydliga spår av sin gemensamma tillblivelse.

I arbetet med boken tycks Lagercrantz i högre grad än annars var fallet ha låtit sig inspireras av biografiskt material och annan sekundärlitteratur. Tyvärr fanns ytterst lite av denna kvar i biblioteket. Däremot har Lagercrantz bemödat sig att skaffa flera av Conrads böcker i tidiga utgåvor både på engelska och svenska.

166. CONRAD, JOSEPH. *Almayers fölly*. A story of an eastern river. Woking and London, 1915. 272 s. Nött och lite snedläst oklbd med guldornerad rygg. Lätt lagerfläckig. Med Lennox Robinsons namnteckning och exlibris. *500

Conrads första bok, som utkom första gången 1895.

167. CONRAD, JOSEPH. *Almayers dårskap*. Översättning från engelskan av Greta Åkerhielm. Helsingfors, 1955. 219 s. Häftad och oskuren. Lätt nött och med smånagg i omslaget. Med en anteckning av Olof Lagercrantz hand på det inledande blanka bladet. *150

168. CONRAD, JOSEPH. *Anarkisten*. I översättning av Roland Adlerberth. Kristianstad, 1976. 274 s. Lätt nött och snedläst oklbd. Med Olof Lagercrantz understrykningar och marginalmarkeringar samt anteckningar på eftersättsbladen. *175
Originalalets titel är *The secret agent*.

169. CONRAD, JOSEPH. *Chance*. A tale in two parts. Edinburgh, 1914. VII, (1), 406, (2), 1–8, 1–31 s. Nött och snedläst oklbd med guldornerad rygg. Undre snitt oskuret. Ryggen med liten skada. Sprucken i bakre inre falsen. Delvis med lagerfläckar. *1250
Smith s. 55–59. Boken var tänkt att ges ut hösten 1913, och det ursprungliga titelbladet bär också det året. Ett litet antal sådana exemplar skickades till recensenter innan man, bl.a. på grund av en bokbindarstrejk, tvingades att skjuta fram publiceringen till våren 1914 och bytte ut titelbladen på hela den resterande upplagan. De två avslutande pagineringsföljderna utgörs av förlagsreklam, den mer omfattande daterad "July 1913".

170. CONRAD, JOSEPH. *Fredlösa historier*. Autoriserad översättning af Karin Hirn – med några noti-

ser om författaren af Yrjö Hirn. Uppsala, 1903. (2), VIII, 292 s. Ngt nött och snedläst enkelt ljusblätt hklbd med sparsamt guldornerad rygg (Otto von Schoultz, Göteborg). Vinröd titeletikett och stänkta snitt. Några enstaka markeringar i bläck av Olof Lagercrantz hand i marginalerna. *400

Conrad har själv, i ett exemplar tillhörande vännen Richard Curle, antecknat att detta var den första översättningen över huvud taget av några av hans böcker.

171. CONRAD, JOSEPH. *Herz der Finsternis*. Übersetzung und Nachwort von Reinhold Batberger. Baden-Baden, 1992. 165, (11) s. Opappbd med skyddsomslag. Med bilagt tryckt gåvokort från Siegfried Unseld. *75

Heart of darkness i tysk översättning. Unseld på Suhrkamp Verlag var Lagercrantz tyske förläggare.

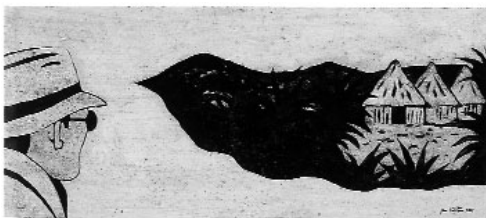
172. CONRAD, JOSEPH. *Lord Jim*. A tale. Bungay, 1920. Porträtt, IX, (1 blank), 420 s. Ngt nött dekorerat oklbd med infärgat övre snitt. Fläck på ryggen. Första och sista bladet ngt lagerfläckiga. Senare namnteckning på försättsbladet. *500

Första upplagan utkom 1900. Med en fotnot av författaren daterad 1917. Romanen påbörjades före och avslutades efter *Mörkrets hjärta* och står därför i tätt samband med denna. Lagercrantz uttrycker det som att *Lord Jim* omklamrar *Mörkrets hjärta* och fortsätter med liknelsen: "Mörkrets hjärta ligger som ett foster inne i 'Lord Jims' moderkropp". Lagercrantz har också i *Om konsten att läsa och skriva* beskrivit en särskild upplevelse vid läsningen av *Lord Jim*. "Den gång jag nämnde läste jag romanen för kanske tionde gången. Jag följde andlös spelet om den själsligen nödställda Jim. Då trädde plötsligt och oväntat hans ansikte fram för mig. [...] Jims blå ögon strålade emot mig medan hans ansikte antog än mina egna drag, än min fars, än mina söners, än en väns och än en fiendes. [...] Jag hejdade läsningen och såg upp och i samma ögonblick slocknade ljuset över det skiftande ansiktet."

173. CONRAD, JOSEPH. *Med andra ögon*. Översättning: Roland Adlerberth. Kristianstad, 1979. 331 s. Nött, fläckat och snedläst oklbd. Med understrykningar och marginalanteckningar av Olof Lagercrantz hand. *100

Originalalets titel är *Under western eyes*.

174. CONRAD, JOSEPH. *Mörkrets hjärta*. Träsnitt Hans Eliasson. Översättning Margaretha Odelberg. Oskarshamn, 1992. 158, (2) s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation från Hans Eliasson till Olof Lagercrantz. *250
175. CONRAD, JOSEPH. *Mörkrets hjärta*. Översättning av Margaretha Odelberg. Ungern, 1983. 122 s. Nött pocketbok. Med intressanta marginalanteckningar och understrykningar av Olof Lagercrantz hand. *400
Ur anteckningarna: "Visst liknar romanen Dantes verk gn. att en rad scener av oerhörd konkretion följer på varandra". "Leta inte efter meningen med vad Marlow säger utan med berättelsens mening". "Varför tanken på Kurtz besitter Marlow till den grad får vi ej besked om" etc.
176. CONRAD, JOSEPH. *Nostramo*. A tale of the sea-board. London & Beccles, 1904. (8), 480 s. Nött dekorerat oklbd med småskador överst och nederst på ryggen. Samtida tillskrift och senare namnteckning på försättsbladet. *2200
Smith s. 34–36. Första upplagan med feltryckt paginering på s. 187.
177. CONRAD, JOSEPH. *Notes on life & letters*. Letchworth, 1934. XII, 354 s. Lätt nött oklbd. Namnteckningar på försättsbladet. *250
Utkom första gången 1921. Innehåller essäer tidigare publicerade i tidningar och tidskrifter. Conrad skriver bl.a. om Henry James, Alphonse Daudet, Guy de Maupassant, Anatole France och Turgenjev. Till de icke-litterära essäerna hör två om författarens ursprungsland Polen, en om Titanics undergång och flera andra om sjörelaterade ämnen.
178. CONRAD, JOSEPH. *Seger*. Berättelse från söderhafven. Öfversatt från engelskan af Elin Palmgren. Sthlm, 1916. 444, (4) s. Häftad och oskuren. Omslaget nött och med mindre defekter och lite tråkiga lagningar. Främre omslag loss. *150
Utgiven av Bohlín & co. Originalet *Victory* utkom året innan. På de avslutande fyra sidorna görs reklam för förlagets utgivning av Jack Londons böcker.
179. CONRAD, JOSEPH. *Tales of hearsay*. With a preface by R. B. Cunninghame Graham. London and Woking, 1925. 288 s. Lätt nött oklbd. Ryggen ngt blekt. Gammal ägaranteckning på s. 6. *900
Smith s. 96–98. Första brittiska upplagan, publicerad samma dag som den amerikanska. Postumt utgiven.
180. CONRAD, JOSEPH. *The nigger of the "Narcissus"*. A tale of the sea. London & Edinburgh, 1898. (8), 259, (5) s. Oskuren i lätt nött dekorerat oklbd. Försättsbladet lätt solkigt, eftersättsbladet med mindre reva. Första och sista bladen lätt lagerfläckiga. Blyertsmarkering i marginalen på s. 45. Med senare namnteckning på försättsbladet samt Allan Wades exlibris. *600
Smith s. 6–II. Detta är andra publicerade brittiska upplagan med "New impression 1898" på titelbladets baksida. Original utkom som *The children of the sea* i USA året innan. *Negern på Narcissus* är nog den bok av Conrad som refereras flitigast i Lagercrantz Conradsbok, bortsett naturligtvis från dess egentliga föremål *Mörkrets hjärta*.
181. CONRAD, JOSEPH. *The rescue*. A romance of the shallows. Letchworth, 1920. 416 s. Lätt nött oklbd. Bakre inre falsen med spricka. *450
Smith s. 79–80. Första publicerade engelska upplagan, som föregicks dels av den amerikanska, dels av en upplaga om 40 exemplar för recensenter. Föreliggande upplaga skiljer sig i detaljer från dessa.
182. CONRAD, JOSEPH. *The secret agent*. A simple tale. Reading, 1982. 249, (7) s. Obetydligt nött pocketbok. *75
Första upplagan utkom 1907.
183. CONRAD, JOSEPH. *Victory*. An island tale. Edinburgh, 1915. VIII, 415, (5), 1–31 s. Lätt nött oklbd med blekt guldornerad rygg. Senare namnteckning på försättsbladet. *900
Smith s. 64–66. Första brittiska upplagan, som föregicks av den amerikanska tidigare samma år. I föreliggande upplaga trycks författarens förord för första gången. Andra pagineringens utgörs av förlagsreklam.
184. [Håfström] Walker. [=omslagstitel]. Värnamo, 2001. 93, (3) s. & plr. Häftad. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från Jan Håfström. *500
Katalog till Håfströms utställning på Färgfabriken. Med tex-

184.

ter av Aris Fioretos, C. M. von Hauswolff och Jan Åman. Häfströms målningar kombinerar här referenser till Joseph Conrads roman *Mörkrets hjärta* med Lee Falks seriefigur Fantomen.

185. LINDQVIST, SVEN. *Utrota varena jävel*. Sthlm, 1992. 250, (2) s. Opappbd med lätt nött skyddsomslag. Snedläst. Några små solkigheter i marginalerna. Med dedikation till "Olof och Martina. Er bok. Från Sven". *600

Med tryckt dedikation "Till Olof Lagercrantz som färdades med 'Mörkrets hjärta'". Boken behandlar den idémässiga bakgrunden till de bestialiska grymheterna i Kongostaten som Conrad blev vittne till, och som resulterade i romanen *Mörkrets hjärta*.

186. [Stabell] *Heart of darkness*. Allan Stabell 1991. Odense, 1991. 38, (1) s. Häftad. *150

Rikt illustrerad utställningskatalog. Konstnären har låtit sig inspireras av Conrads roman, ur vilken ett stycke avtrycks i katalogen.

ATT LÄSA PROUST

(1992)

Förmodligen var det Knut Jaensson som någon gång på 30-talet introducerade Lagercrantz till Proust. I de litteraturhänvisningar som avslutar Lagercrantz Proustboken ges Jaensson stor plats och omtalas med respekt och värme.

Boken handlar som titeln visar mycket om själva läsningen av "På spaning efter den tid som flytt". Utförligt behandlas hur dess inre struktur är beskaffad och de många korrespondenser som binder samman verket, men samtidigt är uppmärksamheten hela tiden riktad mot den verkan detta har på läsaren, och därmed Olof

Lagercrantz själv. Det förefaller som läste han bitvis med en spegel i ena handen och boken i den andra.

Själva huvudverket "På spaning efter den tid som flytt" fanns inte kvar i biblioteket. Proustlitteraturen inskränker sig till enklare utgåvor av författarens verk samt en del viktig sekundärlitteratur.

187. PROUST, MARCEL. *Against Sainte-Beuve and other essays*. Translated with an introduction and notes by John Sturrock. Bungay, 1988. XXIX, (1), 341, (13) s. Häftad. Nggt nött. Med talrika marginalnoteringar och understrykningar av Olof Lagercrantz. *150

"Den är, som titeln anger, en uppgörelse med 1800-talets ledande kritiker och samtidigt en kärleksförklaring till de diktare Proust själv vördar och lärt av – Baudelaire främst i raden" skriver Lagercrantz i sin Proustbok.

188. PROUST, MARCEL. *Contre Sainte-Beuve*. Saint-Amand, 1989. 307, (13) s. Pocketbok. Lätt nött. Med en sidhänvisning av Olof Lagercrantz hand på sistta bladet. *100

189. PROUST, MARCEL. *L'indifférent*. Paris, 1978. 69, (11) s. Häftad. *100

Första gången som texten trycks. Med ett längre förord av Philip Kolb.

190. PROUST, MARCEL. *Les plaisirs et les jours*. Préface d'Anatole France. Saint-Amand, 1990. 263, (3) s. Häftad. Obetydligt nött. *100

Denna samling av Prousts ungdomsprosa hade enligt Lagercrantz visst inflytande på den unge Gunnar Ekelöf, som även översatte delar därav.

191. PROUST, MARCEL. *Pleasures and regrets*. Translated from the French by Louise Varese. With a preface by D. J. Enright. Glasgow, 1988. XIV, 221, (5) s. Pocketbok. Nött. Med spridda marginalnoteringar av Olof Lagercrantz hand och dennes namnteckning och telefonnummer samt annan adressnotering på smutstitelbladet. *60

Originalen utkom 1896 med titeln *Les plaisirs et les jours*.

192. PROUST, MARCEL. *Sur la lecture*. Vendôme, 1989. 62, (2) s. Häftad. Nött och lite skadad vid övre

- delen av ryggen. Bläckstreck på bakre omslag. *100
Publicerades första gången 1905 och sedan som förord till Prousts översättning av Ruskins *Sesame and lilies* 1906.
193. BECKETT, SAMUEL. *Proust*. Sthlm, 1964. 67 s. Häftad och oskuren. Nött och med stor grön fläck på främre omslag. Med omfattande understrykningar och några marginalnoteringar av Olof Lagercrantz hand. *200
Utgiven i BLM-biblioteket. I litteraturförteckningen i sin Proustbok upplyser Lagercrantz om att boken är översatt av Erik Sandin och skriver att "Bland Proust-uttolkarna sätter jag Samuel Beckett högst. [...] han är den ende som jag känner som är helt i nivå med mästaren." När Beckett refereras i texten på s. 39 är det dock i polemiskt syfte.
194. BECKETT, SAMUEL. *Proust*. U.o., u.å. (6), 72 s. Häftad. Lätt nött. Liten klistrerfläck på smutstitelbladet. Med Olof Lagercrantz namnteckning och lite bläckkladd på bakre omslag. *100
På engelska. Utkom första gången 1931. Utgiven av Groove press, New York.
195. BORREL, ANNE m.fl. *Proust. La cuisine retrouvée*. Borgaro, 1991. 191, (1) s. Opappbd med obetydligt nött skyddsomslag. *450
Lagercrantz anser detta verk höra till "de lustigare" praktverk som skrivits om Proust. "Där har man framställt de rätter som omnämns i romanen i praktfulla arrangemang. François oxaladåb i gelé saknas inte och sparrisen, som serverades hos hertiginnan de Guermantes, framträder ap-tretande på en helsidesbild."
196. BOTTON, ALAIN DE. *Låt Proust förändra ditt liv*. Översättning: Nille Lindgren. Falun, 1998. 221, (1) s. Opappbd med obetydligt nött skyddsomslag. *70
197. DANIEL, SARA. *Prousts motor*. Uddevalla, 2000. 139 s. Opappbd med obetydligt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz. *200
Om Prousts intresse för maskinkulturen, film, fotografi, bilar m.m. Lagercrantz *Att läsa Proust* refereras i noterna som en av två svenska "förnämliga introduktioner till Proust, vilka jag också haft stort utbyte av".
198. DIESBACH, GHISLAIN DE. *Proust. Saint-Amand-Montrond*, 1991. (6), VI, I–XIII, (1 blank), 7–776, (3) s. & plr. Häftad. Obetydligt nött. Med några noter-
ringar av Olof Lagercrantz hand på det avslutande bladet. *250
I det bibliografiska efterordet till sin Proustbok anger Lagercrantz denna biografi som en av de tre vilka haft störst betydelse för honom.
199. (LAGERCRANTZ, OLOF) *Egenhändigt skriven anteckning* omfattande 12 rader. Odaterad. 21 x 15 cm. (1) s. Vänsterkanten riven. *300
Anteckningen inleds "Det är lätt att förstå att en konst som Proust tar lång tid att mogna fram till." Resonemanget förs vidare med lovord över Prousts "konstverk av högsta komplikation".
200. LAGERCRANTZ, OLOF. *Att läsa Proust*. Borås, 1993. 210 s. Oklbd med skyddsomslag. *200
Andra tryckningen. Boken utkom året innan.
201. PAINTER, GEORGE D. *Marcel Proust. A biography*. I–II. Edinburgh, 1961–65. 351 s. & plr + (10), 424 s. & plr. Två ngt nötta lila oklbd med infärgade övre snitt. Med understrykningar och marginalnoteringar av Olof Lagercrantz. *675
Första delen utkom 1959, den andra 1965. Båda här i senare omtryck. Lagercrantz hävdar att bland Proustbiografierna har denna "med rätta störst anseende".
202. PICHON, YANN LE. *Le musée retrouvé de Marcel Proust. Avec la collaboration de Anne Borrel. Préface de François Mitterand. Malesherbes*, 1990. 270, (2) s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag med blekt rygg. Tillskrift till Olof Lagercrantz från Sven Lindqvist daterad julen 1990. *300
Lagercrantz säger sig, syftande på denna bok, ha haft "stor glädje av en vacker volym [...]. Där kommenteras och återges i vackra reproduktioner konstverk som spelar roller i romanen."
203. RUSKIN, JOHN. *Sésame et les lys*. Traduction et notes de Marcel Proust. Précédé de Sur la lecture de Marcel Proust. Edition établie par Antoine Compagnon. Verviers, 1987. 316, (3) s. Häftad. Med en markering i bläck på s. 30. *115
Lagercrantz ger Prousts beundran för och förhållande till Ruskin mycket stort utrymme i sin Proustbok. I litteraturförteckningen hänvisar han till denna upplaga, utgiven av Editions complexe, och noterar att "Prousts underbart vackra förord har titeln Sur la lecture."

204. *Å leve med Proust og andre essays*. Valgt og med et etterord av Gordon Hølmebakk. Oslo, 1992. 163 s. Oklbd med skyddsomslag. *150

Utgiven för att fira att Gyldendals förlags utgåva av *På sporet av den tapte tid* i Anne-Lisa Amadous översättning i och med sitt tolftte band förelåg komplett. Bland bidragsgivarna återfinns förutom översättaren även Olof Lagercrantz. Andra bidragsgivare är Proust själv, Algot Ruhe, Jean Cocteau, Knut Jaensson, Michel Butor, Gunnel Vallquist och Anthony Powell.

JAG BOR I EN ANNAN VÄRLD MEN DU BOR JU I SAMMA

Gunnar Ekelöf betraktad av Olof Lagercrantz
(1994)

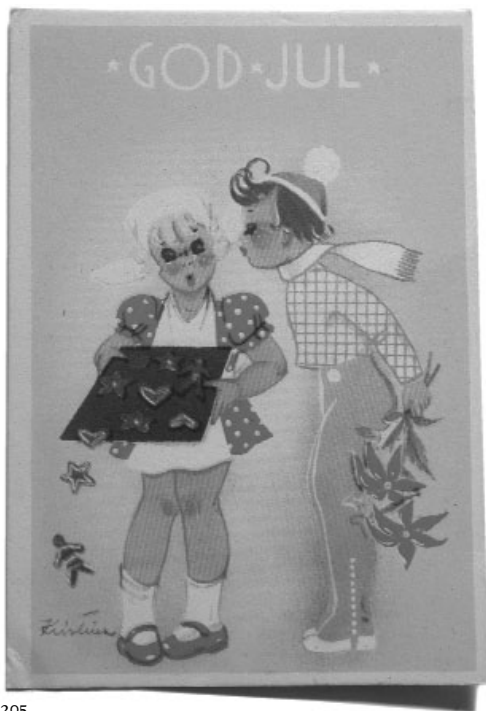
Det dröjde länge innan Lagercrantz kunde samla sina anteckningar till en bok om Gunnar Ekelöf. Även om han tidigare skrivit om författare som varit honom personligen bekanta, har ingen bok tillnärmelsevis samma karaktär av vänporträtt som denna. Framförallt under Ekelöfs sista tid stod de varandra mycket nära. När boken kom ut kritiserades dess författare på sina håll för att vara alltför privat, men synar man Lagercrantz text ser man att allt det som skrivs om vännen Ekelöf på ett eller annat sätt står i förbindelse med författaren Ekelöf. De var för Lagercrantz oskiljaktiga.

Ingen författare var så rikligt företrädd i biblioteket som Gunnar Ekelöf. Nära nog hela hans produktion fanns här i förstaupplagor och större delen med dedikationer från författaren. En särställning intar hans sista bok "Vägvisare till underjorden" med annoteringar av både Ekelöf och Lagercrantz.

205. (EKELÖF, GUNNAR) *Egenhändigt skrivet julkort* omfattande 3 rader. Odaterat. 7 x 10 cm. (1) s. Helt obetydligt stött i ett hörn. *2500

Det tidstypiskt gräsliga julkortet (ca 1940?) har på baksidan Ekelöfs anagrammatiska hälsning: "Ryt! Gått! Ont! / Glo, du! / J."

206. EKELÖF, GUNNAR. *Visitkort med egenhändigt skrivet meddelande*. Odaterat (1950?). 9 x 5,5 cm. (2) s. Lite nött och lätt solkigt. *2500

205.

Visitkortet bär den tryckta texten "m. Gunnar Ekelof / Stockholm". På baksidan har Ekelöf skrivit i blåck: "Hej! Tillfriskna! Skrivet i hörnet av Dalag. o. Odeng. / G."

207. EKELÖF, GUNNAR. *A Mölna elegy*. Metamorphoses. Translated by Muriel Rukeyser and Leif Sjöberg. (Greensboro), 1984. (4), xvi, 55, (4) s. Häftad. Med dedikation från Sjöberg och några anteckningar av Olof Lagercrantz hand i förordet samt på bakre omslag. *300

Innehåller även studien "The attempted reconstruction of a moment" av Leif Sjöberg. Samtidigt med denna utgåva kom en volym med den svenska originalversionen av dikten.

208. EKELÖF, GUNNAR. *Bertil Malmberg*. Inträddestal i Svenska akademien. Sthlm, 1958. 25 s. Häftad och oskuren. Omslaget med några svaga fläckar. *250 Lagercrantz blev både bestört och oroad över Ekelöfs inval i Svenska akademien. Bestört för att det måste uppfattas som ett svek mot Ekelöfs med pietet odlade utanförskap,

och oroad då han inte trodde att Ekelöf skulle klara av in-trädestatet. Han ringde också sina vänner i akademien för att få dem att avstyra det hela. Sommar beskriver hur Lagercrantz sedan inbjöd Ekelöf att byta om och förbereda sig hemma hos honom.

209. EKELOF, GUNNAR. *Blandade kort*. Essäer. Sthlm, 1957. 174, (1) s. Häftad. Lätt nött och med svaga fuktränder på bakre omslag. Med dedikation till "Olof och Martina från Gunnar". *3250

Med personliga essäer om bl.a. Cajsa Warg, Fredrika Bremer, Cederborgh, Almquist, Darwin, Linnélärjungen Berlin, Choderlos de Laclos, Gide, Rimbaud, Faulkner, Södergran, Boye, Dürer och Lautrec.

210. EKELOF, GUNNAR. *Brevet till Maj Sandman*. Inledning av Knut Ahnlund. Helsingborg, 1989. 21, (1) s. Häftad med lätt solkat skyddsomslag. Med understrykningar och markeringar i marginalen av Olof Lagercrantz hand. *150

Det långa brevet till Maj Sandman skrevs 1930 och ger en personlig bild av Ekelöfs sinnestillstånd två år före debuten. Maj Sandman var väninna till Ebba, Olof Lagercrantz äldsta syster, och det var genom hennes förmedling Lagercrantz för första gången fick höra talas om "en ung svensk dandy vid namn Gunnar Ekelöf, som skrev dikter och komponerade musik". Till en personlig vänskap skulle det dröja ytterligare några år.

211. EKELOF, GUNNAR. *C. F. Hill*. Göteborg, 1946. 19, (63) s. Häftad och lätt nött med en svag repa på bakre omslag. Någon enstaka understrykning och markering i marginalen. *250

Ingår i Förlagsaktiebolaget bokkonsts serie Svenska konstnärer. Ekelöf var mycket konstintresserad och bland svenska konstnärer såg han Hill som en av de intressantaste, tillsammans med bl.a. Josephson och Aguéli. Lagercrantz finner i Ekelöfs text om Hill en förtäckt bekännelse om författarens alkoholism.

212. EKELOF, GUNNAR. *Commedia dell'arte*. Sthlm, 1984. 15, (1) s. Klammerhäftad. Liten bläckmarkering i marginalen på s. 15. *100
Med en introduktion av Carl-Olof Sommar.

213. EKELOF, GUNNAR. *Dedikation*. Sthlm, 1934. 88 s. + (EKELOF, GUNNAR) *Egenhändigt skriven dikt* omfattande 12 rader. Skriven på vykort. Odaterat (1942?). 14 x 9 cm. (1) s. Boken häftad och lätt nött.

Mindre reva i nedre främre falsen. Med Olof Lagercrantz förvärvsanteckning daterad 1936 och Ekelöfs dedikation, där han tagit in denna anteckning: "Till [Olof Lagercrantz 1936] av Gästen 1942 19/2 Ekelöf". Vykortet löst bilagt, i fint skick. *9000

Den handskrivna dikten på kortet torde ha samband med dedikationstillfället och lyder i sin helhet: "Den fule gossen Ekelöf / lånte din bok och tänkte så / Fan vet i dessa visna löv / så blåddrar jag väl två / Dock skall du ärligt ha igen / det visna löv jag blåddrade / för mycket, ty jag får igen / min egen visbok snart / och den kan du få sjunga full. / Jag hittar inte rim på allt / Martina var visst arg ett slag / går över hoppas jag." Motivet på kortet är tre röda rosor.

Till Olof Lagercrantz
1936.
av Gästen 1942 19/2 Ekelöf

214. EKELOF, GUNNAR. *Diwan sur le prince d'Emgion*. Traduit du suédois par C. G. Bjurström et André Mathieu. Préface de Georges Perros. Paris, 1973. 99, (5) s. Häftad. Hålperforering "SP" i bakre omslag och de avslutande bladen. Dedikation till Olof Lagercrantz från översättaren. *450

Ekelöf var vän med C. G. Bjurström och de träffades ofta när han var i Paris. Detta är Bjurströms första översättning till franska av Ekelöf. Senare kom han även att översätta *Sagan om Fatumeh* och *Vägvisare till underjorden*.

215. EKELOF, GUNNAR. *Diwan över fursten av Emgion*. Tolkad. Sthlm, 1965. 107, (4) s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med Lagercrantz anteckningar på två lösa lappar och en dedikation på bilagt kort: "Olof från Gunnar / Martina från dottern-modern." *2800

Lagercrantz skriver om denna bok "Bland Gunnars många förklädnader är fursten den listigaste och lustigaste. Gunnar var som fursten en utvald man en gång med stor förmögenhet och benådad under Sent på jorden-tiden med himmelsk ingivelsekraft. Nu mot slutet av sitt liv är han avvärnad, trött och sjuk, alkoholiserad och i varje ögonblick beroende av andra. Vägledarinnorna fanns i hans hem. Blindheten är en bild för det inre seendet och sökandet efter mystikens sanning." Den del av dedikationen som är riktad till Martina får tänkas skriven av en annan av "personerna" i diktsamlingen; furstens kvinnliga motpart och följeslagerska.

216. EKELÖF, GUNNAR. *En Mølna-elegi*. Metamorfo-
ser. Sthlm, 1960. 62, (2) s. Häftad och oskuren. Om-
slaget ngt nött och fläckigt. Med en anteckning på
s. 44 och på det avslutande bladet. *500

Lagercrantz anteckningar är Ekelöfs översättning av ett av
de latinska partierna, med hänvisning till Paul Åströms *Gunnar
Ekelöf och antiken* samt på det avslutande bladet orden
"Döden och flickan". Lagercrantz har bidragit substantiellt
till diktsamlingen genom att förse Ekelöf med en barnram-
sa som författaren sedan bearbetat och infogat. I elegin bör-
jar den "Klockan ett / kom en sprätt" och återfinns på s.
33-37.

217. EKELÖF, GUNNAR. *En natt i Otočac*. Sthlm, 1961.
80, (2) s. Häftad och lätt nött. Med dedikation:
"Olof från Gunnar och Martina från fursten av
Emghion / Salud!" *4800

Lagercrantz skriver att han, när Ekelöf några år senare "upp-
finner [...] en prins i Byzans och döper honom till fursten av
Emgión", med denna dedikation i åtanke inte kan betvivla
att "det var Gunnar själv som nu klädde sig i furstedräkt."

218. EKELÖF, GUNNAR. *Führer in die Unterwelt*. Aus
dem Schwedischen von Klaus-Jürgen Liedtke.
Cloppenburg, 1995. 207 s. Häftad. Översättarens vi-
sitkort med handskrivnen hälsning löst bifogat. *300
Vacker utgåva av *Vägvisare till underjorden* i tysk översättning,
utgiven av förlaget Kleinheinrich. Med svensk parallelltext.

219. EKELÖF, GUNNAR. *Fyrsten af Emgión*. Udvalgte
digte. Udvalgt og oversat af Karsten Sand Iversen.
Haslev, 1996. 142 s. Häftad. Fint skick. *150

På fliken görs reklam för Lagercrantz Ekelöfbok som utkom
i dansk översättning samtidigt med denna diktvolym och på
samma förlag.

220. EKELÖF, GUNNAR. *Färjesång*. Sthlm, 1941. 85,
(5) s. Häftad och ngt nött. Med markeringar och
anmärkningar i bläck av Olof Lagercrantz hand
samt dedikation "Olof från Gunnar". *4500

Med omslagsvinjett och försättsplansch av Stig Åsberg. Mar-
keringarna utgörs av bocker och frågetecken vid vissa dik-
ter. Anmärkningarna finns vid dikten "I den unga sjudande
huvudstaden" där Lagercrantz har skrivit "Helsingfors" och
vid "Jag ser en förklädd prinsessa" där det står "Södergran".

221. EKELÖF, GUNNAR. *Färjesång*. Sthlm, 1961. 75, (5)
s. Lätt nött opappbd. Med dedikation "God Jul! /

Gunnar" och mycket omfattande anteckningar
och kommentarer av Olof Lagercrantz. *3200
Oförändrat omtryck i Kammarbibliotekets lilla format.

222. EKELÖF, GUNNAR. *Grotesker*. Opublicerade och
publicerade dikter. Sammanfogning på ett tema av
Roger Fjellström. Luleå, 1981. 99, (5) s. Häftad. Lätt
nött och obetydligt solkig. *100

Fjellström nämns särskilt i litteraturförteckningen till La-
gercrantz Ekelöfbok.

223. EKELÖF, GUNNAR. *Guide to the underworld*. Ren-
dered from the Swedish by Rika Lesser. Amherst,
1980. XXII, (2), 85, (1) s. Oklbd med obetydligt nött
skyddsomslag. *200

224. EKELÖF, GUNNAR. *Ivan Aguéli*. Göteborg, 1944.
9, (63) s. Häftad och lätt nött med obetydligt solkigt
omslag. *200

Ingår i Förlagsaktiebolaget bokkonsts serie Svenska konst-
närer. Ekelöf var mycket konstintresserad och bland sven-
ska konstnärer såg han Aguéli som en av de intressantaste,
tillsammans med bl.a. Josephson och Hill.

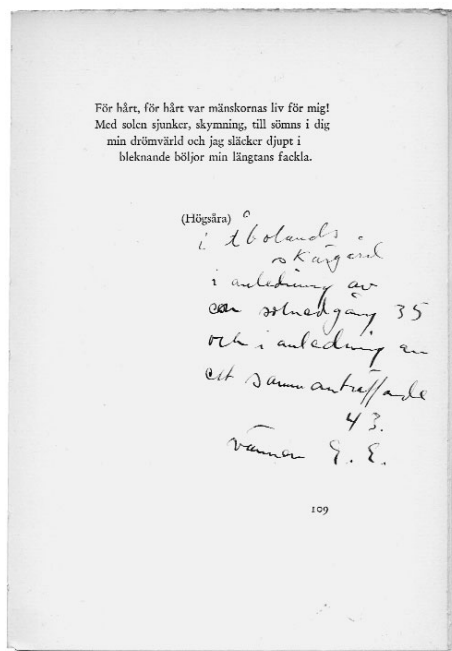
225. EKELÖF, GUNNAR. *Köp den blindes sång*. Sthlm,
1938. 84 s. Häftad och ngt nött. Ryggen defekt
överst. Främre omslag prickigt av fläckar. Med de-
dikation "Olof från vännen Gunnar". *2500

226. EKELÖF, GUNNAR. *Non serviam*. Sthlm, 1945. 99,
(5) s. Häftad och oskuren. Nött. Förklarande an-
teckningar i bläck av Lagercrantz i marginalen på
s. 32-33, 35 och 38. Dedikation "Till Olof och Mar-
tina post festum april 1954 från Gunnar". *3000

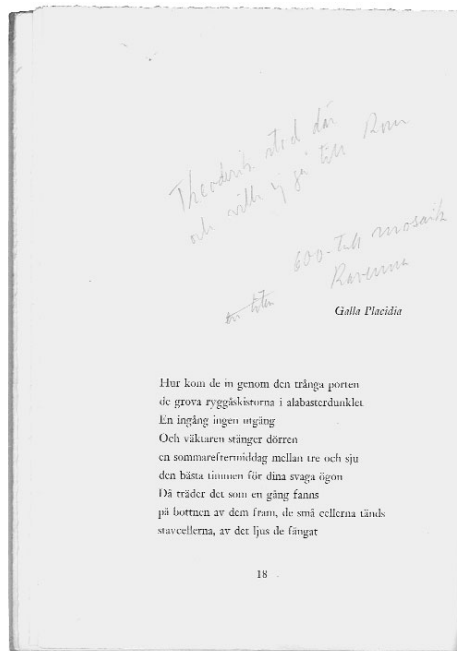
227. EKELÖF, GUNNAR. *Om hösten*. Dikter. Sthlm,
1951. 99, (4) s. Häftad. Omslaget ngt nött, loss från
inlagan och med skada överst på ryggen. Med an-
teckningar i blyerts och bläck på s. 86 och 93 av
Olof Lagercrantz hand. Dedikation till "Olof och
Martina från Gunnar och Persephone" och rättel-
se av ett tryckfel i efterordet av författaren. *3750

Angående diktraden "Archaeopteryx! Min fågel!" skriver La-
gercrantz i sin anteckning: "Gunnar säger att 'Min fågel' är
hans hustru som han talar till sedan han fått veta att hon
hade ett förhållande till Karin Boye. Då var han en vecka
utom sig, borta."

228. EKELÖF, GUNNAR. *Opus incertum*. Sthlm, 1959. 88, (2 blanka, 2) s. Häftad. Lätt nött. Ryggen svagt missfärgad. Med dedikation till "Olof och Martina från Gunnar". *3250
229. EKELÖF, GUNNAR. *Partitur*. Ett urval efterlämnade dikter 1965–1968. Sthlm, 1969. 76, (5) s. Häftad och oskuren. Ngt nött. Med tillskrift daterad 16 oktober 1969 från Ingrid Ekelöf till Olof och Martina Lagercrantz. *900
För urval och redigering står Gunnar Ekelöfs fru Ingrid.
230. EKELÖF, GUNNAR. *Poems*. Translations from the Swedish with a foreword by Brita Stendahl. (Cambridge), B. Stendahl and P. Holbrook, 1976. (8), IV, (1), 54, (4) s. Tryckt i blått och svart. Häftad och oskuren i blankt originalomslag med tryckt ryggtiteletikett. Dedikation till Olof Lagercrantz från översättaren. *1750
Privattryck i 50 exemplar varav detta är nummer 2. Översättningen är gjord av Stendahl i samarbete med Adrienne Rich och Barry Jacobs. Brita Stendahl har sedan själv hand-satt och tryckt boken. Resultatet är minst sagt något ojämnt och i slutet av förordet beskriver hon sina vedermödor. Brita Stendahl var gift med Krister Stendahl, som var rektor vid teologiska fakulteten vid Harvard.
231. EKELÖF, GUNNAR. *Promenader*. Småprosa. Med illustrationer av Bertil Bull Hedlund. Sthlm, 1941. 219, (2) s. Häftad i nött och fläckigt omslag med re-
vor nederst i falsarna. Inlagan med några få småfläckar och några diskreta markeringar i marginalen. Med dedikation till: "Olof Lagercrantz från vännen Ekelöf". *2500
232. EKELÖF, GUNNAR. *Sagan om Fatumeh*. Sthlm, 1966. 48, (8), 57–107, (5) s. Häftad, oskuren och lätt nött. Med ett inklistrat kort med dedikation "Till Olof och Martina från fursten och dess frilla". Noteringar av Olof Lagercrantz hand på s. 48. Det sjunde arket i boken saknas! *2800
Lagercrantz har på s. 48 antecknat vilka dikter som saknas i detta ex. p.g.a. att ett inkomplett tredje ark sitter på det sjunde arkets plats. Han skriver om diktsamlingen att "Fatumsamlingen är en kärleksdikt, uppställd som ett dansdrama, där de älskande, själarna, rör sig i ett orientaliskt dröm-
rike, omfamnas och flyr. Gunnars fantasi har frigiort sig från alla band och han träder in i ett tyngdlöst andligt rike."
233. EKELÖF, GUNNAR. *Sent på jorden* med appendix 1962 och *En natt vid horisonten 1930–1932*. Sthlm, 1962. 172, (5) s. Häftad, oskuren, lätt nött och med ngt missfärgad rygg. Tråkig ljus fläck på främre omslag och första bladet. Stor, ful fläck på de sista tjugo sidorna. Med dedikation "Olof och Martina / lite spindelväv / en trasig mutter / några omaka hyllor / G. E." *4000
234. EKELÖF, GUNNAR. *Sent på jorden*. Sthlm, 1932. (69) s. Enkelt och ngt nött rött hklbd med blekt rygg. Omslaget medbundet. Ryggen klistrad på bakre omslags insida. Med dedikation till "Olof från tillgivne Gunnar Ekelöf J. O. W. etc. Solna 11 april 1950". *7500
Debuten utgiven på Spektrums förlag. Med en frontespis av Otto G. Carlsund. Nummer 116 av 250 exemplar numrerade 1–250. Dessutom numrerades 50 exemplar I–L och 300 exemplar gavs beteckningen "andra upplagan". Lagercrantz bodde vid denna tid på Johan Olof Wallins väg i närheten av Solna kyrkogård där Wallin även ligger begravnen. Exakt vad Ekelöf menar med sin allusion på detta har dock inte gått att utröna. I sin Ekelöfbok avtrycker Lagercrantz en dagboksanteckning om Ekelöfs besök detta datum, dock utan att nämna denna bok. Bandet är av den typ som Lagercrantz själv lät binda hos R. Ringqvist.
235. EKELÖF, GUNNAR. *Sorgen och stjärnan*. Sthlm, 1936. 130 s. Häftad och oskuren. Ryggen hårt nött och omslaget ngt solkigt. Fläck i marginalen på s. 30–31. På smutstitelbladet, där författaren strukit över sitt efternamn, återfinns även en (oavslutad?) tillskrift av honom: "Lagercrantz se Eva Lewin sid". En annan egenhändig tillskrift finns på s. 109 "i Åbolands skärgård i anledning av en solnedgång 35 och i anledning av ett sammanträffande 43. Vännen G. E." *6000
Tillskriften syftar med största sannolikhet på den Eva Lewin som gav ut kapten Gustaf Lewins memoarer. Både Ekelöf och Lagercrantz var släkt med Gustaf Lewin, och på långt håll alltså även med Eva Lewin. För Ekelöf var släktskapet med den gustavianske sjöofficern viktig, och han citerar dennes memoarer i ett långt utdrag i *En Mölna-elegi*.

235.

236.

236. EKELÖF, GUNNAR. *Stroutentes*. Sthlm, 1955. 121, (4) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Omslaget med smärre solkigheter och fläckar samt recensionsstpl. Inlagan delvis lite solkig. Fläck i marginalen på s. 21. Med ett stort antal intressanta förklarande anmärkningar i blyerts av Olof Lagercrantz hand.

*3750

På omslagets insida har Lagercrantz skrivit: "Anteckningarna i detta exemplar gjorda under telefonsamtal med Gunnar 1 nov. 1955 och oftast ordagranna. Men han var betydligt berusad." Lagercrantz hade fått se diktsamlingen i korrektur och gillande karakteriserat den som "hälften arga klor och hälften ljuv musik". Han ger *Stroutentes* en mycket viktig plats i Ekelöfs utveckling. "Det föreföll mig som om Gunnar [...] höll på att befria en inom honom bunden varelse, som jag igenkände som den verkliga, den riktiga människan" skriver han i sin Ekelöfbok, och vidare: "Vad han gör är att han utvidgar ramen för vad som är dikt och därmed inleder en ny period i vår litteratur."

237. EKELÖF, GUNNAR. *Tard sur la terre*. Texte original avec une transcription française de Jean-Clarence Lambert. Villers-le-Bel, (1952). 59. (4) s. Opappbd med lätt nött skyddsomslag. Främre omslag med liten reva. Med tre dedikationer: "Au chevalier de la Couronne du Laurie de la part de Feuillet-de-Chesne / A Martina ma tendre amitié / Aux enfants du pain dur!"

*6000

Dikter ur *Sent på jorden* i fransk översättning med svensk parallelltext, utgiven som nummer 4 i Pierre Seghers serie *Autour du monde*. Tidigare hade bl.a. Erik Lindegren och Pär Lagerkvist utgivits i samma serie. Samma år som denna översättning utkom även en bibliofilupplaga av *Sent på jorden* tryckt i Paris med C. G. Bjurström som redaktör. I Ekelöfs dedikation leker han med direktöversättningar av sitt eget och Lagercrantz efternamn. "Pain dur" är en översättning av "Knäckebröd" som var barnen Lagercrantz smeknamn på poeten. Dedikationen citeras delvis i Lagercrantz Ekelöfbok.

233.

Olof och Martina
 lite spindelbröd
 en ströig mutter
 något orsaka hyllor
 G. E.

237.

Les Chevaliers
 de la Couronne du Laurier
 de la part de
 Feuillet-de-Chesne

A Martina
 ma tendre amie

Aux enfants
 du pain d'ave!

240.

till Martina och Olof med
 Consortes 28. 4. 60 då de
 bode mig hem med en ~~...~~

242.

gag sagor i väg!

238. EKELÖF, GUNNAR. *Urval*. Dikter 1928–1968 med inledning av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1968. II3, (2) s. Oklbd med obetydligt nött och solkat skyddsomslag. Dedikation från Olof Lagercrantz till "Lilian". *400

Urvalet är gjort av Ingrid Ekelöf och boken innehåller tre tidigare opublicerade dikter. Lilian var Lagercrantz styvmor. Boken kan ha ärvts tillbaka vid hennes död.

239. EKELÖF, GUNNAR. *Utflykter*. Sthlm, 1947. 175 s. Häftad. Lätt nött och snedläst. Någon enstaka solkighet i texten. Lite slarvigt sprättad på s. 165. Med dedikation till "Olof och Martina från Gunnar". *3250

Den andra av Ekelöfs populära prosaböcker, innehållande bl.a. "En outsiders väg" och "Modus vivendi".

240. EKELÖF, GUNNAR. *Valfrändskaper*. Omdiktningar. Sthlm, 1960. 126, (3) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation "till Martina och Olof med consortes 28.4.60 då de körde mig hem med en [tecknad blomma?]." *4000

Med omslag av Bertil Bull Hedlund. Innehåller översatta dikter av Petronius, Villon, Baudelaire, Hölderlin, Whitman, Samuel Butler, Joyce, Leon-Paul Fargue, D. H. Lawrence, W. H. Auden, Tsai Yen, Jalá'u'd-dín Rúmí, Apollinaire och Robert Desnos. Lagercrantz recenserade boken i *Dagens nyheter* och underströk översättningarnas nära sammanhang med Ekelöfs eget liv och diktning. "Att recensera dessa dikter är som att recensera Ekelöf själv."

241. EKELÖF, GUNNAR. *Verklighetsflykt*. Valda promenader och utflykter. Sthlm, 1958. 184 s. Häftad och ngt nött. Ryggen med mindre skador överst och nederst. Omslaget med några smärre veck. Med några bläckmarkeringar i marginalerna och en liten notering på sista sidan. Dedikation till "Olof och Martina / gammalt nytt från vännen G." *3000

I detta urval ur Ekelöfs två prosaböcker publiceras även "Faraos dotter i vassen" och den viktiga självbiografiska texten "Ett fotografi" för första gången i bokform.

242. EKELÖF, GUNNAR. *Vägvisare till underjorden*. Sthlm, 1967. II3, (3) s. Oklbd med skyddsomslag. Omslaget naggat och med en liten reva i övre kanten. Med dedikation till "Olof och Martina från

Gunnar alias en knyck på halsen” samt ett flertal handskrivna förklarande anmärkningar av Olof Lagercrantz och Gunnar Ekelöf. *17500

Den galghumoristiska dedikationen syftar på Ekelöfs strupcancer. Den citeras av Lagercrantz i hans Ekelöfbok, där han också kallar *Vägvisare till underjorden* för ”Gunnars sista och största diktsamling”. Lagercrantz skriver på eftersättsbladet: ”Detta ex var det första Gunnar fick från Bonniers när han var hos oss. Han gav det till oss men hade sedan inget själv när han skulle resa hem. Därför fick han det med sig. Jag skrev några saker på sidorna som han sade. Hemma har Gunnar skrivit till ett och annat. Idag hämtade jag boken i Sigtuna och satt en stund. 29 okt. 1967”. Anteckningarna av Lagercrantz är åttio till antalet, den ovan anförda inräknad, och av varierande längd. Flera är direkta citat ur samtal med författaren. Ekelöf har själv skrivit två längre anmärkningar och en kortare utöver dedikationen. De är skrivna i blyerts och handlar om gud och djävulen (på s. 34) och om antika städers namn, med grammatiska utvecklingar (på s. 85). Anteckningen om djävulen avslutas med ett ekelöfskt ”Jag säger: Nej! Uppror!”

243. [Bosch] COMBE, JACQUES. *Iheronimus Bosch*. U.o., 1946. (4), 105, (2) s. & plr. Ngt nött och fläckat dekorerat opappbd. Inlagan loss ur bandet. Liten fläck på plansch 86. Med Olof Lagercrantz namnteckning och Ekelöfs tillskrift: ”gåva av Gunnar Ekelöf 1950”. *1250

Engelsk text. Ekelöf uppskattade Bosch konst; bl.a. har Leif Sjöberg visat hur han lät han sig inspireras av denna när han skrev helvetesskildringarna i *En Mölna-elegi*. På plansch 96 i föreliggande bok hittar vi t.ex. motsvarigheten till Ekelöfs ”Lågor och dessa roterande / kvarnar semaforerande” i målningen ”The garden of delight”. Lagercrantz refererar till Bosch på flera ställen, bl.a. i sin Conradbok.

244. CETTO, ANNA MARIA. *Mosaiken von Ravenna*. Bern, 1965. (48) s. Opappbd. Med Olof Lagercrantz anteckning: ”Gåva av Gunnar Ekelöf 3 februari 1967 då han låg på Karolinska.” *600

Illustrerad skrift om bl.a. de mosaiker som ligger till grund för Ekelöfs dikt med rubriken ”Galla Placidia” i *Strountes*. På hösten samma år som Lagercrantz fick denna bok utkom Reidar Eknerns *I den havandes liv*. I sin recension av Eknerns bok uppehåller sig Lagercrantz mycket vid ”Galla Placidia” och illustrerar sin artikel med en mosaikdetalj.

245. *Demoniana*; eller ny samling af sällsamma och förvånande anekdoter och historier om spöken,

djeflar, trollerier, varulfvar, syner m.m. En skrift, som kan bidra att skingra den vidskepliga fruktan, hvilken uppkommer genom skrämnd inbillning. Översättning. Med 2 kopparstick. Andra upplagan. Sthlm, Elméns och Granbergs tryckeri, 1836. 12:o. 131, (1 blank, 2) s. & 2 litograferade plr. Tagen ur band och insatt i senare gråpappomslag. Marmorerade snitt. Enstaka småfläckar. Titelbladet och sista arkets första blad förstärkta i inre marginalen. Liten pappersförlust i marginalen på s. 3. Lite bläckstänk på s. 12–13. Smuts på s. 51. Dålig förstärkning i inre marginalen på s. 86 och 95 med marginalrevor som följd. Med en teckning av ”Demonianus” utförd av Gunnar Ekelöf på främre omslag och en liten anteckning av Olof Lagercrantz på frontespisens baksida att han fått boken av Ekelöf i februari 1950. *3500

Utgiven på L. Öbergs förlag.

246. *Henriettes seger*. Norrköping, M. W. Wallberg & c:o, 1878. 16:o. 8 s. Med en träsnittsillustration på titelbladets baksida. Häftad i tryckt omslag. O betydligt nött. Konstigt gipsfläckig på främre omslags insida och titelbladet. I enkel pappersmapp med Olof Lagercrantz anteckningar. *500

Klingberg & Bratt 1878. Utgör nummer 42 i serien Lundholms små barnskrifter, utgivna på C. A. V. Lundholms förlag. På pappersmappen finns dels katalogiseringsanteckningar av E. Österlund, dels Lagercrantz anteckning: ”Gunnar Ekelöf skänkte mig denna lilla skrift i dag som han inköpt hos Österlund på Norrlandsg. 7/4 1962 O. L.”.

247. EKNER, REIDAR. *Gunnar Ekelöf*. En bibliografi. Sthlm, 1970. Porträtt, 231 s. Häftad och ngt nött. Förlagsstpl på sista blanka sidan. *200

248. ELIOT, T. S. *Fyra kvartetter*. I svensk tolkning av Artur Lundkvist, Gunnar Ekelöf, Th. Warburton. Med en inledning av Th. Warburton. Sthlm, 1948. 81 s. Häftad och oskuren. Ngt nött. Bakre omslag med veck, svaga fläckar och recensionsstpl. *200

De fyra långdikterna som boken innehåller är ”Burnt Norton” (1936), översatt av Artur Lundkvist, ”East Coker” (1940), översatt av Gunnar Ekelöf, ”The Dry Salvages” (1941) och ”Little Gidding” (1942), de båda senare i översättning av Thomas Warburton.

249. ESPMARK, KJELL. *I väntan på en Ekelöf-bok*. [Tidningsurklipp ur:] Stockholmstidningen den 7 oktober 1955. 59 x 20 cm. (1) s. Vikt ett flertal gånger. Lite nagg i högermarginalen utan egentlig text-förlust. *350

Viktig artikel där Espmark på grundval av de utdrag som publicerats i tidningar och tidskrifter analyserar *En Mölna-elegi*, som skulle komma ut först fem år senare. Med ett tecknat porträtt av Ekelöf signerat Gunnar Brusewitz.

250. FLAUBERT, GUSTAVE. *November*. Roman. Med illustrationer av Bertil Bull Hedlund. Översättning av Gunnar och Nun Ekelöf. Introduktion av Knut Jaensson. Sthlm, 1946. XI, (1 blank), 144, (1) s. & plr. Nött opappbd. Tumavtryck på försättsbladet. *100

251. *Fransk surrealism*. Redigerad av Gunnar Ekelöf. Sthlm, 1962. 73, (6) s. Obetydligt nøtt opappbd med skyddsomslag. *200

Ett nytryck med nyskrivet förord av Ekelöfs översättningar av surrealismens viktigaste poeter. Första upplagan utkom på Spektrums förlag 1933. I föreliggande nya upplaga har några texter tillkommit, bl.a. Buñuels och Dalis filmsynopsis "En andalusisk hund". Förutom de egentliga surrealisterna Breton, Tzara, Dali och Éluard har Ekelöf medtagit föregångarna Rimbaud och Lautréamont.

252. *Gunnar Ekelöf i fokus*. With an english introduction. Uppsala, 1994. 77, (2) s. Häftad. Obetydligt nøtt. *150

Utställningskatalog från Uppsala universitetsbibliotek, rikt illustrerad med fotografier. Ansvarig för utställningen var Peter Ejewall. Med i katalogen är bl.a. tre fotografier tagna av Olof Lagercrantz under Ekelöfs sista sjukdomstid.

253. *Hundra år modern fransk dikt*. Från Baudelaire till surrealismen. I urval och översättning av Gunnar Ekelöf. Sthlm, 1934. 107 s. Häftad och obetydligt nøtt. *450

Ekelöfs översättningar av Bertrand, Nerval, Baudelaire, Verlaine, Rimbaud, Mallarmé, Maeterlinck, Fargue, Apollinaire, Reverdy, Cendrars, Desnos, Breton, Tzara och Paul Éluard. Även med kortfattade författarpresentationer och ett företal av översättaren. Lagercrantz menar att denna samling "snart fick legendarisk glans".

254. JÄNSSON, KNUT. *Sanning och särprägel*. Ett urval essayer. Inledning av Gunnar Ekelöf. Sthlm,

1960. 231, (1) s. Pocketbok. Ngt nøtt och med blyertskladd på främre omslag. Med spridda understrykningar och marginalförstrykningar av Olof Lagercrantz hand och dottern Aimée Lagercrantz namnteckning daterad 1966. *100

Ett urval essäer ur böckerna *Essayer* och *Varjehanda*. Behandlar Hjalmar Söderberg, Hjalmar Bergman, Birger Sjöberg, Harry Martinson, Jan Fridegård, Rousseau, Proust, Lewis Carrol och Tjechov.

255. [Jaensson] *Thulins antikvariat*. Katalog nr 36. Ett urval böcker ur framlidne fil. dr Knut Jaenssons bibliotek. Förord av Gunnar Ekelöf. Sthlm, 1959. 24 s. Klammerhäftad. Med enstaka bläckmarkeringar i marginalerna. *475

Ekelöf skriver i sitt förord bl.a. "Det är alltid sorgligt när bibliotek börjar skingras, men – är det egentligen sorgligare än kroppens sönderfall efter döden? Medelpunkten, spindeln i nätet, han som kan alla trådarna på sina fem (och mer än fem!) fingrar, min vän [...] är en skugga – [...]. Jag var en av hans disciplar." Lagercrantz var en annan av Jaenssons disciplar.

256. LANDGREN, BENGT. *Apologia*. I: Tidskrift för litteraturvetenskap. Nr 4/1984. Kristianstad, 1984. s. 64–68. Häftad. Obetydligt nøtt. Med Landgrens dedikation: "Käre Olof, på s. 64 tar fan bofinken till hyresvärd! Med hjärtlig hälsning fr. vännen apologeten". *150

Landgrens apologi riktar sig mot en i hans tycke orättvis recension av hans Ekelöfstudie *Den poetiska världen*. Tidskriftsnumret innehåller även en artikel av Pontus Kyander om begreppet "saklighet" i svenskt trettiotal och Spektrum där Ekelöf citeras.

257. LANDGREN, BENGT. *Ensamheten, döden och drömmarna*. Studier över ett motivkomplex i Gunnar Ekelöfs diktning. A.a. Lund, 1971. 371 s. & spikningslapp. Häftad. Lätt nøtt. Omslaget lite naggat i nederkanten och vid nedre delen av ryggen. Med dedikation till Olof Lagercrantz och spridda understrykningar och markeringar i marginalen av hans hand. *450

Enligt Lagercrantz en "oumbärlig vägvisare" vid studiet av Ekelöfs verk.

258. LANDGREN, BENGT. *Gunnar Ekelöf och antiken*. Särtryck ur Kungl. humanistiska vetenskaps-samfundet i Uppsala årsbok 1983–1984. (Uppsala, 1984). s. 78–97. Klammerhäftad. Fint ex. med dedikation till Olof Lagercrantz. Några svaga bläckmarkeringar i marginalen. *250

En föregångare till Paul Åströms standardverk på området, som utkom 1992.

259. LANDGREN, BENGT. *Polyederns gåta*. En introduktion till Gunnar Ekelöfs Färjesång. With an English summary. Sthlm, 1998. 233 s. Häftad med skyddsomslag. Liten fläck på skyddsomslaget framsida. Dedikation till Olof Lagercrantz. *250

260. [Lewin] LEWIN, EVA. *En gustaviansk sjöofficer*. Kapten Gustaf Lewins märkliga lefnadsöden skildrade efter hans memoarer. Sthlm, 1916. Porträtt, (4), 210, (1) s. & plr. Lätt nött dekorerat oklbd. Marmorerade snitt. Med M. Myrströms exlibris. *350
Både Ekelöf och Lagercrantz var släkt med Gustaf Lewin. För Ekelöf var släktskapet med den gustavianske sjöofficeren viktigt. Lagercrantz skriver om föreliggande bok att "Gunnar var fascinerad av detta arbete och vi talade ofta om det." Ekelöf citerar det också i ett långt utdrag i *En Mólna-elegi*.

261. LUNDKVIST, ARTUR. *Gunnar Ekelöf*. Inträdestal i Svenska akademien. Sthlm, 1968. 28 s. Häftad. Omslaget solkigt, det främre med en fläck. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *350

262. MOBERG, ULF THOMAS. *Gunnar Ekelöfs nonfiguration och situationspoesi*. En studie i hans förankring i det europeiska 20-talets avantgarde. Kristianstad, 1982. 142 s. Häftad. Lätt nött och solkigt. Med en bläckmarkering i marginalen. *100
Publikationen består till större delen av faksimilavbildningar av teckningar och diktmanuskript.

263. OLSSON, ANDERS. *Ekelöfs nej*. A.a. Sthlm, 1983. 297 s. Dekorerat oklbd med ngt nött och fuktskadat skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz "med djupt tack för all inspiration, här ett verk 'från sidan'". Rikligt med understrykningar och marginalnoteringar av Lagercrantz. *800

Utformad av Jan Håfström i samarbete med författaren. Olssons doktorsavhandling tillhör det absolut viktigaste som skrivits om Ekelöf. Lagercrantz citerar den i sin Ekelöfbok och kallar den i litteraturförteckningen, tillsammans med Landgrens "Ensamheten, döden och drömmarna", för en "oumbärlig vägvisare".

264. SOMMAR, CARL OLOV. *Gunnar Ekelöf*. En biografi. Västerås, 1989. 632, (1) s. Ngt nött och snedläst dekorerat oklbd med stora fuktfläckar. Liten död fluga pressad på s. 331. Med marginalanteckningar och understrykningar av Olof Lagercrantz samt anteckningar på två lösa lappar. Dedikation till "Olof o Martina L. med hjärtlig hälsning och hänvisning till s. 5 från tillgivne Carl Olov S." *750

På s. 5 läser vi "Detta är en bok som dess författare egentligen inte haft för avsikt att skriva. Att den ändå blivit till kom sig av en propå från Olof Lagercrantz." Det var ursprungligen tänkt att Sommar skulle skriva en kortare biografi som stöd för en av Lagercrantz planerad bildbiografi, men: "Efter ett år fann jag att 150 sidor var skrivna, men att det ändå återstod två tredjedelar av Ekelöfs liv att skildra. När nu arbetet är färdigt, vill jag gärna tacka Olof Lagercrantz, som gav mig anledning och mod att skriva denna bok, sådan den nu är." Ett oslagbart associationsex!

265. SOMMAR, CARL OLOV. *Litterär vägvisare genom svenska landskap*. 3 Södermanland. Malmö, 1984. (6), 11–293 s. Opappbd. Med dedikation till Olof Lagercrantz "Lite läsning om Sörmland och bl.a. Ekelöf från vännen förf." *250

Ekelöf bodde periodvis i bl.a. Hölö och Trosa. Samma år som denna bok utgavs föreslog Lagercrantz Sommar ett samarbete kring en Ekelöfbiografi. Männe dök idén upp hos Lagercrantz tack vare föreliggande bok?

266. *Ung dikt i urval av Gunnar Ekelöf*. Sthlm, 1940. 146 s. Häftad. Nött. Omslaget med revor i falsarna och skada överst på ryggen. *300

Med ett företal av Gunnar Ekelöf. Lagercrantz representeras med tre dikter. Övriga bidragsgivare är Stellan Arvidson, Gunnar Beskow, Gunnar Björling, Elmer Diktonius, Johannes Edfelt, Rabbe Enckell, Lars-Erik Essén, Karl Ragnar Gierow, Hjalmar Gullberg, Karl-Gustaf Hildebrand, Josef Kjellgren, Ebbe Linde, Ebba Lindqvist, Arnold Ljungdal, Artur Lundkvist, Einar Malm, Harry Martinson, Henry Parland och Edith Södergran.

267. WALL, ÅSA. *Dedikationerna höjer priset på skönlitteratur*. [Tidningsurklipp ur:] Svenska dagbladet den 14 oktober 1980. 12 x 19 cm. (1) s. Vikt en gång. Med påklistrad lapp från AB Pressurklipp och påskriften "Lagercrantz" med rödpenna. Dessutom med Olof Lagercrantz egenhändiga kommentar i blåck. *250

I och med denna artikel klarnade en episod som Lagercrantz även tidigare berört. Under en middag hos Agnes von Krusenstjerna och David Sprengel dyker Gunnar Ekelöf upp och efterfrågar sina originalupplagor av Edith Södergran, som han tror sig ha glömt där. Sprengel påstår sig inte ha sett dem, de återfinns inte och Ekelöf går iväg tomhänt. Föreliggande artikel behandlar försäljningen av von Krusenstjernas och Sprengels bibliotek där två originalupplagor av Södergran med Ekelöfs namnteckning såldes till höga priser.

DIKTEN OM LIVET PÅ DEN ANDRA SIDAN

(1996)

Boken om Swedenborg blev den sista av Lagercrantz monografier, påbörjad när han redan med marginal passerat åttiöårsdagen. Trots att både ämnet och titeln kunde ge associationer i svärmiskt religiös riktning läser Lagercrantz Swedenborg främst som diktare och lämnar därhän huruvida visionerna och drömmarna är ingivelser av gud eller inte. Hans författarskap blir en utopisk vision och ett pedagogiskt anlagt stycke undervisning om att leva rätt.

Huvuddelen av Lagercrantz Swedenborglitteratur tillhör idag Swedenborgssällskapets bibliotek. Några viktiga skrifter med intressanta anteckningar fanns dock kvar i biblioteket.

268. SWEDENBORG, EMANUEL. *Om den gudomliga visheten*. Översättning av T. Holm. Sthlm, 1927. 125, (6) s. Häftad och oskuren. Nött i skadat omslag som delvis är loss. Maskhål i yttre marginalen, mot slutet även i den övre. Med Olof Lagercrantz namnteckning, understrykningar och marginalnoteringar. *150

Utgiven på Bokförlaget Nova ecclesia. Noteringarna utgörs mest av korta innehållsreferenser men även t.ex. "jfr Dante"

på s. 8. Denna upplaga finns inte med i litteraturoversikten i Lagercrantz Swedenborgbok.

269. SWEDENBORG, EMANUEL. *Om guds dyrkan och kärleken till gud*. (De cultu et amore dei). Sthlm, 1961. 261 s. Mönstrat opappbd med trasigt skyddsomslag. Med Olof Lagercrantz och en tidigare ägares namnteckningar samt den förres understrykningar och noteringar. *200

Boken analyseras på s. 60–62 i Lagercrantz Swedenborgbok. Lagercrantz tar fasta på det erotiska spelet mellan man och kvinna och skriver bl.a.: "Jag fruktar att flertalet moderna läsare uppfattar Adams drömbrottnings och Evas speglade som en smula löjligen. Där finns ett stråk av budoar som hade det hovliv Swedenborg sett på nära håll smittat av sig." På eftersättsbladet har Lagercrantz bl.a. antecknat "Detta stora perspektiv med jordens morgon och dag och kväll och allt i allt. Tegnér's solsång".

270. (SWEDENBORG, EMANUEL) *Om nya Jerusalem och des himmelska lära*. Sthlm, A. J. Nordström, 1787. 8:o. (4), 284 s. Med grav. titelvinjett. Obetydligt nött hfrbd med guldonrerad rygg (Uppsala bokband, C. W. Bergman). Stänkta snitt. Ryggen blekt och med några fläckar. Lätt lager- och småfläckig. Genomgående med fuktrand. Titelbladet med några mindre fläckar. Stort ex. med råkanter på sina ställen. *1350

Översatt av C. F. Nordenskiöld. Originalen *De nova Hierosolyma et ejus doctrina caelesti* trycktes i London 1758. Detta är den första tryckta svenska översättningen och den utkom både separat och som en del av *Samlingar för philantroper*. Titelvinjetten, vars allegoriska innehåll förklaras utförligt på s. 2, är graverad av J. F. Martin.

271. SWEDENBORG, EMANUEL. *Swedenborgs drömmar*. Emanuel Swedenborgs dagbok 1743–1744 utgiven och kommenterad med förklarande noter samt med bibliografiska och biografiska essayer av Knut Barr. Sthlm, 1924. 174, (1) s. & 1 rättselapp & plr. Häftad och oskuren. Nött och med skadad rygg. Lös i häftningen. Främre omslag loss och med gammal namnteckning. Med mycket rikhaltiga marginalnoteringar och understrykningar av Olof Lagercrantz hand. *600

Noteringarna utgörs mest av korta innehållsreferenser.

272. BERGQUIST, LARS. *Biblioteket i lusthuset*. Tio uppsatser om Swedenborg. Falun, 1996. 286 s. Oklbd med skyddsomslag. Med en rättelse av författarens hand på s. 6 och dedikation till "Swedenborgkollegan" Olof Lagercrantz. *400
I boken behandlas bl.a. Geijers, Almquists och Strindbergs respektive läsningar av Swedenborg.
273. BERGQUIST, LARS. *Swedenborgs drömbok*. Glädjen och det stora kvalet. Sthlm, 1988. (2), 321 s. Oklbd med nött skyddsomslag. Omfattande noteringar och understrykningar av Olof Lagercrantz hand. *450
Lagercrantz beskriver i sin Swedenborgbok Bergquists monografi som "grundlig och skarpsinnig".
274. BERGQUIST, LARS. *Swedenborgs hemlighet*. Om ordets betydelse, änglarnas liv och tjänsten hos gud. En biografi. Finland, 1999. 559, (1) s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. *250
275. LAGERCRANTZ, OLOF. *Dikten om livet på den andra sidan*. Falun, 1996. 205 s. Oklbd med skyddsomslag. *150
276. LAGERCRANTZ, OLOF. *The poem about the afterlife*. On Emanuel Swedenborg. I: Artes. An international reader of literature art and music. Volume V, 1998. Borås, 1998. s. 102–111. Häftad. *150
Med CD-skiva "Stockholm in music" från serien Musica Sveciae. Utöver Lagercrantz bidrag, som är ett utdrag ur hans Swedenborgbok, innehåller volymen Dario Fos Nobelalt, dikter av Kristina Lugn och bidrag av bl.a. Per Wästberg.
277. LAMM, MARTIN. *Swedenborg*. En studie öfver hans utveckling till mystiker och andeskådare. Sthlm, 1915. xv, (1), 334 s. & plr. Ngt nött samtida ohfrbd med guldornerad rygg och orange titel-etikett (Hedberg). Övre guldsnitt. Ryggen blekt. Premielapp inklistrad på främre pärmens insida. Svag fuktrand i nedre marginalen i början. Lite solk på s. 70–71. Med Olof Lagercrantz marginalanteckningar och understrykningar i texten på flera ställen. *450
I sin Swedenborgbok är Lagercrantz delvis kritisk mot Lamm, bl.a. för att han inrangerar Swedenborg bland mystikerna och för att han inte förmådde se Swedenborgs verk som skapad diktning. I sin ungdom var Lagercrantz en av Lammis disciplar och författade under hans ledning en Strindberguppsats och delar av sin doktorsavhandling.

ATTORNI
MESSALIBRE
C. I.

STAGNELI
SKRIFFER

I.

STAGNELI
SKRIFFER.

II.

STAGNELI
SKRIFFER.

III.

HUSON
CRUSON

SCÈNES
DE LA VIE
PRIVÉE ET PUBLIQUE
DES ANIMAUX

SCÈNES
DE LA VIE
PRIVÉE ET PUBLIQUE
DES ANIMAUX

C. L. L. Amicus.

AMORINA.

QUATRO-QUATRO

1

2

ÄLDRE BÖCKER

OLOF LAGERCRANTZ skaffade sig både genom arv och genom inköp på antikvariat en trevlig samling äldre böcker. Han har själv skildrat hur han i mitten av 30-talet fick ärva delar av F. U. Wrangels fina bibliotek. Flera böcker bär också namnteckningar från medlemmar av släkten Åkerhielm och har ärvts efter hans mormor. Bland antikvariaten hörde Björck & Börjesson, och där framförallt G. O. Adelborg, till de bästa kontakterna, men även exempelvis Eric Österlund och Ragnar Jones fick besök. En del böcker har Lagercrantz också fått i gåva, bl.a. av vännen Inga Lindholm och svågern Erik Asklund.

I denna katalogavdelning återfinns böcker tryckta före 1875. Huvudsakligen har vi att göra med klassisk svensk vitterhet, från Stiernhielm och Lucidor till Atterbom och Runeberg. Här finns dock även resor, illustrerade böcker och zoologiska och botaniska planschverk. Skicket varierar och ibland har Lagercrantz uppenbarligen nöjt sig med enklare exemplar, men i samlingen finns också exempel på utomordentligt välbevarade böcker, bl.a. flera arbeten ur Björck & Börjessons katalog 333.

I ett dagboksutdrag som publicerades i tidskriften *Bokvännen* 1949 berättar Lagercrantz om hur han sålt en "dyrbar bok om konsten att fånga fåglar, utgiven i Tyskland vid mitten av 1600-talet" till Björck & Börjesson och fortsätter "Det är lustigt med de böcker som inte längre finns på hyllan, som av den ena eller andra anledningen lämnat huset. De lever ett liv som ibland är starkare än deras som finns kvar. Bokälskaren borde pröva på att göra sig av med sina rariteter ibland. Man känner det nästan med dessa böcker som hade man genom dem en inteckning i främmande världar. De är ambassadörer i andra länder och där talar de väl om den som en gång tyckt om dem."

278. (ALMQUIST, CARL JONAS LOVE) *Amorina eller historien om de fyra*. I–II. Jönköping, J. P. Lundström, 1839. 8:o. (4), XL, (2), 224 + (4), 225–364 s. Ngt nött samtida hfrbd med dekorativt guldornerad rygg. Stänkta snitt. Ryggen med ett litet skrapmärke och några små fläckar. Delvis ngt lagerfläckig. Med K. V. Regnells namnteckning. En skämtsam gratulationsvers inklistrad på frampärmens insida, undertecknad av Lis, Erik och Malin [Asklund] och daterad den 10 mars 1951. Trevligt ex. *4000

Almquistiana 229. *Amorina* påbörjades 1821 och var nästan färdigtryckt året därpå. Av hävd har antagits att några ark då föll i händerna på Almquists farbror, biskopen i Härnösand Eric Abraham Almquist, och att denne fick sin brorson att inställa utgivningen. Bo Bennich-Björkman presenterade 1986 en alternativ förklaring som tar fasta på en brand 1822 hos Almquists förläggare E. A. Ortman. Delar av Ortmans lager förstördes och den ekonomiskt hårt trängde förläggaren var sannolikt tvungen att välja säkrare investeringar än *Amorina*. De redan tryckta arken tycks ha sålt som makulatur. *Amorina* gavs ut i sin helhet först 1839, delvis omarbetad. Detta är alltså den andra upplagan, men den första kompletta. Lis Asklund var Olof Lagercrantz syster. Boken är en gåva på 40-årsdagen.

279. ALMQUIST, CARL JONAS LOVE. *Menniskoslägtets saga*, eller allmänna världshistorien förenad med geografi. Första delen det stora Asien, eller det inre och egentliga österlandet, i äldre och nyare tider. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1839–(41). 8:o. (4), 272, (2), 273–610, (2) s. Nött samtida svart hfrbd med helt oxiderad gulddekor på den torra ryggen. Stänkta snitt. Liten fuktrand i övre marginalen mot slutet och obetydlig pappersskada i de sista två bladen. Med Knut Åkerhjelm's namnteckning daterad 1872. *900

Almquistiana 355 som inte anger att verket utkom mellan 1839–41. Allt som utkom. Med det ibland saknade bladet "Till allmänheten" bundet efter s. 272. Utgiven på S. I. Lasersons förlag. Olof Lagercrantz mormor var född Åkerhielm och han kom att ärva delar av det Åkerhielm'ska biblioteket på Högfors.

280. ALMQUIST, CARL JONAS LOVE. *Svensk språklära* till ungdomens tjänst vid lägre och högre läroverk, äfvensom lämpad efter äldre personers behof, som önska en närmare bekantskap med modersmålet.

Andra upplagan. Sthlm, J. Hörberg, 1835. 8:o. (8), 240 s. Samtida grönt hklbd med enkel gulddekor på ryggen. Stänkta snitt. Genomgående lätt lagerfläckig, starkare i början. Fuktbläck i nedre yttre marginalen, svagare mot slutet. Liten bläckfläck på s. 13. Felskuret hörn på s. 53 och klipp i marginalen på sista bladet. Några anteckningar på s. 206–207. Med Ruben G:son Bergs initialer. *1500

Almquistiana 346. Denna upplaga är utökad med kapitlen "Om verskonstens grunder" och "Sveriges vittre författare".

281. (ALMQUIST, CARL JONAS LOVE) *Syster och bror*, en af Stockholms hemligheter. Romantiserad berättelse af författaren till Törnrosens bok. Norrköping, Östlund & Berling, 1847. 8:o. 280 s. Lätt nött hfrbd med smakfullt guldornerad rygg och mörkbrun titeletikett (Hedberg). Marmorerade snitt. Ryggen ngt blekt och med några småfläckar. Tre rosa tryckta häftesomslag medbundna sist i volymen. Med understrykningar och markeringar i blyerts och rödkrita, mest i början men även på s. 84–86 och 216–220. Fläck i nedre yttre hörnet på s. 49–60 samt i övre marginalen på s. 159–63 och 175–80. *2800

Almquistiana 238. Utkom som häfte 8–10 i Originalbibliothek i den sköna litteraturen.

282. (ALMQUIST, CARL JONAS LOVE) *Törnrosens bok*. Imperial octavupplaga. (I)–III. Sthlm, f.d. Östlund & Berlingska boktryckeriet, 1858 respektive P. A. Norstedt & söner, 1849 respektive Thimgren och Hultman, 1850. 4:o. (4), xxxvi, 164 + (4), 165–400 + (4), 192 s. Trevligt men ngt nött samtida svart hfrbd med blindpressad dekor på rygg och pärmar och ryggtiteln i guld. Marmorerade snitt. Ryggen skadad överst och med professionell lagning överst vid främre ytterfalsen samt nya för- och eftersättsblad. Enstaka småfläckar. Första delens första två blad med lagerfläckar. Andra delen med fuktrand på s. 209 och lite fläckad på s. 309–48 samt 389–400. Tredje delen med liten fläck i övre marginalen på s. 25–36 och 107–14. Två små fuktränder i marginalerna och några lätta lagerfläckar mot slutet. *1250

Almquistiana 225–227 som inte nämner de inledande opaginerade sidorna i tredje delen. Första delen i andra upplagan. Den första utkom 1839.

283. ANDERSEN, HANS CHRISTIAN. *Historien om en moder*. I femten sprog udgiven af Jean Pio og Vilh. Thomsen. Köpenhamn, Bianco Luno, 1875. 4:o. (8), 98 s. Ngt nött samtida hklbd med mycket sparsamt guldornerad, blekt rygg. Stänkta snitt. Delvis lagerfläckig. Med gammal namnteckning och Hans Ruins exlibris. *350

Med tryckt dedikation till H. C. Andersen på 70-årsdagen, som kom att bli hans sista födelsedag. De femton språken är danska, svenska, isländska, tyska, plattyska, holländska, engelska, franska, spanska, grekiska, ryska, polska, "bøhmisk" (alltså tjeckiska), ungerska och finska. Utgivarna har tillfogat utförliga bibliografiska noter kring de representerade och även andra översättningar. Hans Ruin var Olof Lagercrantz svärfar.

284. ARVIDI, ANDREA. *Manuductio ad poesin svecanam*, thet är/ en kort handledning til thet swenske poeterij/ versz- eller rijmkonsten. Förfärdigad och sammandragen. Strängnäs, Z. Brocken, 1651. 8:o. (18), 219, (1) s. Trevligt, lätt nött rött halvsaffianbd med guldornerad rygg från 1800-talets första tredjedel. Gula snitt. Hårt bunden i början och slutet, vilket gjort texten närmast inre marginalerna svår-läsbar på några ställen. Klipp i nedre marginalen på titelbladet. Som ofta nära skuren, några gånger in i sidrubriker och paginering, se t.ex. s. 34–38. Inledningsvis med svaga fuktränder. Gammalt smärre bläckkladd på första preliminärbladet samt s. 5–9, 63–64, 115–16, 184 och 190–91. Stearinfläckar på s. 130–31. Med gamla kompletterande anteckningar i bläck i rimlexikonet. Med samtida ägaranteckning på titelbladet och Olof Lagercrantz namnteckning. *4000

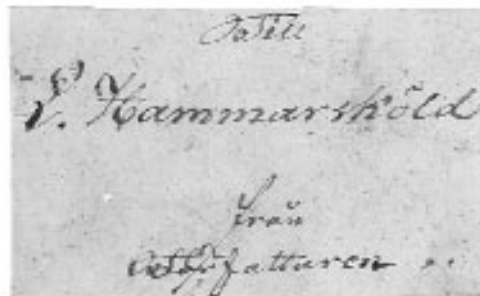
Collijn 30. Vår första svenska poetik. Den uppstår Opitz ideer men den närmaste förlagan var dansken Hans Mickelsen Ravns *Ex rythmologia danica* från 1649. Därur är många exempel på rytmer och versmått direkt översatta. En annan som fått bidra med flera exempel och dikter är Georg Stiernhielm, ett faktum som väsentligen bidrog till dennes stora inflytande på poesin under andra hälften av 1600-talet. Som exempel på sonett avtrycks hans berömda dikt om silkes-

masken på s. 140. Även Arvidi själv bidrog med egna vers exempel av omstridd kvalitet: "Hoo gurker rätt insylta will / behöfwer meer än blåttan dill". Boken innehåller dessutom vårt första rimlexikon på s. 39–115. Det var ett gott instrument för den som ville sadla om från latinpoesins rimlösa värld och skriva på svenska enligt det nya modet. Lagercrantz skriver att detta är "en bok som jag haft mycken glädje av" och nämner särskilt det "festliga" rimlexikonet. Detta ex. fanns till salu i Björck & Börjessons klassiska katalog 333 som nummer 221.

285. ASBJØRNSEN, PEDER CHRISTIAN & MOE, JØRGEN. *Norska folksagor och äfventyr berättade*. Svensk öfversättning af Herman Hörner. Med 4 teckningar af August Malmström. Sthlm, A. Bonniers boktryckeri, 1868. 8:o. (2), 332 s. & 4 plr. Delvis nött och snedläst samtida hfrbd med mycket enkel ryggdekor. Främre inre falsen ngt sprucken. Lite fläckig, se t.ex. s. 41, 106–07 och 176–82. *1000

Detta är första svenska översättningen av Asbjørnsens och Moes sagosamling.

286. ATTERBOM, (PER DANIEL AMADEUS). *Lycksalighetens ö*. Sagospel i fem äfventyr. I–II. Uppsala, Palmblad & c., 1824–27. 8:o. (6), 342, (1) + (8), 459 s. Två fina halvpergamentbd från 1800-talets andra hälft med rikt guldornerade ryggar och röda snitt. Första volymen ngt nött. Titelbladet till första delen med minimal pappersskada med förlust av bokstaven "f" i "fem" och liten fuktfläck. Spridda lätta lagerfläckar, lite mer på titelbladen och sista bladen i första delen. Ngt fläckig på s. 214–15 i första delen. Litet bläckkladd på s. 175 i andra delen. Med C. M. Carlanders och Harald Thorsons ex-

libris samt den senares pärmexlibris. Författarens dedikation till L. Hammarsköld återfinns inklistrad på ett extra insatt blad bakom andra volymens titelblad. *4500

Atterbom och Hammarsköld var båda fosforister och skrev nyromantikens mest betydelsefulla litteraturkritik. I estetiska frågor var de dock inte alltid överens; Hammarsköld recenserade i ganska negativa ordalag de båda delarna av *Lycksalighetens ö* i *Swensk litteratur-tidning* respektive *Kometen*.

287. ATTERBOM, PER DANIEL AMADEUS. *Minnen från Tyskland och Italien*. I-II. Örebro, N. M. Lindh, 1859. 8:o. xxv, (1 blank), 304 + (4), 305-697 s. Två lätt nötta fina samtida svarta klbd med blindpressad dekor och guldpåglade ryggtitlar. Stänkta snitt. Titelpräglingen oxiderad mot svart. Första volymen med en svag fuktrand på de sista två bladen. Andra delen med småfläckar på s. 457-62, 558-59 och 581-82 samt med bruntoning efter inlagt bokmärke på s. 454-55. Ett mycket trevligt ex. med K. Åkerhjelmns namnteckning. *1500

Första upplagan. De båda volymerna utgör tillsammans första delen av Atterboms postumt utgivna *Samlade skrifter i obunden stil*.

288. BALZAC, (HONORÉ) DE. *Les contes drolatiques*. Colligez ez abbayes de Touraine et mis en lumière par le sieur de Balzac pour l'esbattement des pantagruelistes et non aultres. Sixiesme édition. Illustrée de 425 dessins par Gustave Doré. Paris, Simon Raçon et comp., (1861). 8:o. xxxi, (1), 614, (1) s. Nött hfrbd från 1900-talets början med svart titeletikett och stänkta snitt. Innerfalsarna lite klumpigt lagade. Inlagan med lager- och småfläckar, mest i början och slutet. *350

Carteret III, s. 54-55. Ett avslutande opaginerat blad saknas som ofta. Utkom ursprungligen i tre delar under åren 1832-37. Första upplagan med Dorés illustrationer utkom 1855.

289. BELLMAN, CARL MICHAEL *Fredmans epistlar*. Sthlm, A. Zetterberg, 1790. 8:o. Grav. titelblad, (10), 209, 110-II, 212-74, (4) s. + (BELLMAN, CARL MICHAEL) *Musiken till Fredmans epistlar*. Sthlm, Kongl. privilegierade not tryckeriet, (senast 1810). 8:o. 105 s. grav. noter. Textdelen i ngt nött ljust mar-

mererat hfrbd från 1900-talets första hälft med guldornerad rygg och mörkröd titeletikett i skinn. Stänkta snitt. Musikdelen i nött nära samtida marmorerat hfrbd med guldornerad rygg och senare mörkröd titeletikett. Stänkta snitt. Rygg och pärmhörn med renoveringar. Texten delvis fuktfläckig och solkig, hårdast i början och slutet samt på s. 96-126. Med en del lagade revor utanför texten och en papperslagning på s. 3 utan textförlust. Äldre bläckanteckning på s. 85. Musiken med stor, fin inlaga med endast enstaka solkigheter. Med Olof Lagercrantz namnteckning. *4000

Med förord av J. H. Kellgren daterat den 6 oktober 1790. Titelbladet graverat av J. F. Martin och med Bellmans porträtt efter Sergels medaljong. Musiken i andra upplagan. Bellman återkommer flera gånger i Lagercrantz författarskap och ägnas en egen uppsats i *Svenska lyriker*.

290. BERG, FREDRIK. *För nytta och nöje*. Vald läsning för ungdom. Innehållande historiska berättelser, naturbilder, jagt- och reseäventyr m.m. Med 6 färglagda planscher. Köping, J. F. Säfberg, 1875. 8:o. Handkolorerad litograferad front, 175, (1) s. & 5 handkolorerade litograferade plr. Nött och lite solkigt litograferat gult opappbd utan rygg. Delvis lätt bruntonad i marginalerna. Titelbladet med blyertskladd på baksidan. Några planscher med obetydliga småfläckar. *300

En charmig bok utgiven på J. W. Löfvings förlag.

291. BJÖRNSTÅHL, JACOB JONAS. *Resa til Frankrike, Italien, Sweitz, Tyskland, Holland, Ängland, Turkiet, och Grekeland*: beskrifven af och efter Jac. Jon. Björnståhl. Efter des död utgifven af Carl Christof. Gjörwell. I-IV. Sthlm, A. J. Nordström, 1780-84. 8:o. Grav. porträtt, (2), 22, (10), 3-548, (2) + (8), 6, (6), 3-251, (1 blank, 2) + (22), 3-284, (2) + (24), 348, (2) + (20), 293, (1 blank, 2) s. + Grav. front, (8), 76, 1-54, (1) s. Del I-III bundna i två hårt nötta samtida hfrbd med upphöjda bind och svart infärgade titeleftält. Stänkta snitt. Del IV-VI bundna i två hårt nötta samtida skinnbd med guldornerade ryggar, upphöjda bind och röda titeletiketter. Röda snitt. Första och sista volymen skadade överst på ryggen.

Genomgående med spridda smärre fläckar, särskilt i de två första volymerna. Små äldre papperslagningar i första delen på s. 41 och i andra delen på s. 22 och 185. Andra delen lite fläckig i början och hårt lagerfläckad på s. 229–48. Tredje delen med mörkare fuktfläckar på s. 133–40 och 189–96 p.g.a. skillnader i papperskvalitet. Några fläckar på s. 223–50. Fjärde delen med understrykningar i texten på s. 44. Delvis lagad reva och pappersskada med liten textförlust på s. 133. Reva i texten på s. 309. Första volymen med G. E. Haartmanns grav. exlibris och Nicolai Lagus namnteckning daterad 1844. Ett arbetsexemplar. *2000

Förutom Björnståhls egna brev och dagboksanteckningar avtrycks här brev av bl.a. Carl Peter Blomberg och Mathias Norberg. Porträttet är graverat av J. Gillberg efter Sergel och planschen i sista delen föreställande medaljen över Björnståhl är graverad av C. C. Gjørwell d.y., utgivarens son. Haartmanns exlibris är både utformat och graverat av J. F. Martin.

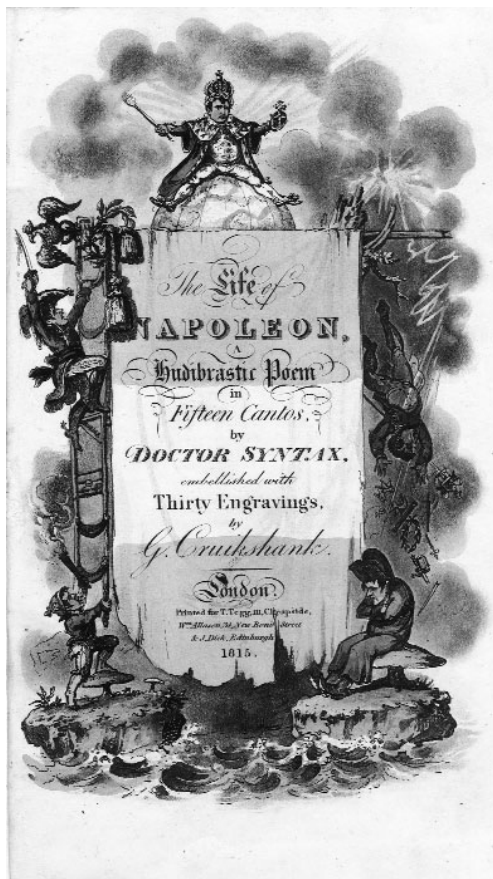
292. (CELSIUS, OLOF) *Gustaf Wasa, hielte-dikt uti sin sånger*. Sthlm, H. Fougst, 1774. 4:o. (4), 195 s. Lätt nött samtida hfrbd med sparsam gulddornering, upphöjda bind och svart infärgat titelfält. Stänkta snitt. Enstaka solkigheter i ytterkanten av övre marginalen, annars ett vackert och rent skrivpappersex. *1275

Ett fint exempel på Fougsts typografi.

293. CHORÆUS, MICHAEL. *Samlade skaldestycken*. Örebro, N. M. Lindh, 1815. 8:o. XXXIV, 243, 144–150, 251–311 s. Samtida lätt nött hfrbd med gulddornerad rygg och ljusbrun titeetikett. Gula snitt. Ryggen med skada överst. Delvis med lagerfläckar, framförallt i början. Stort ex, delvis med råkanter. Med Carl Grönblads exlibris. *200

Utgiven med förord av F. M. Franzén.

294. (COMBE, WILLIAM) *The life of Napoleon, a hudi-brastic poem in fifteen cantos, by doctor Syntax, embellished with thirty engravings, by G. Cruikshank*. London, Plummer and Brevis, 1815. 8:o. Handkolorerat grav. titelblad, 260 s. & 29 handko-

294.

lorerade grav. plr. Oskuren i nött samtida pappbd med defekt rygg. Nästan helt loss i häftningen. Fläck i nedre marginalen på s. 76–81 och utanför bilden på nionde planschen. Texten delvis lagerfläckig och genomgående missfärgad av planscherna. *4000

Planscherna och titelbladet, som räknas som den trettonde planschen, är utförda som akvatintetsningar. Den satiriska rimmade versen går igenom Napoleons hela karriär och tar även upp hans affärer med Sverige: "Our hero thinking to succeed in / his views of winning over Sweden" och när förslaget avvisas: "Nap took this answer so uncivil / he wish'd Gustavus at the devil".

295. DAHLBERG, ERIK. *Dag-bok*. Sthlm, Elméns & Granbergs tryckeri, 1823. 8:o. (2), III, (1 blank), 330 s. Trevligt, lätt nött nära samtida mörklila halvsaffianbd med dekorativt guldornerad rygg. Marmorerade snitt. Ryggen tyvärr med några skrapmärken, liksom främre pärmen. Mörka fläckar i marginalen på s. 82–83. I övrigt ett rent och fint ex. med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1935.

*1500

Setterwall 4625. Utgiven av S. Lundblad. Dagboken omfattar åren 1625–97. Dahlbergs återstående levnad fram till 1703 beskrivs i ett tillägg av utgivaren.

296. DALIN, OLOF VON. *Poetiska arbeten*. I–II. Sthlm, A. J. Nordström, 1782–83. 8:o. Grav. porträtt, (2), XVI, (2 blanka), 16, 33–150, (2), 151–362, (2 blanka) + (2), 360, (2) s. & 2 grav. plr. Med 4 inklustrade grav. vinjetter i texten. Två lätt nötta trevliga samtida hfrbd med sparsamt guldornerade ryggar, bruna titeletiketter och ovala nummerskytlor. Stänkta snitt. Första arket i andra volymen omkastat vid inbindningen. Porträttet lätt fläckt. Första volymen lätt lagerfläckig på s. 97–106 och på sina ställen ngt solkig i övre marginalen samt med enstaka småfläckar. Andra volymen med enstaka smärre fläckar och solkigheter, se t. ex. s. 73. Tråkigare fläck i marginalen på s. 162–73. Mycket svag mörk rand på s. 151–54 och 159–60. Titelbladet med gammal lagning nederst på baksidan. Litet pappersfel i marginalen på s. 351. Med A. J. Grills graverade exlibris och namnteckning daterad 1813 och Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1935.

*3500

Utgavs av P. Rudin. Levnadsteckningen är skriven av C. F. Scheffer. Illustrationerna graverades dels av J. F. Martin efter Elias Martins förlagor, dels av J. Gillberg. En av vinjetterna, "Den sanna critiquen", inklustrad på s. 175 i del II saknas i vissa ex. I flertalet finns den dock på plats och är alltså inte den stora sällsynthet, som ibland gjorts gällande.

297. (DEFOE, DANIEL) *Memoirs of a cavalier: or a military journal of the wars in Germany, and the wars in England; from the year 1632, to the year 1648*. Written above fourscore years ago by an English gentleman, who served first in the army of Gustaphus Adolphus, the glorious king of Swe-

den, till his death; and after that, in the royal army of king Charles the first, from the beginning of the rebellion, to the end of that war. Leeds, J. Lister, (1750?). 8:o. v, (1 blank, 6), 338 s. Hårt nött samtida skinnbd med upphöjda bind. Ryggen med omfattande renoveringar. Hårt lagerfläckig. Små hål eller pappersskador i marginalerna på s. 59, 71, 183 och 236.

*2000

Andra upplagan, den första utgavs 1720.

298. FLORUS, LUCIUS ANNAEUS. *Rerum romanarum, editio nova*. In qua ex recensione Freinshemiana, textus emendatissime ponitur, in libros, capita & versus distinctus. Cum indice selectissimo res & sententias indigitante nec non modos loquendi explicante. Åbo, J. Winter, 1675. 12:o. 220, (68) s. Lätt nött och ngt fläckt samtida pergamentbd med rester av handskriften pappersetikett på ryggen. Några enstaka små fläckar. Titelbladet med ett litet hål och förstärkning i inre marginalen som täcker en och en halv bokstav. Talrika gamla understrykningar och marginalnoteringar i början. Minimalt hål i s. 211. Trevligt ex. med flera gamla namnteckningar och noteringar samt P. O. Gravanders svartstpl på pärmens insida.

*3000

Collijn 266. Utgivningen av den romerska historieskrivarens arbete bekostades av Johannes Gezelius d.ä. Han hade, innan han 1664 med Lindroths ord blev "drivande och härsklysten" biskop i Åbo, varit professor i grekiska vid Dorpats universitet. Efter flytten till Åbo vidtog en intensiv utgivning av främst antika klassiker och läroböcker. Parallellt arbetade han med en svensk bibelkommentar, som kom att fortsättas av hans son och sonson och bli sin tids mest utförliga.

299. FRESE, JACOB. *Passions-tankar/ eller betraktelser/ öfwer vår wälsignade frälsares blodige pino och döds-kamp; under siukligt tilstånd fattade*. Sthlm, J. L. Horrn, 1728. 4:o. 127 s. + FRESE, JACOB. *Någre poetiske-samlingar*. Sthlm, J. L. Horrn, 1728. 4:o. 71 s. + FRESE, JACOB. *En rättskaffens broderlig kiärlek/ wid handelsmannens här i kongl. residence-staden Stockholm, ehreborne och högwälachtad herr Hans Freses salige skilnad från werlden/ som skiedde den 27 julii anno 1728. Föreställd/ til en tacksam och ewärdelig åminnelse/ i*

följande sorge-tahl/ af dess icke mindre af sorg än sjukdom swåriligen bedröfwade broder. (Sthlm, J. L. Horrn, 1728). 4:o. (7) s. Ngt nött samtida hfrbd med ganska nötta marmorerade pärmapper och utan ryggtitel. Stänkta snitt. Obetydliga maskhål i ryggens övre och nedre del. Små fläckar i första arbetet på s. 17–18 och 41–52, i andra arbetet på s. 61. Bra ex. *5000

Detta samlingsband fanns med i Björck & Börjessons klassiska katalog 333 som nummer 1461. Det sista arbetet har samma typografiska utformning som de två föregående.

300. GEDICUS, SIMON. *Disputatio perjucunda*, qua anonymus probare nititur mulieres homines non esse: cui opposita est Simonis Gedicii defensio sexus muliebris, qua singula anonymi argumenta distinctis thesibus proposita viriliter enervantur. Editio secunda. (Haag), I. Burchornius, 1641. 12:o. 191 s. Trevligt samtida lätt nött grönmålat pergamentbd. Gröna snitt. Snittets infärgning har trängt in och grönfärgat marginalerna. Enstaka småfläckar, lite mera på s. 73–76. Litet hål i s. 77 med någon bokstavs textförlust. Trevligt ex. med en lång, prydligt präntad kommentar på försättsbladet. Bland ett flertal äldre namnteckningar märks Johannes Rödbeck på titelbladet, Johan Unonius och P. V. Tholander samt Olof Lagercrantz, date-rad 1935. *2800

De båda traktater som ingår i denna volym trycktes ursprungligen 1595 men debatten hölls levande och under hela 1600-talet utkom nya upplagor. En anonym skribent, ofta på felaktiga grunder identifierad med Valens Acidalius, hävdade genom ett logiskt resonemang med stöd i bibeln att kvinnor inte var människor. Förmodligen var avsikten att göra narr av den anabaptistiska rörelsen och dess förment bibelstödda argumentation, men satiren togs på allvar och vann stor spridning. Simon Gediccus skrev ett traktat till kvinnornas försvar där han bemöter och vederlägger resonemanget i de 51 punkterna. I en uppsats i *Sixteenth century journal* 1981 hävdar M. Fleischer att debatten kring dessa traktater under 1600-talet hade viss betydelse för frågan om kvinnans inträde vid universiteten, där manliga akademiker försvarade sina positioner med den anonyme satirmakarens argument.

301. GOSSELMAN, CARL AUGUST. *Resa i norra Amerika*. I–II. Nyköping, P. E. Winge, 1835. 8:o. Extra litograferat titelblad, (8), 326 s. + extra litograferat titelblad, (6), 332 s. Två eleganta, endast lätt nötta samtida hfrbd med rikt guldornerade ryggar med lyror i mittfälten. Gula snitt. Minimalt nagg överst på andra volymen. Obetydlig fuktrand på sista bladen i första volymen. Ett vackert och rent ex. med P. And. Hellzéns namnteckning. *4000

Behandlar Gosselmans vistelse i USA hösten 1826. Utöver själva resan, under vilken han bl.a. besöker Niagarafallen, New York och Washington, beskriver författaren t.ex. Förenata staternas konstitution och krigsmakt.

302. [Grandville] DEFOE, DANIEL. *Aventures de Robinson Crusoe*. Traduction nouvelle. Edition illustree par Grandville. Paris, H. Fournier et cie, 1840. 8:o. Front, (4), 610, (1) s. & 40 träsnittsplr. Med ett stort antal illustrationer i texten. Ngt nött samtida hfrbd med upphöjda, infärgade bind och guldornerad rygg. Stänkta snitt. Nyare för- och eftersättsblad. På några ställen obetydligt lagerfläckig och med enstaka småfläckar och solkigheter. Svag ägarstpl på smutstitelbladet. *3000

Utkom första gången 1838. Grandville spelade en betydelsefull roll i Lagercrantz föreställningsvärld. I *Linjer* tar han honom som utgångspunkt för dikten "Otydd gåta". Han refererar även till Grandvilles konst i sin *Swedenborg*bok, där han skriver: "Ögat äger förmåga att förvandla världen. Swedenborg ser i andevärlden rävar, örnar, får och bockar men när han kommer närmare förvandlas djuren till människor.

305.

Djuren var bilder som den inre synen skapar. Den store franske konstnären Grandville som med sådant snille skildrade människor som djur skulle känna sig hemma här." I Joyceboken heter det om en särskild passus i *Odysseus*: "Nästan alla de personer vi stiftat bekantskap med i romanen har här återvänt i djurkarikatyrer så att hela kapitlet kommit att te sig som en väldig Grandvilleteckning."

303. [Grandville] *Les fleurs animées* par J.-J. Grandville, introductions par Alph. Karr, texte par Taxile Delord. I-II. Paris, Typographie de Lacour et cie, 1847. 4:o. Extra handkolorerat grav. titelblad, 262 s. & 28 handkolorerade grav. plr + extra handkolorerat grav. titelblad, (4), 102, IV, 105-66, (2), IV, 169-236 s. & 25 grav. plr varav 23 handkolorerade. Två vackra svarta oklbd med rikt guldornerade rygggar och pärmar med blomstermotiv. Hela guldsnitt. Banden mycket skickligt renoverade och med små revor i klotet på två ställen vid ryggarnas kanter. Med en del smärre fläckar och enstaka solkigheter. Planschen vid s. 61 i första volymen senare

inhäftad, något mera skuren och nött med en liten reva i nederkanten. Grön bläckfläck i yttre marginalen från och med s. 247, vars motstående plansch också har ett litet hål i yttersta marginalen. Från s. 251 även en liten brun fläck i yttre marginalen. Andra delen med lite klumpigt lagad reva i marginalen på s. 39. Med anteckning på första delens titelblad och Olof Lagercrantz förvärvsanteckning "dec 1989" i bläck på bakre pärmens insida. *3000

Denna andra utgåva utkom samma år som den första men skiljer sig bl.a. genom sin separata paginering av de två volymerna, se Carteret III, s. 286.

304. [Grandville] *Les métamorphoses du jour* par Grandville accompagnées d'un texte par mm. Albéric Second, Louis Lurine, Clément Caraguel, Taxile Delord, H. de Beaulieu, Louis Huart, Charles Monselet, Julien Lemer précédées d'une notice sur Grandville par m. Charles Blanc. Paris, J. Claye et ce, 1854. 4:o. (4), xxviii, 283 s. & 70 handkolorere-

rade träsnittsplr. Svart enkelt skinnbd med upphöjda bind och svarta titeletiketter. Enstaka småfläckar. Övre marginalen lite bruntonad och med små fuktfläckar på s. 125–28, 161–64, 197–200 och 205–12. Fläckar på s. 47–51 och planschen vid s. 48. Små klisterrester utanför bildytan på planschen vid s. 132. Med Olof Lagercrantz diskreta förvärvsan-teckning ”dec 1989” på eftersättsbladet. *1500 Carteret III, s. 284–85. En första upplaga utkom 1829.

305. [Grandville] *Scènes de la vie privée et publique des animaux*. Vignettes par Grandville. Études de mœurs contemporaines publiées sous la direction de m. P.-J. Stahl, avec la collaboration de messieurs de Balzac. – L. Baude. – E. de la Bédollierbe. – P. Bernard. – J. Janin. – Ed. Lemoine. – Charles Nodier. – George Sand. (I–II). Paris, Schneider et Langrand & Lacrampe et cie, 1842. 4:o. (8), 386, (6) s. & 96 träsnittsplr + (4), 390, (6) s. & 105 träsnittsplr. Med ett stort antal illustrationer i texten. Två ngt nötta dekorativa samtida röda hfrbd med rikt guldornerade, blekta ryggar och svarta titelfält. Stänkta snitt. Flera ark i andra volymen delvis loss i bindningen. Småfläckar på planscherna vid s. 298 i första volymen och s. 118 och 324 i andra volymen. I övrigt några få obetydliga solkigheter. *5000 Carteret III, s. 553–58. Med textvarianter både från första och andra tryckningen. På andra delens titelblad har medarbetarskaran förändrats och innefattar då bl.a. Alfred de Musset och madame M. Ménessier Nodier, som var Charles Nodiers dotter.

306. GYLLENBORG, (GUSTAF FREDRIK) & CREUTZ, (GUSTAF PHILIP). *Vitterhets arbeten*. Andra uplagan. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1812. 8:o. (8), 252 s. + GYLLENBORG, (GUSTAF FREDRIK). *Sednare vitterhets arbeten*. Oder. Inträdes-tal. Fabler. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1795. 8:o. (8), 232 s. + GYLLENBORG, (GUSTAF FREDRIK). *Theater-stycken*. Utgörande tredje delen af des til trycket befordrade arbeten. Sthlm, J. A. Carlbohm, 1797. 8:o. (6), 333, (1) s. Tre samtida ngt nötta hfrbd med enkel guldornering och bruna titeletiketter av glättad papp. Stänkta snitt. Första volymen delvis lätt lagerfläckig och med fula fläck-

ar på s. 80–84. Bläckfläck i marginalen på s. 61–65 och småfläckar på s. 85–92 samt 169. Andra delen med svag fuktrand i nedre inre hörnet i början och liten reva i texten på s. 162. Tredje delen med svag fuktrand i nedre inre hörnet i första hälften, en liten fläck på s. 115 och en bläckfläck på s. 271–73. Med A. J. Grills grav. exlibris och namnteckning, daterad 1813, samt Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1935. *900

Vitterhets arbeten utgiven på A. Wiborgs förlag och *Theaterstycken* på Ueters förlag. Helt avsiktligt avstod utgivaren från att numrera delarna i Gyllenborgs ”samlade verk”, så att läsaren inte skulle behöva ”förskaffa sig andre, än dem han åstundar äga”. I sviten ingår ofta även *Försök om skaldekonsten* 1798, *Tåget öfver Bält* 1800 samt Ovidiusöversättningen *Twisten emellan Ajax och Ulysses* tryckt hos Delén 1804.

307. (GYLLENBORG, GUSTAF FREDRIK) *Tåget öfver Bält*. Hjelte-dikt i tolf sånger. Sthlm, A. J. Nordström, 1785. 8:o. Grav. titelblad, 34, 1–32I, 122–23, 324–25, 126–27, 328–29, 130–31, 332–35, (1) s. Vackert lätt nött marmorerat samtida skinnbd med rikt guldornerad rygg, upphöjda bind och grå titeletikett. Röda snitt. Litet håll med någon bokstavs textförlust i s. 321. Med Hedvig Margareta Leijonhuvuds namnteckning. *1500

Titelvignetten är graverad av Akrel. I slutet av boken avtrycks ett utdrag ur Erik Dahlbergs dagbok, förd under fält-tåget i Danmark. Detta ex. fanns med i Björck & Börjessons klassiska katalog 333 som nummer 1760. Det inköptes av Lagercrantz den 25 november 1946 för 50 kronor.

308. HOLBERG, LUDVIG. *Peder Paars, et heroisk-comisk poema*. Udgivet paa nye ved et selskab. Köpenhamn, Godiche, 1772. 4:o. Grav. front, (2), xxxx, (18), 425, (1) s. & 15 grav. plr. Med grav. titelvinjett och 11 grav. vinjetter i texten. Ngt nött samtida hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg och brun titeletikett. Röda snitt. Pärnhörnen hårt nötta. Enstaka småfläckar och spridda solkigheter, mest mot slutet. Med ett regelbundet återkommande maskhål som uppenbarligen tillkommit då pappret fortfarande låg i ark. Maskhållet har orsakat förluster av någon enstaka bokstav på några ställen och går in i de graverade vinjetterna

på s. 178 och 244. Frontespisen och titelbladet lätt solkade och med tråkg fläck nederst. Frontespisen delvis loss. Första, femte och tolfte planschen med smärre fläckar eller solkigheter. Sista bladet med litet rosthål. Med Olof Jacobsons svartstpl på första planschen och s. 1 samt F. U. Wrangels namnteckning. *1250

Ehrencron-Müller II, 34–50. Ett av de viktigaste verken inom dansk bokillustration under 1700-talet. Med ett förord av Suhms bibliotekarie Laurids Schow. Planscherne är utförda av J. F. Clemens efter J. Wiedewels förlagor. Det "selskab" som omtalas i titeln bestod av B. W. Luxdorff, Andreas Schumacher, J. S. Augustin samt ovannämnda Wiedewelt och Schow. En andra upplaga av denna utgåva utkom 1794. Den F. U. Wrangel som skrivit sin namnteckning här är inte Lagercrantz farmors bror utan en äldre släkting.

309. (HORN, CLAS FREDRIKSSON) *Små skaldestycken*. (Köpenhamn), B. Brännich, (1816). 8:o. Grav. titelblad, 3–190, (1, 3 blanka) s. Ngt nött samtida hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och brun titel-etikett. Stänkta snitt. Delvis lager- och småfläckig. Fula fläckar på s. 55–60. Med Anth. Joh. Grills grav. exlibris och Olof Lagercrantz namnteckning date-rad 1935. *300

Det graverade titelbladet med författarens porträtt i stället för författarnamn är signerat A. Flint. I detta ex. finns det inklustrade rättelsebladet. En dansk översättning av Rahbek utkom 1824, ett år efter Horns död. Denne landsförvisades efter sitt deltagande i attentatet på Gustav III.

310. JOHANSSON, LASSE. *Helicons blomster/ plåckade ok wid åtskillige tillfällen utdelte af Lucidor den olyklige*. Det är alle de poetiske skrifter/ som författade blefne. Sthlm, N. Wankijf, 1688–(89). 4:o. (356) s. Med grav. titelvinjett. Obetydligt nött hfrbd från 1900-talets första hälft med guldornerad rygg (Anker Kyster). Obetydligt blekt rygg. Med spridda smärre fläckar. Blad N1 med pappersförlust i marginalen. Sista bladen med mörk rand i inre marginalen. Ett inklustrat tidningsurklipp har missfärgat eftersättsbladet. Med Einar Christiansens exlibris. *6000

Collijn 426. Som vanligt utan det konfiskerade B-arket. Detta exemplar inköptes av Lagercrantz från Björck & Börjeson 1946 för 100 kronor.

311. KELLGREN, JOHAN HENRIK. *Samlade skrifter*. I–III. Sthlm, J. P. Lindh, 1796. 8:o. Grav. porträtt, (34), 287 + (6), 321 + (4), 305, (2) s. Tre nötta samtida hfrbd med sparsamt guldornerade ryggar och bruna titeletiketter med smärre defekter samt stora guldpräglade volymnummer nederst på ryggarna. Stänkta snitt. Lätt lagerfläckiga och med spridda småfläckar och solkigheter. Ngt hårdare fläckad eller solkig på s. 182–87 och 203–04 i första volymen och s. 241 och 253 i den andra. Första volymen med reva i marginalen på titelbladet och liten bläckplump på andra bladet. Fuktränder i slutet av andra samt i början och slutet av tredje volymen, på sista bladet mera omfattande. Tredje volymen med anteckning i bläck på s. 25: "Ankarloo". På s. 123–24 råkant i pappret nära texten i yttre marginalen. Med A. J. Wrangels, F. U. Wrangels och Olof Lagercrantz namnteckningar, den sistnämnda daterad 1935. *1500

Porträttet graverat av J. F. Martin efter Sergels medaljong. Med en inledande biografi av Nils von Rosenstein. Kellgren kan räknas som den förste i raden av betydande svenska litteraturkritiker. Ett och ett halvt sekel senare sällade sig Lagercrantz till skaran och gav vid ett tillfälle sin föregångare omdömet: "Han är en stor diktare, lysande kritiker och blixtrande satiriker".

312. KERNELL, PER ULRIK. *Anteckningar under en resa i det sydliga Europa*. Utur hans bref och efterlemnade dagbok utgifne af Chr. Stenhammar. Linköping, A. Petre, 1825. 8:o. (10), 280, (1) s. Trevligt, lätt nött samtida hfrbd med rödbrun titeletikett och guldornerad rygg. Gula snitt. Rent och fint ex. med tillskrift på 35-årsdagen "till broder Olof 10/3 1946 av tillgivne Erik [Asklund]". *1500 Kernell var Atterboms kusin och Malla Silfverstolpes favorit. Han umgicks i Uppsaloromantikernas kretsar och uppskattades särskilt som Bellmansångare. Resan skedde med anledning av hans "lungsot". Arbetet utgavs postumt efter författarens död i Erlangen. Den är den första i en rad av reseskildringar av de svenska romantikerna och utkom under kort tid i fyra upplagor, den sista 1833.

313. (KIRCHMEYER, CARL VALENTIN) *Der Cardinal-Hut/ oder Bericht von den Cardinälen: ihrem Ursprung/ Aufnehmen und jetzigem Zustand; ihrem*

Ambt/ Stand/ Verrichtung/ Ceremonien und Gebräuchen; wie auch/ was sich in dem Conclave, oder Waal-Haus/ von zweyhundert und mehr Jahren/ denckwürdiges begeben und zugetragen. (I). U.o., 1667. 12:o. Front, 22, 25–371, (25) s. & 6 grav. plr varav 4 utvikbara. + TRÖSTER, JOHANNES. *Päpstlicher Suetonius*, das ist: kurtzgefaste/ doch gründliche Zeitbeschreibung/ aller Römischer Bischöffe und Päpste/ so von dem Ersten/ biß auf diesen jetzigen Alexandrum VII. inclusivè, gewesen sind. Darinnen alle derselben denckwürdige Stiftungen/ Ordnungen/ Thaten/ Tugenden/ Untugenden und Nachruhm/ aus den bewehrtesten Scribenten: Platinâ, Caranzâ, Cæsare Baronio und andren treulich und nach historischer Warheit beschrieben worden. U.o., 1667. 12:o. Front, (8), 264, (12) s. & 28 grav. plr. Obetydligt nött samtida pergamentbd med handskreven ryggtitel. Rödstänka snitt. Frontespisen till första arbetet nött och delvis loss samt med liten lagning på baksidan. Titelbladet och s. 29–72 med småagg eller revor i yttre marginalen. Pappersförlust i marginalen på s. 19. Andra arbetet med återkommande små bläckstreck i marginalen, liten bläckfläck på s. 125 och bläckanteckningar på sista planschen. En plansch felbunden. Med nära samtida anteckningar på eftersättsbladet, rött ägarmonogram "PL" på främre pärmens insida daterat 1767 och Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1935. *1750

Av Der Cardinal-Hut utkom ytterligare två fristående delar. Föreliggande första del har trevliga planscher som avbildar bl.a. kardinalernas olika hatttyper och Peterskyrkan i Rom. Andra arbetets planscher består av påveporträtt. På den sista har lämnats utrymme för komplettering av kommande påvar, och där har en samtida ägare också fyllt i de nyare namnen, dock utan att rita dit porträtt.

314. (KOLMODIN, OLOF) *Biblisk qwinno-spegel*; thet är alla i then h. skrift för något särdeles bekanta och märckwürdiga qwinners exempel; innehållande hwart och et först den föreställda qwinns egen historiska berättelse, och sedan theraf flytande dygdelärer för andra qwinnor: thet ädla och dygdälskande svenska qwinnokönet til wälment tienst, såsom en onygd warning, samt sann gudzfruch-

tans och dygds upmuntring i enfaldiga och otwangne rim förestäld. [Förre dele]n, som framwisar qwinorna i Gamla testamentet. Sthlm, H. Gerken, 1732. 4:o. (16), 695, (1) s. Svart hfrbd från 1900-talets mitt med sparsamt och lite klumpigt guldornerad rygg och upphöjda bind. Röda snitt. Titelbladet lite bläckkladdigt och med textförlust i samband med borttraderad namnteckning. Med spridda fläckar och solkigheter, hårdast på s. 130–36, 383–94, 446–48 och 626–32. Vaxfläck i inre marginalen på s. 461. *1250

Arbetet är en versifierad skildring av bibelns kvinnogestalter och bygger delvis på ett utkast av Petrus Hesselius. En andra del, som behandlar kvinnorna i Nya testamentet, utkom 1750. En ny upplaga av första delen trycktes 1770. Med en hyllningsvers till författaren från C. N. Lenæus. Tidigare är tre olika varianter av del I känd, vilka alla finns på Kungliga biblioteket. Detta exemplar tillhör ett tidigare okänt fjärde variantryck. Dess titelblad skiljer sig något i stavning, sättning och typer från de övriga, t.ex. är boktryckaren Gerckens namn här stavat "Gerken" och impressumets text lyder "Med Kongl. Maj.tz Allernådigste Privilegio". Även i övrigt uppvisar varianten små avvikelser från de övriga vad gäller sättning och stavning. På s. 429 saknas exempelvis marginalkommentaren "The sofwa bägge sött i synden." vilken återfinns i övriga varianter.

315. LENNGREN, ANNA MARIA. *Skalde-försök*. Sthlm, O. Grahn, 1819. 8:o. (4), XVI, (4), 255, (1) s. Nära samtida ngt nött hfrbd med trevlig gulddekor och blindpressningar på ryggen. Stänka snitt. Delvis ngt fläckig och lagerfläckig, se t.ex. s. 33–38, 115–19, 203–06. Svag fuktrand i första arket och på s. 217–20. Litet rosthål i de första två bladen. Gammal lagning överst på s. 2. Revor i texten på s. 17. *1250 Med förord av Nils von Rosenstein. Boken inköptes av Lagercrantz på Björck & Börjesson den 25 november 1946 för 45 kronor.

316. LEOPOLD, CARL GUSTAF AF. *Samlade skrifter*. I–III. Sthlm, C. Deleen och J. G. Forsgren, 1800–02. 8:o. (28), 338 + (2), 428, (6) + (10), 223, (1 blank, 2), 225–477, (1 blank, 1) s. Med grav. titelvinjetter. Tre nötta gröna samtida hfrbd med sparsamt guldornerade ryggar och bruna titeletiketter. Försättsbladen urrivna. Första delens avslutande blad med innehållsförteckning och rättelser är här bundet

sist i andra volymen. Andra volymen med senare påkliostat blad på främre pärmens insida. Lagerfläckig, framförallt i början och slutet av första och andra delen. Delvis tråkigt fläckad, fulast på s. 306–09 i första volymen. Enstaka smårevor i marginalerna. Med en del blyertsunderstrykningar i texten. Nedre marginalen bortskuren på sjätte bladet i första volymen. Med J. E. Tharmons namnteckning på s. 7 i andra volymen, som också har Oxenstiernas namn ifyllt på s. 142. Bl.a. med Swante Joh. Westées, S. Sundborgs och Bertil Sundborgs namnteckningar, det två senare daterade 1855 respektive 1923. *450

Andra upplagan utkom 1814–16 och utvidgades med tre delar 1831–33. Bertil Sundborg och maken Aina hörde till Lagercrantz – och även Gunnar Ekelöfs – närmaste vänner.

317. LINNÉ, CARL VON. *Egenhändig anteckning af Carl Linnæus om sig sielf* med anmärkningar och tillägg. Uppsala, Palmblad & c., (1820)–23. 4:o. Grav. titelblad, (18), XXIV, (6), 100, (2), 101–198, (2), 199–218, 119–20, 221–39, 340–41, 242–48, (10) s. & I utvikbar tryckt genealogisk tabell & I litograferad brevfaxsimilplansch & 5 grav. plr. Ngt nött och lite fläckat elegant samtida hfrbd med brun titeletikett och guldornerad rygg dekorerad med blommor. Gula snitt. Titelbladet ngt solkigt och fläckat, med bristningar i plåtkanten och förstärkning på baksidan som har färgat av sig ngt på titelbladet men framförallt på de efterföljande bladen. Spridda lager- och småfläckar, bl.a. på s. VII–XI och 129–32. Pappersförluster i marginalerna på s. 27 och 103. Små revor i marginalerna på s. 69 och 179. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1937. Det tryckta titelbladet saknas som ofta. *600
Soulsby 2660. Utgiven av Adam Afzelius.

318. (LIVIJN, CLAES) *Spader dame*. En berättelse i brev, funne på Danwiken. Sthlm, J. Hörberg, 1824. 8:o. 192, (1) s. Ngt nött samtida hfrbd med blindpressad ryggdekor och gula snitt. Det uppfodrade titelbladet nött och solkigt samt med liten reva. Tråkiga lagningar och förstärkningar i inre marginalen på första och sista arket. Med fuktrand till s.

32 samt från s. 185. Liten bläckfläck på s. 25 och 125. Svaga fläckar på s. 58–59. Med Urban Torhamns förvärvsanteckning daterad 1952 och en längre tillskrift till Olof Lagercrantz daterad 1958. *900

319. (LOVÉN, NILS) *Folkliwvet i Skytts härad i Skåne wid början af detta århundrade*. Barndomsminnen. Utgifne af Nicolovius. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1847. 12:o. (4), IV, 212 s. & I utvikbart litograferat notblad. Nött samtida hfrbd med guldornerad rygg. Marmorerade snitt. Nedre hälften av ryggen sprucken och loss i falsarna. Spridda bläck- och fuktfläckar. Ark 11 felaktigt bundet sist i volymen. Med Hugo Hamiltons exlibris. *450

Setterwall 6440. En andra upplaga utkom 1868. Boken om bondelivet i hembyn Räng, som dock aldrig nämns vid namn, räknas som Lovéns viktigaste litterära arbete och är en klassiker i den svenska etnografiska och topografiska litteraturen. Här berättas om "bylivets organisation, arbetsårets gång och årstidernas festräcka, livscykelns etapper med frieri och bröllop, barndop och kyrktagning, sjukdom, död och begravning, kringgårdade och ritualiserade av den solidaste vidskepelse."

320. LÆSTADIUS, PETRUS. *Journal av Petrus Laestadius för första året af hans tjenstgöring såsom missionaire i Lappmarken*. Sthlm, Z. Hæggsström, 1831. 8:o. VIII, 473, (7) s. + LÆSTADIUS, PETRUS. *Fortsättning af journalen öfver missions-resor i Lappmarken*, innefattande åren 1828–1832. Sthlm, H. G. Nordström, 1833. 8:o. (2), IV, (2), 536 s. Första arbetet i ett lätt nött nära samtida mörkbrunt hfrbd med breda upphöjda bind, oxiderad gulddekor och blindpressningar. Blåsprängda snitt. Andra arbetet i ett ngt nött samtida hfrbd med guldornerad rygg och mörk fläck på övre delen av ryggen. Gula snitt. Första volymen med enstaka småfläckar och en liten svart fläck på s. 266. De inledande bladen med pappersförstärkningar i inre marginalen, på ett ställe även i nedre. Andra delen med litet hål i s. 257–58 med förlust av några bokstäver. Med K. Åkerhjelmns namnteckning i båda volymerna. *2800
Bring 498 och 507. Marklund Övre Norrland i litteraturen 3600 och 3604. Lappmarksmissionären Petrus Læstadius (1802–41) var bror till Lars Levi och kyrkoherde i Vibyggerå.

Hans *Journal* är en viktig etnologisk källskrift till samernas seder och bruk då Læstadius – som själv talade lulesamiska – nedtecknade detaljer ur vardagslivet på ett sätt som saknade föregångare. *Svenskt biografiskt lexikon* skriver om Læstadius relation till samerna att han var ”den förste bland lappmarksbeskrivarna [som] har kunnat upplysa om denna folkgrupp med den inre samhörighetens insikt o värme o samtidigt med forskarens vetgirighet o distans.” Till detta bidrar den levande berättarstilen som gjorde Læstadius till ett litterärt löfte, om än aldrig fullt infriat. De sju avslutande sidorna i första volymen är reklam för L. L. Laestadius ”Om möjligheten och fördelen af allmänna uppodlingar i lappmarken”.

321. (MANZOLLI, PIER ANGELO) *Marcelli Palingenii Stellati, poetæ doctissimi, zodiacus vitæ: hoc est, de hominis vitæ, studio ac moribus optimè instituentis libri XII. Opus mirè eruditum, planeq; philosophicum diligentissimè in usum studiosorum excusum: cum iudice locupletissimo*. London, R. Robinsonus, 1592. 8:o. 256, 255–288, (58) s. Obetydligt fläckat samtida pergamentbd med handskriven pappersetikett på ryggen. Stänkta snitt. Försättsbladet med hål. Nära skuren i övre marginalen, på sina ställen in i sidrubrikerna. Någon enstaka liten fläck och lite bläckkladd på s. 84–85. Litet maskhål i inre marginalen på s. 71–104. Brännhål i övre marginalen på s. 193 och pappersskada i yttre marginalen på blad X8 i registret. Med J. Hallenbergs och Olof Lagercrantz namnteckningar, den senare daterad 1935 samt med tillskrift till dottern Aimée daterad september 1959 och några anteckningar i blyerts av Lagercrantz hand. *3500

Första upplagan utkom 1531. Lagercrantz anteckningar upplyser oss om att författarnamnet är en pseudonym och att Stiernhielm i *Hercules* har tagit starka intryck av denna bok. Verket är uppdelat i tolv sånger, ett för varje stjärntecken. Jonas Hallenberg (1748–1834) var historiker i Voltaires anda och riksantikvarie.

322. MILTON, JOHN. *The poetical works*. From the text of dr. Newton. With the life of the author. And a critique on Paradise lost, by Joseph Addison. Embellished with superb engravings. I–II. London, for C. Cooke, (1796?). 12:o. xxxvi, (1), 38–72, 1–278 s. & 6 grav. plr + 296 s. & 2 grav. plr. Två nöta samtida svenska marmorerade skinnbd med rikt guld-

ornerade ryggar och röda titeletiketter. Enkel ramlinje i guld på pärmarna. Gula snitt. Litet hål i texten på s. 55 i första volymen som även har en liten reva i marginalen på s. 113. Med O. Kolmodins och Olof Lagercrantz namnteckningar, den senare daterad 1935. Tillskrifter från Olof Lagercrantz till Inga Lindholm daterade 5 mars 1939 i båda volymerna. *450

Milton är bl.a. en viktig referens för Lagercrantz i hans Swedenborgbok. Olof Lagercrantz och finlandssvenskan Inga Lindholm stod under hela 30-talet varandra mycket nära. De träffades sällan men höll en intensiv, under långa perioder daglig brevkontakt. Milton hörde till deras gemensamma lektyr. Föreliggande volymer har uppenbarligen antingen aldrig överlämnats eller senare kommit tillbaka till biblioteket.

323. NILSSON, SVEN. *Illuminerade figurer till Skandinavians fauna*. I–II. Lund, Academie boktryckeriet hos C. F. Berling, 1832–40 (=Lund, Academie boktryckeriet hos C. F. Berling, 1831–32, Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1830–31, Lund, Academie boktryckeriet hos C. F. Berling, 1831–40). Stor 4:o. Lito-graferat titelblad, (290) + (304) s. & 200 handkolorerade litograferade plr. Två nöta mörkbruna hffb-d från första häften av 1900-talet med guldorne-rade ryggar och breda upphöjda bind (Östermalms bokbinderi). Marmorerade snitt och vackert alrotsmarmorerade pärmapper. Med spridda småfläckar och enstaka små fuktränder, i synnerhet i andra volymen. Några diskreta lagningar i texten i häfte 2, 5, 6, 7, 9, 11, 12 och 19. Lite nagg eller smårevor på några sidor i häfte 3 och 5. Lagning även i plansch 32, ”Lilla strandsittaren”. Ett tjugotal planscher nära skurna, på några ställen in i texten. Tre av planscherna i häfte 12 föreligger i svagt avdrag. Lätt bruntonad i de avslutande häftena. Med K. Åkerhjelm's namnteckning på ett medbundet äldre försättsblad i andra volymen. Bra ex. *40000

Dal *Sveriges zoologiska litteratur* s. 157–59. Lindberg *Swedish books* 63. Utkom i 20 häften. Häftena 1–2 här i andra upplagan. Komplet ex. av ett av de praktfullaste zoologiska verken i den svenska bokhistorien. Sven Nilsson (1787–1883) var professor i Lund och intendent för Vetenskapsakademiens zoologiska samling. Hans *Skandinavisk fauna* utkom med första delen 1820 och var länge det viktigaste arbetet i äm-

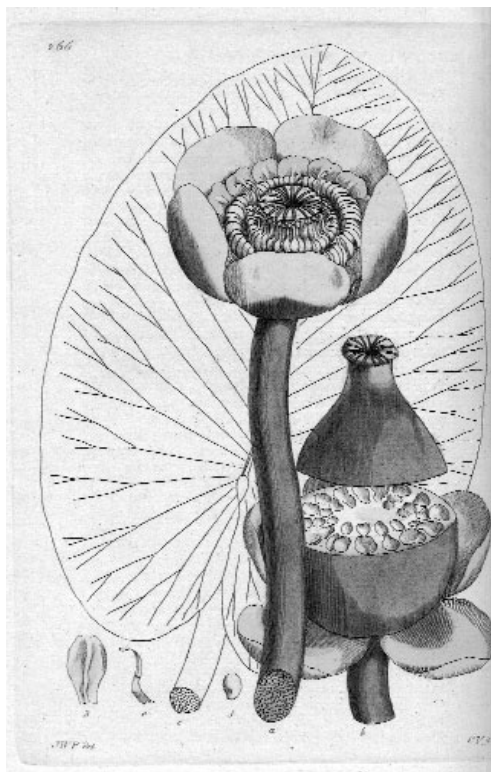
net i Sverige. När han kom till Stockholm på hösten 1828 för att börja sin tjänst som intendent vid Vetenskapsakademien fick han besök av den 23-åriga Magnus von Wright. Denne hade varit i Stockholm sedan 1826 och arbetade på Mörkö tillsammans med brodern Wilhelm hos C. U. Ekström och Nils Bonde på verket *Svenska föglar*. Nilsson och bröderna Wright började umgås och sannolikt planera tillkomsten av *Illuminerade figurer*. Tidigt på våren 1829 hade arbetet satts igång och ett prospekt skickades ut till bokhandlare och allmänhet. Bröderna von Wright skulle stå för bilderna och Sven Nilsson för texten. Arbetsinsatsen för bröderna von Wright visade sig emellertid bli för omfattande och ytterligare två illustratörer, ritmästare Anders Arvidsson och dennes lärjunge Magnus Körner, knöts till arbetet. Det första häftet utkom i september 1829 och var försedd med 10 planscher utförda av Magnus och Wilhelm von Wright, färglagda av Arvidsson och Körner. Men någon månad tidigare hade samarbetet brutit samman. Båda bröderna von Wright hade lämnat produktionen efter konflikter med Nilsson om bl.a. betalningar och deras parallella arbete med *Svenska föglar*. Till deras efterträdare utsågs den 21-åriga Magnus Körner. Samarbetet med bröderna Wright upptogs senare endast vid ett par tillfällen under hela utgivningen, och det blev således den unge Körner som kom att ligga bakom nästan samtliga av de 200 planscherna. Sven Nilsson flyttade tillbaka från Stockholm till Lund 1831 och tog då med sig hela produktionen, inklusive Körner, och upprättade ett nytt litografiskt tryckeri där, Körner & comp., som tryckte häfte 9–20. Samtidigt påbörjades tryckningen av en andra upplaga av de första häftena, nu med nya planscher av Körner. Genom B. F. Fries försorg åtog sig Wilhelm von Wright senare att måla tre planscher med vilka man hade särskilda problem, dessa var "Jerf" (31), "Hvitnackad svärta" (115) och "Gråa hafs-skälen" (34). Med tiden falnade intresset för verket och i takt med detta avtog även Sven Nilssons motivation att fortsätta. Det sista häftet, som utkom i juli 1840, var mycket försenat. Ytterligare häften var planerade men utkom aldrig. Av den andra upplagan utkom minst häfte 1–7 och ytterligare några häften utgavs i en ny upplaga på 1860-talet. Häftenas omfattning var till en början ungefär likartat, med cirka 30 sidor text och 10 planscher i varje. Planscherna hörde oftast till den text som medföljde. Med tiden övergavs ordningen och vissa häften utkom helt utan text och med planscher hörande till tidigare eller kommande textavsnitt. I det avslutande häftet för vardera av de två delarna medföljde en "systematisk indelning" som visade var planscher kunde hittas och var de skulle sättas in. I detta exemplar är nästan samtliga planscher bundna enligt denna indelning. Endast "Björnen" (23) och "Storlommen" (142) har av någon anledning placerats på fel ställen i volymerna. Olof Lagercrantz mormor var född Åkerhielm och han kom att ärva delar av det Åkerhielmska biblioteket på Högfors.

324. OPITZ, MARTIN. *Prosodia Germanica, oder Buch von der Deutschen Poeterey/ in welchem alle ihre Eigenschafft und Zugehör gründlich erzählet/ unnd mit Exempeln ausgeführet wird/ verfertiget von Martin Opitz. Jetzo aber von Enoch Hannman an unterschiedlichen Orten vermehret/ und mit schönen Anmerckungen verbessert. Nunmehr zum achten Mal correct gedruckt/ unnd mit einem zwiefachen Blatweiser gezieret. Frankfurt am Main, bey C. Klein, 1658. 12:o. (11), 103, (2), 105–360, (32, 2 blanka) s. Med musiknoter och figursättningar i texten. Ngt mött grönt pappbd från ca 1800 med defekt handskrivnen papperetikett på ryggen. Ngt lagerfläckig och med spridda fläckar, framförallt i övre marginalen. Nära skuren, på titelbladet in i tryckåret. Pappersskada och förstärkning i övre marginalen på s. 336–37. Titelbladet med störande gammal tysk svartstpl i form av ett krönt vapen. *3000*

Poetiken utkom första gången 1624 och är här väsentligt utökad med kommentarer och exempel. Detta är centralverket i den språkpatristiska rörelsen på 1600-talet. Bokens genomslagskraft i samtiden var mycket stort även i Sverige. Hos Opitz fann Stiernhielm, Arvidi och andra teoretiska resonemang och praktiska exempel som ledde dem i arbetet med att skapa en konstpoesi på det egna folkspråket.

325. OXENSTIERNA, JOHAN GABRIEL. *Arbeten*. I–IV. Sthlm, C. Delén, 1805–15. 8:o. Grav. titelblad, (2), 342 s. + grav. titelblad, 410 s. + grav. titelblad, (2), 381 s. + extra grav. titelblad, (2), XI, (3), 5–452 s. Fyra nötta samtida hfrbd med guldornerade ryggar, bruna titeletiketter och ovala nummeretiketter. Gula snitt. Nagg och skinnbortfall överst på ryggar. Falsarna delvis med sprickor överst. Smärre lagerfläckar i första volymen på det graverade titelbladet, s. 85–88 och det avslutande bladet, i början av andra volymen samt på fjärde volymens extra graverade titelblad. Fjärde volymen även med enstaka småfläckar och mörka lagerfläckar på s. 163 och 173. Med C. Petrellis namnteckning. *600 Saknar som ofta det avslutande femte bandet i två delar. Del IV utgörs av Oxenstiernas översättning av Miltons *Det förlorade paradiset*.

326. PALMSTRUCH, JOHAN WILHELM. *Svensk botanik*. I–VI. Sthlm, C. Delén och J. G. Forsgren respektive H. A. Nordström, 1802–09. 8:o. (4), x, (1), 12, (1) s. & 72 handkolorerade grav. plr med varsitt tryckt textblad + (2), xxii, (1), 14, (1) s. & 73–144 handkolorerade grav. plr med varsitt tryckt textblad + (2), xiv, ii, (1) s. & 145–216 handkolorerade grav. plr med varsitt tryckt textblad + (2), ix, (1), 9 s. & 217–288 handkolorerade grav. plr med varsitt tryckt textblad + (2), ix, (1), 11 s. & 289–360 handkolorerade grav. plr med varsitt tryckt textblad + (2), vii, (1), 8, i–iv s. & 361–432 handkolorerade grav. plr med varsitt tryckt textblad. Sex ngt nötta och nästan uniforma svarta hfrbd från 1800-talets sista tredjedel med upphöjda bind och sparsamt

326.

guldornerade ryggar. Det första etikettsignerat Axel Engström, Stockholm. Stänkta snitt. Några ytliga skador i skinnet. Andra volymen sprucken över ryggen och bakre ytterfalsen. Denna spricka har dessutom tyvärr "lagats" med ett brett stycke genomskinlig tejp över hela ryggen och med vävtejp i bakre innerfalsen! Genomgående med spridda lager- och småfläckar och på några ställen har planschkoloreringen färgat av sig på textbladen. De första volymerna med enstaka gamla blyerts-anteckningar. Spridda fuktränder i första, femte och sjätte volymen. Plansch 73 lätt besuren. Fula fläckar från kanten och in i texten och på planscherna 139 och framåt i andra volymen och 156–63 i den tredje. Liten reva i inre marginalen på textbladet till plansch nr 324 i femte volymen. Textbladen till planscherna 392–96 har lite mindre neder-marginal än de övriga. Med Ernst Lindquist stpl på titelbladen. *9000

Krok s. 98–99. Lindberg *Swedish books* 55. Komplet väd galler dessa sex delar. Ytterligare fem volymer utkom. De föreliggande delarna innehåller de illustrationer som utfördes av Palmstruch själv. Han dog 1811. För graveringen stod C. W. Venus, som också var medredaktör för första delen, och J. G. Ruckman. Texten skrevs av några av samtidens mest framstående botaniker bl.a. Conrad Quensel, Elias Fries och Göran Wahlenberg. Palmstruchs illustrationer har kallats de bästa plantavbildningarna som någonsin har utförts i Sverige och verket räknas till ett av de vackraste svenska bokverken. Med detta exemplar följer en kollationeringslapp med G. O. Adelborgs anteckningar och Olof Lagercrantz kvitto på 700 kronor från Björck & Börjesson daterat den 8 januari 1964.

327. PALMSTRUCH, JOHAN WILHELM. *Svensk zoologi*, utgifven af J. W. Palmstruch. Med text börjad af C. Quensel. Och fortsatt af O. Swartz. I–II. Sthlm, C. Delén, 1806–(1825). 6:o. (8), viii, 112 + 9, (1 blank), 9–59, (1 blank), 91–103 + 15, (1 blank), 15–52, 95–111 + 66 + 108 + 56, 79–115, (4) s. & 72 handkolorerade grav. plr. Två nära samtida ngt nötta hfrbd med blindpressade och guldornerade ryggar. Rödstänkta snitt. Skador nederst på ryggen på första volymen och överst på den andra. Inlagan med spridda småfläckar och limrester vid innerfalsarna efter de ursprungliga häftesomslagen. Andra halvan av

andra volymen med överstruken paginering och ett försök till en ny sådan i blyerts. Plansch 59 och 60 i samma volym lätt skurna i marginalen. Med Gustaf H. J. Dahls exlibris. Trevligt ex. *20000

Dal *Sveriges zoologiska litteratur* s. 118–20. Allt som utkom. De 72 avsnitten är bundna i nummerordning medan pagineringen följer de tänkta sex avdelningarna, som för övrigt var: "ett däggdjur, en fågel, ett kräldjur, en fisk, en insekt och ett 'mask-kräk'". Kollationerigen som anges här är för enkelhetens skull sammanställd efter dessa avdelningar. Notera att det ändå förekommer hopp och oregelbundenheter i pagineringsföljderna, sannolikt till följd av den långa utgivningstiden och missförstånd vid sättningen. Även vissa plancher och enstaka avsnitt är felaktigt numrerade. Arbetet med *Svensk zoologi* hade påbörjats av G. J. Billberg och utgavs i häften på samma sätt som den tidigare utgivna *Svensk botanik*. Under Palmstruchs ledning utkom de första nio häftena, fram till dennes död 1811. Häfte 10, 11 och 12 utkom 1813, 1818 respektive 1825. På andra delens titelblad står dock 1809. Conrad Quensel skrev de första texterna men avled under utgivningens första år och uppgiften övertogs av Olof Swartz. En tredje volym planerades men utkom aldrig. Gustaf H. J. Dahl hade en väl vald samling medicin, farmakologi, veterinärmedicin, brunslitteratur, botanik och annan naturvetenskap samt litteratur om Hälsingland. Hans fina bibliotek såldes på auktion 1943. Lagercrantz köpte exemplaret på Björck & Börjesson, troligen i början av 50-talet. Det av Adelborg inskrivna priset var 160 kr.

328. RONEBERG, JOHAN LUDVIG. *Kan ej*, familjemålning i 2 akter. Helsingfors, Finska litt.-sällsk. tryckeri, 1862. 8:o. (4), 109 s. Ngt nött samtida hfrbd med enkel ryggdekor i guld och svart. Marmorerade snitt. Smärre fläckar på de första bladen, s. 21–29 och 46–55. *300

329. RONEBERG, JOHAN LUDVIG. *Kung Fjalar*, en dikt i fem sånger. Borgå, P. Widerholm, 1844. 8:o. (2), 95 s. Ngt nött bra hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och röd titeletikett. Oskuren. Främre omslag medbundet, solkigt och fläckigt, med små pappersförluster och delvis uppfoدرات. Fuktrand och liten fläck på de första bladen. Tråkiga fläckar på s. 37–41, 51, 79–85 och 89. Sista bladet med omfattande lagning i inre marginalen. Med tillskrift "Till Olof den 10 mars 1938, från Inga 'Hårda de åro livets lekar.' (Rbg.)" *250

Tillskriftens Inga är Inga Lindholm. Olof Lagercrantz och finlandssvenskan Inga Lindholm stod under hela 30-talet varandra mycket nära. De träffades sällan men höll en intensiv, under långa perioder daglig brevkontakt. Detta brevskrivande skulle Lagercrantz senare identifiera som en viktig författarskola. Brevväxlingen med Lindholm har även blivit en av huvudkällorna till Lagercrantz tidiga biografi i Siv Storås doktorsavhandling. Boken var en present på 27-årsdagen.

330. RONEBERG, JOHAN LUDVIG. *Dikter*. Helsingfors, G. O. Wassenius, 1830. 8:o. Extra litograferat titelblad, (4), 184 s. Trevligt, lätt nött samtida hfrbd med dekorativt guldornerad rygg. Blåstänkta snitt. Sista arket delvis loss i bindningen. Titelbladet ngt skuret i nedre marginalen, med klisterfläckar i inre marginalen och liten lagning i nedre yttre hörnet. Liten bläckanteckning på s. 28 och 65. Bläckplumpar på s. 39. Två mindre fläckar på s. 173–74. I övrigt enstaka småfläckar. Med tillskrift till Olof Lagercrantz från Inga Lindholm daterad den 10 mars 1936. *3500

Det litograferade titelbladet utfördes av J. Beggrow i St. Petersburg. Runebergs första egna diktsamling. Tidigare samma år hade han givit ut översättningar av *Serviska folksånger*. Den 10 mars 1936 fyllde Lagercrantz 25 år. Tio år senare skulle han göra urvalet till Runebergvolymen i serien "Den svenska lyriken".

331. RONEBERG, JOHAN LUDVIG. *Dikter*. Tredje häftet. Borgå, P. Widerholm, 1843. 8:o. (4), 130 s. Bra hfrbd från 1900-talets första hälft med sparsamt guldornerad rygg och röd titeletikett. Stänkta snitt. Titelbladet och s. 97–102 med lagade småskador i inre marginalen. Liten fläck på s. 6. Med tillskrift till Olof Lagercrantz från Inga Lindholm daterad 1942 och försedd med ett längre diktцитat. *1000

332. RONEBERG, JOHAN LUDVIG. *Kungarne på Salamis*. Tragedi i fem akter. Helsingfors, T. Sederholms boktryckeri, 1863. 8:o. (4), 176 s. Nött samtida hfrbd med guldornerad rygg, där guldet oxidierat till svart. Stänkta snitt. Titelbladet obetydligt solkat. Med tillskrift till Olof Lagercrantz från Inga Lindholm daterad julen 1938. *300

333. [Runeberg] *Porträtter till Fänrik Ståls sägner*. I–II. Helsingfors, J. Simelii arfvingar, 1862–68. 8:o. Fotografiskt porträtt, (2), 84 s. & 3 litograferade plr + 44 s. & 3 litograferade plr. Nött samtida svart hfrbd med blindpressad dekor. Titelbladet med lagning i inre marginalen på baksidan. Liten fläck i övre marginalen på s. 38–43 och 73. Planscherna med mindre fuktränder överst. Med tillskrift till Olof Lagercrantz från Inga Lindholm daterad julen 1943. *1400

Inklustrade fotografier är mycket ovanliga i böcker från denna tid. Porträttet på Runeberg som sitter som frontespis i denna bok är enligt präglingen i pappret framställt av fotografen P. C. Liebert i Helsingfors.

334. RUNIUS, JOHAN. *Dudaim* eller andelige blommar, i tiden med en särdeles flijt och moget wahl sammanhämptade, och efter auctoris död uppå mångens åstundan och begiäran nu å nyo andra gången uplagde och i sin tilbörliche krantz infästade. (I)–III. Sthlm, B. G. Schneider, 1733. 4:o. Grav. porträtt, (8), 24, 27–98 + (8), 220, (12) + (8), 95, (7, 2 blanka) s. Titelbladet till första delen tryckt i rött och svart. Med tryckta musiknoter i texten. Ngt nött enkelt samtida hfrbd med upphöjda bind och titeln i guld på infärgat ngt flagnat svart fält. Stänkta snitt. Tredje delens andra ark är tryckt på ett anorlunda papper som är lätt bruntonat. Enstaka småfläckar, se t.ex. s. 37 i första delen och s. 49 samt 191–94 i den andra. Tredje delen med reva i s. 31, lagad i äldre tid med viss textförlust. I övrigt ett mycket trevligt och stort ex. med någon enstaka råkant. *4000

De två första delarna utkom första gången 1714–15. Utgiven av Peter Frisch medan tredje delen är utgiven av Olof Lindsten. Med hyllningsverser av Frese, Lindsten, Lohman m.fl. Detta ex. fanns med i Björck & Börjessons klassiska katalog 333 som nummer 3742.

335. SAHLSTEDT, ABRAHAM. *Sinnebilds konsten* med en samling af sinnebilder och deras uttydning. Sthlm, L. L. Grefing, 1758. 8:o. Extra grav. titelblad, (8), 208 s. & 32 grav. plr. Med tre grav. vinjetter i texten. Hårt nött samtida hfrbd med rikt guldonerad ryg, upphöjda bind och halmgul titeletikett i

papp. Stänkta snitt. Bakre falsen sprucken och ryggen defekt nederst. Genomgående ngt solkig och med smärre fläckar. Gammal diskret markering i bläck på s. 78. Sista planschen med små pappersförluster och en reva utanför bildytan. Med Charles Jean Görges namnteckning daterad 1790 och Pehr Dubbs stpl på försättsbladet. *4500

Planscherna är graverade av C. Bergquist. Detta är den finaste svenska emblemataboken. Pehr Dubb var Linnélärjunge och läkare i Göteborg. Under hans ledning byggdes Sahlgrenska sjukhuset upp. Han var även delaktig i organiserandet av Chalmers tekniska skola. Lagercrantz nämner denna bok i en uppsats om sitt bibliotek i *Bokvännen* 1946.

336. SAHLSTEDT, ABRAHAM. *Swensk grammatika* efter det nu för tiden i språket brukliga sättet författad, af kongl. Wetenskaps academien gillad, och efter des befallning utgifwen. Uppsala, J. Edman, 1769. 8:o. (4), 96, 87–93, (1) s. Hårt nött samtida enkelt hfrbd med upphöjda bind. Pärmpappret delvis loss. Småfläckar på titelbladet och de sista tiotidorna. Enstaka diskreta samtida marginalnoteringar. Små revor i nedre marginalen på s. 47 och 83. Med en del bläckkladd på pärmarnas insidor och sista sidan. Med tillskrift från Michel Lagerström till Carl Åström daterad 1816. *900

Tryck på bokhandlaren Askegrens bekostnad. Med en rekommendationsskrivelse av P. Wargentins. Sahlstedt blev 1747, med sitt *Försök till en swensk grammatika* som merit, skrivbiträde i Vetenskapsakademien och fick så småningom i uppdrag att utarbete denna grammatik. Han utarbetade även en svensk ordbok som utkom 1773. Inblandningen i språkfrågor visar på Vetenskapsakademiens vittfamnande intressen.

337. SCHELLING, (FRIEDRICH WILHELM JOSEPH VON). *Bruno* oder über das göttliche und natürliche Princip der Dinge. Ein Gespräch. Herausgegeben von Schelling. Berlin, J. F. Unger, 1802. 8:o. (2), 230 s. Ngt nött nära samtida gråsvart marmorert pappbd med liten skada överst på ryggen och handskrivnen pappersetikett på ryggen. Gula snitt. Delvis obetydligt lagerfläckig. Smärre blyertsunderstrykningar i texten på s. 216–18. Med Hans Ruins exlibris. *4500

Schneeberger 65. Författaren tar sin utgångspunkt i Giordano Brunos filosofi och argumenterar i nyplatonisk anda. Hans Ruin var filosof och Olof Lagercrantz svärfar.

338. SCHILLER, (FRIEDRICH VON). *Wilhelm Tell*. Schauspiel. Zum Neujahrs Geschenk auf 1805. Tübingen, in der J. G. Cotta'schen Buchhandlung, 1804. 12:0. (4), 241, (1 blank, 2) s. Skinnbd från slutet av 1800-talet med mycket defekt rygg. Röda snitt. Svag mörk fläck på s. 8–9. Lagning i övre inre hörnet på s. 87. Med Hans Ruins exlibris. *800

Marcuse 253 nämmer inte det avslutande annonsbladet, men bladet är inte ovanligt. Exemplar i varianten utan planscher.

339. (SJÖBERG, ERIK) *Samlade dikter af Vitalis*. Sthlm, J. Hörberg, 1828. 8:0. Litograferat titelblad, xv, (3), 120, (2), 121–247, (1 blank, 3) s. Nött samtida hfribd med rikt guldornrad rygg dekorerad med en lyra. Gula snitt. Fläck på snittet som har trängt in lite i marginalen på s. 11–48. Små fläckar på s. 48, 224–25 och de sista bladen. Smärre hack efter ovarsam sprättning på s. 69–76. Reva nära texten på s. 97 och i marginalen på s. 117. Med A. L. Malmströms stora exlibris och en fin blyertsteckning av ett manshuvud på s. 236. *450

Med ett företal av E. G. Geijer. Lagercrantz har skrivit en inkännande essä om Vitalis, publicerad i *Tretton lyriker och fågeltruppen*.

340. SPEGEL, HAQVIN. *Åtskilliga poetiska skrifter*: bestående uti Guds werck och hwila, Thet öppna, tilslutna och återwundna paradiset, jämte Salomons wishet och härlighet, tilförne särskilt utgångna: nu åter, effter mångas åstundan, här sammanfogade med thess Emblematibus Lincopiensibus, och Horologio regio, hwilka förr icke warit tryckte; samt några rim wid högstsälig konung Carl then XItes biläger, och thes med Danmark slutne frid. Hwartil, såsom ett företal, auctoris utförliga lefwernes beskrifning är författad. Norrköping, C. F. Broocman, 1745. 4:0. (28), 297, (11), 1–73, (1 blank, 1), 74–160, (6), 1–34, (4), 1–41, (1), 1–28, 1–26, (24) s. Titelbladet tryckt i rött och svart. Ngt nött samtida skinnbd med upphöjda bind, sparsamt guldornrad rygg och beige titeletikett. Marmoretrade snitt. Försättsbladen möjligen utbytta i gammal tid och delvis mörknade. Enstaka smärre fläckar. Titelbladet med lite bläckkladd och ngt solkigt samt med inklistrad tidningsnotis på baksidan. Inledningsvis lätt solkigt och fläckigt. Handskrivnen paginering i bläck i början, kladdig på s. 100–101. Fläckar i marginalen på s. 248–58 i första pagineringsföljden, s. 30–38 och 85–88 i andra pagineringsföljden, mot slutet av tredje samt genomgående i fjärde pagineringsföljden. Ngt fläckigt i slutet av andra och genomgående i sista pagineringsföljden. Lite solkigt mot slutet och bläckkladd på sista bladet. Med Anders Rehnstedts ägaranteckning daterad 1807. Hyggligt ex. *2000

Guds werck och hwila utkom första gången 1685. Levernesbeskrivningen är författad av H. J. Sivers och trycks här för första gången. I *Dikter från mossen* ingår en idylliskt hållen dikt med titeln "Efter läsningen av Haqvin Spegels Guds werck och hwila". Långt senare, i sin *Swedenborgbok*, nämner Lagercrantz särskilt denna upplaga: "I Sverige skildrade Haquin Spegel, Jesper Svedbergs kollega och antagonist, i sitt stora verk Guds verk och vila skapelseveckans under. Med entusiasm berättade han hur ting och djur och människor sprang fram och inordnades i ett sinnrikt mönster. Boken kom i ny upplaga just Swedenborgs omvändelseår 1745. Spegel ser världen i minsta detalj skapad för att tjäna människan och betraktar vår herre som en vänlig trollerikonstnär. Swedenborg avvisar detta som barnsligheter." Formuleringarna torde röja en omvärdering av verket även från Lagercrantz sida.

341. STAGNELIUS, ERIK JOHAN. *Samlade skrifter*, utgifne af L. Hammarsköld. Andra upplagan, öfversedd och rättad. I–III. Sthlm, J. Hörberg, 1830–33. 8:o. (4), 51, (5), 55–225 + (4), 489, (1) + (2), 500 s. Tre trevliga samtida hfrbd med breda upphöjda bind och stilren guldornering med bl.a. lyror på ryggarna. Gula snitt. Tredje volymen lätt nött. Med en inklistrad etikett från bokhandeln Törnqvist & Berger. Första volymen med enstaka småfläckar och lätta lagerfläckar. Andra volymens titelblad taget ur annat ex., inklistrat samt med lagning, fuktrand och pappersförlust i marginalen. Solkig på s. 286 och lite fläckig på s. 360–68. Reva in i texten på s. 483. Trots några skavanker en trevlig svit. *2000
Utgiven på A. Wiborgs förlag. Detta exemplar inköptes av Olof Lagercrantz på Björck & Börjesson 1953 för 135 kronor. Stagnelius hörde till de författare Lagercrantz skattade högst.

342. STENHAMMAR, JOHAN. *Poetiska skrifter*. Sthlm, J. P. Lindh, 1807. 8:o. Grav. titelblad, xvi, (3, 1 blank), 332 s. Lätt nött samtida hfrbd med grön titeletikett och enkelt guldornerad rygg. Gula snitt. Enstaka småfläckar. Titelbladet lätt fläckat. Fläck i översta marginalen på de första bladen. Med spridda ljusare fläckar, se t.ex. s. 128–33 och 144–50. Med O. A. Ekecrantz överstrukna namnteckning. *250

Med ett företal av G. Adlerbeth. Innehåller till stor del tillfällighetsdiktning, bl.a. en dikt vid boktryckaren J. F. Edmans grav och en sång över segern vid Svensksund. Volymens avslutande 75 sidor upptas av Stenhammars inträdestal i Svenska akademien, vilket behandlar företrädaren J. H. Kellgren.

343. STIERNHJELM, GEORG. *Musæ suethizantes*, thet är sång-gudinnor/ nu först lärande dichta och spela på swenska/ tedde i någre små werk och dichter/ som på andra sijden förmåles. Sthlm, G. Hantschs efterlefwerska, 1668 respektive I. Meurer, 1668 respektive L. Wall, 1687. 4:o. (104) s. Trevligt pergamentbd från ca 1900 med tvåfärgad titeletikett i skinn. Röda snitt. Titeletiketten med småfläckar. Lite bläckkladd på titelbladet. Delvis fläckig, värst på A4 och B1 i andra arksigneringsföljden. Välgjorda lagningar i andra arksignerings-

följdens A1, A2, C2 och H4. Sista arket tryckt på sämre papper och hårt lagerfläckigt. Med G. O. Adelborgs omfattande anteckningar på främre pärmens insida. *6000

Delvis tryckt på skrivpapper. Detta ex. fanns med i Björck & Börjessons klassiska katalog 333 som nummer 4135. Lagercrantz skrev 1946 ett förord till en nyutgåva av Stiernhielms *Hercules*.

344. TEGNÉR, ESAIAS. *Samlade skrifter*. I–VII. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1847–51. 8:o. LXXXVI, (2), 242 + 304 + 304 + 304 + 304 s. + porträtt, 308 + 322 s. Sju gröna ngt nötta och intetsägande samtida halv-saffianbd med breda upphöjda bind och oxiderad guldornering på ryggarna. Marmorerade snitt. Med enstaka småfläckar och på några ställen obetydligt lagerfläckig. Små eller obetydliga fuktränder i marginalen i början av första och sjunde volymen samt genomgående i sjätte. Tredje volymen med mer omfattande fuktrand. Liten bläckfläck på de första bladen samt s. XIX–XXV och 123 i första volymen, som också har en svag brun fläck i nedre inre hörnet mot slutet. Lite loss i bindningen vid s. 119–22 i fjärde volymen. Med K. Åkerhjelmns namnteckning i samtliga volymer. *1400

Inleds i första volymen med en levnadsteckning av Tegnérsvärson C. W. Böttiger.

345. (TESSIN, CARL GUSTAF) *En gammal mans utvalda bref til en ung prins*. I–II. Sthlm, A. J. Nordström, 1785. 8:o. Grav. porträtt, (96), 222, (2 blanka) + (2), 227–464, 467–561 s. Med 14 inklistrade grav. vinjetter i texten. Vackert men nött samtida skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg och dubbla titeletiketter i rött och grönt. Röda snitt. Det graverade porträttet med fula revor och ngt fläckigt. Inlagan lager- och småfläckig, på några ställen hårdare, se t.ex. s. 17–34 och 514–18. *1000

Utgavs av Pehr af Lund. Porträttet är graverat av Acrel. Innehåller även Höpkens äreminne över Tessin.

346. THORILD, THOMAS. *Samlade skrifter*. I–IV. Uppsala, Palmblad & comp., 1819–20 respektive Sthlm, H. A. Nordström, 1824 respektive J. Hörberg, 1835–

(36). 8:o. (10), 143, 148–164, 161–207, (1) + (4), 348, (1) + (4), 475 + (8), 272 s. Tre nötta uniforma nära samtida svarta hfrbd med guldornerade ryggar. Grönstänkta snitt. Fjärde delen efterbunden i ett snarlikt band från ca 1900. Första delen med lite bläckkladd nederst på titelbladet. Andra delen med en liten fläck i marginalen på s. 97. Tredje delen med spridda småfläckar, liten pappersförlust i övre inre hörnet på s. 257–60 och en reva i texten på s. 337. Fjärde delen med svag fuktrand i första hälften av boken, starkast på s. 50–110. Ett preliminärblad i första delen saknas! *2000

Utgiven på A. Wiborgs förlag. Verket inköptes av Lagercrantz på Björck & Börjesson den 25 november 1946 för 80 kronor.

347. THUNBERG, CARL PETER. *Resa uti Europa, Africa, Asia*, förrättad åren 1770–1779. I-IV. Uppsala, J. Edman, 1788–91 respektive J. Ednans [sic!] enka, 1793. 8:o. (26), 389, (1) s. & 2 grav. plr & 1 utvikbar grav. plansch + (32), 384 s. & 4 grav. plr + (14), 286, 289–389, 400–414 + (36), 285, 288–341 s. & 4 grav. plr. Fyra nötta men trevliga samtida hfrbd med guldornerade ryggar, gula titeletiketter och gröna ovala nummerskyltar. En av nummerskyltarna ngt defekt. Delvis obetydligt lagerfläckig. Första delens titelblad nära skuret. Litet hål i andra bladet. Fuktrand i nedre inre hörnet på de första 50 sidorna. Tredje delen med spridda fuktränder i marginalerna. Fläck och liten reva i inre marginalen på s. 141. Sista bladet med pappersförstärkning i yttre marginalen. Fjärde delen med liten fläck i marginalen på s. 140–46. Planschererna genomgående ngt nötta, några med fuktränder eller smårevor utanför bildytan. Med äldre danska namnteckningar i alla volymer samt privat blindstpl på första delens förstås- och titelblad. *12000

I del III upptas s. 296–353 av en svensk-japansk ordlista. Verket inköptes av Lagercrantz hos Björck & Börjesson den 25 november 1946 för 110 kronor.

348. TOPELIUS, ZACHARIAS. *En resa i Finland*. Första serien. Efter originalteckningar af A. v. Becker, A. Edelfelt, R. W. Ekman, W. Holmberg, K. E. Jans-

son, O. Kleineh, J. Knutson, B. Lindholm, H. Munsterhjelm och B. Reinhold. Helsingfors, Finska litteratur-sällskapets tryckeri, 1873. Tvär-folio. (4), 26, 31–100, VIII s. & 36 litograferade plr. Brunt lätt nött oklbd med riklig blindpressad och guldpräglad dekor på främre pärmerna och ryggen. Marmorerade snitt. Enstaka lagerfläckar. Plansch 11 lös och ganska lagerfläckig. Det litograferade extra titelbladet och s. 27–30 saknas. *3500

Allt som utkom. En finsk upplaga utkom samma år, en rysk översättning 1875 och en tysk 1885. Topelius ton i texterna andas minst sagt nationalistiskt frihetspatos när han gång efter annan lyfter fram det finska folkets styrka.

349. WALLIN, JOHAN OLOF. *Vitterhets-försök*. I. Sthlm, F. B. Nestius, 1821. 8:o. (12), 242, (2) s. Nött nära samtida hfrbd med guldornerad rygg. Stänkta snitt. Två av preliminärbladen bundna sist i boken. Liten lagning på s. 161. Med C. Blomstedts namnteckning. *300

Allt som utkom. Tryckt på bokhandlaren A. Wiborgs förlag. Bland Wallins många tillfällighetsdikter märks en riktad till Amalia von Helvig. På det avlutande bladet gör Wiborg reklam för andra skrifter som finns till salu i hans bokhandel.

350. WECKSELL, JOSEF JULIUS. *Valda ungdomsdikter*. Åbo, Frenckellska boktryckeriet, 1860. 8:o. (4), 107 s. Ngt nött enkelt hfrbd med ytterst sparsamt guldornerad rygg. Övre snitt skuret, i övrigt endast putsade snitt. Det tryckta omslaget medbundet. Främre omslag med klistersfläckar i inre marginalen. Sista bladet och bakre omslag hoplimmade i inre marginalen. Enstaka småfläckar och tre små rättelser i blyerts i texten. Med namnteckning ”Mörtengren” och tillskrift från Inga Lindholm till Olof Lagercrantz daterad 10 mars 1941. *1500

Josef Julius Wecksell (1838–1907) räknas trots sin ringa produktion till de främsta finlandssvenska författarna under sin tid. Detta är hans debut, skriven med inspiration från bl.a. Heine och Schiller. Flera av hans dikter skulle senare tonsättas av Sibelius. I dikten ”Svenskan och finskan” är han tidigt ute med att behandla språkfrågan i Finland. Efter ett alltför ansträngande arbete med dramat *Daniel Hjort* blev Wecksell 1865 intagen på Lapinlahti mentalsjukhus där han tvingades stanna till sin död. Boken är given till Lagercrantz på hans 30-årsdag.

351. *Verlds- och natur-under*. Samlade till angenäm och lärorik läsning för barn. Med 7 kolorerade planscher. Sthlm, Elméns & Granbergs tryckeri, 1832. 16:o. (4), 236 s. & 7 handkolorerade litografiska plr. Nött och lite solkigt tryckt opappbd med lite trasig rygg. Gula snitt. Enstaka småfläckar, lite mer på s. 113–32. Ex. i originalskick av en väldigt charmig bok. *3000

Klingberg 1832:19. Planscherna föreställer "Wesuvius", "den heliga grafven i Jerusalem", "termit-pyramid", "luftballon", "Fingals-grotta", "klippbron i Virginien" och "porcelaines tornet vid Nankin". De avspeglar det brokiga innehållet där underverk och rekord dominerar. Det finns också ett kapitel om tjuvfäkning och ett om Pompeji.

351.

352. [Wrangel] *Biografiska underrättelser om öfverstekammarjunkaren och kommandören, friherre Henning Wrangel*. Kristianstad, Schmidt & comp., 1836. 8:o. (2), 252, (1) s. Oskuren i brunt klbd. Det tryckta omslaget medbundet. Vita stänk på främre pärmen. Omslaget lätt nøtt och ngt solkigt samt med fuktränder. Med några enstaka solkigheter och delvis med fuktränder. Bläckfläck i övre marginalen på s. 87–92. Med Esaias Tegnér's namnteckning på främre omslagets insida. *1400

Författaren är eventuellt en von Schwerin. Boken har ett motto lånat från Tegnér tryckt på titelbladet. Esaias Tegnér's böcker såldes på auktion 1847. Henning Wrangel (1780–1833) var enligt citat i Elgenstierna "känd genom sina kärleksäventyr, sitt häftiga lynne och sina dueller". I gamla *Biographiskt lexicon* får han en omfattande biografi som kompletterar ovanstående arbete där "knappt ett årtal, ej ens födelse- och dödsår" återfinns. Denne Wrangel tillhörde inte Lagercrantz farmors släktgren.

353. ÖDMANN, SAMUEL. *Hågkomster från hembygden och skolan*. 1. Ett presthus i Småland från förra århundradet. 2. Skolan i Wexiö, för sextio år sedan. Andra upplagan. Uppsala, Palmblad & c., 1830. 12:o. 108 s. Häftad i nøtt samtida marmorerat omslag. Ryggen hårt nøtt och defekt. Med C. W-m v. Ehrenheims namnteckning. Anteckning på omslagets insida "Hågkomst av bokligt samarbete mellan Gunnar Mascoll Silfverstolpe och ABW [=Anders Billow]". *400

Första upplagan utkom samma år. Utgiven av C. G. Rogberg. Linnélärjungen Samuel Ödmann skrev ursprungligen "Ett presthus" som en slags tröst åt vännen Eric Michael Fant då denne förlorat sin maka 1801. Manuskriptet tillhörde Fant och hans släkting Rogberg gav ut det efter Ödmann's bortgång.

339.

301.

307.

312.

281.

284.

Karin Boye

KALLO-
CAIN

Ellyor Clason

JAG
LEVER

B. SUNDBORG, DIKTER AV VILTON M. B.

NATUR
OCH
KULTUR

HORACE ENGDÄHL. Stilen och lyckan

Spejare

OLUF LINDE

PÅR
LAGEBKVIST
—
DVÄRGEN

NO 317. ERKÄNNT HÖRQVIST, SVENSK FÖRLÄGGERI

KLASÖSTERGREN GENTLEMEN

SVENSK LITTERATUR

354. ABENIUS, MARGIT. *Kontakter*. Sthlm, 1944. 279, (2) s. Häftad och oskuren i lätt nött och ngt missfärgat omslag. Liten skada överst på ryggen. Spridda markeringar i marginalerna. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *225

Innehåller bl.a. en essä om Karin Boye, som Abenius sex år senare skulle utge en biografi över, samt en introduktion till Kafka, vilken när den ursprungligen trycktes 1938 var en av de första i Sverige. Lagercrantz och Abenius hade 1942 samarbetat med redigeringen av en minnesbok till Karin Boye.

355. ABENIUS, MARGIT. *Memoarer från det inre*. Sthlm, 1963. 240 s. Häftad och oskuren i lätt nött och obetydligt solkat omslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *175

Här ingår en bl.a. en text som behandlar Lagercrantz *Dagbok*.

356. ADELBORG, GUSTAF-OTTO. *Minnen från Tyskland och Ryssland 1909–1918*. Sthlm, 1956. 224 s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *250

Lagercrantz förvärvade en stor del av de äldre böckerna i sitt bibliotek på Björck & Börjessons antikvariat, där G. O. Adelborg var ansvarig för det äldre beståndet.

357. ADELBORG, GUSTAF-OTTO. *Redogörelser och utredningar*. Vilhelm Ekelund, Ivar Conradson, Karl Börjesson. Sthlm, 1952. 138 s. Häftad och oskuren. Delvis lätt blekt omslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *300

358. ADELBORG, GUSTAF-OTTO. *Självbiografiskt*. Upplevelser och reaktioner 1883–1909. Sthlm, 1954. 183 s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *250

359. ANDERBERG, BENGT. *Kristofer*. Dikter. Sthlm, 1947. 65, (2) s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Obetydligt missfärgat omslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz och löst bifogat följebrev. *300

På bakre omslag avtrycks ett mycket positivt hållet utdrag ur Lagercrantz recension av Anderbergs *Fåglar*. Följebrevet behandlar helt kort ett bidrag till kalendern *Vintergatan* och författarens förestående vistelse på Sigtunastiftelsen.

360. *Ansiktet*. Malmö, (1991). 51, (2) s. Oklbd. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Horace Engdahl och en liten markering av Lagercrantz hand på s. 44. *200

Text- och bildantologi med ansiktet som tema redigerad av Jean-Claude Arnault. De medverkande är Ann Jäderlund, Birgitta Trotzig, Anders Olsson, Jan Håfström, Stig Larsson, Katarina Frostenson, Björner Torsson, Horace Engdahl, Johan Scott, Håkan Rehnberg, Eva Löfdahl, Göran Sonnevi, Ola Billgren och – E. T. A. Hoffman.

361. ASKLUND, ERIK. *Bröderna i Klara*. Roman. Sthlm, 1962. 332 s. Obetydligt nött oklbd med liten fläck på ryggen. Rättelse i texten på s. 184. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz ”från Erik (broder i Klara)” och två noteringar av Olof Lagercrantz hand på bakre pärmens insida. *400
Erik Asklund var gift med Olof Lagercrantz syster Lis.

362. [Asklund] SOMMAR, CARL OLOV. *En kille från Hornstull*. Erik Asklund som Söderskildrare. Särtryck ur S:t Eriks årsbok 1987. Sthlm, 1987. s. 131–44. Klammerhäftad. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *125

Carl Olov Sommar var bekant med Lagercrantz sedan tiden på *Dagens nyheter*, där Sommar tillhörde bolagsledningen. Det mest fruktbara samarbetet dem emellan var dock förmodligen den biografi över Gunnar Ekelöf som initierades av Lagercrantz och skrevs av Sommar.

363. ASPENSTRÖM, WERNER. *66 dikter*. I urval och med förord av författaren. Sthlm, 1964. 92, (4) s. Opappbd. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *175

364. ASPENSTRÖM, WERNER. *Blåvalen*. Halvsagor och andra prosastycken. Sthlm, 1975. 130 s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Prislapp på bakre omslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300

365. ASPENSTRÖM, WERNER. *Det röda molnet*. Drömmar och drömligt ur "De svarta böckerna". Sthlm, 1986. 62 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *275

366. ASPENSTRÖM, WERNER. *Dikter 1946–1954*. Sthlm, 1955. 142 s. Häftad och oskuren. Ryggen ngt blekt och bakre omslag obetydligt missfärgat. Bläckmarkering i marginalen på s. 9. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad Paris 1955 på smutstitelbladet, där författaren också klistrat in ett vykort. *675

Innehåller två dikter ur *Skricket och tystnaden* samt samlingarna *Snölegend*, *Litania* och *Hundarna* i oförändrat omtryck. Det inklistrade vykortet föreställer en apa som skriver på maskin. Man anar en viss aspenströmsk klurighet i anletsdragen.

367. ASPENSTRÖM, WERNER. *Dikter under träden*. Sthlm, 1956. 62, (4) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och dikten "Anteckning om Narcissus" skriven av författaren på smutstitelbladet. *1200

DIKTER UNDER TRÄDEN

Anteckning om Narcissus

Alla som bjön sig över källan
lyfter inte till namnet Narcissus.
Någon var lördig - och källan
klamrade sig fast! De klotfas.
Försmad vänder han tillbaka
in mot släden.

Till Olof och Martina
med hälsningar. W.A.

368. ASPENSTRÖM, WERNER. *Fragmentarium*. Sthlm, 1987. 44, (3) s. Häftad och oskuren med lätt nött skyddsomslag. Med en förklarande marginalnotering av författaren på s. 8, maskinskriven lapp tejpad på smutstitelbladet samt dedikation till Olof och Martina Lagercrantz "med hälsning från den fragmentariske" daterad den 26 december 1987. *600

Utgiven som Bonniers julbok 1987 i en "begränsad" upplaga om 6200 exemplar. Aspenström förklarar i marginalnoteringen att det nedersta stycket på sidan handlar om seklets sista totala solförmörkelse. Den maskinskrivna lappen meddelar att julboken i själva verket är "En fragmentarisk nödlösning, sedan den som skulle leverera årets text i sista stund retirerat".

369. ASPENSTRÖM, WERNER. *Förberedelse*. Dikter. Sthlm, 1943. 74, (2) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött och med några småfläckar på bakre omslag. *250

Författarens debut. Olof Lagercrantz recenserade boken i *BLM*.

370. ASPENSTRÖM, WERNER. *Förebud*. Sthlm, 1953. 79 s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Delvis loss i ryggen. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *450
371. ASPENSTRÖM, WERNER. *Hundarna*. Dikter. Sthlm, 1954. 67, (3) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *475
Omslag av Stig Åsberg.
372. ASPENSTRÖM, WERNER. *Inre*. Dikter. Sthlm, 1969. 55, (3) s. Häftad och oskuren. Bakre omslag lätt fläckat. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *325
373. ASPENSTRÖM, WERNER. *Litania*. Dikter. Sthlm, 1952. 69, (3) s. Häftad och oskuren. Minimal fläck på bakre omslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *475
374. ASPENSTRÖM, WERNER. *Om dagen om natten*. Sthlm, 1961. 67, (7) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *400
Omslag av Lennart Rodhe.
375. ASPENSTRÖM, WERNER. *Ordbok*. Sthlm, 1976. 63, (2) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *325
376. ASPENSTRÖM, WERNER. *Skäl*. Sthlm, 1970. 111 s. Opappbd med skada vid bakre falsen. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *275
"Något om konsten, dikten och omgivningen. Ett urval essayer, tidningsartiklar och aforismer från senare år."
377. ASPENSTRÖM, WERNER. *Snölegend*. Dikter. Sthlm, 1949. 68, (2) s. Häftad och oskuren. Lätt nött och lite solkad. Med recensionsstpl till "Svenska dagbladet", anteckningen "dr. Lagercrantz" i blyerts på smutstitelbladet samt rikliga anteckningar i blyerts av Olof Lagercrantz hand på sista sidan och omslagets insida. *650
Lagercrantz recenserade mycket riktigt boken i *Svenska dagbladet*.
378. ASPENSTRÖM, WERNER. *Sommar*. Om naturen, människan och tidens gång. Teckningar av Signe Lund-Aspenström. Sthlm, 1968. 130 s. Ngt nött opappbd. Ljus fläck på bakre pärmen och småfläckar på ryggen. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *250
379. ASPENSTRÖM, WERNER. *Sorl*. Dikter. Sthlm, 1983. 65, (2) s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *350
380. ASPENSTRÖM, WERNER. *Tidigt en morgon sent på jorden*. Dikter 1976–1980. Sthlm, 1980. 64 s. Oklbd med skyddsomslag. Reva med pappersför-lust nederst i främre omslag. Spår av veck på några sidor. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *250
381. ASPENSTRÖM, WERNER. *Trappan*. Sthlm, 1964. 64, (3) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *350
- Till Martina och Olof Lagercrantz
med notationer från
A.A.*
382. ASPENSTRÖM, WERNER. *Ty*. Elegier och andra dikter. Uddevalla, 1993. 37, (3) s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *275
383. ASPENSTRÖM, WERNER. *Varelser*. Sthlm, 1988. 41, (5) s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *350
384. ASPENSTRÖM, WERNER. *Vissa sidor och ovissa*. Artiklar och essäer i urval av Nina Burton. Sthlm, 1979. 219 s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *250
Litterärt, samhällligt och politiskt, bl.a. om Hjalmar Söderberg, Klara Johanson, Stig Dagerman, Tove Jansson, socialismen, atombomben, riksdagen, tekniken och naturen.

385. ASPENSTRÖM, WERNER. *Ögonvittnen*. Sthlm, 1980. 179 s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och en notering av den förres hand på sista sidan. *300
Innehåller konstbetraktelser på prosa och några dikter med konstnärer som motiv, bl.a. om Giacometti, Häfström, Hill, Cézanne och Hammershøi.
386. [Aspenström] WÄSTBERG, PER. *Werner Aspenström*. Inträdestal i Svenska akademien. Sthlm, 1997. 43 s. Häftad, oskuren och slarvigt uppskuren. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *175
387. BAITEL, ESAIAS. *Zonen*. Efterord av Arne Ruth. Sthlm, 1982. 143 s. Lätt nött opappbd. Dedikation "till Olof, som lärt mig mycket om Europas nattsida / vännen Arne". *300
388. BECKMAN, ERIK. *Den kommunala kroppen*. Dikter. Sthlm, 1979. 43, (2) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz samt en rättelse i texten av författarens hand. *550
Rättelsen består i att författaren på s. 23 har markerat ordet "kuk" och skrivit till "skall vid närmare eftertanke vara 'näsa'".
389. BECKMAN, ERIK. *Jag känner igen mej*. Roman. Sthlm, 1977. 226 s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation: "Till Martina och Olof – en bok som jag i all anspråkslöshet skulle glömma kvar på hatthyllan när vi var hos er men som jag glömde glömma kvar på hatthyllan när vi var hos er. Tack! Lena o Erik 2 mars 1980". *750
390. BECKMAN, ERIK. *Jag känner igen mej*. Roman. Sthlm, 1977. 226 s. Häftad, oskuren och uppskuren. Lätt nött. Med dedikation daterad den 15 oktober 1988 till Olof och Martina Lagercrantz: "Denna bok är så värdefull att den hos IKEA-Västerås kan utbytas & inbytas mot vad som helst med bokliknande utseende och rygstryck i text, helst mot bunden botten. Bara man återställer rekviritan i hyllorna med samma antal decimeter som Beckmans 'Jag...' upptog." *650
391. BECKMAN, ERIK. *Katt och sten*. En Mosebok. Sthlm, 1984. 164, (1) s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *350
392. BECKMAN, ERIK. *Kommunalrådet cyklar förbi*. Uddiga och runda prosabitar. Sthlm, 1982. 143 s. Häftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *450
393. BECKMAN, ERIK. *Nykomlingarna*. Med en början och ett slut. (Två olika saker: 2). Borås, 1992. 150 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300
394. BECKMAN, ERIK. *Pyjamasöverdelarna med utvecklingen i Östeuropa*. En essä. (Två olika saker: 1). Uddevalla, 1990. 103 s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300
395. BECKMAN, ERIK. *Sigges gäng*. Kristianstad, 1993. 211 s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300
396. BECKMAN, ERIK. *Två dikter*. 1 Tidig morgon vid Hallands Väderö med Arbetet i Auschwitz. 2 I stort sett yngst med Resterna av en riddare. Sthlm, 1987. 92 s. Oklbd med obetydligt solkat skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300
397. [Beckman] *Av jordbeckman är du kommen*. Lund, 1996. 47, (1) s. Häftad. *100
Erik Beckman-sällskapets skriftserie 1. Med bidrag av Gunnar D. Hansson, Gun Zanton-Eriksson, Ragnar Strömberg, Horace Engdahl, Lars Hagström, Leif Nylén, Lars-Inge Nilsson, Erik Beckman, Nisse Larsson och Nils Schwartz.
398. [Bergman] DONNER, JÖRN. *Djävulens ansikte*. Ingmar Bergmans filmer. Lund, 1962. 201, (3) s. & plr. Pocketbok. Med Olof Lagercrantz understrykningar på några ställen i början och dedikation: "Olof & Martina / träiga mödor / av J." daterad den 10 april 1962. *350
Med bibliografi över Bergmanlitteratur och filmografi. Lagercrantz har skrivit att Bergman i sina filmer skildrar "just sådana familjekonflikter och sådant familjelidande,

som jag själv var så förtrogen med. Kanske var det därför som jag ofta reagerade negativt inför hans dramer. De kom mig för nära.”

399. BIRNBAUM, DANIEL & OLSSON, ANDERS. *Den andra födan*. En essä om melankoli och kannibalism. Uddevalla, 1992. 215 s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Birnbaum och den förres understrykningar och marginalnoteringar. *250

I sin Ekelöfbok skriver Lagercrantz ”Säkert skulle han [Ekelöf] med sympati ha läst [...] Den andra födan som sinnrikt diskuterar åttandet som gemenskapsrit och dess förbindelser i själens djupsikt.”

400. [Björkeson] BAUDELAIRE, CHARLES. *Det ondas blommor*. Tolkningar ur *Les fleurs du mal* av Ingvar Björkeson. Malmö, 1986. 214 s. Oklbd. Med dedikation ”till Olof Lagercrantz med din uppmuntran under mina Dante-mödor i tacksamt minne. Tillgivne Ingvar Björkeson”. *300

Björkesons översättning av Dantes *Den gudomliga komedin* utkom 1983.

401. [Björkeson] HOMEROS. *Iliaden*. Tolkad och kommenterad av Ingvar Björkeson. Inledning av Sture Linnér. Södertälje, 1999. 506 s. + HOMEROS. *Odysseen*. Tolkad och kommenterad av Ingvar Björkeson. Borås, 1995. 395, (2) s. Två oklbd med skyddsomslag. Omslaget till ”Odysseen” lätt nött. Med en anteckning av Olof Lagercrantz hand i ”Odysseen”. Båda volymerna med dedikation till Lagercrantz från ”vännen” respektive ”beundrares” översättaren. *600

402. [Björkeson] PETRARCA, FRANCESCO. *Kärleksdikter* i tolkning av Ingvar Björkeson. Inledning av Bengt Holmqvist. Borås, 1989. 257 s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation från översättaren till Olof Lagercrantz. *250

Med parallelltext på svenska och italienska.

403. [Björkeson] PIERRO, ALBINO. *Knivar mot solen*. Dikter i översättning av Ingvar Björkeson. Med efterskrifter av Francesco Zambon och Gianfranco

Folena. Lund, 1988. 235, (1) s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Dedikation från översättaren till Olof Lagercrantz. *150

Björkeson har här tagit sig an en författare som skriver på sin barndoms syditalienska dialekt, en dialekt som tidigare inte haft ett skriftspråk. Originaldikterna avtrycks parallellt med översättningarna.

404. [Björkeson] PIERRO, ALBINO. *Metaponto*. I översättning av Ingvar Björkeson. Borås, 1990. 263, (1) s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation från översättaren till Olof Lagercrantz. *150

Originaldikterna avtrycks parallellt med översättningarna.

405. [Björkeson] PROPERTIUS, SEXTUS. *Elegier*. Tolkade och kommenterade av Ingvar Björkeson. Inledning av Karl Vennberg. Värnamo, 1992. 434 s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation från översättaren till Olof Lagercrantz. *250

Med parallelltext på svenska och latin.

406. [Björkeson] VERGILIUS. *Aeneiden*. Tolkad och kommenterad av Ingvar Björkeson. Inledning av Bengt Holmqvist. Borås, 1988. 396 s. Oklbd. Dedikation från översättaren till Olof Lagercrantz. *300

I litteraturöversikten nämner Björkeson särskilt Lagercrantz uppsats ”Medborgaren Aeneas”. I *Min första krets* avger Lagercrantz ett omdöme om Aeneidens sjätte sång: ”Jag är böjd att anse att diktkonsten i vår kultursfär aldrig nått högre än här.”

407. BJÖRLING, GUNNAR. *Du går de ord*. Tammerfors, 1955. 84, (2 blanka, 1) s. Häftad och oskuren. Omslaget lätt lagerfläckigt och obetydligt nött. Med dedikation ”Till vännen Olof och [oläsligt] / Gunnar” och ett tillägg av Björling i blyerts: ”(bok utkommer i Sverige först på våren; bör således ej uppmärksammas)”. *600

Detta är den finlandssvenska upplagan, utgiven på Söderströms. Den svenska delupplagan utgavs av Wahlström & Widstrand.

408. [Björling] CARPELAN, BO. *Studier i Gunnar Björlings diktning 1922–1933*. A.a. Åbo, 1960. Porträtt, 291 s. Häftad. Nött. Med dedikation till Olof La-

gercrantz och dennes understrykningar och kommentarer i marginalerna och på sista sidan. *225

Ur Lagercrantz kommentarer: "Varför detta allvar! Detta vetenskapens tryck som t.o.m. en man som C[arpelan] inte kan frigöra sig ifrån."

409. [Björling] OLSSON, ANDERS. *Att skriva dagen*. Gunnar Björlings poetiska värld. Borås, 1995. 430 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *300

410. BONNIER, TOR. *Längesen*. Sthlm, 1963. 110 s. & plr. Häftad och oskuren. Ngt nött, solkad och snedläst. Dedikation till Olof Lagercrantz. *300

Tor Bonnier var vid tiden för Lagercrantz tillträde som kulturredaktör ordförande i Dagens nyheter AB. Under åren som följde skulle många strider utkämpas mellan tidningens ägare och den bångstyryge Lagercrantz som var mån om sin publicistiska frihet. I *Ett år på sextioalet* refererar Lagercrantz även till Tor Bonniers memoarbok. "1963 gav han ut en liten volym minnen – Längesen – som visar hans klass som berättare". Lagercrantz har speciellt fäst sig vid ett avsnitt där hans morbror, Adolf Hamilton, en gång i sin ungdom förolämpar Tor Bonnier i grova antisemitiska ordalag. Lagercrantz spekulerar i om hans anställning på *Dagens nyheter* är att se som en "hämd" från Bonniers sida.

411. [Bonnier] BONNIER, TOR. *Min far*. Sthlm, 1969. 23, (2) s. Klammerhäftad. Dedikation till Olof Lagercrantz. *300

Tryckt i 250 ex. Om Karl Otto Bonnier.

412. BOYE, KARIN. *Maskinavskrift av en dikt* omfattande 24 rader. Odaterad. 23 x 14,5 cm. (1) s. Vikt en gång. Fint skick. *100

Avskriften är gjord "efter blyertsmanuskript tillhörigt Augustin Mannerheim". Dikten börjar "Många röster talar. / Din är som vatten." Den finns tryckt i *De sju dödssynderna*.

413. BOYE, KARIN. *För trädets skull*. Dikter. Sthlm, 1935. 126 s. Samtida ngt nött rött marokängbd med rikt guldornerad rygg, upphöjda bind, enkel pärm-bordyr, kantförgyllning och inre denteller. Omslaget medbundet, det främre med liten fläck. Rödaktig fläck i övre marginalen på s. 39–76. Med författarens exlibris och dedikation till Olof Lagercrantz "med tack för en vacker bok". *7500

Boye har själv tecknat sitt exlibris. Denna volym innehåller bl.a. Boyes tolkning av T. S. Eliots "Det öde landet" som hon

utförde tillsammans med Erik Mesterton. Olof Lagercrantz skattade Boyes diktning mycket högt och redigerade efter hennes död en minnesbok tillsammans med Margit Abenius. Boyes tack gäller förmodligen Lagercrantz debut *Den döda fågel*n som utkom samma år.

414. BOYE, KARIN. *Kallockain*. Roman från 2000-talet. Sthlm, 1940. 285 s. Häftad och oskuren. Hårt nött, solkigt och fläckigt omslag. Främre omslag loss. Tejpmärken på främre omslag och smutstibelbladet. Inlagan med några småfläckar i början, en ful fläck på s. 17 och bläckstreck i marginalen på s. 29. Med dedikation: "Till Olof Lagercrantz med tack för många böcker! Karin B." *3300

Dedicerade exemplar av denna dystopiska klassiker är sällsynta. Lagercrantz recenserade boken i tidskriften *Nordens frihet*. Han ger den också en intressant analys i *Svenska lyriker*.

Till Olof Lagercrantz
med tack för många
böcker!
Karin B.

415. [Boye] KARIN BOYE. *Minnen och studier*. Utgivna av Margit Abenius och Olof Lagercrantz. Sthlm, 1942. 240, (1) s. Häftad och oskuren i nött och trasigt omslag med defekt rygg. *200

Initiativet till denna minnesbok togs av Lagercrantz. Utöver redaktörerna bidrar bl.a. Victor Svanberg, Harry Martinson, Ebbe Linde, Gunnar Ekelöf, Elin Wägner, Marika Stiernstedt och Hjalmar Gullberg med artiklar, och i det sistnämnda fallet en dikt, om den nyligen bortgångna författaren.

416. [Boye] MARTINSON, HARRY. *Karaktären Boye*. [Särtryck ur Svensk litteraturtidskrift 1941] (Lund, 1941). s. 91–100. Häftad i ursprungligt blankt omslag. Ngt solkigt och nött med kraftiga spår av viking. Med dedikation "till Olof från tillgivne Harry en hälsning." *1800

417. BRANDELL, ULF. *Dagbok med DN*. Uddevalla, 1976. 199 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Med dedikation till "Olof och Martina med tack för vänskap o. generositet / Ulf". *400

Brandell var utrikesredaktör på *Dagens nyheter*. Han och Olof Lagercrantz arbetade mycket nära varandra. Om inte annat

kan detta utläsas av personregistret till denna bok; hänvisningen till Lagercrantz är helt enkelt: "passim". Samarbetet var dock långt ifrån friktionsfritt, och deras historieskrivning kring tiden på *Dagens nyheter* skiljer sig också åt en hel del.

418. BREMER, FREDRIKA. *Familjen H****. Teckningar ur vardagslivet. Efterskrift av Birgitta Holm. Lund, 1981. 261 s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Birgitta Holm och ett löst bilagt vykort av hennes hand. *125

419. CARPELAN, BO. *73 dikter*. Helsingfors, 1966. (6), 73, (2) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *300

420. CLAESSION, STIG. *Vad man ser och hedrar*. Borås, 1998. 231 s. Dekorert oklbd med lätt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz. *200

421. [Cogne] *Requiem*. Fotografier/photographs 1984–88. Hans Cogne. Text Jan Håfström. Skövde, 1992. 2I, (3) s. & plr. Opappbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från Håfström, daterad december 1992. *300

422. DAHL, TORA. *Brevet till Leonard*. Malmö, 1972. 262 s. Ngt nött oklbd med ngt blekt rygg. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150
Tolfte delen av Tora Dahls självbiografiska svit.

423. DAHL, TORA. *Vägvisare*. Kristianstad, 1977. 217 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Snedläst. Lite knölig på de sista bladen och med antecknat telefonnummer på eftersättsbladet. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150
Femtonde delen av Tora Dahls självbiografiska svit behandlar 20-talet.

424. DAHL, TORA. *Kamrater*. Kristianstad, 1978. 184 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Snedläst. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150
Sextonde delen av Tora Dahls självbiografiska svit behandlar början av 30-talet.

425. DAHL, TORA. *Nya vägar*. Kristianstad, 1979. 338 s. Oklbd med nött skyddsomslag. Snedläst och med hundöron. Med Olof Lagercrantz omfattan-

de anteckningar på eftersättsbladet och understrykningar i texten. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300

Sjuttonde delen av Tora Dahls självbiografiska svit behandlar slutet av 30-talet och hela 40-talet. Lagercrantz anteckningar rör till stor del Gunnar Ekelöfs förekomst i boken. Ekelöf stod under denna tid Tora Dahl och Knut Jaensson mycket nära, och bodde långa tider hos dem.

426. DAHL, TORA. *Återseende*. Kristianstad, 1980. 232 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Snedläst. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150
Artonde och sista delen av Tora Dahls självbiografiska svit går fram till 60-talet. Vid dess utgivande var författaren 94 år.

427. [Dahl] *Tora Dahl*. 9/6 1966. Sthlm, 1966. 118, (1) s. Häftad och oskuren. Lätt nött och med ngt missfärgad rygg. *400
Nummer 27 av en numererad upplaga om 300 exemplar. Festskrift till Tora Dahl på 80-årsdagen. Lagercrantz bidrar med en Nelly Sachsöversättning. Andra bidragsgivare är Erik Asklund, Stig Carlson, Johannes Edfelt, Rabbe Enckell, Jan Fridegård, Folke Fridell, Carl-Erik af Geijerstam, Ingemar Hedenius, Viveka Heyman, Artur Lundkvist, Harry Martinson, Karl Vennberg, Maria Wine m.fl.

428. DAHLQUIST-LJUNGBERG, ANN MARGRET. *Du i den omvända bilden*. Sthlm, 1959. 53 s. Häftad och oskuren. Litet tejpärke på smutstitelbladet. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *125

429. DAHLQUIST-LJUNGBERG, ANN MARGRET. *Glömskans barn*. Lyriskt drama – en kärleksthiller. Sthlm, 1992. 197 s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Dedikation till "Olof och Martina med kärlek och uppror från Ölandseremiten Gittan" daterad april 1992. *150

430. DAHLQUIST-LJUNGBERG, ANN MARGRET. *Insekt mot ljuset*. Mörka och ljusa sagor. Malmö, 1962. (111) s. Ohklbd med fuktskadat skyddsomslag. Det bakre med revor. Lite smutsig på s. 106–07. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *125

431. DELBLANC, SVEN. *Åminne*. En berättelse från Sörmland. Sthlm, 1970. 236 s. Häftad och oskuren. Lätt nött och snedläst. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *250

432. DONNER, JÖRN. *I stadens hjärta*. Åtta försök att beskriva Helsingfors. Helsingfors, 1987. 119, (2) s. Häftad. Med dedikation "till Olof och Martina i gammal och ny vänskap (detta ex får ej försäljas på antikvariat) 23 februari 87 Jörn". *275
Utgiven till Stockmanns 125-årsjubileum. Vi hoppas att författaren har överseende!
433. DONNER, JÖRN. *Sagt och gjort*. Borgå, 1976. 147 s. Häftad. Med tre tejpbitar på främre omslag. Med dedikation "till Olof och Martina, tack för brev. Här kommer nu en sak till, kan säljas på antikvariat bara du river av dedikationen som vanligt! Jörn 23.11.76". *150
Avtrycker artiklar i skilda ämnen, ursprungligen publicerade 1951–76, samt aktuella kommentarer till artiklarna, skrivna för denna bok. Dedikationen är som framgår fortfarande intakt.
434. [Edfelt] ENGDAHL, HORACE. *Johannes Edfelt*. Inträdestal i Svenska akademien. Sthlm, 1997. 33 s. Häftad och oskuren. Liten fläck på främre omslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *250
Lagercrantz vänskap med Edfelt går tillbaka till 30-talet, och han var i sin tidiga diktning starkt influerad av denne. Själv skriver Lagercrantz att "Han blev min vän och jag beundrade honom gränslöst".
435. EHNMARK, ANDERS & THERBORN, GÖRAN. *Samtal om socialismen*. Värnamo, (1988). 178 s. Oklbd med skyddsomslag. Med Ehnmarks dedikation till Olof Lagercrantz och dennes marginalförstrykningar och noteringar. *100
Boken består av en brevväxling, förd mellan de båda författarna sommaren och hösten 1987.
436. EKBOM, TORSTEN. *Bildstorm*. Borås, 1995. 410 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *125
Torsten Ekbohm tillhörde medarbetarna på kultursidan i *Dagens nyheter* där flera av texterna tidigare publicerats.
437. EKELUND, VILHELM. *Antikt ideal*. Malmö, 1909. (4), 180 s. Ngt nött nära samtida hfrbd med rikt guldornerad rygg (E. W. Michelson, Forssa). Främre omslag medbundet. Spridda markeringar i blyerts i marginalerna. Med Hans Ruins exlibris. *450
Hans Ruin var Olof Lagercrantz svärfar.
438. EKELUND, VILHELM. *Attiskt i fågelperspektiv*. Sthlm, 1919. 193 s. Ngt nött nära samtida hfrbd med rikt guldornerad rygg (E. W. Michelson, Forssa). Ryggen med svart fläck i titelfältet. Främre omslag medbundet. Med Hans Ruins exlibris. *300
439. EKELUND, VILHELM. *Brev 1896–1949*. Utgivna av Vilhelm Ekelundsamfundet. (I–II). Lund, 1968–70. Porträtt, 253 s. & plr + porträtt, 273 s. & plr. Två prydliga marmorerade pappbd med röda titel etiketter och runda röda etiketter med biblioteks-signatur nederst på ryggen (Hässler). Rödstänkta snitt. Bra ex. *500
440. EKELUND, VILHELM. *Böcker och vandringar*. Aforismer, dikter, essays. Malmö, 1910. 218 s. Ngt nött nära samtida hfrbd med rikt guldornerad rygg (E. W. Michelson, Forssa). Främre omslag medbundet. Med ett antal blyertsmarkeringar i marginalerna och bläckstänk på s. 211. Med Hans Ruins exlibris. *450
441. EKELUND, VILHELM. *Hafvets stjärna*. Sthlm, 1906. 65, (3) s. Rött hklbd. Omslaget medbundet och ngt nött. Det främre med tråkigt lagad reva och snyggt placerad realisationsstpl i form av en liten stjärna! *350
442. EKELUND, VILHELM. *Lefnadsstämning*. Sthlm, 1925. 196 s. Lätt nött nära samtida hfrbd med rikt guldornerad rygg (E. W. Michelson, Forssa). Med Hans Ruins exlibris. *175
443. EKELUND, VILHELM. *Metron*. Sthlm, 1918. 102 s. Lätt nött nära samtida hfrbd med rikt guldornerad rygg (E. W. Michelson, Forssa). Främre omslag medbundet. Några få blyertsmarkeringar i marginalen. Med Hans Ruins exlibris. *300
444. EKELUND, VILHELM. *Nordiskt och klassiskt*. Aforismer. Sthlm, 1914. 117 s. Ngt nött nära samtida

hfrbd med rikt guldornerad rygg (E. W. Michelson, Forssa). Främre omslag medbundet. Stickskada i pärmarnas framkant som även orsakat ett hål i yttre marginalen på de första 30 sidorna. Med Hans Ruins exlibris. *100

445. EKELUND, VILHELM. *På hafsstranden*. Sthlm, 1922. 225, (3) s. Lätt nött nära samtida hfrbd med rikt guldornerad rygg (E. W. Michelson, Forssa). Omslaget medbundet, det bakre med stpl "Detta exemplar är år 1923 sålt till Finland". Spridda blyertsmarkeringar i marginalerna. Med Hans Ruins exlibris. *250

Ett stycke ur denna bok refereras och citeras på s. 137 i Lagercrantz Swedenborgbok.

446. EKELUND, VILHELM. *Syner*. Sthlm, 1901. 3–130, (2) s. Hfrbd med rikt guldornerad rygg och infärgat titelfält. Stänkta snitt. Ett smutstitelblad saknas! *200

Författarens andra bok.

447. EKELUND, VILHELM. *Veri similia*. (I)–II. Sthlm, 1915–16. 172, (1) + 162, (1) s. Nött nära samtida hfrbd med rikt guldornerad rygg (E. W. Michelson, Forssa). De främre omslagen medbundna. Med spridda blyertsmarkeringar i marginalen och Hans Ruins exlibris. *400

Andra delen har undertiteln "Nya meditationer".

448. EKELUND, VILHELM. *Vårbris*. Dikter. Sthlm, 1900. 94, (2) s. Rött hklbd med ngt blekt rygg. Omslaget medbundet, lätt nött och solkat samt med en minimal hörnförlust nederst. *450

Debuten. Samma år bidrog Ekelund också till antologin *I skilda färger*. I inledningen till volymen *Lyrisk från sekelskiftet*, som Lagercrantz redigerade, skriver han att urvalet beträffande Ekelund varit särskilt svårt: "Där finns bergstoppar med evig snö på hjässan, som är lätta att upptäcka. Allt det andra är högslätt utan egentliga vågdalar."

449. [Ekelund] OLSSON, ANDERS. *Ekelunds hunger*. Smedjebacken, 1996. 121 s. Opappbd med skyddsomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz. *200

450. EKESON, STAFFAN. "Pelare utan svindel". Syner under fyrtio år av vandring. Stencilerad. U.o., (1996). (138) s. Stencilerad på papper i A4-format och vikt till A5 men inte häftad. Med talrika större och mindre korrigeringar i texterna, främst i form av inklistrade stencilerade lappar. Dedikation till Olof Lagercrantz "Färskt från ugnen" daterad den 18 september 1996. *600

Denna av författaren förfärdigade bok består av stencilerade kopior ur böcker, artiklar och dikter som han tidigare publicerat, allt från debuten *Färjan till Uskiudar* (1965) till hemsidan *Poesi on line* (1996). Staffan Ekesson var son till litteraturhistorikern Henry Olsson. Han förde ett kringflackande liv som bl.a. förde honom till Turkiet, Israel och Indien. Dessa miljöer avtecknar sig tydligt i författarskapet och i sin recension av debutdiktsamlingen skriver Lagercrantz att Ekesson funnit "ett eget instrument, en orientflöjt, som passar honom". Vid sidan av det egna skrivandet översatte Ekesson dikter från turkiska och persiska och medverkade även vid en översättning av Nils Ferlin till portugisiska. Han dog 1998, men framförallt hans översättningar har fortsatt att publiceras efter hans död.

451. EKNER, REIDAR. *Skiljaktigheter*. Sthlm, 1963. 70, (1) s. Häftad och oskuren. Delvis ouppskuren. Med dedikation "till Olof Lagercrantz från Reidar E-r, som en minnesvärd dag, då han i sin grönaste ungdom tog de första stapplande stegen på Den stora drakens kultursida, oförhappandes fick ett dedikationsexemplar av Dagbok." *100

452. *En krönika om DN*. I–II. Borås, 1989. 291, (1) + 504 s. Två oklbd med skyddsomslag i gott skick, till synes olästa. *250

Verket är utgivet på DN-förlaget med bidrag av ett stort antal medarbetare. Första delen behandlar "Tingstens tid 1946–1963" den andra "Stormarnas hus 1964–1989". Lagercrantz behandlas naturligtvis ymnigt i hela verket och porträtteras särskilt på s. 121–38 i andra volymen.

453. ENCKELL, RABBE. *Essay om livets framfart*. Tammerfors, 1961. 183, (2) s. Häftad och oskuren. Obedydligt nött. Med dedikation och "tack för Svenska lyriker" till Olof och Martina Lagercrantz och en rättelse i blyerts på s. 183. *185

454. ENCKELL, RABBE. *Landskapet med den dubbla skuggan*. Ungdomsprosa 1928–1937. Tammerfors, 1958. 323, (2) s. Häftad och oskuren. Nött och solkig samt loss i ryggen. Med dedikation till "Martina o Olof / Aina och jag tackar för den verkligt fina Dagermanpresentationen! Broderlig hälsn. / Rabbe". *100

Detta omtryck av Enckells tidiga böcker är reviderat och utökad.

455. ENCKELL, RABBE. *Lutad över brunnen*. Helsingfors, 1942. 118, (2) s. Häftad och oskuren. Ngt nött och lätt gulnad. Med dedikation till Olof Lagercrantz och en flik av kuvert med Enckells avsändaradress löst bilagd. *200

456. ENCKELL, RABBE. *Tonbrädet*. Tammerfors, 1935. 53 s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Främre omslag med spår av veck. Med dedikation: "Olof till minne av februaridagarna 39. från Rabbe". *450

457. ENCKELL, RABBE. *Valvet*. Tammerfors, 1937. 57 s. Ljusgrönt linneklotbd med brun titeletikett i skinn (Nils Hellman, Stockholm). Omslaget medbundet. Titeletiketten med liten skada. Dedikation till Olof Lagercrantz "med tack för 'Den enda sommaren'". Dedikationen tyvärr skuren med förlust av några bokstäver. *225

458. [Enckell] EKELUND, LOUISE. *Rabbe Enckell. Gräshoppans och Orfeus diktare*. Södertälje, 1999. 263 s. & plr. Opappbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150

459. [Enckell] EKELUND, LOUISE. *Rabbe Enckell. Modernism och klassicism under tjugotal och trettital*. Ekenäs, 1974. 408 s. Häftad. Ngt nött och solkig. Dedikation till Martina och Olof Lagercrantz. *200

460. ENGDAHL, HORACE. *Beröringens ABC*. En essä om rösten i litteraturen. Uddevalla, 1994. 228 s. Häftad och oskuren. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. Med marginalförstrykningar i bläck av Olof Lagercrantz. *400

461. ENGDAHL, HORACE. *Den romantiska texten*. En essä i nio avsnitt. Sthlm, 1986. 290 s. Häftad och oskuren. Ngt nött. Med dedikation "till Olof och Martina / något om andra mörkers hjärtan [...]". Med marginalförstrykningar av Olof Lagercrantz hand. *600

462. ENGDAHL, HORACE. *Meteoror*. Kristianstad, 1999. 85, (2) s. Gult oklbd. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *200

463. ENGDAHL, HORACE. *Stilen och lyckan*. Essäer om litteratur. Uddevalla, 1992. 262 s. Häftad. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *350
Med omslag av Jan Häfström.

464. *Engelska mil*. Bild Birger Lundqvist. Text Jan Olof Olsson. Sthlm, 1951. 132 s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött och med smånagg i omslagets kanter. Med dedikation och teckning från författaren och tecknaren till Olof Lagercrantz daterad december 1951. *900

På den färglagda teckningen har Lundqvist porträtterat sig själv och Jolo till häst och iförda plommonstop.

465. ERIKSSON, BERNT. *Gräset vajar på menedargraven*. Opus II. 1942–1943. Sthlm, 1944. 93, (3) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött och ngt blekt omslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *400

Tryckt i 200 numrerade exemplar varav detta är nummer 30.

466. ERIKSSON, JÖRGEN. *Revolt i huvet*. Anarkistisk journal. Sthlm, 1970. 219, (1) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Dedikation till Olof Lagercrantz. *100

Författaren tillhörde kulturredaktionen på *Dagens nyheter* från 1962. Det var han som accepterade och införde Peter Weiss artikel om Vietnamkriget den 2 augusti 1966, där de amerikanska krigsförbrytelseerna jämförs med nazismens. Olof Lagercrantz beskriver honom som "en man av utomordentlig karaktär och självständighet".

467. ERLANDER, TAGE. *1901–1939*. Malmö, 1972. 320 s. & plr. Oklbd med ngt blekt rygg. Dedikation till "Olof Lagercrantz med tacksamhet och beundran / Tage Erlander". *300

Andra upplagan. Detta är första delen av Tage Erlanders memoarer.

468. ERLANDER, TAGE. *1949–1954*. Nacka, 1974. 388, (4) s. & plr. Lätt nött oklbd. Med dedikation till "Olof Lagercrantz med tack för stimulerande recension / Tage Erlander". *300

Tredje delen av Tage Erlanders memoarer. Lagercrantz omnämns med uppskattning på ett ställe i boken.

469. ERLANDER, TAGE. *1960-talet*. Samtal med Arvid Lagercrantz. Kristianstad, 1982. 320 s. & plr. Oklbd med nött skyddsomslag. Med dedikation till "Olof Lagercrantz med tack för värdefulla påpekanden / Tage Erlander". Efter dedikationen har Arvid Lagercrantz tillagt "o. Arvid". *400

Femte och sista delen av Tage Erlanders memoarer. Olof Lagercrantz nämns ingenstans i boken för sin redaktionella gärning på *Dagens nyheter*, däremot säger sig Erlander uppskatta honom som biograf och litteraturkritiker. Lagercrantz återgäldar komplimangen i *Ett år på sextioalet*, där han meddelar att Tage Erlander utmärkte sig i sin politikergeneration genom "att läsa diktarnas verk. Däri var han nästan ensam bland politikerna. Det var en stor fördel för vårt land." Arvid Lagercrantz var Olofs halvbror.

470. FAGERBERG, SVEN. *Som en tättings öga*. Anteckningar om Hamlet, om Shakespeare, Eliot, Joyce och den konstnärliga upplevelsen. Södertälje, 1996. 234 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *175

Lagercrantz satt i redaktionen för tidskriften *Poesi* när Fagerberg där trädde in på den litterära scenen med essän "Finnegan och det öde landet". När Lindegrens Hamletöversättning utgavs 1967 fick Fagerberg hedersuppdraget att recensera den i *Dagens nyheter*. Den nedgörande recensionen ledde till en kort tids brytning mellan vännerna Lindegren och Lagercrantz. För Lagercrantz har Fagerberg främst haft betydelse för behandlingen av förhållandet mellan Shakespeare och Joyce.

471. [Fahlström] *Exhibition: New works by Oyvind Fahlstrom opening wednesday 4–7 february 1–25 1967 at Sidney Janis Gallery 15 east 57 st New York*. [=omslagstitel]. New York, 1967. (1, 3 blanka, 17, 2 blanka, 1) s. Klammerhäftad. Nött och lite solkig. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Öyvind Fahlström och ett egenhändigt "P.S. sänd pengarna till USA". *4500

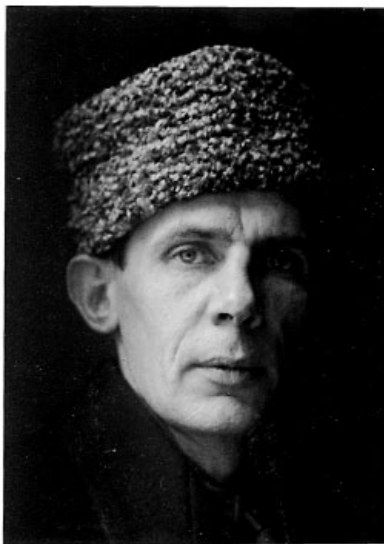
De inledande och avslutande fyra sidorna är tryckta på tunt papper som på ena sidan är färgat i högljukt brunt. Titeln är tagen från omslagets baksida. På denna utställning visades bl.a. "Dr. Schweitzer's last mission". Fahlström medarbetade under 60-talet på kultursidorna i *Dagens nyheter*. Lagercrantz skriver i *Ett år på sextioalet*: "En ny författar- och kritikergeneration med breddade kulturbegrepp och smak för experiment och lustigheter steg fram och förändrade atmosfären i landet. Jag blev vän med konstnärerna Öyvind Fahlström och hans hustru Barbro Östlin. De bodde i New York och tog mig med till Rauschenbergs och Oldenburgs ateljéer." Uppmaningen i dedikationen avser med största sannolikhet ett artikelhonorar.

472. FERLIN, NILS. *Stark som en vindil*. Maskinskriven och egenhändigt undertecknad dikt omfattande 8 rader. Odaterad. 18 x 19 cm. (1) s. Lite nött med spår av vikning. Några småfläckar. Ett hörn av pappret prydligt bortklippt. *2800

Dikten börjar "Du talar om lycka – och styrka ibland".

473. (FERLIN), NILS & (LAGERCRAINTZ, OLOF). "Pulex irritans". Handskriven och av Ferlin egenhändigt undertecknad dikt omfattande 18 rader. Odaterad. 19 x 12 cm. (2) s. Dikten är nedskrivet av Lagercrantz med blyerts på ena sidan av ett blad ur en anteckningsbok. På andra sidan har Ferlin dedicerat den "Till broder Olof från Nils Johan Einar / Heroisk dikt." Därunder har Lagercrantz tillagt i bläck "Nils Ferlins dikt med hans stil endast på denna sida". *2500

Dikten trycktes i Lille Bror Söderlundhs visbok *När skönheten kom till byn* 1939. Manuskriptversionen stämmer överens med den tryckta så när som på att två rader har bytt plats. Lagercrantz beskriver i *Svenska lyriker* sin roll vid diktens tillkomst. Bakgrunden var att det utlysts en tävling där det gällde att skriva en dikt om loppan. Lagercrantz hjälpte till genom att höra sig för om betoningen på det latinska namnet, alltså "Pulex irritans". Dikten skrevs sedan vid ett bord på Café cosmopolite. Om detta manuskript är en avskrift gjord av Lagercrantz eller om den är nedskrivet på diktamen från Ferlin har inte gått att utröna.

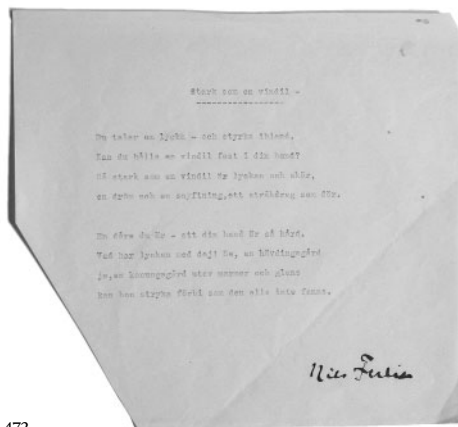

474.

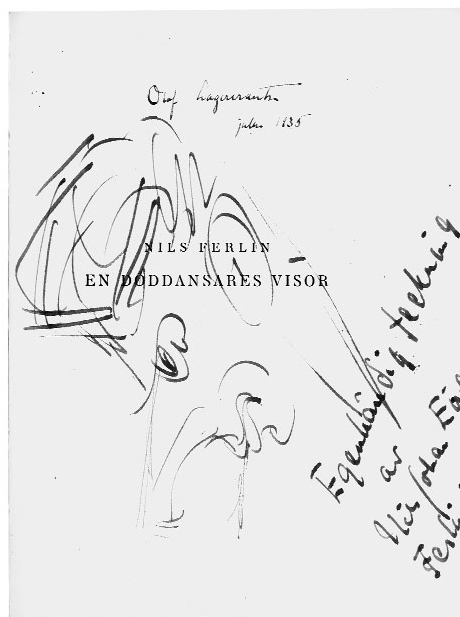
474. [Ferlin] *Fotografi föreställande Nils Ferlin*. 12 x 9 cm. Odaterat. Med Ferlins tillskrift på baksidan "Broder Olof från mej!" *2000

På det fina porträttfotografiet är Ferlin iförd färskinnsmössa. Enligt anteckning på baksidan är det taget av Lars Madsén.

475. FERLIN, NILS. *En döddansares visor*. Sthlm, 1930. 82 s. + FERLIN, NILS. *Barfotabarn*. Sthlm, 1933. 98 s.

472.

475.

Lite tråkigt mörkgrönt klbd. Omslagen med bundna. Bakre omslag till första samlingen med minimal fläck. Svaga blyertsanteckningar av Lagercrantz hand på eftersättsbladet. Båda samlingarna med Olof Lagercrantz förvärvsanteckningar daterade julen 1935. Den första dessutom med en teckning föreställande ett huvud i profil, tecknat av Ferlin, som för säkerhets skull skrivit till "Egenhändig teckning av Nils Johan Einar Ferlin". I andra samlingen har han vid Lagercrantz namnteckning skrivit "tillägnas denna bok sommaren 1937 af Nils Johan Einar Ferlin". *3500

Ferlins två första böcker bundna i en volym. Enligt Lagercrantz uppstod vänskapen mellan honom och Ferlin – någon gång på 30-talet – efter att en pulsåder rivits upp på Ferlin under ett parti armbrötning. Efter omplåstringen gick Lagercrantz på händer för att "roa och lugna" (!) poeten, och därefter "hade vi ett förbund".

476. FERLIN, NILS. *Goggles*. Dikter. Sthlm, 1938. 152 s. Enkelt och ngt nött brunt hklbd. Ryggen med fläckar. Omslaget medbundet men ngt nött och solkigt. Med dedikation till "Broder Olof Lagercrantz med hjärtlig hälsning från Nils Ferlin. Får skriva några vackra saker en annan gång. Eller rita en gubbe." *2000

När Lagercrantz läste denna bok för att recensera den i *Nya dagligt allehanda* skrev han till Inga Lindholm att den "är kristuslikt ren, god och sann. Man blir så tacksam och glad att läsa honom att man vill gråta. Alla dikterna har en sådan innerlighet som bara det bästa och vackraste i livet har." Bandet är bundet för Olof Lagercrantz räkning av R. Ringqvist.

477. [Ferlin] GULLBERG, HJALMAR. *Vad Kristus lärt Ferlin*. Särtryck [ur] Svensk litteraturtidsskrift [nummer 1, 1958]. (Lund, 1958). s. 15–18. Häftad. Solkigt och lite nött. Dedikation till Olof Lagercrantz och ett handskrivet P.S. på bakre omslags insida. *200

Egentligen är artikeln en recension av Ferlins *Från mitt ekorrhjul*. I sitt P.S. förklarar Gullberg att han inte lånat sitt resonnement från Lagercrantz DN-artikel, även om det kan verka så.

478. FLORIN, MAGNUS. *Berättelsens gång*. Uddevalla, 1989. 47, (1) s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *250
Författarens debut.

479. FLORIN, MAGNUS. *Cirkulation*. Falun, 2001. 155 s. Opappbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *150

480. FLORIN, MAGNUS. *Syskonen*. Kristianstad, 1998. 142 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *150

481. FLORIN, MAGNUS. *Trädgården*. Kristianstad, 1995. 117 s. Opappbd med skyddsomslag. Några marginalförstrykningar och anteckningar på eftersättsbladet. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *200

482. FORSS, HARALD. *Valda dikter*. Förord av Olof Lagercrantz. Sthlm, (1943). 87, (1) s. + *Storm – ungdomens egen tidning*. N:1 10, 1943. Sthlm, 1943. 12 s. Boken häftad och oskuren, ngt nött och lite gulnad. Smutstitelbladet med veck. Korrekturstpl från tryckeriet med datering 28/8 på bakre omslag. Tidningsnumret klammerhäftat, vikt två gånger och i fint skick. *1400

Detta korrektur till Forss diktsamling skiljer sig väsentligt mot det färdiga trycket. Antalet ändringar i själva texten är inte särskilt stort, men uppenbarligen har sättnaren inte kunnat utläsa av sitt manus var olika avdelningar och dikter börjar. Flera avdelningsrubriker, som utgörs av titlarna till Forss tidigare samlingar, har i korrekturet satts som dikttitlar. Dessutom har några dikter tappat sina titlar och satts i svit med föregående dikt, så att man får intrycket att det rör sig om en och samma dikt. I Lagercrantz förord skiljer sig några formuleringar från det slutgiltiga trycket. I korrekturet heter det att Harald Forss sålde sina första diktsamlingar "genom att gå från dörr till dörr i sin hemstad Örebro". Det färdiga trycket har i stället "till vänner och bekanta i sin hemstad Örebro". I formuleringen "att han trots isolering och en svår hjärtsjukdom förmått skapa så mycken äkta och väsentlig lyrik" har uppgiften om hjärtsjukdomen strukits i det färdiga trycket. Med exemplaret följer ett maskinskrivet brev där Rudolf Berner tackar för lånet av korrekturet och meddelar att han recenserat diktsamlingen för *Storm*. Hans recension återfinns i det bifogade tidningsnumret. I brevet berättar Berner även att "Hälsningarna till Karl Vennberg har jag framfört; att han blev mycket intresserad av Forss och hans diktning säger sig självt".

483. FORSS, HARALD. *I vågens tecken*. Kristianstad, 1986. 67, (3) s. Häftad. Dedikation till Olof Lagercrantz "tack för vänskap genom långa åren". *150
484. FORSS, HARALD. *Än sjunges hjärtats lov*. Dikter. Borås, 1980. 104, (7) s. Häftad. Lätt nött. Med dedikation: "Mitt hjärtas lov, till Martina och Olof kram från Harald, Mosebacke då vi samlades för att minnas Erik Ask Lund 18/1 81". *175
485. FORSSELL, LARS. *Dikter*. Lund, 1975. 256 s. Blått obetydligt nött oklbd. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och en hänvisning till s. 220. *165
Den svenska lyriken.
486. FORSSELL, LARS. *Lasse i Gatan eller pirater*. Skådespel på vers i två uppträdanden. Sthlm, 1982. III s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz "lite rim mot en underbar bok". *350
487. FORSSELL, LARS. *Rimfrost*. Tio dikter. Sthlm, Arkitektkopia colorcenter AB, 1997. (43) s. Häftad. Med nostalgisk dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *350
Tidig print-on-demand-bok.
488. FORSSELL, LARS. *Telegram*. Dikter. Sthlm, 1957. 106, (4) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300
Omslag av Carl-Fredrik Reuterswärd.
489. FORSSTRÖM, TUA. *Efter att ha tillbringat en natt bland hästar*. Helsingfors, 1997. 49, (4) s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *300
490. FORSSTRÖM, TUA. *Marianergraven*. Oratorium för solister, damkör, stråckkvartett och cembalo. Uddevalla, 1990. 41 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *250
491. FORSSTRÖM, TUA. *Parkerna*. Borgå, 1992. 55, (2) s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *300
492. FORSSTRÖM, TUA. *Snöleopard*. Borgå, 1987. 57 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med dedikation: "Käre Olof Lagercrantz, tack för att du skrivit om resan längs floden, kraftfullt, på ditt glasklara språk! Helsingfors 21 september 1987, med tillgivna hälsningar från Tua Forsström". Dessutom återfinns kladdlappen med författarens utkast till dedikationen tejpad på titelbladet! *400
Dedikationen syftar på Lagercrantz Conradbok.
493. FRANZÉN, LARS-OLOF. *Omskrivningar*. Uddevalla, 1968. 178 s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *125
Innehåller texter om bl.a. Ekelöf, Proust och Rilke. Författaren tillhörde Lagercrantz medarbetare på *Dagens nyheter*. Han redigerade också Lagercrantz bok *Enhörningen* 1977.
494. FROSTENSON, KATARINA & ARNAULT, JEAN-CLAUDE. *Vägen till öarna*. Borås, 1996. 95, (1) s. Opappbd. Med dedikation till Olof Lagercrantz från författaren och fotografen. *350
Boken är tillägnad Erik Beckman och innehåller bilder och dikter från Västmanland, Dalarna och Värmland.
495. FRÖDING, GUSTAF. *Grillfängerier*. I–II. Uppsala, 1898. 29 + 59 s. Två lätt nötta häften. Priset ändrat i bläck på respektive omslag. Fint ex. *500
Det första häftet innehåller endast en artikel och behandlar Heidenstam. Det andra innehåller fyra artiklar. Förutom ett tillägg om Heidenstam återfinns artiklarna "Om härstamning", "Djurtyper i människotyper" och "Om 'jagmedvetenhet', en spekulativ nyck".
496. FRÖDING, GUSTAF. *Guitarr och dragharmonika*. Mixtum pictum på vers. Sthlm, 1891. 187, (5) s. Vackert rött halvmarokängbd med upphöjda bind och rikt guldornerad rygg (Hedberg). Övre guldsnitt, i övrigt endast putsade snitt. Det medbundna omslaget uppfodrat och med smärre pappersförluster på sammanlagt tre ställen. Mycket bra ex. av en bok som är svårfunnen med omslag. Med Olof Lagercrantz tillskrift till sonen David, daterad 1987. *7000
Lagercrantz uppsats om Fröding hör till de intressantare i *Svenska lyriker*.

497. [Fröding] OLSSON, HENRY. *Fröding. Ett diktarporträtt*. Sthlm, 1950. 414 s. & plr. Häftad och oskuren. Nött. Med blyertsstreck över ett fotografi på en av planschererna. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och den förres sparsamma marginalförstrykningar i texten. *100

Henry Olsson efterträdde Martin Lamm som Lagercrantz handledare under arbetet med avhandlingen om von Krusenstjerna. Strecken på fotografiet syns vara en anvisning på hur bilden skall beskåras. Möjligen har den använts av Lagercrantz för publikation i ett annat sammanhang.

498. [Fröding] FRÖDING, CECILIA. *Och minns du Ali Baba...* Cecilia Fröding berättar om sin bror. Med inledning och kommentarer av Henry Olsson. Sthlm, 1960. 186, (1) s. Häftad och oskuren. Snedläst och lätt nött. Med dedikation från Henry Olsson till Olof och Martina Lagercrantz. *90

499. GEIJERSTAM, CARL-ERIK AF. *Mellanrum*. Dikter. Uddevalla, 1991. 70 s. Häftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz "från urgamle vännen Carl-Erik". *100

500. GEIJERSTAM, CARL-ERIK AF. *Varseblivet*. Essäer och småprosa. Uddevalla, 1975. 148, (1) s. Häftad. Obetydligt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och den förres marginalförstrykningar och kommentarer. *200

Geijerstam skriver bl.a. om tiden som frivillig tillsammans med Olof Lagercrantz i Finska vinterkriget. De litterära essäerna behandlar Schopenhauer, Tove Jansson, Knud Rasmussen, George Orwell, Rabbe Enckell, Hermann Hesse och Stina Aronson.

501. GLOB, PETER VILHELM. *Mossarnas folk*. Järnålderns människor bevarade i 2000 år. Sthlm, 1966. 171, (3) s. Obetydligt nött dekorerat oklbd. *100

Boken behandlar de fynd av välbevarade människor från äldre tider som, tack vara den speciella kemiska miljön, kan göras i torvmossar. Olof Lagercrantz far var en tid i torvbranschen, vilket gjorde att författaren delvis växte upp på de västgötska mossarna. Motivet återkommer sedan i hans diktning genom åren. I *Min första krets* skriver han bl.a. "Jag skulle som vuxen skriva en dikt om träskfolket som en gång levat på mossen. Jag brukade fantisera om att hitta en av torvens garvsyror bevarad död och söka tyda hans drag. Jag fö-

reställde mig att i sommarnätterna det döda folkets andar steg upp ur djupen och blandade andedräft med de levande. Jag tyckte mig förnimma hur porten till dödsriket gick upp och de döda återvände medan vi tvingades ned i deras hemska boningar". Dikten som avses är "Träskfolket" i *Dikter från mossen*.

502. GREIDER, GÖRAN. *Det levande löftet*. Om realismen, demokratin och folkhemmet. Smedjebacken, 1994. 226 s. Häftad. Lätt nött. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *150

Med omslagsfoto av Lars Tunbjörk. Bl.a. med essän "Vem äger en nationalskald? Gunnar Ekelöf mitt i samtiden".

503. GULLBERG, HJALMAR. *Dödsmask och lustgård*. Dikter. Sthlm, 1952. 93 s. Häftad och oskuren. Ngt nött och med lite solkigheter vid ryggen. Med dedikation "Ex. n:r 1 till Olof Lagercrantz, med tack för det räddande handtaget som aldrig ska glömmas av vännen Hj. G." *2000

Om Gullberg och denna diktsamling skriver Lagercrantz: "Ingen diktare älskade jag i min ungdom, då jag låg på lungsanatorier, mer än honom. Jag kan alljämt stora delar av hans lyrik utantill. Jag försökte samla mod att sända mina första dikter till honom. Egendomligt nog blev det i stället han som sände mig ett diktmanuskript. Det var samlingen Dödsmask och lustgård, där han prövade nya uttrycksmedel och kände sig osäker. Jag svarade med entusiasm och han tackade 'för det räddande handtaget'".

504. HANSSON, OLA. *Sensitiva amorosa*. Helsingborg, 1887. 104 s. Rött klbd med lite blekt rygg och titeletikett i skinn. Rödstänkt övre snitt. Omslaget medbundet, lätt nött och med smärre solkigheter och fläckar. Missfärgning från inlagt tidningsklipp på s. 74–75. Svaga fläckar på s. 97 och 104. Trots småskavankerna ett bra ex. *1600

505. [Harrie] *Intåg i 50-talet*. En bok till Ivar Harrie. 18/3 1949. Sthlm, 1949. 174, (5) s. & i signerat träsnitt. Häftad och oskuren. Ryggen lätt blekt och främre omslag med några minimala fläckar. Bläckförstrykning i marginalen på s. 9–10 och 18. *900

Festskrift till Ivar Harries 50-årsdag. Detta är ett av 35 ex. för medarbetare och utgivare där Hugo Gehlins träsnitt är signerat av konstnären. Lagercrantz bidrar med "Tre fragment ur en dagbok". Övriga bidragsgivare är bl.a. Karl Vennberg, Erik Lindgren, Harry Martinson, Viveka Heyman, Eyvind

Johnson, Alf Henrikson, Hjalmar Gullberg, Fritiof Nilsson Piraten och Herbert Tingsten. Med detta exemplar följer en tryckt lapp ställd till "Högt ärade medarbetare!" där utgivarna redogör för ekonomin kring boken, övrig födelagsdagsuppvaktning, möjlighet att beställa särtryck m.m.

506. HEDLUND, MAGNUS. *Bakom ljuset och andra noveller*. Sthlm, 1984. 221 s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation "till Olof och Martina med... jo, med glädje från Magnus 10/4 1984". *250

507. HEDLUND, MAGNUS. *Kalamiteter*. Kristianstad, 1990. 54 s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150

508. HEDLUND, MAGNUS. *Ökenkejsaren och andra stycken*. Uddevalla, 1997. 124 s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150

509. HEIDENSTAM, VERNER VON. *Dagar och händelser*. Tal, inlägg och fantasier. Sthlm, 1909. 317. (3) s. Lätt nött samtida hfrbd med upphöjda bind, guldkornerad rygg och röd titeletikett (A. Ohlsson, Stockholm). Marmorerade snitt. *125

Inleds med ett tal om tryckfrihet.

510. HEIDENSTAM, VERNER VON. *Dikter*. Sthlm, 1895. (4), 219, (2) s. Lätt nött rött oklbd med riklig dekor i guld och svart. Ryggen ngt blekt. Lite sprucken i inre främre falsen och försättsbladet med liten reva. Med bokhandelsetikett från Gumperts i Göteborg och diskreta förlagsstplr på försätts- och titeblad. Inklisrat fotografi av författaren på försättsbladet, som tyvärr fått smutstitelbladet att bli ojämnt bruntonat. *125

511. HEIDENSTAM, VERNER VON. *Karolinerna*. Berättelser. I-II. Sthlm, 1897-98. (8), 341 + (8), 367 s. Två eleganta, ngt nöta marmorerade skinnbd med upphöjda bind, rikt guldkornerade ryggar, dubbla titeletiketter i röd och grön marokäng samt pärm-bordyr, kantförgyllning och inre denteller (Hedberg). Hela guldsnitt. Omslagen medbundna. Andra bandets rygg ngt blekt. Med dedikationer till F. U. Wrangel "tillgifnast från förf." respektive "från hans vän förf." Vackert ex. *3500

F. U. Wrangel umgicks under 1890-talet i de yngre författarkretsarna där även Heidenstam ingick. Han kom också att tillhöra den utvalda skara som bevistade Heidenstams sagolika och från sina håll starkt kritiserade bröllop på Blå Jungfrun 1896. Efter att som drottning Sofias kammarherre ha spelat bort hennes reskassa i Monte Carlo 1906 tvingades Wrangel gå i landsflykt. Enligt Lagercrantz betalades skulderna sedan av "en rik bror" (Herman Wrangel) som "i vredesmod stuvade in syndarens böcker på en vind". Trettio år senare fick Olof Lagercrantz ärva delar av det fina biblioteket.

512. HEIDENSTAM, VERNER VON. *Nya dikter*. Sthlm, 1915. 181, (4) s. Lätt nött och solkigt dekorerat oklbd. Övre snitt skuret, i övrigt oskuren. Liten spricka överst i främre falsen. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1928. *300

513. HEMMER, JARL. *Pelaren*. Andra upplagan. Helsingfors, 1920. 84 s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Loss i ryggen. Med dedikation till "Martina Ruin, som idag får vita mössan och kanske drunknar i blomsterprakt, sändes här en svåråtkomlig versbok, skriven i din ålder. Tillgivne Jarl H-r. Sista maj 1939." *200

På dagen sju månader senare skulle Martina Ruin gifta sig med Olof Lagercrantz.

514. (HERMELIN-GRÖNBECH), HONORINE. *Egenhändigt skrivet och undertecknat brev till Olof Lagercrantz* daterat den 8 januari 1970. 16,5 x 11 cm. (2) s. Skrivet på brevpapper från "Lilla Ulfåsa, 640 25 Julita". *300

Brevet är ett översvallande tack "för stor och god upplysning, som du givit mig med dina Kina-artiklar". Lagercrantz hade som första journalist från en västerländsk tidning besökt Kina efter kulturrevolutionen och rapporterat om det i en stort anlagd artikelserie i *Dagens nyheter*. Fogelstadgruppen hade han lärt känna under 30-talet genom förmedling av Axel Liljencrantz.

515. HILDEBRAND, KARL-GUSTAF. *Bibeln i nutida svensk lyrik*. Uppsala, 1939. 210, (1) s. Häftad. Ngt nött och lätt missfärgad. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *175

Lagercrantz bibelsyn avhandlas på s. 151-52. Lagercrantz och Hildebrand var mycket goda vänner. Samma år som denna bok utkom skrev de gemensamt uppropet *Finlands sak är vår*.

516. HILDEBRAND, KARL-GUSTAF. *Dikter 1933–1998*. Uppsala, 1999. 213, (7) s. Häftad. Obetydligt nött. Dedikation: "Olof och Martina med stor men sällan visad tillgivenhet från en skugga ur det förflutna". *225

Utgiven av Edition edda med en idérik efterskrift av Magnus Ringgren.

517. (HILDEBRAND, KARL-GUSTAF) *Kantat vid högtidlighållandet av Falu stads 300-åriga tillvaro den 1 november 1941*. Falun, 1941. 9, (2 blanka, 1) s. Klammerhäftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *200

Musiken komponerades av Oskar Lindberg.

518. HILDEBRAND, KARL-GUSTAF. *Kantat vid teologie doktors-promotionen i Uppsala fredagen den 31 oktober 1941*. Musik av Sven E. Svensson. Uppsala, 1941. (12) s. Klammerhäftad. Lite mörknad i övre marginalen på titelbladet. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och en extra handskrivna strof tillfogad av författaren i dikten "Prästerna". *150

Harmblårigt mörker höljde

i glämska våra drag.

Men samma tecken följde

seger och nederlag.

*Om jag hade skrivit
den första åren så
högst av allt
så skulle jag ha skrivit
så här*

Om trötade om natten

förtagna sändebud.

Vid ångestljupa vatten

brötades vi med Gud.

519. HILDEBRAND, KARL-GUSTAF. *Nödvärn*. Dikter. Sthlm, 1933. 110 s. Enkelt linneklotbd med titeletikett i skinn (L. Gustafsson). Omslaget medbundet, det främre med svag fläck. Med dedikation till "Olof från Karl-Karl 18/10 -33". *600

Författarens debut. Lagercrantz och Hildebrand var i ungdomen mycket goda vänner och delvis varandras kritiker i det tidiga författarskapet. Hildebrand sammanförde också

519.

Olof Lagercrantz med sin förläggare Carl Björkman på Wahlström & Widstrand. Två år efter denna boks utgivning resulterade den kontakten i Lagercrantz debut *Den döda fågeln*.

520. HILDEBRAND, KARL-GUSTAF. *Vårdagjämning*. Dikter. Sthlm, 1937. 80 s. Enkelt linneklotbd med titeletikett i skinn (L. Gustafsson). Omslaget medbundet. Med dedikation: "Olof. Tack. Karl-Gustaf". *450

Hildebrands *Vårdagjämning* recenserades påfallande ofta tillsammans med Lagercrantz andra diktsamling *Den enda sommaren* som utkom samma höst.

521. HILLARP, RUT. *Penelopes väv*. Dikter och fotografiska bilder. Sthlm, 1985. 56 s. Häftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *225

522. HILLARP, RUT. *Spegel under jorden*. Dikter och fotografiska bilder. Med förord av Birgitta Holm. Göteborg, 1982. 71, (1) s. Häftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och ett löst bilagt tackkort från författaren. *250

523. HIÄRNE, URBAN. *Stratonice*. Utgiven av Magnus von Platen. Sthlm, 1952. 94, (1) s. & 2 porträtt. Opappbd. Med dedikation från utgivaren. *100

524. HODELL, ÅKE. *Skratta pajazzo*. Roman. Malmö, 1983. 121 s. Opappbd. Med dedikation "Till Olof Lagercrantz med tack för vänliga ord om Maratonpoeten / Åke Hodell". *400

Åke Hodell hade utgivit *Maratonpoeten* 1981.

525. HOLMQVIST, BENGT. *Modern finlandssvensk litteratur*. Sthlm, 1951. 198 s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och någon enstaka notering av den förres hand. *175
Holmqvist tillhörde medarbetarna på kultursidorna i *Dagens nyheter*.
526. HOLMQVIST, BENGT. *Svensk 40-talslyrik*. Sthlm, 1951. 71, (1) s. Häftad och oskuren. Med Olof Lagercrantz understrykningar och marginalnoteringar. *90
Verdandis småskrifter 517.
527. HYLINGER, CLAES & HEDLUND, MAGNUS. *På spaning efter den gris som flytt*. En antologi. Lund, 1974. 207 s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Magnus Hedlund. *450
Med bidrag av redaktörerna och bl.a. Arthur Cravan, Eric Satie och Alfred Jarry.
528. HÅFSTRÖM, JAN. *Accademia*. Sthlm, 1990. (24) s. Klammerhäftad med skyddsomslag. *100
Publikation till en utställning hållen på Galleri Lars Bohman 1990.
529. HÅFSTRÖM, JAN. *Loggbok*. Malmö, 1993. (17) s. & plr. Ohklbd. Dedikation till Olof Lagercrantz "med tacksamhet för vad du skrivit och med spänning inför din kommande Swedenborg". *400
Omfångsrikt planschverk utgivet av Propexus förlag i samband med Håfströms utställning "100 dagar" på Norrköpings konstmuseum och Thielska galleriet.
530. HÅFSTRÖM, JAN. *Rückkehr*. Kiel, 1986. (8) s. & 4 grafiska blad. Tryckt på styv papp. Häftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och signerad av konstnären i kolofonen. Fint ex. *900
Till en utställning på galleriet Nemo i Eckernförde. Tryckt i 250 exemplar, varav 150 numrerade. Detta exemplar är nummer 33.
531. [Håfström] *Being-in-pieces*. [=omslagstitel]. (Malmö), 1985. (32) s. Klammerhäftad. Med dedikation från Håfström till Olof och Martina Lagercrantz. *200
Publikation till en utställning på Jack Tilton gallery, New York. Med en essä "Notes for Jan Håfström" av Carl-Johan Malmberg.
532. [Håfström] FEUK, DOUGLAS. *Måla sitt liv*. En essä om Jan Håfströms konst. Malmö, 1989. 81, (2) s. Dekorerat oklbd. *200
533. [Håfström] *Jan Hafström. Geschichte und Geologie*. Untersuchung einer Landschaft. Werke 1968–1981. Städtische Galerie Erlangen Mai/Juni 1981. Kunstverein Ingolstadt Juni/Juli 1981. Erlangen, 1981. (62) s. Häftad, obetydligt nött med minimal skada nederst på ryggen. *400
Utställningskatalog med texter av Håfström. Två recensioner av utställningen ur tyska dagstidningar bilagda i fotokopior.
534. [Håfström] *Jan Håfström. Målade objekt*. Sthlm, (1989). (19) s. & plr. Ohklbd med tryckt och fastklistrat pergamynskyddsomslag. Med en liten solkighet på titelbladet. *175
Med en text av Lars Nittve. Publicerad i samband med en utställning på Galleri Lars Bohman.
535. [Håfström] MADOFF, STEVEN HENRY. *Modern melancholia*. Thoughts on Jan Håfström's art. Tankar om Jan Håfströms konst. Photographs by/ Fotografier av Dawid. Malmö, 1986. 135, (2) s. Ohklbd. *250
Utgiven av Kalejdoskop i samarbete med Propexus.
536. ISAKSSON, FOLKE. *"De fjärran ländernas närhet"*. Resor och uppehåll 1949–89. Borås, 1990. 301, (3) s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *150
537. ISAKSSON, FOLKE. *Från mörker till ljus*. En diktsvit till altarskåpet i Nederluleå kyrka. Färgfoto Bertil Nyström. Efterskrift Kjell Lundholm. Luleå, 1985. 64 s. Häftad. Med dedikation till "Olof och Martina, denna lokala produkt! Varma hälsningar, Folke". *200
Utgiven av Norrbottens museum. Med en inledning av författaren.
538. JAENSSON, KNUT. *Varjehanda*. Sthlm, 1950. 232 s. Häftad och oskuren. Ngt nött och med fuktkska-

da i nedre marginalen. Lerig och ful på s. 96–100. Med dedikation ”Erik från Knut”. Med Olof Lagercrantz förstrykningar i marginalerna. *50

Jaensson var en av de viktigare förebilderna för litteraturkritikern Lagercrantz. Med uppenbart gillande skriver han 1951 om Jaensson: ”Han har en liten rynka mellan ögonen när han talar om litteraturhistoriker, om dem som katalogiserar diktens levande flöde. Böök har i honom ingen vän. Knut Jaensson går alltid rakt på den bok han skriver om, och genom boken går han rakt på författaren.” Lagercrantz har i denna volym med intresse läst essän ”Prousts stora verk”, som ursprungligen publicerades i den av honom redigerade tidskriften *Samtid och framtid* 1944.

539. JAENSSON, KNUT. *Essayer*. Sthlm, 1946. 276 s. Häftad och oskuren. Lätt nött och med några småfläckar på omslaget. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *275

Här behandlas Hjalmar Söderberg, Hjalmar Bergman, Birger Sjöberg, Harry Martinson, Jan Fridegård och Tage Aurell. Essäerna har tidigare varit publicerade i bl.a. den av Lagercrantz redigerade tidskriften *Samtid och framtid* och *Dagens nyheter*.

540. JAENSSON, KNUT & HEDENIUS, INGEMAR. *En vän att tala med*. Sthlm, 1986. (2), 265 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. *150

Innehåller de båda vännernas brevväxling 1943–58. Olof Lagercrantz omnämns naturligtvis flitigt. Hedenius klagar bl.a. över hur falsk Lagercrantz är och i detta ger Lagercrantz honom rätt när han kommenterar brevväxlingen i *Ett år på sextioalet*: ”Jag var falsk. Som kulturredaktör tvangs jag till dubbelt bokhålleri. Ett bidrag kunde vara idealiskt för DN genom sin passion, sin provokation, sin lustighet och jag applåderade. Det kunde – naturligtvis – samtidigt väcka invändningar, vilka jag av diplomatiska skäl höll för mig själv.”

541. [Jaensson] LUNDSTEDT, GÖRAN. *Till bords med de bästa*. Om kritikern Knut Jaensson. Lund, 1997. 134, (2) s. Häftad. Dedikation från författaren. *175
Baksidestexten utgörs till största delen av ett citat av Olof Lagercrantz.

542. [Jonson] ASKLUND, ERIK. *Björn Jonson*. Sthlm, 1957. 48 s. Häftad. Lätt nött. Dedikation till ”familjen Olof Lagercrantz från svåger Erik samt Lis, Jonas och Malin!”. *150
FIB:s konstklubbs serie Svenska mästargrafer V.

543. JONSSON, THORSTEN. *Sex amerikaner*. Hemingway, Faulkner, Steinbeck, Caldwell, Farrell, Saroyan. Sthlm, 1942. 172 s. Häftad och oskuren i ngt nött omslag. Ryggen defekt överst och nederst. Dedikation ”till Olof med hälsning från Th.” *200

Viktig introduktion av flera författarskap som skulle få betydelse inte minst för prosaförfattarna i den framrytande generationen 40-talister. Thorsten Jonsson var Lagercrantz företrädare på posten som kulturredaktör på *Dagens nyheter*.

544. JOSEPHSON, ERNST. *Svarta rosor och gula*. Sthlm, 1901. Porträtt, IX, (1), 5–286 s. Ngt nött och lite solkigt dekorerat oklbd. *175

De båda diktsamlingarna utkom ursprungligen 1888 respektive 1896. Med ett förord av Gustaf af Geijerstam.

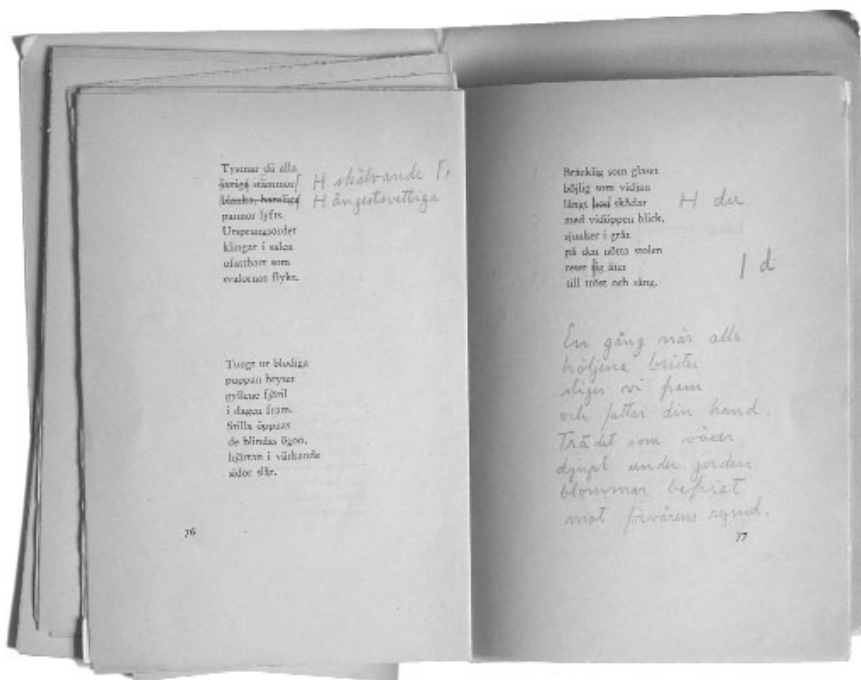
545. JÄRV, HARRY. *Konst är kvalitet*. Kulturpolitiska inlägg och utblickar. Uddevalla, 1979. 364, (1) s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *100

Dedikationen hänvisar till de båda vännernas gemensamma arbete i Kulturrådets arbetsgrupp för klassikerstöd. De hade även haft mycket kontakt när Lagercrantz arbetade på sin Strindbergbiografi som också den utkom 1979. Järv var vid denna tid chef för handskriftsavdelningen på Kungliga biblioteket.

546. KARLSSON, INGEMAR & RUTH, ARNE. *Samhället som teater*. Estetik och politik i tredje riket. Uddevalla, 1983. 373 s. Opappbd. Dedikation ”till Olof som hjälpt mig se den västerländska traditionens tvetydighet. 18.11.83 Arne”. *200

547. KLARA. *En stadsdel i förvandling*. Foto och redigering Lennart af Petersens. Text Per Wästberg. Sthlm, 1957. 51 s. & plr. Häftad och oskuren. Ngt nött. Med dedikation från Wästberg till Olof och Martina Lagercrantz. *400

548. [Krouthén] LINDE, ULF. *Johan Krouthén* 1858–1932. Linköping, 1958. 56 s. Häftad. Svag fläck på främre omslag. Med dedikation där Linde utnyttjat den tryckta titeln: ”Till Olof med tillgivenhet från [Johan Krouthén]s dotterson Ulf.” *150
Minnesteckning och katalog utgiven av Östergötlands och Linköpings stads museum. Lagercrantz hade två år tidigare värvat Linde till *Dagens nyheter*s kultursida.

550.

549. LAGERCRANTZ, OLOF. *China-Report*. Bericht einer Reise. Ulm, 1972. 133, (10) s. Pocketbok. *175 26.-35. Tausend. Lagercrantz reportage från resan i Kina kom aldrig att tryckas samlade i bokform på svenska. Den tyska översättningen som utkom 1971 utgör därför originalupplagan. Detta är ett senare tilltryck.

550. LAGERCRANTZ, OLOF. *Dikter från mossen*. Sthlm, 1943. 84 s. Lösa ark inlagda i tryckt omslag. Lite solkig mot slutet. Med ett stort antal korrekturrättelser och ändringar i blyerts av författarens hand. Korrekturstpl från tryckeriet på smutstitelbladet. På omslaget är skrivet i bläck "Godkännes. Olof Lagercrantz". *3750

Korrektur exemplare! Omslag och vinjetter av Stig Åsberg. Med ett stort antal rättelser i blyerts av författarens hand. De viktigaste rättelserna är att dikten "Fienden" på s. 55-56 är struken i sin helhet med instruktionen: "Här insattes dikten

Gunnar Mascoll Silfverstolpe och fosterlandet", att fyra rader strukits i dikten "Borta i morgonvinden" på s. 58 samt att en avslutande strof tillfogats dikten "Invigning" på s. 77. Vid denna dikt har dessutom ett Boyecitat lagts in som motto och diktens tilltal har ändrats från att vara hållet i tredje person "hon" till det mera direkta tilltalet "du". I övrigt består rättelserna både i att titlar, enstaka ord och hela rader ändrats eller strukits och att flera typografiska fel har rättats till. Alla rättelser i detta korrektur har genomförts i det färdiga trycket. Med detta exemplar följer också en oidentifierad dikt av författarens hand på en lös lapp.

551. LAGERCRANTZ, OLOF & HILDEBRAND, KARL-GUSTAF. *Finlands sak är vår*. Sthlm, 1939. (4) s. Lätt nött, med spår av vikning och några revor i marginalerna. *3500

Detta upprop utgavs av Nordens frihet i slutet av december 1939 och spreds som "masskorsband till de svenska hemmen" i 60000 exemplar. "Finlands sak är vår" blev en slo-

gan för insamlingar, stödaktioner och inte minst för den svenska frivilligkåren, där uppropsförfattarna också kom att ingå. Det innebär också startskottet för Lagercrantz långa gärning som stridbar opinionsbildare.

552. LAGERCRANTZ, OLOF & HILDEBRAND, KARL-GUSTAF. *Finlands sak är vår*. Sthlm, 1939. (4) s. Ngt nött och knölig, med spår av vikning och några revor i marginalerna, på ett ställe även in i texten.

*2500

553. LAGERCRANTZ, OLOF. *Kåseri om modern svensk lyrik*. Særtryck av Samtiden. U.o., (1947). s. 55–61. Häftad. Omslaget lite knöligt. Inlagan loss i ryggen.

*150

554. LAGERCRANTZ, OLOF. *Linjer*. Sthlm, 1962. 63, (3) s. Ohklbd med ngt nött och solkigt skyddsomslag. Lite solk på s. 28.

*200

Om diktsamlingens tillkomst skriver Lagercrantz: "Något skedde med mig samtidigt med att barnet växte i Martinas kropp. Kanske ville jag tävla med henne. Jag kom på nyåret 1961–62 in i en smärtsam högsänkning och skrev i ett svep en samling dikter vilka jag publicerade i tidningen dag för dag med illustrationer av Martin Lamm. Det blev samlingen *Linjer*, som utkom hösten 1962 samtidigt med att David föddes. Den har fått sin prägel av Danteläsningen."

555. LAGERCRANTZ, OLOF. *Mina egna ord*. Ett urval DN-artiklar från åren 1952–1975. Borås, 1994. 230 s. Oklbd med skyddsomslag.

*150

Innehåller en skiftande samling icke-litterära artiklar om bl.a. Hammarskjöld, Trotskij, Tingsten, antisemitismen, amerikansk TV, Kina, Olof Palme, Vilhelm Moberg och Solzjenitsyn. Urvalet speglar Lagercrantz publicistiska bredd.

556. LAGERCRANTZ, OLOF. *Nokkrar linur*. U.o., u.å. (tidigast 1965). (14) s. Klammerhäftad i svart oklotomslag.

*200

Ett urval dikter ur *Linjer* översatta till isländska.

557. LAGERCRANTZ, OLOF. *Olof Lagercrantz läser dikter och prosa ur egna verk*. Bfb EP 5013. U.å. (tidigast 1962). Helt obetydligt nött konvolut. Skivan i VG-skick.

*250

EP (7", 33 rpm) i serien Bonniers författarskivor.

557.

558. LAGERCRANTZ, OLOF. *Om konsten att läsa och skriva*. Falun, 1996. 95 s. Oklbd med skyddsomslag.

*150

Utkom första gången 1985. Detta är 88:e tusendet med ett nyskrivet förord av författaren daterat 1996.

559. LAGERCRANTZ, OLOF. *Svensk lyrik*. Studieplan. Sthlm, 1950. 46 s. Klammerhäftad. Ngt nött och lite solkigt omslag. Dedikation till "Far och Lilian från tacksamme Olof".

*145

Med ett förord av Gunnar Hirdman. Lagercrantz tar upp ett antal riktningar och poeter till behandling, från medeltida folkvisor till Harry Martinson. Uppenbarligen har författaren ärvt tillbaka boken från sin far och styvmor.

560. LAGERCRANTZ, OLOF. *Två fabler*: Skatan och svalan – Papegojan. Sommarnatt. Till musik av Börje Lardner. U.o., u.å. (tidigast 1972). 7 s. Klammerhäftad. Obetydligt nött.

*90

Noter till Lardners kompositioner.

561. [Lagercrantz] *Bellmansstudier* utgivna av Bellmansällskapet. Tjugoförsta samlingen. Malmö, 2001. 203 s. Opappbd. Obetydligt stötmärke nederst på ryggen. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Stina Andersson.

*100

Stina Andersson bidrar med artikeln "Olof Lagercrantz och den bortvände Bellman" på s. 175–84. Titeln syftar på Bellmanuppsatsen i *Svenska lyriker*.

562. [Lagercrantz] CAIN, JAMES M. *Serenad*. Bemyndigad översättning från engelskan av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1938. 241 s. Häftad och oskuren i ngt nött omslag med smånagg i underkanten. Ryggen nött och trasig överst. Främre omslag med liten reva och liten fläck, det bakre med fula kladdiga fläckar. *100

Omslag av Adolf Hallman. Det engelska originalets titel är *Serenade*.

563. [Lagercrantz] CHRISTIE, NILS & BRUUN, KETIL. *Den gode fiende*. Narkotikapolitikk i Norden. Stavanger, 1985. 237 s. Häftad. *125

Översattes till svenska samma år. Med ett berömmande förord av Olof Lagercrantz där han jämför författarnas insats i narkotikafrågan med Urban Hiärnes i häxprocesserna.

564. [Lagercrantz] CHRISTIE, NILS & BRUUN, KETIL. *Den goda fienden*. Narkotikapolitik i Norden. Översättning Sten Andersson. Kristianstad, 1985. 256 s. Häftad. *125

Originalet utkom på norska samma år.

565. [Lagercrantz] *Den frivillige*. Nr 1–10. Haparanda, Haparanda-Tornedalens tryckeriaktiebolag respektive (Rovaniemi, Lapinkansa kirjapaino), 1940. 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 1 + 4 + 4 s. Spår av viking. Några enstaka helt obetydliga revor i marginalerna. Gott skick. *6000

Lagercrantz var efter det sovjetiska anfallet på Finland den 30 november 1939 ivrigt engagerad som organisatör, debattör och talare för Finlands sak. Han tillhörde dem inom sammanlutningen Nordens frihet som ansåg att Sverige omedelbart borde gå i krig på Finlands sida. Den 22 december meddelade han på ett möte sina planer att starta en tidning för frivilligkåren och förslaget godtog. Den 28 januari utkom första numret. Lagercrantz var ensam redaktör och skrev också lejonparten av materialet, framförallt i början. Några ledare skrevs av kärstabens chef, Carl August Ehrensvärd. Journalisten Karl-Erik Hillgren bidrog ganska flitigt och stod enligt uppgift för ett helt nummer, oklart vilket. Harry Martinson bidrar i nummer 3 med dikten "Soldat" och i nummer 7 med dikten "Till de fallna", båda skrivna "för Den frivillige". Även Jarl Hemmer, Gunnar Mascoll Silfverstolpe och Erik Asklund har lämnat bidrag. Naturligtvis kunde man också läsa dagordrar och tal av Mannerheim, rapporter om krigsläget och det politiska spelet, intervjuer

med soldater samt se fotografier från fronten och av vackra lottor (!). Även sportnyheter, serier och annan underhållning gavs visst utrymme. Nummer 7 distribuerades aldrig, vilket förklaras i en notis i nummer 9: "Det sjunde numret var färdigt kvällen den 12 mars och trycktes natten mellan den 12 och 13 mars. När några hundra nummer av upplagan tryckts ingick meddelande om att fred slutits och detta gjorde i ett slag hela numret förlegat och inaktuellt. Det var ingenting annat att göra än att stoppa pressen". Nummer 8 består av ett enda blad tryckt på ena sidan och försett med sorgkant. Det handlar om freden och beskriver den förtvivlan som den svenska frivilligkåren – och inte minst redaktören själv – kände över det hårda fredsslutet. I mycket hätska ordalag skriver Lagercrantz om hur Sverige "som alltjämt styres av en vanärans och neslighetens regering" har svikit sitt broderland. Numret trycktes i Finland och stoppades på grund av sitt innehåll av svensk polis vid gränsen. Det mötte även mycket hård kritik i pressen och kostade Lagercrantz hans plats som recensent på den regeringslojala *Dagens nyheter*. Nummer 9 och 10 upptas till stor del av artiklar om fredsslutet, sammanfattningar av frivilligkårens historia och planer för framtiden. Tidningens korta och stormiga historia, dess läsekrets bestående av krigförande trupper och det stora formatet på skört tidningspapper har gjort den mycket sällsynt, särskilt i komplett skick.

566. [Lagercrantz] *Diktarna inför nutidsproblemen*. Lund, 1957. 127, (1) s. Häftad, oskuren och till största delen ouppskuren. Omslaget lätt nött och ngt missfärgat. *200

Ursprungligen en intervjuserie tryckt i *Dagspressen*. Lagercrantz talar i sitt bidrag bl.a. om kärnvapenhotet och Stig Dagerman. Andra intervjuade är Per Anders Fogelström, Folke Fridell, Lars Gyllensten, Gustav Hedenvind-Eriksson, Ebbe Linde, Bertil Malmberg och Vilhelm Moberg.

567. [Lagercrantz] *Dikter om kärleken*. Ur samtidens svenska dikt. I urval av P. O. Barck och Olof Lagercrantz. Med vinjetter av Adolf Hallman. Sthlm, 1946. 206 s. Solkigt och ngt nött ohklbd med fläckar på ryggen. Främre omslag medbundet. *100
Nionde-tionde tusendet.

568. [Lagercrantz] *Finlandssvensk lyrik*. Från Mörne till Enckell i urval av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1948. 360 s. Dekorerat blått ohfrbd med övre guldsnitt. Främre omslag medbundet. *225

Arvid Mörne, Elmer Diktonius, Gunnar Björling och Edith Södergran är rikligt företrädda.

569. [Lagercrantz] *I österled*. En bokfilm om den svenska frivilligkåren. Sthlm, 1940. 96, (16) s. Häftad i nött och solkigt omslag med några små fläckar och ytliga pappersskador. Med dedikation: "till författaren Olof Lagercrantz med tack för gott medarbetarskap. Örnulf Tigerstedt". *500

Tigerstedt var redaktör för publikationen, som utgavs av Självständighetsförbundet. Olof Lagercrantz skriver kort på s. 33 om varför det var "en självklar plikt" att anmäla sig som frivillig och lite längre på s. 57 om historien kring kårtidningen *Den frivillige*, för vilken han var redaktör.

570. [Lagercrantz] JÄNDEL, RAGNAR. *Dikter*. I urval och med inledning av Olof Lagercrantz. Med teckningar av Sven Olof Rosén. Sthlm, 1955. 79, (1) s. Opappbd med skyddsomslag. Två bokmärken med handskrivna dikttitlar av Lagercrantz hand löst bifogade. *175

I *Dikter från mossen* har Lagercrantz medtagit en dikt inspirerad av Jändel som också bär hans namn.

571. [Lagercrantz] LERNET-HOLENIA, ALEXANDER. *Baron Bagge*. Roman. Sthlm, 1942. 118 s. Lätt nött illustrerat opappbd. *150

Bandets illustration av Yngve Berg. Originalets titel är *Der Baron Bagge*. Översättning från tyskan av Olof Lagercrantz och Inga Lindholm. Olof Lagercrantz och finlandssvenskan Inga Lindholm stod under hela 30-talet varandra mycket nära. De träffades sällan men höll en intensiv, under långa perioder daglig brevkontakt. Detta brevskrivande skulle Lagercrantz senare identifiera som en viktig författarskola. De översatte också gemensamt både romaner och lyrik från tyska till svenska.

572. [Lagercrantz] (LIEDGREN, EMIL) *Ung lyrik*. [Tidningsurklipp ur:] Västmanlands läns tidning. Lördagen den 6 november 1937. 54 x 23,5 cm. (1) s. Vikt men i fint skick. Med en påklitrad lapp från Svenska telegrambyrån och Olof Lagercrantz namn understruket i blåkrita. *100

Recension av Lagercrantz *Den enda sommaren* och Karl-Gustaf Hildebrands *Vårdagjämning* av Emil Liedgren under signaturen "Lgn". De båda vännernas diktsamlingar recenserades på många håll tillsammans.

573. [Lagercrantz] LITTUNEN, TEUVO. *Olof Lagercrantzins lyrikan kehityslinjat*. Runoanalyseja A.a.

Jyväskylä, 1997. 208, (3) s. Häftad. Lätt nött. Med dedikation till Olof Lagercrantz och författarens adress antecknad på främre omslags insida. *150

Avhandling med analyser av Olof Lagercrantz dikter. I arbetet avtrycks två brev av denne till författaren.

574. [Lagercrantz] *Lyrik från sekelskiftet*. Urval av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1945. 378 s. Obetydligt nött dekorerat blått ohfrbd med övre guldsnitt. Främre omslag medbundet. Litet maskhål överst i främre innerfalsen. *110

Den svenska lyriken. Vilhelm Ekelund och Ola Hansson är fylligast företrädda.

575. [Lagercrantz] *Lyrik från sekelskiftet*. Urval av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1945. 378 s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Omslaget lätt nött. *135

576. [Lagercrantz] *Lyrisk läsebok*. Antologi sammanställd av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1963. 398 s. Häftad och oskuren. Lätt nött och delvis lite gulnad. Dedikation till "Far och Lilian från tacksamme Olof". *150

FIB:s lyrikklubb bibliotek nummer 92. Uppenbarligen har författaren ärvt tillbaka boken från sin far och styvmor.

577. [Lagercrantz] *Metamorphoses*. Spring 2000. Volume 8. Number 1. U.o., (2000). 220 s. Häftad. Dedikation från Sissela Bok till Olof Lagercrantz. *100
Numret är en "special issue on Swedish literature". Sissela Bok har översatt ett avsnitt ur Lagercrantz *Om konsten att läsa och skriva*. I detta nummer finns också texter av bl.a. Torgny Lindgren, Esaias Tegnér, Viktor Rydberg, Gustaf Fröding, Harry Martinson, Sonja Åkesson, Göran Sonnevi och Heidi von Born.

578. [Lagercrantz] MIHALY, JO. *Av samma blod*. Översättning av Olof Lagercrantz. Helsingfors, 1943. 228, (1) s. Häftad och oskuren i lätt nött omslag. Ryggen med några få svaga fläckar. Främre omslag med liten reva överst vid falsen. *200

Omslag av Adolf Hallman. Originalets titel är *Hüter des Bruders*. Författaren var schweiziska och boken handlar om en rymling som blir upptagen av en "zigenarstam". Enligt baksidestexten en "brinnande anklagelse mot all brutalitet och allt förtryck".

579. [Lagercrantz] *Neuere schwedische Lyrik*. Ausgewählt und ins Deutsche übertragen von Erich Furreg. Wien, 1965. 96 s. Oklbd med litet stötmärke överst på ryggen. Med översättarens visitkort löst bifogat. *125

Exemplar av delupplagan för Bonniers. Av Lagercrantz avtrycks "Agnes Charlotta" och "Vogel im Eis". I övrigt har översättaren på det begränsade utrymmet lyckats klämma in stora delar av den etablerade parnassen, bl.a. Vilhelm Ekelund, Birger Sjöberg, Dan Andersson, Evert Taube, Pär Lagerkvist, Edith Södergran, Elmer Diktonius, Nils Ferlin, Hjalmar Gullberg, Karin Boye, Johannes Edfelt, Harry Martinson, Artur Lundkvist, Gunnar Ekelöf, Solveig von Schoultz, Henry Parland, Erik Lindegren, Karl Vennberg, Werner Aspenström, Östen Sjöstrand, Folke Isaksson och Lars Forssell.

580. [Lagercrantz] *Näköala*. 6/1963. Forssa, 1963. 193–233, (3) s. Klammerhäftad. Ngt nött och lite solkig. *75

På s. 199–201 i detta tidskriftsnummer återfinns en presentation av Olof Lagercrantz och översättning till finska av några dikter ur *Linjer* av Tarmo Manelius.

581. [Lagercrantz] *Paris*. [=omslagstitel]. Frankrike, u.å. (4) s. & plr. Planscher och textark lösa i nött och lätt solkat omslag. *450

Texten består av en Parisbetraktelse av Olof Lagercrantz, där han bl.a. tar upp Gunnar Ekelöfs Parisuppfattning. Publikationen är en statlig fransk produkt, framtagen för att locka turister. Planscherna utgörs av foton på de mest berömda turistattraktionerna, inklusive boklådorna vid Seine.

582. [Lagercrantz] *Poeter om poesi*. Sthlm, 1947. 163 s. Lätt nött tegelrött enkelt klbd. Skuret övre snitt, i övrigt oskuren. Omslaget medbundet. *400

Antologi med originalbidrag redigerad av Olof Lagercrantz och Johannes Edfelt. Texter om livet, författarskapet och poesins roll av redaktörerna samt Bo Bergman, Anders Österling, Gunnar Björling, Ebbe Linde, Rabbe Enckell, Harry Martinson, Artur Lundkvist, Gunnar Ekelöf och Ragnar Oldberg. Bandet är av den typ som Lagercrantz själv lät binda hos R. Ringqvist.

583. [Lagercrantz] *Samtid och framtid*. Tidskrift för idépolitik och kultur. Årgång I–II. Norrköping, 1944–45. (4), 64, I–64, I–64, I–64, I–64, I–64, I–64, I–64, I–64, I–64 + (4), 656, (4) s. Första årgången i

ett ngt nött och lätt solkat blått klbd med röda titetiketter (Hedberg). Omslagen medbundna. Andra årgången i ett ngt nött hfrbd med blinddekorerad fläckig rygg. I andra årgången är omslagen ej medbundna och i den första finns inget register. En förtryckt postgirotalong för prenumeration löst bifogad. Med Olof Lagercrantz namnteckning i första volymen. *1500

Mer utkommet. *Samtid och framtid* utgavs av Natur och kultur och ville enligt programförklaringen i första numret "stödja frihetens kamp utåt och inåt" och "främja den enskildes intressen och initiativ på det ekonomiska, sociala och kulturella livets alla områden". I redaktionen för de första två årgångarna satt förutom redaktionssekreteraren Olof Lagercrantz även Erik Lönnroth, Gunnar Brandell och Per Lindberg, den sistnämnde dock endast i de första numren, då han gick bort på våren 1944 och ersattes av Birger Beckman. Under tredje årgången lämnade Lagercrantz redaktionen men tidskriften utkom fram t.o.m. 1964. I föreliggande årgångar medverkade en stor del av samhällsdebattens och litteraturens tungt vägande röster: Hans Ruin, Pär Lagerkvist, Erik Lindegren, Hagar Olsson, Johannes Edfelt, Vilhelm Moberg, Alf Ahlberg, Bertil Stålhane, Torgny T. Segerstedt, Artur Lundkvist, Margit Abenius, Knut Jaensson, Gunnar Ekelöf, Gunnar Aspelin, Harry Martinson, Werner Aspenström, Jan-Olof Olsson, Sten Lindroth, P. O. Barck, Emilia Fogelklou-Norlind, Toru Dahl, Stellan Arvidson, Teddy Brunius, Folke Fridell, Erik Hj. Linder, Alva Myrdal, Th. Warburton m.fl. m.fl. Trots tidskriftens uttalat internationella inriktning tycks det ha varit svårt att under krigsåren få in bidrag från utlandet, men i de två första årgångarna hann man med att publicera texter av bl.a. Thomas Mann, Benedetto Croce, Pearl S. Buck och Bertrand Russell. I föreliggande exemplar har Olof Lagercrantz i blyerts signerat det redaktionella material han skrivit men som i tidskriften publicerats anonymt. Dessa uppgifter är annars okända.

584. [Lagercrantz] SANDBERG, KARL-H. *Olof – oss till tröst*. [Tidningsurklipp ur:] Arbetarbladet den 10 januari 1972. 18 x 14,5 cm. (1) s. Vikt två gånger. Med påklitråd lapp från AB Pressurklipp och Lagercrantz namn understruket med rödpenna. *75

Recension av Lagercrantz bok *Tröst för min älskling*.

585. [Lagercrantz] STOLPE, SVEN. *Olof Lagercrantz*. U.o., 1980. 122 s. Oplastbd med nött skyddsomslag. Fläck på snittet och några små solkigheter i inlagan. Blyertskommentar i marginalen på s. 115. *500

En legendarisk smådesskrift där Lagercrantz underkänns ur såväl politiskt som moraliskt och litteraturkritiskt hänseende. Marginalkommentaren är ett förtydligande påkallat av att Stolpe beskyller Lagercrantz för att ha iklätt sig "den nationella kinesiska folkkostymen – en brun sammetskostym". I marginalen står "Köpt i Stockholm realisation".

586. [Lagercrantz] *Stora kärleksmyter*. Under redaktion av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1952. (6), 83, (2) s. Häftad. Lätt nött. *125

Omslagsteckning av Yngve Svalander. Här avtrycks en artikkelserie som gick i *Dagens nyheter* samma år. Utöver redaktören medverkar Erik Lönnroth, Johannes Edfelt, Bertil Malmberg, Ingrid Arvidsson, Ingemar Hedenius, Bo Bergman, Mia Leche Löfgren och Hans Ruin.

587. [Lagercrantz] STORÅ, SIV. *Lyriker med förhinder*. Studier i Olof Lagercrantz' tidiga författarskap. Åbo, 1990. VIII, 521 s. & spikningslapp. Häftad med nött skyddsomslag. Tyvärr väldigt fullt fukt-skadad. *75

588. [Lagercrantz] STORÅ, SIV. *Olof Lagercrantz tryckta skrifter 1933–1950*. Bibliografisk förteckning. Åbo, 1977. 125, (3) s. Häftad. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *500

Någon fortsättning har ännu ej publicerats.

589. [Lagercrantz] *Svensk lyrik 1939–1945*. Antologi sammanställd av Olof Lagercrantz. Helsingfors, 1946. 430 s. Häftad och oskuren. Omslaget nött och ngt missfärgat. Med ett bokmärke med handskrivna diktitel av Olof Lagercrantz hand. *175

590. [Lagercrantz] WALTON, IZAAK & COTTON, CHARLES. *Den fulländade fiskaren*. The compleat angler or the contemplative man's recreation. Översättning och förord av Olof Lagercrantz. Teckningar av Stig Åsberg. Sthlm, 1946. 413, (2) s. Lätt nött grönt originalhalvmarokängbd med upphöjda bind och ngt blekt sparsamt guldornerad rygg. Övre guldsnitt, i övrigt putsade snitt. Omslag och rygg medbundna. *3500

Nummer 4 av bibliofilupplagans 300 exemplar med en signerad originaletsning av Stig Åsberg som frontespis. I detta exemplar är den dessutom försedd med en extra tillskrift "till

Olof från Stig". Lagercrantz har beskrivit sina vedermödor vid översättandet i *Ett år på sextioalet*: "En av översättningarna drev mig nära nog i döden. [...] Det var i mitten på 40-talet och fenedrin var på modet. Men denna undermedicin, begagnad av många författare, var farlig. Man kunde med dess hjälp avstå från sömn och med klar hjärna arbeta dygnet runt. Sedan var man tömd på kraft, föll samman och blev offer för infektioner. Jag satt vid min maskin i fenedrinrus och hypnotiserades av Waltons stillsamma undervisning om konsten att fånga braxnar, öringar, sutare, abborrar och laxar. Ofta måste jag ropa på Martina och vi försökte förstå vad Walton menade med sina beskrivningar av beten och flugor. Vi virade och snurrade på hårnålar, fågelfjädrar, tygstycken och trådändar för att få fram sådana flugor som fisken bäst högg på."

591. [Lagercrantz] WALTON, IZAAK & COTTON, CHARLES. *Den fulländade fiskaren*. The compleat angler or the contemplative man's recreation. Översättning och förord av Olof Lagercrantz. Teckningar av Stig Åsberg. Sthlm, 1964. 266, (2) s. Pocketbok. Lätt nött. Ryggen gulnad och med några småfläckar. *100

Till Olof från Stig. Stig Åsberg 1946.

529. [Lagercrantz] VARHIA, OTTO & KAJAVA, VILJO. *Viesti mereen*. Antologia ruotsin uutta runoutta. Borgå, 1946. 168 s. Dekorerat opappbd. Lätt nött och blekt samt med liten fläck nederst på ryggen. Några sidor med veck i nedre, yttre hörnet. Dedikation till Olof Lagercrantz från Otto Varhia. *275
I denna antologi med svensk lyrik översatt till finska avtrycks, förutom Lagercrantz tre dikter "Tänään", "Uni lap-suudesta" och "Lintu Jäässä", dikter av Dan Andersson, Bertil Malmberg, Pär Lagerkvist, Harry Blomberg, Erik Blomberg, Ragnar Jändel, Ebbe Linde, Hjalmar Gullberg, Nils Ferlin, Karin Boye, Arnold Ljungdal, Johannes Edfelt, Harry Martinson, Artur Lundkvist, Gunnar Ekelöf, Josef Kjellgren och Ebba Lindqvist.
593. [Lagercrantz] *Vändpunkt*. Vintergatan. Sveriges författareförenings kalender. Redaktör och ansvarig utgivare Stig Ahlgren. Sthlm, 1965. 95 s. Häftad. Lätt nött och med små sprickor i ryggen. Med Olof Lagercrantz egenhändiga strykningar och ändringar i texten. *300
I denna kalender skriver ett antal författare om vändpunkter i livet. Lagercrantz bidrar med en text som handlar om drömmen om en ny hjärna. Ändringarna är gjorda inför publiceringen i bokform i *Enhörningen* 1977. Där är strykningarna och ändringarna från detta ex. införda, tillsammans med ytterligare strykningar och smärre redigeringar. Utöver Lagercrantz medverkar i kalendern bl.a. Majken Johansson, Eyvind Johnson, Sandro Key-Åberg, Arnold Ljungdal, Artur Lundkvist och Bengt Nerman.
594. [Lagercrantz] *Yeditepe*. Sanat dergisi. Yil: 23. Sayi: 193 (389). Mayıs 1972. Istanbul, 1972. 15, (1) s. Ouppskuren i lösa ark. Vikt. Delvis gulnad. *150
Tidningsnumret innehåller bl.a. en kort presentation med bild av Olof Lagercrantz och tre av hans dikter i översättning till turkiska av Lütfi Özkök.
595. LAGERKVIST, PÄR. *Dikter*. Sthlm, 1952. 430 s. Häftad och oskuren. Hårt nött och ngt gulnad. Med Olof Lagercrantz blyertsanteckningar i marginalerna och några strofer understrukna eller inramade i bläck av annan hand. *125
596. LAGERKVIST, PÄR. *Dvärgen*. Sthlm, 1944. 281 s. Häftad och oskuren. Snedläst. Omslaget nött och ngt solkigt. Dedikation "Till Olof Lagercrantz från vännen Pär". *4000
597. LAGERKVIST, PÄR. *Ångest*. Sthlm, 1966. 76, (1 blank, 2) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Med dedikation "Till Olof Lagercrantz denna gamla ungdomsbok från Pär Lagerkvist med tack för din märkliga Dante-bok." *3000
Första upplagan utkom 1916. I detta nytryck anges att "Den nya upplaga ansluter sig i fråga om omslag och typografi så nära som möjligt till originalupplagan." Lagercrantz Dantebok *Från helvetet till paradiset* hade utkommit 1964.
598. LAMM, MARTIN. *Tuschteckning* till Lagercrantz bok "Linjer" (1962). Odaterad. 19,5 x 14,5 cm. Ramad under passepartout. Ramens mått 33,5 x 26 cm. Med tillskrift i nedre högra hörnet "Till Olof med tack vännen Martin". *1500
Bilden föreställer ett slags abstrakt luftskepp och återfinns på s. 13 i boken. Lamm och Lagercrantz hade lärt känna varandra på *Dagens nyheter* där båda arbetade. Bilden hängde i Lagercrantz biblioteksrum.
599. LARSSON, STIG. *Avklädda på ett fält*. Kristianstad, 2000. 174, (2) s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz. *400
600. LARSSON, STIG. *En andra resa*. Reviderad upplaga av Minuterna före blicken (1981) och Den andra resan (1982) samt tidigare opublicerade dikter 1975–1988. Borås, 1992. 119, (2) s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation: "än en gång till vännen Olof / Stig". *300
601. LARSSON, STIG. *Ett kommande arbete*. Uppsala, 1991. 89, (2) s. Häftad. Dedikation till Olof Lagercrantz. *475
602. LARSSON, STIG. *Helhjärtad tanke*. Uddevalla, 1999. 165, (2) s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation "till vännen Olof ett sista crescendo". *475
603. LARSSON, STIG. *Händ!* Sthlm, 1988. 51, (2) s. Häftad. Dedikation till Olof Lagercrantz "från en annan bottensimning". *475
604. LARSSON, STIG. *Introduktion*. Roman. Sthlm, 1986. 270 s. Oklbd med obetydligt blekt rygg. Ngt snedläst. Med dedikation: "Till Olof / Att veta att du finns som läsare gör att jag kan skriva som för mig själv / din vän Stig". *650

605. LARSSON, STIG. *Komedin I*. Roman. Eslöv, 1989. 334 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Främre inre falsen delvis sprucken. Med dedikation till Olof Lagercrantz och ett tillägg av författarens hand på det avslutande blanka bladet: "och nu måste jag förändras för att fortsätta". *475

Lil kom vänner Olof

606. LARSSON, STIG. *Likar*. Borås, 1993. 108, (3) s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *550

h)

607. LARSSON, STIG. *Matar*. Borås, 1995. 123, (1) s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och den förres diskreta markeringar i marginalen på s. 77–82. *550

skrev ett brev till dig om
Swedenborgboken / jag kunde inte
sluta läsa den efter att ha
börjat / måste avboka ett
möte den eftermiddagen /
det handlade om lusten i ett 1512
men också om fysiskt mod /
ett möte med Clark Olofsson /
men det sistnämnda blev
inte i boken / försöker
fixa till det, du får det
sedan

608. LARSSON, STIG. *Natta de mina*. Smedjebacken, 1997. 121, (2) s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation "till käre vänner Olof / skrev ett brev till dig om Swedenborgboken, jag kunde inte sluta läsa den efter att ha börjat, måste avboka ett möte den eftermiddagen, det handlade om lusten att läsa men också om fysiskt mod, ett möte med Clark Olofsson, men det sistnämnda blev inte så bra, försöker fixa till det, du får det sedan / Stig". *750

Stig

609. LARSSON, STIG. *Om en död*. Prosatexter 1979–1988. Falun, 1992. 106, (1) s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300

610. LARSSON, STIG. *Ordningen*. Reviderad utgåva av *Samtidigt*, på olika platser (1985), *Deras ordning* (1987), *Händ!* (1988), *Ändras* (1990), *Ett kommande arbete* (1991), *Uttal* (1992), tidigare opublicerade dikter 1978–1987 samt en nyskriven avdelning, "Han är så ung". Borås, 1994. 496, (10) s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation "till min käre vän Olof – jag började skriva ett brev till dig någon gång i juni, men av olika omständigheter kunde jag inte avsluta det, du får det när jag är klar / Stig". *475

Omslaget har undertiteln "Samlade dikter 1985–1992."

611. LARSSON, STIG. *Samtidigt, på olika platser*. Sthlm, 1985. 80 s. Häftad. Dedikation till Olof Lagercrantz och dennes sparsamma noteringar på sista sidan. *450

612. LARSSON, STIG. *Uttal*. Uppsala, 1992. 73, (1) s. Häftad. Dedikation "till vänner Olof / även dömd till 'chansningen' / Stig". *475

613. LARSSON, STIG. *Wokas lax?* Smedjebacken, 1998. 82, (2) s. Oklbd med lätt solkat skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *400

614. LARSSON, STIG. *Ändras*. Sthlm, 1990. 83, (2) s. Häftad. Dedikation till Olof Lagercrantz "med öppna händer". *475

615. LEANDOER, KRISTOFFER. *Flipperspelaren*. Roman. Falun, 1996. 321 s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Ngt snedläst. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad den 10 april 1996. *450

Författarens första roman. I dedikationen hänvisas till de ställen i romanen där Olof Lagercrantz dyker upp, dels som romanfigur, dels som referens. Leandroer och Lagercrantz hade nära och för båda parter betydelsefull kontakt.

616. LEANDOER, KRISTOFFER. *Glaskropp*. Dikter. Sthlm, 1990. 68, (1 blank, 2) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation till Olof Lagercrantz daterad den 17 mars 1993 och några anteckningar av Lagercrantz hand. *300

Omslag av Johan Petterson.

617. LEANDOER, KRISTOFFER. *Stjärngräs*. Dikter. Sthlm, 1991. 69, (2) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation "Till Olof, som visar mig stjärnorna i ordgräset" daterad den 18 maj 1993. *300

Omslag av Johan Petterson.

618. LEANDOER, KRISTOFFER. *Svarta speglar*. Skräckberättelser. Falun, 1994. 234, (2) s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Ngt snedläst. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad den 2 mars 1994. *300

619. LEANDOER, KRISTOFFER. *Två apelsiner*. En dikt i tre avdelningar. Lund, 1999. 63 s. Häftad. Obetydligt nött. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300

Utgiven av Pequod press.

620. LIDMAN, SARA. *Gruva*. Bild Odd Uhrbom. Sthlm, 1968. 137 s. & plr. Häftad. Nött och med veck och liten reva överst i främre omslag. Några svaga fläckar på s. 1–9. Med Marika Lagercrantz namnteckning daterad julen 1969. *400

Detta exemplar lånade Olof Lagercrantz av sin dotter när han – som chefredaktör – för *Dagens nyheter*s räkning åkte upp och bevakade gruvstrejken i Kiruna som pågick kring årsskiftet 1969–70. Han skrev också om boken på ledarplats. Uppenbarligen fick Marika inte tillbaka den. Apropå Lidmans medverkan i *Dagens nyheter* under 60-talet skriver La-

gercrantz: "Sara Lidman var jag förälskad i för hatet och kärleken och medkänslan som sprutade nära nog samtidigt ur hennes ögon."

621. LIDMAN, SARA. *Järnkronan*. Sthlm, 1985. 212 s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Dedikation "till Martina och Olof med kärlek och norrsken från Sara". *400

622. LIDMAN, SARA. *Lifsens rot*. (Falun), 1996. 280 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med dedikation: "till Olof och Martina från Sara / Lev! jag säger bara det: Lev!" *450

623. LINDE, EBBE. *Vision och eko*. Ett dikturval. Sthlm, 1957. 73, (6) s. Häftad och oskuren. Ngt solkig vid ryggen. Ouppskuren så när som på ett ark, där det också finns små markeringar i marginalen. Med dedikation till Olof Lagercrantz i form av bl.a. en tecknad rebus och ett stycke som ser ut att vara skrivet i kilskrift. *150

624. LINDE, ULF. *Anteckningar om Schweizerstilen*. Sthlm, 1959. 30 s. Häftad i tryckt pergamynskyddsomslag. Omslaget obetydligt missfärgat och lite naggat överst. Med en snirkligt skriven dedikation: "Till Olof & Martina med de blidaste sommarbrisar från den snirklande snickaren-skrivaren." *200 Bearbetat omtryck av några artiklar som ursprungligen stått i *Dagens nyheter*. Lagercrantz hade värvat Linde som konstkritiker till tidningens kultursida 1956.

625. LINDE, ULF. *Efter hand*. Texter 1950–1985. Urval, kommentar, förord av Lars Nygren. Uddevala, 1985. 575 s. Dekorerat oklbd med skyddsomslag. Dedikation från Ulf Linde till Olof och Martina Lagercrantz. *400

Många av artiklarna här skrev Linde för *Dagens nyheter* under den tid Lagercrantz arbetade där. I volymen ingår också hans recension av Lagercrantz Nelly Sachs-bok *Den pågående skapelsen*.

626. LINDE, ULF. *Fyra artiklar*. Sthlm, 1965. 48 s. Häftad och oskuren. Omslaget med ett veck och några fläckar. Med dedikation i rödkrita "till Olof och Martina (purg 21 slutet...) från Ulf". *450

Utgavs i BLM-biblioteket. Artiklarna behandlar den då högaktuella popkonsten som fenomen. De publicerades ursprungligen i *Dagens nyheter*. I det anförda stycket i *Den gudomliga komedin* försöker Dante i kärlek till sin mästare kysa Vergilius fötter.

627. (LINDE, ULF) *Kubism*. Sthlm, 1956. 59, (1) s. & 1 utvikbar annons. Häftad och oskuren. Fint ex. med dedikation ”till Olof i kubik på högtidsdagen 1965 från Ulf”. *250

Riksförbundet för bildande konst. Vandringsutställning no. 167. Utställningskatalog med text av Linde, som också sammansatt utställningen.

628. LINDE, ULF. *Spejare*. En essä om konst. Sthlm, 1960. 146 s. & plr. Häftad och nött i solkigt omslag med bläckkladd kring titeln. Inlagan loss i ryggen. Dedikation i plakatbokstäver till Olof och Martina Lagercrantz. *450

629. LINDEGREN, ERIK. *Mannen utan väg*. Dikter. Sthlm, 1942. 85, (1 blank, 2) s. Häftad och oskuren. Omslaget obetydligt solkat och med nött rygg där titel och författare har textats i blyerts. Dedikation till Sven Rinman. Med riktiga anteckningar i blyerts av Olof Lagercrantz hand. *6500

Utkom i 150 numrerade och 50 onumrerade ex. Detta ex. onumrerat. Sven Rinman var vid denna tid redaktör för *Ord & bild* där Lagercrantz recenserade boken i en samlingsrecension. Lagercrantz anteckningar är kommentarer till dikterna, ofta försök att tyda det dunkla bildspråket. Han hänvisar till allt från Buddha och Almquist till järnvägsolyckan i Getå. I sin Lindegrenuppsats i *Svenska lyriker* tar han dock avstånd från en läsning av *Mannen utan väg* – och lyrik i allmänhet – som bygger på ett lösande av rebusar.

630. LINDEGREN, ERIK. *Sviter*. Dikter. Sthlm, 1947. 87, (1 blank, 2) s. Häftad, oskuren och ngt nött. Omslaget med några små fläckar. Inlagan loss i ryggen. Med en blyertsanteckning av Olof Lagercrantz vid dikten ”Hölderlin” på s. 34 ”Skrevs för Mannen utan väg / hånet mot vansinnet kände Erik själv”. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *750

631. LINDEGREN, ERIK. *Vinteroffer*. Sthlm, 1954. 82, (2 blanka, 2) s. Häftad och oskuren. Omslaget nött

och obetydligt solkigt. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *750

Med omslag av Arne Jones.

632. [Lindegren] *Två planscher tagna ur bröderna von Wrights Svenska fåglar* [1924–29] föreställande ”Myrspof” respektive ”Storspof”. 38 x 26,5 cm. Ramade. Båda med tillskrifter från Erik Lindegren till Olof Lagercrantz i nedre högra hörnen. Bilderna och tillskrifterna solblekta. *1000

Tillskrifterna lyder ”En myrspof från min lappländska barn-dom Olof från Erik” respektive ”En hjärtlig storspof till Olofs samlingar från Erik”. Lagercrantz lät rama in bilderna och hade dem hängande i sitt biblioteksrum.

633. [Lindegren] BÄCKSTRÖM, LARS. *Erik Lindegren*. Ny upplaga med ett tillägg om de sista åren. Ystad, 1979. 194 s. & plr. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *225

Lagercrantz uppräknas bland uppgiftslämnarna. Ett citat ur hans recension av första upplagan (1962) är även tryckt på främre omslagsfliken.

634. LINDORM, ERIK. *Dikter*. Sthlm, 1941. 299 s. Blått lätt nött dekorerat oklbd med någon enstaka solkighet. Främre omslag medbundet. Med riktiga kommentarer i blyerts av Olof Lagercrantz. *115
Den svenska lyriken.

635. LINDQVIST, SVEN. *Antirasister*. Människor och argument i kampen mot rasismen 1750–1900. Falun, 1995. 173 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *175

636. LINDQVIST, SVEN. *Arbetsbyte*. Tre essayer om demokrati och arbetsfördelning. Malmö, 1975. 101, (9) s. Pocketbok. Ngt nött och snedläst. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *100

637. LINDQVIST, SVEN. *En älskares dagbok*. Sthlm, 1981. 259 s. Oklbd med obetydligt solkat skyddsomslag. Ngt snedläst. Med dedikation till ”Martina och Olof, kära vänner, minns ni hur tanken föddes när vi satt tillsammans och talade om annorlunda självbiografier? Här kommer en bok om kärlekens soluppgång. Sven”. *450

638. LINDQVIST, SVEN. *Hamiltons slutsats*. Politiska artiklar från 70-talet. Sthlm, 1980. 206 s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz, "en liten krigsdans från Sven". *100
Artiklarna hade företrädesvis publicerats i *Dagens nyheter*.
639. LINDQVIST, SVEN. *Självljara saker*. Sthlm, 1970. 175, (13) s. Pocketbok. Lätt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *125
Flera av dessa artiklar och debattinlägg är först publicerade i *Dagens nyheter*.
640. LINNÉ, CARL VON. *Linné i Västergötland*. Carl Linnaeus dagboksmanuskript från Västgötaresan 1746, utdrag ur den publicerade reseberättelsen 1747 samt ur andra tryckta arbeten. En antologi sammanställd av Bertil Gullander. Sthlm, 1972. 223, (1) s. Dekorerat oklbd. Med Olof Lagercrantz namnteckning. *115
641. LINNÉ, CARL VON. *Ungdomsresor*. Med inledning av Knut Hagberg. I–II. Sthlm, 1929. 215, (1) + 214, (1) s. Två lätt nötta opappbd med ngt missfärgade ryggar. Främre omslag medbundna. Första volymen med liten skada nederst på ryggen. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1936 i båda volymerna. *150
Första delen innehåller resan till Lappland. Andra delen innehåller resan till Dalarna och den utländska resan, där dock beskrivningen av färden ner genom Sverige från Uppland till Skåne upptar största delen. Lagercrantz uppskattade framförallt Linnés ungdomliga friskhet och poetiska språk i Lapplandsresan.
642. LINNÉ, CARL VON. *Västgöta-resa*. På rikstens höglövlige ständers befallning förrättad år 1746 med anmärkningar uti ekonomien, naturkunnogheten, antikviteter, invånarnes seder och levnads-sätt, med tillhörige figurer. Redigerad av Sigurd Fries och Lars-Erik Edlund. Illustrerad av Gunnar Brusewitz. Malmö, 1978. 364, (3) s. & 1 utvikbar plansch. Ohklbd. *150
Lagercrantz återkommer flera gånger till Linné i sitt författarskap. I *Om konsten att läsa och skriva* jämförs han med Darwin och det heter att "Han är stadd på resa inte blott genom Sveriges landskap utan också parallellt i sitt inre – mot det stora sexualsystemet."
643. LINNÉ, CARL VON. *Öländska och gotländska resa 1741*. Faksimiledition efter 1745 års originalupplaga. Malmö, 1945. (18), 344, (30) s. Oskuren i lätt nött opappbd. Ryggen lätt missfärgad och med liten fläck. *150
Utgiven av John Kroon på Malmö ljustrycksanstalt.
644. LJUNGBERG, SVEN. *Minnesbilder*. Värnamo, 1997. 210, (4) s. Opappbd. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *225
Illustrerad med trägravyrer av författaren. De flesta minnesbilderna kommer från möten med författare, bland dem Vilhelm Moberg, Piraten, Ivar Lo-Johansson, Pär Lagerkvist, Tage Aurell och Bo Setterlind.
645. [Ljunggren] ASKLUND, ERIK. *Reinhold Ljunggren*. Sthlm, 1961. 47, (1) s. Häftad. Dedikation till Martina och Olof Lagercrantz. *150
Utgiven av Folket i bilds konstklubb.
646. LJUNQUIST, IVAR. *Ur Dagens nyheter historia*. I–III. Sthlm, 1952–54. 376 + 429 + 639 s. Tre ngt nötta ohklbd. Med ett stort antal marginalnoteringar och understrykningar samt noteringar på två lösa lappar av Lagercrantz hand. *400
I första delen står Ljungquist som utgivare, i de båda andra som författare. Lagercrantz förekommer själv på ett enda ställe i verket: i den långa uppräknigen av "utomstående bidragsgivare".
647. LO-JOHANSSON, IVAR. *Frihet*. Memoarer. (Borgå), 1985. 457 s. Oklbd med nött skyddsomslag. Det bakre med reva. Med dedikation: "Olof L. / oss litteraturnostalgika [sic!] emellan / Lo-Joh". Med understrykningar av Olof Lagercrantz hand på s. 126–32 och dennes anteckningar på eftersättsbladet. *500
Det avsnitt som Lagercrantz gjort understrykningar i behandlar Ivar Lo-Johanssons förhållande till Gunnar Ekelöf. Anteckningarna hänvisar också dit. En passus om fattigdom finns citerad på s. 15 i Lagercrantz Ekelöfbok.
648. LO-JOHANSSON, IVAR. *Tröskeln*. Memoarer från 30-talet. Södertälje, 1982. 440 s. Oklbd med ngt

nött skyddsomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz. *250

649. [Lundberg] HÅFSTRÖM, JAN. *Det mörka glasat*. Om Mikael Lundbergs konst. Ödeshög, 1993. 64 s. Opappbd. Skada nederst på ryggen. Med bilagt vernissagekort. *200

Påkostad katalog för en utställning på Galleri Enkehuset i Stockholm.

650. LUNDQVIST, ÅKE. *Masslitteraturen*. Förströelse – förförelse – fara? Sthlm, 1977. 174 s. Pocketbok. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *125

651. LÖFSTRÖM, GÖTE. *Självdeklaration* 1981. På heder och samvete. [=omslagstitel]. U.o., (1981?). (23) s. Stencilerad. Klammerhäftad. Lätt nött med en obetydlig fläck på främre omslag. Med inklistrade dikter på vänstersidorna. *150

Högersidorna i häftet upptas av författarens egen lyriska produktion under andra kvartalet 1981. På vänstersidorna har, som en inklistrad notis ger vid handen "i efterhand inspassats dikter av Olof Lagercrantz". En märklig produkt.

652. [Löwenhjem] BJÖRKMÄN-GOLDSCHMIDT, ELSA. *Harriet Löwenhjem*. Sthlm, 1947. 368, (1) s. Häftad och oskuren. Ngt nött och snedläst. Fläck nederst på främre omslag. Med omfattande blyertsanteckningar längst bak i volymen av Olof Lagercrantz hand samt dedikation till densamme. *150

Lagercrantz recenserade boken i *Svenska dagbladet*. I sin ungdom låg han i tuberkulos på Romanäs sanatorium, i samma rum där Harriet Löwenhjem hade dött 12 år tidigare.

653. [Malmberg] ASPENSTRÖM, WERNER. *Bertil Malmberg*. Arlöf, 1987. 105 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med dedikation "Till Olof och Martina L. med hälsning från Werner A. (som också vill tacka för färden) okt. 1987". *350

Svenska akademiens minnesteckningar. Lagercrantz kände Malmberg väl från tiden på *Dagens nyheter*.

654. MALMBERG, CARL-JOHAN. *Sällskap*. Tankar om rum, ruiner, särlingar, dueller och resor. Värnamo, 2001. 287, (1) s. Opappbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *225

Malmberg skriver inkännande och rör sig fritt över konstater och sekler. Bl.a. om Ekelöf, Chrysler building, Strindberg, Medicikapellet i Florens, Giacometti, Matisse, Pompeji, Häfström, W. B. Yeats, Geijers *Minnen*, Beckett, Pierre Bonnard, Nabokov och Pasolini.

655. MALMSTEN, BODIL. *Landet utan lov*. Uddevalla, 1991. 31 s. Klammerhäftad med blankt brandgult omslag. I lätt nött tryckt originalpappfodral med liten fläck. Dedikation till Olof Lagercrantz. *180

656. MARTINSON, HARRY. *Aniara*. En revy om människan i tid och rum. Sthlm, 1956. 218, (5, 3 blanka, 1) s. Häftad och oskuren i obetydligt nött omslag med ngt blekt rygg. Med dedikation "Till Olof från Harry med vänskap". *800

Av en bibliofilupplaga på bättre papper omfattande 125 exemplar numrerade I–XXV och 1–100 är detta nummer XXI. Lagercrantz kallar *Aniara* Martinsons "främsta verk".

657. MARTINSON, HARRY. *Cikada*. Dikter. Sthlm, 1953. 153, (10) s. Häftad och oskuren i lätt nött och obetydligt gulnat omslag. Dedikation "Till Olof och Martina från Harry och Ingrid en hälsning och en [tecknad blomma]". *5000

Detta exemplar är nummer 9 av 20 i en utökad bibliofilupplaga tryckt på bättre papper. Efter innehållsförteckningen finner man således ännu en dikt "Elegi" samt en avtryckt teckning av författaren.

658. MARTINSON, HARRY. *Kap farväl!* Fjärde upplagan. Sthlm, 1933. 183 s. Häftad och oskuren i nött omslag med några smårevor och defekt rygg. Med tillskrift: "Olof från Majstina och Karl-Gustaf julen 1933". *100

Omslag av Bertil Bull Hedlund. Tillskriften är skriven av Lagercrantz ungdomsvän och författarkollega Karl-Gustaf Hildebrand. Han gifte sig med Majstina Rydh 1936.

659. MARTINSON, HARRY. *Midsommardalen*. Tredje upplagan. Sthlm, 1938. 142 s. Häftad och oskuren. Ngt nött och med reva i ytterkanten av bakre omslag. Med dedikation till "Olof från tillgivne vännen Harry". *1200

Första upplagan utkom samma år. Omslag av Bror Hjorth. Lagercrantz lärde förmodligen känna Martinson 1939. När dedikationen är skriven är ovisst.

660. MARTINSON, HARRY. *Nomad*. Sthlm, 1931. 132 s. Häftad och oskuren. Omslaget hårt nött. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1931. *300

I vänboken *Den unge Harry Martinson* 1954 beskriver Lagercrantz hur starkt han upplevde läsningen av denna samling när den kom ut: "Först idag [...] förstod jag att jag aldrig sett några körsbärsblom regna över tågen på Billings sluttning. Jag har aldrig varit där någon vår. [...] De svarta lokomotiven och vita blombäden är Harry Martinsons och scenen skildras i dikten 'Att vara' i 'Nomad'. – Många av Harry Martinsons tidiga dikter gjorde på mig samma intryck som denna. De blev en del av mitt liv, var välbekanta som barn-domsminnen vilka ältats och berättats om och om igen".

661. MARTINSON, HARRY. *Nässlorna blomma*. Andra upplagan. Sthlm, 1935. 324 s. Häftad och oskuren i nött och solkigt omslag med defekt rygg. Ngt loss i häftningen. Två minimala fläckar på sista sidan. Enstaka blyertsmarkeringar i marginalerna. Med Olof Lagercrantz förvärvsanteckning daterad julen 1935 och tillskrift av författaren: "Senare iskriven av Harry med hjärtlig tillägnan samt till Martina nov 1940". *750

662. MARTINSON, HARRY. *Passad*. Dikter. Sthlm, 1945. 149, (1 blank, 2) s. Lätt nött rött enkelt hklbd med blekt rygg. Omslag och rygg medbundna, det bakre med några fläckar. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. Några svaga blyertsmarkeringar i texten. *1500

Bandet är, som framgår av bilagd räkning, bundet för Lagercrantz av R. Ringqvist 1951.

663. MARTINSON, HARRY. *Vägen till Klockrike*. Sthlm, 1948. 363, (1 blank, 2) s. Häftad och oskuren. Nött och solkigt. Inlagan med några smärre fläckar. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *2000

Med omslagsvinjett av Stig Åsberg.

664. [Martinson] *Chinese art*. An introductory handbook to painting, sculpture, ceramics, textiles, bronzes & minor arts by Roger Fry, Bernard Rackham, Laurence Binyon, A. F. Kendrick, Oswald Sirén, W. W. Winkworth. With an introduction by madame Quo Tai-Chi (wife of the late Chi-

nese ambassador to Great Britain). Being a new and revised edition, largely re-illustrated, of the "Burlington magazine monograph, I" with 23 plates in colour and 62 from photographs. New edition, revised. Tonbridge, 1945–46. xvi, 86 s. & plr. Lätt nött rött oklbd med liten fläck på främre pärmen. Med Harry Martinsons tillskrift "Till Olof och Martina från tillgivne vännen Harry" och en tecknad blomma. *600

665. [Martinson] LEAR, EDWARD. *Nonsense songs*. With the author's own illustrations. Edinburgh, 1951. 61, (3) s. Ngt nött opappbd med blekt rygg. Med tillskrift till Martina Lagercrantz från Harry Martinson och en tecknad blomma. *750

666. [Martinson] *Den unge Harry Martinson*. Minnen och anteckningar utgivna till den 6 maj 1954. Sthlm, 1954. (4), 99, (4) s. Häftad och oskuren. Omslaget svagt gulnat. *200

Festskrift till Martinsons 50-årsdag. I redaktionen satt Lagercrantz tillsammans med Georg Svensson och Ingalisa Munck. Bidrag av bl.a. Erik Askund, Artur Lundkvist, Gustav Sandgren, Ivar Lo-Johansson, Eyvind Johnson, Olof Lagercrantz, Alf Henrikson, Gunnar Ekelöf, Kjell Hjern och Torsten Billman.

667. [Martinson] *Uppbåd för dessa* [=omslagstitel]. Sthlm, 1939. 30, (1) s. Häftad. Nött och lite solkigt med några småfläckar. *300

Utgiven av Harry Martinson med bidrag av Harald Beijer, Waldemar Hammenhög, Ragnar Holmström, Eyvind Johnson, Josef Kjellgren, Ebbe Linde, Harry Martinson, Vilhelm Moberg, Ludvig Nordström, Ivan Oljelund och Albert Viksten. Författarna pläderar mot bakgrund av bl.a. det ryska anfallet på Finland för att Sveriges försvar ska stärkas och för upptagandet av ett försvarslån. Framförallt i Finlandsfrågan engagerade sig Lagercrantz mycket aktivt, och det var också i detta sammanhang han lärde känna Martinson. Titeln "dessa" syftar på en mor och två barn som avbildas på omslaget.

668. [Martinson] WITT-BRATTSTRÖM, EBBA. *Moa Martinson*. Skrift och drift i trettioalet. A.a. Göteborg, 1988. 318 s. & plr. Lite solkigt oklbd med lätt nött skyddsomslag med några fläckar och fuktskador. Med dedikation till Martina och Olof Lager-

crantz: ”de verkliga experterna från den storkäfta-
de amatören Ebba”. Några markeringar i margi-
nalerna och anteckningar på eftersättsbladet av
Olof Lagercrantz hand. *400

På eftersättsbladet har Lagercrantz antecknat: ”För 37 år se-
dan disputerade jag på en avhandling om en kvinna som
skrev böcker samtidigt med Moa M. Vad visste jag? Ingen-
ting! Och jag skäms! Men du har vetat! Var då stolt över det!”.

669. MELBERG, ARNE. *Mimesis – en repetition*.
Sthlm/Stehag, 1992. 235 s. Opappbd. Med dedika-
tion till Olof och Martina Lagercrantz och den för-
res sparsamma marginalanteckningar och under-
strykningar. *175

Melbergs resonemang i denna bok kring Rousseaus ”vakend-
drömmar” refereras av Lagercrantz när han diskuterar Eke-
löfs dito.

670. MELBERG, ARNE. *Realitet och utopi*. Utkast till
en dialektisk förståelse av litteraturens roll i det
borgerliga samhällets genombrott. Sthlm, 1978. 187
s. Häftad. Nött. Dedikation till Olof Lagercrantz
och dennes understrykningar och kommentarer,
inte minst på det sista blanka bladet. *100

Melberg hör till de moderna litteraturteoretiker som fliti-
gast refereras av Lagercrantz.

671. *Minnets svanar*. Svensk romantisk poesi i urval
av Horace Engdahl. Kristianstad, 1988. 313 s. De-
korerat opappbd. Med dedikation ”Till Olof och
Martina denna lilla andaktsbok från vännen Ho-
race”. *200

FIB:s lyrikklubbs bibliotek nummer 248. I urvalet ingår bl.a.
Thorild, Lidner, Atterbom, Wallin, Geijer, Stagnelius, Teg-
nér, Euphrosyne och Almquist. Till texterna har även fogats
kortare kommentarer av utgivaren.

672. *Modern lyrik*. En antologi utgiven av Erik Ask-
lund. Sthlm, 1931. 215 s. Läckert dekorerat oklbd.
Främre omslag medbundet. Obetydlig fläck på s.
15 och diskreta förbockningar i blyerts i registret.
Med dedikation ”till broder Olof från Erik / ant.
kand.” *300

Innehåller svensk lyrik från Stellan Arvidson till Kerstin Sö-
derholm med nedslag i bl.a. Diktonius, Ferlins, Martinsons,
Henry Parlands och Södergrans lyrik.

673. *Nordens frihet*. Föredrag hållna vid samfundet
Nordens frihets informationskonferens i Finlands-
frågan den 17 och 18 februari 1940. Sthlm, 1940. 71
s. Klammerhäftad. Ngt nött. *150

Föredragshållare var bl.a. Rickard Sandler, Fredrik Ström
och Nils Ahnlund. Andreas Lindblom behandlade i sitt före-
drag den svenska frivilligkåren och citerar intervjuer gjorda
av Lagercrantz i Torneå.

674. NORÉN, LARS. *Inledning nr: 2 till schizz*. Sthlm,
1965. (2 blanka, 30) s. Häftad. Ngt nött och delvis
gulnat omslag. Med dedikation till Olof och Mar-
tina Lagercrantz. *1500

Omslag av Ulf Rahmberg. Texten är avtryckt i faksimil efter
författarens skrivmaskinsmanus.

675. NORÉN, LARS. *Kung Mej och andra dikter*. Sthlm,
1973. 120 s. Häftad och ngt nött med reva i nedre
främre falsen. Ryggen blekt. Med dedikation: ”Till
Olof / ett ljus att / nästan gömma sig i / Lars /
6.10.1973”. *3000

Diktsviten ”Kung Mej” handlar om Carl Fredrik Hill.

676. *Obegripligheten*. Malmö, 1992. 138 s. & plr. Häf-
tad. Med understrykningar och markeringar i
bläck av Olof Lagercrantz hand. *250

Utgiven av Propexus förlag i serien Kykeon. Denna text- och
konstantologi innehåller bidrag av bl.a. Horace Engdahl,
Anders Olsson, Stig Larsson, Magnus Florin, Håkan Rehn-
berg och Jan Häfström. Lagercrantz har av anteckningarna
att döma läst Stig Larssons bidrag ”Ett sätt att läsa Ekelöfs
näst sista dikt” med stort intresse. Det bekräftas också av ett
tack till Stig Larsson i efterordet till Lagercrantz Ekelöfbok.

677. OLSSON, ANDERS. *Bellerfontes resa*. Uddevalla, 1988. 123 s. Ohklbd. Obetydligt nött. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *100

678. OLSSON, ANDERS. *De antända polerna*. Sthlm, 1986. 45, (2) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *100

679. OLSSON, ANDERS. *Den okända texten*. En essä om tolkningsteori från kyrkofäderna till Derrida. Kristianstad, 1987. 156 s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *250

Lagercrantz nämns på s. 14 som den som gjort författaren uppmärksam på en episod om textläsning hos Augustinus.

680. OLSSON, ANDERS. *Solstämma*. Uddevalla, 1991. 58, (3) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz och några få kommentarer i marginalerna av hans hand. *140

681. [Olsson] *Fem fotografier i färg föreställande Hagar Olsson*. Odaterade men från 1970-talet. 9 x 11,5 cm. Två av fotografierna med Martina Lagercrantz anteckning på baksidan om vem de föreställer. *500

Fotografierna visar den äldre författaren dels ute i en park, dels hemma i sin våning. Det har inte gått att fastställa huruvida Olof Lagercrantz är fotografen.

682. OLSSON, HAGAR. *Jag lever*. Sthlm, 1948. 233, (2) s. Häftad och oskuren. Nött och naggad i omslagets kanter, det bakre även med ytlig papperskada med mindre textförlust. Ryggen med pappersförlust överst. Några småfläckar. Med Olof Lagercrantz spridda marginalanteckningar samt författarens dedikation: "Kära Olof, tack för upplevelsen av ett ord från hjärtat. Hagar". *1500

Med omslag av Wäinö Aaltonen. Innehåller de personligt hållna essäerna "'Jag lever'" och "'Författarskapets dekadens'" samt studier över Agnes von Krusenstjerna och Cora Sandel. Hagar Olsson och Olof Lagercrantz hade mycket nära kontakt inför denna bok och flera brev utväxlades. Olsson var rädd att hon hade glömts bort av kritiken men Lagercrantz lugnar henne på den punkten. Vid denna tid arbetar han också på sin avhandling om Agnes von Krusenstjerna. Efter att ha läst Krusenstjernasän i *Jag lever* telegraferar han till Olsson: "Vid omläsning idag av din Krusen-

stjernaessä grips jag av sådan rörelse och tacksamhet att jag måste få sända dig en hälsning. Du är en stor livsuppenbarerska." När väl boken kommer ut reagerar Lagercrantz på grund av en personlig kris inte alls, och först månader senare skriver han och bekänner att han ännu inte läst boken.

683. [Olsson] ENCKELL, OLOF. *Den unga Hagar Olsson*. Helsingfors, 1949. 185 s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med någon enstaka förstrykning i marginalen. *225

Studier i finlandssvensk modernism II.

684. [Olsson] HOLMSTRÖM, ROGER. *Hagar Olsson och den öppna horisonten*. Liv och diktning 1920–1945. Hangö, 1993. 402 s. & plr. + HOLMSTRÖM, ROGER. *Hagar Olsson och den växande melankolin*. Liv och diktning 1945–1978. Jyväskylä, 1995. 328 s. & plr. Två obetydligt solkiga oklbd med lätt nötta skyddsomslag. Första volymens skyddsomslag med veck på ryggen. Med författarens dedikation till Olof Lagercrantz i första volymen "I förhoppningen om att detta arbete något motsvarar det förtroende och den hjälp som från din sida kommit mig till del" och i den andra "med tack för all hjälp inför utgivningen av denna levnadsteckning". Första volymen med Lagercrantz sparsamma marginalförstrykningar och anteckningar på eftersättsbladet. *500

Lagercrantz lärde förmodligen känna Hagar Olsson hos Agnes von Krusenstjerna och David Sprengel 1938. Han skriver själv att han var "inbjuden som buffert mellan de båda utomordentligt nervösa damerna". Olsson och Lagercrantz kom att bli nära vänner livet ut och han förekommer ymnigt i biografien.

685. [Olsson] *Hård höst*. Debatt och värdering. Helsingfors, 1943. Front, 279 s. Häftad och oskuren. Omslaget ngt nött och lätt gulnat. Enstaka blyertsmarkeringar i marginalerna. *500

Festskrift till Hagar Olsson på 50-årsdagen. Nummer 21 av en numrerad upplaga om 50 exemplar. Olof Lagercrantz ingick i redaktionen och har skrivit inledningsartikeln "Den karelska grundtonen". De övriga bidragsgivarna är P. O. Barck, Atos Wirtanen, Börje Olsoni, Toivo Pekkanen, Gunnar Ekelöf ("Landskapet bakom Edith Södergrans dikt"), Johannes Edfelt, Erik Therman, J. O. Tallquist, Eyvind John-

son, Lauri Viljanen, Ulla Bjerne, Arvid Mörne, Mirjam Touminen (om Kafka), Th. Warburton (om Joyce), Knut Jaensson (om D. H. Lawrence), Eric Olsoni, Honorine Hermelin, Jascha Golowanjuk och Johan Hansson.

686. [Olsson] SÖDERGRAN, EDITH. *Ediths brev*. Brev från Edith Södergran till Hagar Olsson med kommentar av Hagar Olsson. Sthlm, 1955. Porträtt, 229 s. & 1 utvikbart brevfaxsimil. Lätt nött oklbd. Ngt snedläst. Med några få ytterst diskreta markeringar i marginalerna. *450

Hagar Olsson var trots påtryckningar från flera håll först ovillig att ge ut breven från Södergran. Gunnar Tideström hade drivit på och en överenskommelse slöts med Bonniers 1948, men hon var fortfarande tveksam. Lagercrantz försökte 1951 få henne att publicera något av breven i *Dagens nyheter* men misslyckades. De höll dock brevkontakt om saken och Holmström skriver i sin Olssonbiografi: "Viktigt i sammanhanget är att hon i sitt genmäle stöder sig på ett par citat ur breven, vilket visar vilken utkristalliserande roll Lagercrantz har när det gäller att rycka upp väninnan till handling" (d.v.s. att ge ut breven). 1954 reste Hagar Olsson till Stockholm, på inrådan från Lagercrantz, och hade med sig breven. "Hon har nämligen lovat vännen Lagercrantz att han ska få ta sig en titt på dem. Betagen av deras innehåll förmår Lagercrantz övertala Hagar Olsson att släppa dem ifrån sig till Bonniers för sättning. [...] Inför varje ny vändning i kontakterna med Bonniers rådgör Hagar Olsson med Lagercrantz". Under den långdragna proceduren med kontraktskrivning och korrektur hade alltså Lagercrantz en nyckelroll. Han recenserade också boken i *Dagens nyheter* och var behjälplig med det praktiska vad gällde honorarsutbetalning m.m.

687. OSWALD, GÖSTA. *Breven till Ranveig*. Redigerade och med förord och kommentarer av Torsten Ekbohm. Ystad, 1995. 306 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från brevens adressat och från utgivaren, skriven av den senare. *250

688. OXENSTIERNNA, JOHAN GABRIEL. *Caractères, portraiter och epigrammer*. Samlade utan ordning af tiden, och som jag igenfunnit dem på lappar. Sthlm, 1956. 96, (3) s. Ohklbd. Främre omslaget medbundet. Med dedikation till Olof Lagercrantz från utgivaren. *150

Utgivna med anmärkningar och kommentarer av Holger Frykenstedt.

689. PALM, GÖRAN. *Sverige. En vintersaga*. (I)–III. Uddevalla, Borås respektive Falun, 1984–97. 286 + 429 + 298 s. Tre dekorerade opappbd. Lätt nötta, det första ngt mer. Med dedikationer till Olof och Martina Lagercrantz i samtliga volymer och en liten anteckning i bläck på eftersättsbladet i första volymen. *900

Allt som hittills utkommit.

690. PALME, OLOF. *Politik är att vilja*. Sthlm, 1968. 240 s. Pocketbok. Lätt nött och solkat omslag. Ryggen med liten skada nederst. Med dedikation "Till Olof fr. Olof med tillgivenhet" samt understrykningar i bläck av Lagercrantz hand. *1750

Även om Lagercrantz grundinställning var att representanter för den granskande tredje statsmakten borde akta sig för att ha ett gott förhållande till politiker, har han senare sagt att han uppfattade Palme som en "bundsförvant på avstånd". När Palme deltog i protesterna mot USA:s krig i Vietnam 1968 hörde Lagercrantz tidning *Dagens nyheter* till dem som inledningsvis försvarade hans handlande. Senare bytte tidningen sida i debatten, helt mot Lagercrantz vilja. De stycken i boken som handlar om Vietnam och särskilt demonstrationen tycks Lagercrantz – av understrykningarna att döma – ha läst med särskilt intresse.

691. [Parland] PARLAND, OSCAR. *Henry Parland och hans lärofäder*. [Särtryck ur Synteesi 2–4 1982]. U.o., (1983). s. 15–36. Klammerhäftad. Lätt nött och med några smärre fläckar, varav en fått bläcket i dedikationen att flyta ut en smula. Dedikation "till Olof och Martina / ett bidrag till den finlandsvenska [sic!] modernismens ide-historia [sic!]" daterad den 17 juni 1983. Författarens adress skriven i bläck på framsidan, på baksidan har författaren angivit särtryckets ursprungspublikation. *150

Av allt att döma är det stencilerade särtrycket framställt av författaren. Oscar var bror till Henry Parland och redigerade flera böcker med broderns efterlämnade diktning.

692. *Quosego*. Tidskrift för ny generation. Nr (1)–4. Helsingfors respektive Tammerfors, 1928–29. 102 + 103–126 + (2), 127–171, (1) + 173–210 s. Fyra lätt nötta häften. Första häftet med liten skada överst på ryggen. *3000

Allt som utkom. Organ för den finlandsvenska modernismen. Redaktör var Cid Erik Tallqvist och förläggare var

Söderström & co i Helsingfors. Det litterära innehållet var uppbyggt runt kvartetten Gunnar Björling, Elmer Diktonius (även som signatur "Polypen"), Rabbe Enckell och Henry Parland. Andra bidragsgivare var exempelvis Olof Enckell, Hagar Olsson, Nicken Malmström, Ragnar Granit, Harry Blomberg, Erik Asklund, Artur Lundkvist, Josef Kjellgren och Harry Martinson. Tidskriften skulle först ha fått namnet "Signal" men det ansågs vara för intetsägende. Sedan föreslogs "Fokus" vilket förkastades eftersom det kunde rimmas på krokus och lokus och hade en gammalmodig klang. "Quosego" är en sammanställning av två latinska pronomina "quos" och "ego" som här kan översättas "vilka" "jag", och alltså inte kan stå tillsammans utan ett sammanhang. Sammanhanget är i det här fallet Vergilius Aeniden där "Quos, ego..." är inledningen på ett utrop av Neptunus då han ämnade kväsa några okynniga vindar.

693. RANELID, BJÖRN. *Den överlevande trädgårdsmästaren*. Sthlm, 1983. 278. (2) s. Häftad. Dedikation "Till Olof Lagercrantz, som läste manuskriptet till 'Den överlevande trädgårdsmästaren' [...]". *475 Ranelids debut, utgiven av förlaget Alba.

694. RANELID, BJÖRN. *I glastiden*. Roman. Sthlm, 1985. 281 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med dedikation till "Olof Lagercrantz, ett levande tack för ditt engagemang i mitt författarskap och din betydelse för litteraturen. Godheten är en uppfinning, inte en upptäckt. 'Varje ögonblick i en människas liv är det hela: alla minnen, ord och bilder' (ur 'I glastiden') 27.10.1985 Björn Ranelid". *120

695. RENQVIST, TORSTEN. Brottstycken ur Torsten Renqvists dagböcker. En bok sammanställd av Lars Nygren. Sthlm, 1988. 378 s. & plr. Oklbd med skyddsomslag. Lite stukad i övre, yttre hörnet mot slutet. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och den förres sparsamma anteckningar på sista bladet. *250

Lagercrantz och Renqvist var goda vänner och Lagercrantz förekommer på flera ställen i texten.

696. RENQVIST, TORSTEN. *Flisor*. En bok sammanställd av Lars Nygren. Smedjebacken, 1994. 233. (3) s. Lätt nött oklbd med lätt nött skyddsomslag med ngt blekt rygg. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *250

I denna porträttbok förmedlar Renqvist sina minnen och tankar kring bl.a. Otte Sköld, Börje Sandelin, X:et, Picasso, Gustav V, Ivar Lo-Johansson och Domenico Inganni.

697. [Renqvist] SYDHOFF, BEATE. *Torsten Renqvist. Konstnären, jorden och tiden*. Uddevalla, 1984. 175. (1) s. Obetydligt nött opappbd. Med en sidhänvisning av Olof Lagercrantz hand på sista sidan. *150

698. [Renqvist] *Torsten Renqvist*. Rovaniemi taidemuseo/Rovaniemi konstmuseum 25.6.–23.8. 1987. Alvar Aalto museo/Alvar Aalto museet 11.9.–11.10. 1987. U.o., 1987. 23 s. Klammerhäftad. Obetydligt nött. *100

Utställningskatalog med text av Maaretta Jaukkuri.

699. [Renqvist] *Torsten Renqvist. Skulptur, grafik*. 3.12.1993–9.1.1994. [=omslagstitel]. (Luleå, 1993). (8) s. Klammerhäftad. *100

Publikation till en utställning på Konstens hus i Luleå. Med en längre text av Lars Nygren.

700. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *25 år i bransch*. Ulf Linde. Porträtt, 1977. Händelser i långa banor, 1962. Katalogens bilaga: Kilroy, Castor & Pollux, 1977. Bern, 1977. 90. (2) s. + LINDE, ULF. *Kilroy, Castor och Pollux*. Carl Fredrik Reuterswärd. Moderna Museet, Sthlm, 10. sep. 1977. Bilaga till Moderna Museets katalog 149. [=rubrik på s. 3]. U.o., (1977). (4) s. Lätt nött opappbd med lätt nött och ojämnt blekt skyddsomslag. Bilagan vikt och löst bilagd. Med dedikation från Reuterswärd i katalogen "Lausanne 9.X.1977. Till Martina och Olof från deras tillgivne Roquefort". *400

Moderna museets katalog 149. Bilagan är delvis ett faksimil av det nummer av *Herald Tribune* där Reuterswärd annonserade om sin långvariga semester. Dedikationen syftar på det som står tryckt på skyddsomslagets främre flik: "Je suis le Roquefort". Om detta är ett citat ur Ekelöfs Mölna-elegi eller om Ekelöf och Reuterswärd har hämtat det ur en gemensam källa har inte efterforskat.

701. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *Alias Charlie Lavendel*. Smedjebacken, 1996. 242 s. Oklbd med smärre solkigheter och en fläck vid bakre falsen. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad 1996. *150

702. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *Alias Charlie Lavendel*. Smedjebacken, 1996. 242 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad 1998. *200
703. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *Andouille*. Paris, 1964. (15) s. Med ett inklistrat tryckt pergamynblad. Klammerhäftad i pergamynomslag. Omslaget lätt blekt vid ryggen. Med dedikation på det inklistrade pergamynbladet: "ex HC á Martina & Olof jan 1966" och författarens signatur på därför avsedd plats. *800
Tryckt i 90 numrerade exemplar till författarens 30-årsdag. Detta exemplar HC och alltså onumrerat. På pergamynbladet finns en siffratill-siffrat teckning att fylla i och som när den är klar blir ett porträtt av Reuterswärd. Teckningen är konstruerad av Ulf Linde. På pergamynbladet finns även plats för avsändarens signatur (där Reuterswärd skrivit sitt namn) och mottagarens. Lagercrantz har dock inte skrivit under på den därför avsedda platsen.
704. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *Closed for holidays*. Memoarer. Värnamo, 2000. 192 s. Ohklbd med lätt nött skyddsomslag. Skada på bakre omslag. Med dedikation: "Olof & Martina / CFR / 2000". *200
705. (REUTERSWÄRD), CARL FREDRIK. *Egenhändigt skrivet och undertecknat vykort* till Olof och Martina Lagercrantz omfattande 9 rader + adress. Daterat den 19 november 2001. 11 x 16 cm. (1) s. *150
Reuterswärd skriver och berömmar Lagercrantz för *Ett år på sextiotalet*.
706. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *Prix nobel*. Sthlm, 1966. 96 s. Häftad. Lätt nött. Ryggen ngt blekt. Med dedikation: "April 1966 Martina plus-tecken Olof utropstecken tillgivne C F". *300
707. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *På samma gång*. Sthlm, 1961. (85) s. Häftad. Lätt nött och med blå missfärgning på främre omslag. Med dedikation daterad Stockholm den 2 augusti 1962 "Martina & Olof med tack för den trevliga kvällen på Opris. Heders! Carl Fredrik". *300
708. (REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK) *Svensk husmanskonst*. 4 litografier. Gallerie Leger. Bussigny, 1976. 56 x 40 cm. (1) s. Tryckt på pergamyn. Vikt. Med tillskrift från "C.F. Pontus o. Mona". *750
Utställningsaffisch.
709. (REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK) *The complete list of invented artists*. Bussigny, (1973?). 162 x 10 cm. (1) s. Med hål och rött presentsnöre för upphängning. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *3800
Detta ettbladstryck upptas i sin helhet av en namnlista på uppfunna konstnärer, som blivit nödvändiga "owing to the lack of new inventive artists in the western world".
710. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *Titta, jag är osynlig!* Malmö, 1988. 245 s. Oklbd med lätt solkat skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från författaren, undertecknad "osynlige Fredrikson". *350
711. REUTERSWÄRD, CARL FREDRIK. *I lagens namn*. Dikter, dramatiska sketcher samt en lyrisk tapet. Sthlm, 1957. 83, (1) s. Häftad och oskuren. Svagt missfärgat omslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad "Lund. Långfredag 57". Med ett bifogat vernissagekort. *450
Tryckt i 700 numrerade exemplar. I detta ex. har författaren strukit över numreringen 347 och skrivit dit "HC". Vernissagekortet gällde för författarens utställning på Gummesons konstgalleri den 6 april 1957.
712. [Reuterswärd] *Caviart*. The ultimate selection from the Pratt-Muller empire. Bussigny, 1983. 23, (1) s. Häftad. *350
Med en presentationstext av Dore Ashton.
713. [Reuterswärd] *Reuterswärd. Portraits & l'art pur l'or* [=omslagstitel]. Bern, (1979). (18) s. Lösa i lägg och ett löst blad i ngt nött pappersmapp med fläck på framsidan. *400
Katalog för en utställning på Galeri Maeght. Porträtten som avtrycks i katalogen föreställer bl.a. Sartre, Duchamp, Dali och Pontus Hultén.

714. ROSENBERG, ERIK. *Oset och Kvismaren*. Strövtåg och studier i mellansvenska fågelmarker. Sthlm, 1934. (4), 230, (1) s. & plr. Lätt nött brunt hfrbd med upphöjda bind och småfläckig rygg. Övre guldsnitt. Med Olof Lagercrantz förvärvsanteckning: "september 1934 av Axel". *250

En ornitologisk klassiker. Med Axel avses förmodligen Axel Liljencrantz, som var Lagercrantz närmaste vän under dessa år och bl.a. introducerade honom till Fogelstadgruppen.

715. RÅDSTRÖM, NIKLAS. *Det leva*. Dikter. Malmö, 1987. 155 s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *200

716. RÅDSTRÖM, NIKLAS. *Skuggan*. Dikter. Malmö, 1982. 136 s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *150

717. SCHEIN, HARRY. *Har vi råd med kultur?* Kulturpolitiska skisser. Sthlm, 1962. 127 s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och den förres understrykningar i texten. *100

Bland de understrukna partierna återfinns i kapitlet "Folkbildning": "Man kan till och med ibland arbeta med den möjligheten i åtanke att Harry Martinson någon gång i framtiden kan visa sig ha varit vår tids Carl David af Wirsén och anstränga sig att etablera detta faktum så tidigt som möjligt."

718. SCHOULTZ, SOLVEIG VON. *Längs vattenbrynet*. Jyväskylä, 1992. 142 s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *200

719. SCHOULTZ, SOLVEIG VON. *Molnskuggan*. Helsingfors, 1996. 60, (3) s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *200

720. SILFVERSTOLPE, GUNNAR MASCOLL. *Valda dikter*. Sthlm, 1934. 205 s. Lätt nött grönt klbd med brun, obetydligt naggad titeletikett (Nils Hellman, Stockholm). Övre snitt skuret, i övrigt oskuren. Omslaget medbundet. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *250

I *Dikter från mossen* har Lagercrantz medtagit en dikt "Gunnar Mascoll Silfverstolpe och fosterlandet" som är en betraktelse, delvis i beredskapsdiktningens anda, över Silfverstolpes död 1942.

721. [Siwertz] FORSSELL, LARS. *Sigfrid Siwertz*. Inträdestal i Svenska akademien. Sthlm, 1971. 30 s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Dedikation till "Olof denna kria (BA) med tack för rika lunchen i N.Y.C. och till Martina med kärlek från Lars. 6.4.72". *225

722. SJÖBERG, BIRGER. *Kriser och kransar*. Sthlm, 1926. 170 s. Häftad och oskuren. Nött rygg som delvis släppt mot inlagan. *100

I denna diktsamling ingår dikten "Nordpolens ungdom". Därifrån hämtade Lagercrantz motivet med den infrusna fågeln, som varierades i flera dikter från debuten och framåt.

723. SJÖBERG, BIRGER. *Kvartetten, som sprängdes*. Sjätte upplagan. I-II. Sthlm, 1924. (2), 370 + (6), 373-750 s. Två enkla men trevliga blågrå klbd med röda titeletiketter. Ryggarna med några minimala fläckar. *125

724. [Sjöberg] Birger *Sjöberg sällskapet*. Karikatyr och parodi. 1985-1986. Sthlm, 1986. 224 s. & plr. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från Ingemar Wizelius "med tack för en oförglömlig 6 december". *110

I denna volym av årsskriften avtrycks Olof Lagercrantz tal vid hundraårsfesten av Birger Sjöbergs födelse den 6 december 1985. Ingemar Wizelius ingick i redaktionen.

725. SJÖDIN, STIG. *Sotfragment*. Sthlm, 1954. 73 s. Opappbd med ngt nött skyddsomslag med några smårevor. Dedikation till Olof Lagercrantz. *140
Utgiven av FIB:s lyrikklubb. Första upplagan utkom 1949 och recenserades då av Lagercrantz i *Svenska dagbladet*. Ett utdrag av den uppskattande recensionen finns tryckt på omslaget till denna utgåva.

726. SJÖSTRAND, ÖSTEN. *Unio*. En diktsvit. Sthlm, 1949. 67, (5) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Med dedikation "till Olof med tack för den hjälp som förde mig fram till denna bok. Tillgivne vän-

nen Östen" följt av ett Ekelundcitat: "Hvad är poesi annat än tron på det rena ögats möjlighet". Längst ner på smutstitelbladet har Olof Lagercrantz antecknat en adress, förmodligen författarens. *600

Med omslag av Pierre Olofsson. Författarens debut. Lagercrantz recenserade boken i *Svenska dagbladet*.

727. SJÖSTRAND, ÖSTEN. *Återvändo*. Dikter. Sthlm, 1953. 95, (3) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150
Inledningsdikten "Galär" är tillägnad Gunnar Ekelöf. Galären färdas uppenbarligen på samma vatten som den i Ekelöfs Samothrakedikten.

728. (SNOILSKY, CARL) *Orchidéer af Sven Tröst*. Sthlm, 1862. (4), 201, (5) s. Blått gulddekorert oklbd. Helt guldsnitt. Ngt nött. Guldorneringen delvis ngt oxiderad. Lagerfläckar på de glättade för- och eftersättsbladen. Bra ex. *600

Detta är författarens andra bok. Han debuterade 1861. Snolsky ingick vid den här tiden i kretsen av de s.k. Signaturerna och Namnlösa sällskapet i Uppsala. Som poet odlade han, med inspiration från bl.a. Byron och Heine, politisk liberalism parad med Weltschmerz och en melankolisk sensualism. Volymen är för övrigt ett gott exempel på ett tidigt svenskt dekorerat originalklotband.

729. SONNEVI, GÖRAN. *Dikter utan ordning*. Sthlm, 1983. 189, (2) s. Oklbd med skyddsomslag. Ryggen med några obetydliga bläckfläckar. Med dedikation "till Olof Lagercrantz med hjärtligt tack för 'Min första krets', Görän Sonnevi 7.II.83". *600

730. SONNEVI, GÖRAN. *Klangernas bok*. Dikter. Uddevalla, 1998. 110, (5) s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *450

731. SONNEVI, GÖRAN. *Mozarts tredje hjärna*. Dikter. Uddevalla, 1996. 292, (2) s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz. *500

732. SONNEVI, GÖRAN. *Oavslutade dikter*. Sthlm, 1987. 105, (3) s. Oklbd med obetydligt nött skydds-

omslag. Dedikation till Olof Lagercrantz och en liten notering av dennes hand på skyddsomslaget bakre flik. *450

Noteringen visar att Lagercrantz observerat storspoven på s. 94.

733. [Stagnelius] ENGDAHL, HORACE. *Stagnelius Kärleken*. Falun, 1996. 85 s. Opappbd med skyddsomslag. Med dedikation "till Olof / ett litet stöd på vägen till Erik Johan / från vännen Horace". *300
Utgiven av Nya Doxa. Förutom Engdahls essä avtrycks även Stagnelius dikt.

734. [Stagnelius] LYSELL, ROLAND. *Erik Johan Stagnelius*. Det absoluta begäret och själens historia. U.o., 1993. 515 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Omslaget med liten reva på framsidan. *250
Romantikens diktning II. Utgiven på Brutus Östlings förlag Symposion. Stagnelius hörde till de författare som Lagercrantz skattade absolut högst.

735. [Stiernhielm] FRIBERG, AXEL. *Den svenske Herkules*. Studier i Stiernhielms diktning. A.a. Lund, 1945. 264, (1) s. Häftad och oskuren. Ngt nött och lätt missfärgad. Med prydligt textad dedikation på främre omslags insida: "Olof Lagercrantz / poetae illustrissimo / ducem Stiernhielmium / sequenti / hoc exemplarium / dedicat / denvotissimus / auctor / amicus". Olof Lagercrantz markeringar och spridda kommentarer i marginalerna. *600

Året efter denna boks publicering utgavs en ny upplaga av Stiernhielms *Hercules* på Wahlström & Widstrand med ett förord av Olof Lagercrantz. Förordet är till större delen en redogörelse för de resultat som Fribergs kommit till i denna "roliga och fascinerande avhandling". Det avslutande opagerade bladet med en dikt av Stiernhielm finns bara i en liten del av upplagan.

736. SUNDBORG, BERTIL. "Den skiten Per Andersson". En lycköskare från drottning Christinas tid. Sthlm, 1967. 272 s. Lätt solkat svart oklbd med blekt rygg. Med recensionsstpl på eftersättsbladet. *100

Per Andersson adlades 1656 Appelman. Bertil Sundborg och makan Aina hörde till Lagercrantz närmaste vänner.

737. [Sundborg] *Dikter av Villon, Labé, Baudelaire, Verlaine, Rimbaud*. I översättning av Bertil Sundborg. Sthlm, 1934. 73 s. Häftad och oskuren. Lätt nött och med nagg överst och nederst på ryggen. Fläck på bakre omslag. Inlagan loss. *250

Bertil Sundborg och makan Aina hörde till Lagercrantz närmaste vänner och de umgicks framför allt under sommarvistelserna på Billingsens sluttningar i Västergötland. Även Gunnar Ekelöf hörde till de bådas närmare vänner och Lagercrantz skriver i sin Ekelöfbok: "Ödet ordnade det så att de båda 1934 – då kände de ännu inte varandra – utgav var sin översättningssamling av franska lyriker [...]. Men medan Gunnars Hundra år modern fransk dikt snart fick legendarisk glans försvann Bertils volym spårlost. Kanske kände sig en oskyldig Gunnar skyldig."

738. SVANBERG, VICTOR. *Diktaren i samhället*. Litteratursociologiska studier. Halmstad, 1968. 144 s. Pocketbok. Ngt nött. Med dedikation: "till Olof från Victor / Tack för din påskdagsartikel! Kan vi inte anse vår fejd för tio år sen preskriberad?" *150
Omslaget är ett författarporträtt av Gunnar Brusewitz.

739. [Svensson] *Georgianska studier*. Sthlm, 1954. 107, (1 blank, 1, 1 blank, 1) s. Häftad och oskuren i ngt nött och gulnat omslag med ett par smärre fläckar. *475

Festskrift till Georg Svensson på hans 50-årsdag den 11 oktober 1954 tryckt i 99 exemplar. Olof Lagercrantz bidrar med en artikel betitlad "Den 'fina' tidskriften", varmed naturligtvis avses *Bonniers litterära magasin*. Övriga bidragsgivare var Harry Martinson, Holger Ahlenius, Artur Lundkvist, Margit Abenius, Gunnar Ekelöf, Åke Runnquist, Marianne Henschen, Curt Berg, Åke Janzon, Gösta Falk, Axel Elvin, Ragnar Swanström, Gerard Bonnier, Bror Zachrisson och Kaj Bonnier.

740. SÖDERBERG, HJALMAR. *Främlingarna*. Berättelser. Sthlm, 1903. 253, (2) s. Grönt linneklotbd med röd titeletikett i skinn (L. Gustafsson). Oskuren. Omslaget medbundet, det främre med svag fläck, det bakre med liten pappersförlust i nedre hörnet. Gammal namnteckning på titelbladet. *475

741. SÖDERGRAN, EDITH. *Dikter*. Helsingfors, 1916. 101 s. + SÖDERGRAN, EDITH. *Septemberlyran*. *Dikter*. Helsingfors, 1918. 53 s. + SÖDERGRAN, EDITH. *Rosenaltaret*. Helsingfors, 1919. 65 s. + SÖDERGRAN,

EDITH. *Brokiga iakttagelser*. Helsingfors, 1919. 22 s. + SÖDERGRAN, EDITH. *Framtidens skugga*. Helsingfors, 1920. 85, (1 blank, 2) s. + SÖDERGRAN, EDITH. *Landet som icke är*. (Efterlämnade dikter). Helsingfors, 1925. 74, (2) s. Två ganska nötta, gröna, nära samtida halvmarokängbd med upphöjda bind och ytterst sparsamt guldornerade ryggar. Ryggarna med några smårepor och blekta till brunt. Omslagen medbundna, dock saknas bakre omslag på "Septemberlyran" och "Rosenaltaret". Omslaget till "Dikter" med små lagerfläckar. De två första böckerna samt "Framtidens skugga" med recensionsstplr på omslagen. Delvis med bruntonade marginaler på grund av papperskvalitén. Genomgående med diskreta markeringar och några kommentarer i blyerts. *6000

Utgivna på Holger Schildts förlag. Här finns hela Södergrans i livstiden tryckta produktion samt den postuma *Landet som icke är* behändigt samlade. Lagercrantz beskriver dem i sin Ekelöfbok: "De var så vackra dessa häften och föremål för alla Södergranälskares lusta. På Septemberlyrans omslag lyfte en bock framfötterna, på Rosenaltarets fanns två små apor uppkrupna på en spaljé. Brokiga iakttagelser, aforism-samlingen, var den mest fantasieggande. Där stegrade sig en häst och på dess rygg satt en slank naken figur, som jag brukade tänka på som Edith själv. Ekipaget störtar bort från åskådaren."

742. SÖDERGRAN, EDITH. *Vaxdukskhäftet*. Ungdomsdiktning i urval av Ebba Witt-Brattström. Smedjebacken, 1997. 86, (2) s. Häftad. Dedikation från redaktören till Olof och Martina Lagercrantz. *200
Dikterna är ursprungligen skriva på tyska, några även på franska och ryska. Översättningen är gjord av Ulrika Wallenström och Horace Engdahl.

743. [Södergran] ENCKELL, OLOF. *Esteticism och nietscheanism i Edith Södergrans lyrik*. Helsingfors, 1949. 210 s. Häftad och oskuren. Ngt nött och lite solkig, med pappersskada högst upp i främre fal-sen. Med dedikation "till Olof Lagercrantz med finlandssvenskt handslag" och dennes omfattande anteckningar. *400

Studier i finlandssvensk modernism (I). Lagercrantz upprördhet vid läsningen går inte att ta miste på. Ur marginal-anteckningarna: "fy fan, hur dumt. Enckell förstär ingenting av detta"; "nej, nej"; "O himmelska åsnedumhet!"

744. [Södergran] WITT-BRATTSTRÖM, EBBA. *Ediths jag*. Edith Södergran och modernismens födelse. Smedjebacken, 1997. 349 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Lite snedläst och med några hundöron. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och några markeringar i marginalen och anteckningar på sista sidan av Martinas hand. *300

Olof Lagercrantz refererar en tolkningsdetalj i denna bok, rörande Ekelöfs förhållande till Södergran, och finner att "det är en extravagant tolkning men tycks mig rimlig".

745. [Söderlundh] *När skönheten kom till byn*. Visor med musik av Lille Bror Söderlundh. Sthlm, 1939. 72 s. Häftad. Solkig, hårt nött och delvis loss i häftningen. Reva i övre marginalen på s. 35. Blyertskladd på smutstitelbladet. Med dedikation till "Olof Lagercrantz av Lille Bror Söderlundh. Tack broder för texten till 'Pulex' en gång i våras!". Omslaget och de två sista bladen saknas! *150

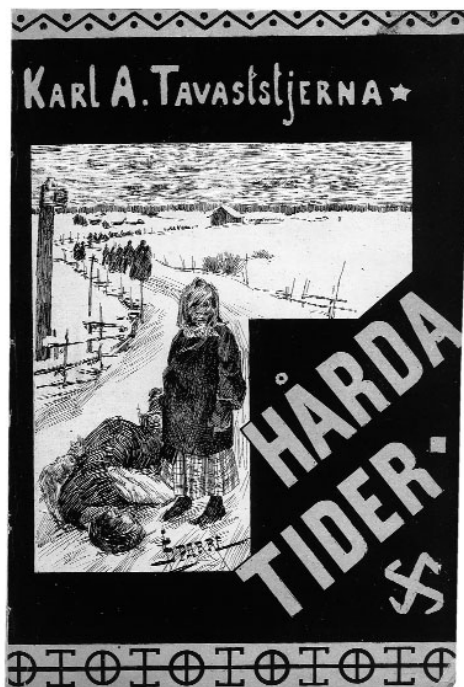
De flesta av texterna i detta vishäfte är skrivna av Nils Ferlin men har tryckta dedikationer av Söderlundh till olika vänner. På s. 57 återfinns "Pulex irritans. Angående den obefintliga loppan" med dedikation till Olof Lagercrantz. Lagercrantz beskriver i *Svenska lyriker* sin roll vid diktens tillkomst. Bakgrunden var att det utlysts en tävling där det gällde att skriva en dikt om loppan. Lagercrantz hjälpte till genom att höra sig för om betoningen på det latinska namnet, alltså "Pulex irritans". Dikten skrevs sedan vid ett bord på Café cosmopolite.

746. TAVASTSTJERNA, KARL A. *Dikter i väntan*. Helsingfors, 1890. V, (3), 175 s. Trevligt, endast lätt nött dekorerat oklbd med bl.a. en blombukett i grönt och violett. Reva med pappersförlust i nedre hörnet på sista bladet. Med tillskrift från Hans Ruin till Olof Lagercrantz daterad julen 1940. *100

Hans Ruin var Lagercrantz svärfar.

747. TAVASTSTJERNA, KARL A. *Hårda tider*. Berättelse från Finlands sista nöddår. Kuopio, 1891. 278 s. Enkelt rött hklbd med blekt rygg. Omslaget medbundet. Liten bit av nedre hörnet borta på främre omslag, det bakre med spår av veck. Med förlagets stpl och tillskrift till Aftonbladets redaktion. *250

748. THORVALL, KERSTIN. *Från Signe till Alberte – kärleksfullt och förtvivlat*. Spegelroman. Borgå, 1998.

747.

349, (3) s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150

749. THORVALL, KERSTIN. *I skuggan av oron*. (Borgå), 1995. 302 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150

750. (TIKKANEN), HENRIK. *Maskinskrivet och egenhändig undertecknat brev* till (Olof och Martina Lagercrantz) omfattande 8 rader. Odaterat. 20 x 21 cm. (1) s. Vikt och lite knöligt. *350

Följebrev till en artikel som Tikkanen skickat "Jag sänder bara sidan, söndagstidningen är på 70–80 sidor". Uppenbarligen var den nu saknade artikeln på finska, då Tikkanen skriver att "Olof är ju omgiven av snälla finnjävar som kan översätta texten för honom, hoppas jag."

751. TIKKANEN, MÄRTA. *Århundradets kärlekssaga*. Borgå, 1978. 185 s. Häftad. Lätt nött och solkig. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *600
Utgiven på Söderströms. Omslag av Henrik Tikkanen.

752. TINGSTEN, HERBERT. *Mitt liv. Tidningen 1946–1952*. Sthlm, 1963. 367 s. & plr. Häftad och oskuren. Nött. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. Med spridda markeringar i marginalen av Lagercrantz hand och vidare kommentarer på en lös lapp. *250

Detta är tredje delen av Tingstens självbiografi. Den recenserades av Lagercrantz i *Dagens nyheter* den 19 augusti 1963. Lagercrantz erkände sig vara "medveten om min mångfaldiga belastning när det gäller Tingsten" men recenserade boken ändå, med motiveringen att "jag inte tror mycket på möjligheten till objektivitet när det gäller böcker och människor". Recensionen var inte helt okritisk men tillräckligt hovsam för att vänskapen med Tingsten skulle bestå.

753. TINGSTEN, HERBERT. *Mitt liv. Tio år 1953–1963*. Sthlm, 1964. 373 s. & plr. Häftad och oskuren. Hårt nött. Slarvigt uppsprättad på några ställen. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. Med spridda markeringar i marginalen av Lagercrantz hand. *600

När Lagercrantz i kritiska ordalag recenserade denna avslutande del av sin företrädarens memoarer ledde det till en brytning från Tingstens sida med både Lagercrantz och *Dagens nyheter*.

754. (TORHAMN, URBAN) *Eric G. Olson. Nyenkla dikter*. Sthlm, 1966. 61, (3) s. Häftad och oskuren i lätt nött och solkigt omslag. Dedikation till familjen Lagercrantz, prydd med en liten teckning av en man med dödskalles i handen och undertecknad "Jerka". *225

Omslaget med undertiteln: "Med en första längre introduktion till den svenska nyenkla poesin". En drift med tidsandan.

755. TORHAMN, URBAN. *Mellan våra ansikten*. Sthlm, 1979. 202 s. Häftad och oskuren. Ngt nött och snedläst. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och en teckning av författaren föreställande en kropp som jagar sitt eget huvud. *200

756. [Torhamn] SORELY, CHARLES. *Marlborough and other poems*. Cambridge, 1932. XI, (1 blank), 133 s. Lätt nött oklbd. Ryggen blekt och med en liten fläck. Fläck på övre snittet. Med lång tillskrift till

Olof Lagercrantz och teckning av Urban Torhamn på försättsbladet. Torhamn har också gjort flera illustrationer med anknytning till dikterna inne i boken. *200

Utkom första gången 1916.

757. *Trivia*. JOHANSSON, MALMBERG, SMOLIANSKY. [=pärmtitel]. Laholm, 1992. (128) s. Opappbd. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Carl-Johan Malmberg. *350

Utgiven till utställningen "Trivia" på Fotografiska museet i Moderna museet. Med fotografier av Gerry Johansson och Gunnar Smoliansky samt texter av Carl-Johan Malmberg.

758. TROTZIG, BIRGITTA. *Anima*. Prosadikter. Sthlm, 1983. 89 s. Oklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150
Fjärde–femte tusendet. Utkom året innan.

759. TROTZIG, BIRGITTA. *Dubbelheten*. Tre sagor. Uddevalla, 1998. 137, (2) s. Opappbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *225

760. TROTZIG, BIRGITTA. *Porträtt*. Ur tidshistorien. Uddevalla, 1993. 236 s. Opappbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *275

Texter om G. O. Adelborg, Gösta Oswald, Georg Heym, Simone Weil, Lars Ahlin, Eckehart, Rimbaud, Södergran, Ingemar Leckius, Lars Norén, Dostojevskij, Artur Lundkvist, Ekelöf, Birger Sjöberg, Edmond Jabès, Marina Tsvetajeva, Rilke, Zagajewski, Achmatova, Karl Vennberg, Osip Mandelstam och Vizma Belševica.

761. TROTZIG, BIRGITTA. *Sammanhang*. Material. Uddevalla, 1996. 169 s. Opappbd med obetydligt nött skyddsomslag. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *225

762. WARBURTON, THOMAS. *Femtio år finlandssvensk litteratur*. Helsingfors, 1951. 308 s. Häftad och oskuren. Mycket svaga fläckar på ryggen. Med dedikation till Olof Lagercrantz "med handslag från övertygade enhörningen, tillgivne förf." daterad den 1 september 1951. *150

763. VENNBERG, KARL & ASPENSTRÖM, WERNER. *Kritiskt 40-tal*. Sthlm, 1948. 395, (3) s. Häftad och oskuren. Ngt nött och med skada överst i främre falsen. Med Olof Lagercrantz marginalanteckningar. *200

Antologi med kritik skriven av bl.a. Lars Ahlin, Sven Alfons, Stig Dagerman, Erik Lindegren och de två redaktörerna.

764. VENNBERG, KARL. *Dikter*. Redaktör Jan Olov Ullén. (I–II). Borås, 1993. 282, (3) + (6), 289–590, (3) s. Två oklbd med skyddsomslag. Enstaka hundöron. Med dedikation till Olof Lagercrantz i första volymen. *150

765. VENNBERG, KARL. *Fiskefärd*. Dikter. Sthlm, 1949. 94, (4) s. Häftad och oskuren. Nött och smutsig. Ful fläck på s. II–16. Med dedikation till Olof Lagercrantz och dennes omfattande noteringar på sista bladet och bakre omslags insida. *125

Lagercrantz recenserade boken i *Svenska dagbladet*.

766. VENNBERG, KARL. *Vårövning*. Sthlm, 1953. 75, (3) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *250

767. VENNBERG, KARL. *Vägen till Spånga*. Folkan. Sthlm, 1976. 73, (3) s. Häftad och oskuren. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150

768. WILLIAM-OLSSON, MAGNUS. *Obegränsningens ljus*. Texter om poesi. Värnamo, 1997. 242 s. Ohklbd med skyddsomslag. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *150

Bl.a. om Hans Ruin, Gunnar Björling, Stagnelius, Lars Forssell och Birgitta Trotzig.

769. WILLIAM-OLSSON, MAGNUS. *Till*. Dikter. Malmö, 1989. 52, (3) s. Häftad och oskuren. Med dedikation ”till Olof L. från darrig Magnus den 24/I -89.” *135

770. WINE, MARIA. *Den dagliga kärleken. L'amour au jour le jour*. Poèmes. Images Corneille. Traduction Jacques Robnard. Malmö, 1996. 109, (2) s. Oklbd. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *150

Med parallelltext på franska och svenska.

771. WINE, MARIA. *Feberfötter*. Dikter. Sthlm, 1947. 88, (2) s. Häftad och oskuren. Lätt nött, bakre omslag med veck. Blyertsanteckningar av Olof Lagercrantz på sista sidan och främre omslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz samt recensionsstpl på bakre omslag ”till Svenska dagbladet för benägen anmälan”. *275

Lagercrantz anmälde boken i *Svenska dagbladet*.

772. WINE, MARIA. *Svarta serenader*. Sthlm, 1967. 129 s. Häftad och oskuren. Lätt nött och lite snedläst. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *225

773. WITT-BRATTSTRÖM, EBBA. *Ur könets mörker*. Litteraturanalyser. Värnamo, 1993. 240 s. Häftad och oskuren. Ngt nött, loss i ryggen och sprucken överst i bakre falsen. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och den förres noteringar i marginalen i några avsnitt. *300

Lagercrantz har gjort markeringar vid kapitlen om Ekelöf, Södergran och Hagar Olsson.

774. (WRIGHT), GEORG HENRIK (VON). *Egenhändigt skrivet och undertecknat brev till Olof (Lagercrantz)* daterat den 5 maj 1980. 29,5 x 21 cm. (1) s. + *Mänslighetens villkor*. [Tidningsurklipp ur:] (Studentbladet den 18 april 1980). 40 x 54,5 cm. (1) s. + WRIGHT, GEORG HENRIK VON. *Humanism and the humanities*. Särtryck/separate [ur] Kungl. Vetenskapssamhällets i Uppsala årsbok 22/1979. (Uppsala, 1979). s. 32–47. Brevet och tidningsurklippet vikta och i fint skick. Tidningsurklippet med påskrift av von Wright om varifrån det är hämtat. Särtrycket klammerhäftat, obetydligt nött och med någon enstaka småfläck. Med dedikation till Olof Lagercrantz och en rättelse i texten av författaren. *1500

Brev, tidningsurklipp och särtryck har skickats i samma sändning till Lagercrantz. von Wright skriver i brevet bl.a. ”Jag skickar dig här ett särtryck av ett föredrag och – kanske mer väsentligt – en intervju, som är en sorts fortsättning på det föredragsmanuskript om tekniken och samhällsutvecklingen, som jag sände tidigare. ’Svaren’ är egentligen reflexioner, som jag skrivit ner tidigare i vinter, och ’frågorna’ en ram som intervjuaren senare komponerat.” Han avslutar brevet ”Det känns alltmer ensamt i världen. Hoppas vi snart träffas.”

775. WRIGHT, GEORG HENRIK VON. *Logik, filosofi och språk*. Strömningar och gestalter i modern filosofi. Lund, 1965. 233, (7) s. Pocketbok. Ngt nött och gulnad. Mindre bläckkludd på bakre omslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och spridda understrykningar av Olof Lagercrantz hand. *400

Första upplagan utkom 1957. Denna utgåva i Aldusserien är reviderad och utökad. Lagercrantz berättar i *Ett år på sextio-talet* att "För Martina och mig spelade det stor roll att Georg-Henrik och Elisabeth von Wright upplevde världen som vi. Hans auktoritet i den filosofiska världen var självklar. För Dagens nyheter och för mig var han dessa år ett aktivt stöd. [...] Han stod i ständig kontakt med en stor del av världens intellektuella elit och genom honom fick jag information och impulser."

776. WRIGHT, GEORG HENRIK VON. *Humanismen som livshållning*. Lund, 1977. 43 s. Häftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad julen 1977 och några markeringar i bläck i marginalerna av Olof Lagercrantz hand. *450

Föredrag i Tegnérssamfundet den 2 november 1976. Denna skrift ingick sedan i en större essäsamling med samma titel som utkom 1978.

777. WRIGHT, GEORG HENRIK VON. *Humanismen som livshållning och andra essayer*. Borgå, 1978. 184, (1) s. Häftad. Lätt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz och den förres sparsamma marginalförstrykningar i bläck. *500

778. WRIGHT, GEORG HENRIK VON. *Vetenskapen och förnuftet*. Ett försök till orientering. Borgå, 1986. 154 s. Lätt nött oklbd med några småfläckar. Med dedikation till Olof Lagercrantz och ett fåtal förstrykningar i bläck i marginalerna av denne. *300

779. WÄSTBERG, PER. *En ung mans dagbok*. Bollnäs, 1988. 43, (2) s. Häftad. Litet bläckstreck på främre omslag. Dedikation "Till Olof o. Martina, tidiga vittnen, denna bagatell från Per (s. 40)". *100

På s. 40 ger den 14-årige författaren in spe ett omdöme om tjsaberättelserna i Lagercrantz *Fågelropet ur dimman*: "Tjusiga".

780. WÄSTBERG, PER. *Enskilt arbete*. Sthlm, 1952. 149, (2) s. Häftad och oskuren. Ngt nött. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *175

Omslag av Hans Jacob Wærn. Författarens andra bok som var "på förlagets initiativ sammanställd och utgiven till författarens mogenhetsexamen".

781. WÄSTBERG, PER. *Förbjudet område*. Sthlm, 1960. 267, (3) s. Häftad och oskuren. Nött och på några ställen slarvigt sprättad. Med dedikation "Till Olof o. Martina – en bok som fick sin första uppräring i DN – tillgivne Per". *450

Boken behandlar situationen i dåvarande Centralafrikanska federationen, alltså dagens Malawi, Zambia och Zimbabwe. Per Wästberg hade åkt dit som Rotarystipendiat och rapporterade från resan i *Dagens nyheter*, en rapportering som ledde till att han blev utvisad ur landet. Lagercrantz skrev en lång recension av boken där han inledningsvis, med ett visst gillande, konstaterar att "den är skriven i ursinne av en man för vilken ursinnet är den mest främmande av alla känslor".

782. WÄSTBERG, PER. *Kring Johannes*. Trelleborg, 1994. 286, (2) s. Häftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *200

I dedikationen tackar författaren för Lagercrantz Ekelöfbok.

783. WÄSTBERG, PER. *Lovtal*. Sthlm, 1996. 353 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Fläckar på övre snittet. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *140

Innehåller Wästbergs tal till Pilotpristagarna för åren 1985–96 och ytterligare några lovtal. Olof Lagercrantz tilldelades priset 1989 och lovprisas på s. 85–106.

784. WÄSTBERG, PER. *Pojke med såpbubblor*. Sthlm, 1949. 167 s. Häftad och oskuren. Lätt nött och med fläck på bakre omslag. Med dedikation till "Olof Lagercrantz, med tack för all vänlighet, från tillgivne Per Wästberg". *600

Författarens debut, vid 15 års ålder. Lagercrantz recenserade boken i uppskattande ordalag i *Svenska dagbladet*.

785. WÄSTBERG, PER. *Ung mans dagbok*. Från tolv till sexton år. 1946–1950. Borås, 1996. 335 s. + WÄSTBERG, PER. *En ung författares dagbok*. Från sju till tjugo år. 1951–1953. Borås, 1997. 331 s. Två ohkl-

bd, det första med skyddsomslag. Andra volymens bakre pärm med stukat hörn. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300

Författaren umgicks redan i dessa unga år med Lagercrantz, som dyker upp här och var i texten.

786. ZILLIACUS, EMIL. *Lans och lyra*. Litterära studier och kåserier. Uppsala, 1933. 223 s. Lätt nött hfrbd med upphöjda bind. Omslaget medbundet. Med dedikation till Hans Ruin. *140

Zilliacus uppehåller sig i sina studier nästan uteslutande i antik miljö. Hans Ruin var Olof Lagercrantz svärfar.

787. ÅSBERG, STIG. *Fem tuschteckningar* använda som vinjetter i Olof Lagercrantz bok "Dikter ifrån mossen" (1943). Samtliga signerade med initialer. Odaterade. Bildyta cirka 4,5 x 7 cm per teckning. Ramade tillsammans under passepartout. Ramens mått 31,5 x 31,5 cm. A tergo finns en anteckning av Lagercrantz hand "Detta är originalen till Stig Åsbergs vinjetter till min tredje diktsamling Dikter från mossen 1943 O. L." *3000

Vinjetterna prydde väggen i Lagercrantz biblioteksrum. De föreställer gräs, ljung, kvistar etc.

788. [Åsberg] ASKLUND, ERIK. *Stig Åsberg*. Sthlm, 1953. 29, (3) s. Häftad och nött. Omslaget delvis ngt gulnat. Med dedikation till Martina och Olof Lagercrantz. *250

FIB:s konstklubbs serie Svenska mästargrafer I. Åsberg gjorde omslag och vinjetter till flera av Lagercrantz böcker, bl.a. *Dikter ifrån mossen* och *Den fulländade fiskaren*.

789. ÖSTERGREN, KLAS. *Fattiga riddare och stora svenskar*. Roman. Avesta, 1983. 452 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Veck på eftersättsbladet. Med dedikation "till Olof, med hopp om i alla ett gott skratt. Klas 26/8 1983". *450

Östergren tycks ha missat ett fall i dedikationen.

790. ÖSTERGREN, KLAS. *Gentlemen*. Roman. Ungern, 1982. 423, (2) s. Pocketbok. Obetydligt nött. Med dedikation "till läraren Olof L. från läsaren Klas Ö. 8/4 1982". *125

Utkom första gången 1980.

791. ÖSTERGREN, KLAS. *Slangbella*. Göteborg, 1983. 171, (3) s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Med längre dedikation till Olof Lagercrantz: "en bok utan pretentioner. Den tål möjligen att läsas mellan fisketurerna i sommar". *200

Innehåller artiklar från dags- och veckopress, bl.a. om Stig Dagerman, Henry Miller, Artur Lundkvist, Monet och Modigliani.

792. ÖSTERLING, ANDERS. *Årets visor*. Sthlm, 1907. III, (4) s. Mönstrat pappbd, skinnskott i övre och nedre kant och med titeletikett i skinn (Nils Linde). Infärgat övre snitt, övriga snitt endast putsade. Omslag och rygg medbundna. Omslaget lätt solkat, det främre med liten lagning i nedre hörnet. Trevligt ex. *400

Med vinjetter av Tora Vega Holmström. Bandets överdragspapper komponerat av Lennart Green.

*The
Letters of
William
Blake*

AMT IN AUSCHWITZ

MAURICE BLANCHOT
ESSÄER

HÖLDRICHT
SEDICHT

DOSTOJEVSKY

*The
Diary
of a*

LEONARD
FALLEN
SERIFTES

THE USE OF
POETRY
AND
THE USE OF
CRITICISM
TA
EDIT

UTLÄNDSK LITTERATUR

793. ANDERSEN, HANS CHRISTIAN. *I Sverige*. Till svenskan av Tage Aurell. Sthlm, 1944. 158, (1) s. & plr. Häftad och oskuren med skyddsomslag. Omslaget nött och med någon enstaka liten reva. Ryggen solkig och med tråkigt handtextad titel. *100
I sin reseskildring ger Andersen även plats åt besöket i det Hamiltonska Blomberg på Kinnekulle.
794. ANDERSEN, HANS CHRISTIAN. *Mit livs eventyr*. Århus, 1930. 581, (2) s. Häftad och oskuren. Solkig och nött. Ryggen med fuktfläckar och falsarna med revor. Med Elisabeth Blomstedts och Olof Lagercrantz namnteckningar på titelbladet. *80
Även i Andersens självbiografi skildras författarens besök i det Hamiltonska Blomberg på Kinnekulle.
795. ARISTOFANES. *Kvinnornas sammansvärjning. Thesmoforiazousai. Grodorna. Batrachoi*. Uddevalla, 1957. 188, (4) s. Häftad och oskuren i lätt nött och obetydligt solkat omslag. Minimalt bläckstreck på främre omslag. Dedikation till "Olof Lagercrantz (specialist på pornografi) från översättaren". *160
Översatt av Tord Bäckström.
796. ARISTOTELES. *Om diktkonsten*. Ny översättning av Jan Stolpe. Inledning av Arne Melberg. Uddevalla, 1994. 91 s. Häftad. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Arne Melberg. *150
797. AUERBACH, ERICH. *Mimesis*. The representation of reality in western literature. Translated from the german by Willard R. Trask. USA, 1991. (8), 563 s. Pocketbok. Lätt nött och med fläckar på snittet och smutstitelbladet. Lite fuktbacklig nederst mot slutet. Med Olof Lagercrantz namnteckning och några understrykningar av hans hand. *100
Understrykningarna finns i första kapitlet. Auerbachs teorier var viktiga för Lagercrantz när han skrev sin Dantebok. Framförallt i kapitlet "Att skriva som Gud" stöder han sig på Auerbachs "så kallade figura-tänkande".
798. AUGUSTINUS. *Bekännelser om sin omvändelse*. Översättning och inledning av Sven Lidman. Femte upplagan. Sthlm, 1944. 314, (1) s. Häftad och oskuren. Omslaget lätt nött. *100
799. AUGUSTINUS. *The city of god*. An abridged version from the translation by Gerald G. Walsh, Demetrius B. Zema, Grace Monahan and Daniel J. Honan. With a condensation of the original foreword by Etienne Gilson. Edited, with an introduction, by Vernon J. Bourke. USA, 1958. 551, (9) s. Lätt nött pocketbok. Med understrykningar och anteckningar av Olof Lagercrantz hand. *90
800. BAUDELAIRE, CHARLES. *Fanfarlo*. La Fanfarlo. Översättning Klas Östergren. Malmö, 1987. 106, (6)

s. Häftad och lätt nött. Liten bläckplump på bakre omslag. Dedikation ”till Olof L. från en amatör i översätteriet, som hellre ägnar sig åt att färdas till mörkrets mjälte. Klas, julen 1987”. *350

801. BAUDELAIRE, CHARLES. *Les fleurs du mal*. Mayenne, 1932. 256 s. Nött rött oskinnbd med övre guldsnitt, i övrigt oskuren. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad Paris 1934. *200

802. BAUDELAIRE, CHARLES. *Små prosadikter*. (Le spleen de Paris). Översättning och kommentar Lars Bäckström. Lund, 1983. 168 s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. *150

803. BECKETT, SAMUEL. *Dikter*. Tolkning och kommentarer av Magnus Hedlund. Viborg, 2001. 157 s. Pocketbok. Med översättarens dedikation till Olof Lagercrantz och ett löst bifogat följebrev av översättaren. *200

Detta är första gången många av tolkningarna trycks. I följebrevet passar Hedlund på att tacka Lagercrantz för uppmuntran under DN-åren. Han riktar också en smula bitter kritik mot dagens kultursidor, som inte tagit upp dessa nya Beckettöversättningar till behandling.

804. BECKETT, SAMUEL. *Happy days*. A play in two acts. Plymouth, 1962. 48 s. Lätt nött oklbd. *400
Första brittiska upplagan. Den amerikanska utkom året innan.

805. BENJAMIN, WALTER. *Angelus novus*. Ausgewählte Schriften 2. Eschwege, 1966. 546, (2) s. Obetydligt solkat oklbd. Sista sidan med förlagsreklam med ett hål och obetydlig textförlust efter pappersskada. Inledningsvis med några understrykningar av Olof Lagercrantz hand. *250

Erstes bis zwölftes Tausend.

806. BENJAMIN, WALTER. *Illuminationen*. Ausgewählte Schriften. Baden-Baden, 1969. 445, (2) s. Oklbd. Med några understrykningar och någon enskilda kommentar av Olof Lagercrantz. *250

Fünftehtes bis achtzehntes Tausend. Utgiven av Siegfried Unseld, som även var Lagercrantz tyske förläggare. Lagercrantz understrykningar finns i essän ”Zum Bilde Prousts”. I sin Proustbok hänvisar Lagercrantz på flera ställen till Benjamin.

807. BENNET, ARNOLD. *Levande begravnen*. Roman. Sthlm, 1918. 190 s. Grönt nött hklbd. Oskuren. Det nötta omslaget medbundet. Bläckklotter på omslaget och de första fem bladen. Inledningsvis med fuktrand. Två blad i början loss i bindningen och med rejäla revor i nedre marginalen. Med Aimee Åkerhielms och Olof Lagercrantz namnteckningar på smutstitelbladet. *250

Exemplarets dåliga skick förklaras av att detta är en av de tre böcker som Lagercrantz i sin *Dagbok* säger sig läsa om minst en gång om året ”endast för att få skratta”. De övriga två är Voltaires *Candide* och Strindbergs *Det nya riket*. Trots att Lagercrantz avfärdar Bennets bok som en struntbok, ägnar han den ett ingående referat följt av en analys som avlutas med ett eko från *Candide*: ”Varför ställer vi krav på andra och oss själva! [...] Varför sätter vi oss inte ner tillsammans och dricker te, förenade i den svåra konsten att balansera en te-kopp med ena handen och manövrera en smörgås med den andra!” Bandet har Lagercrantz själv låtit binda hos R. Ringqvist.

808. *Beowulf*. Översatt i originalets versmått av Björn Collinder. Med linoleumsnitt av Per Engström. Arlöv, 1983. XII, (219) s. Oklbd med skyddsomslag. Bakre omslag med liten repa. *125
Femte reviderade upplagan.

809. BERGER, JOSEPH. *Shipwreck of a generation*. The memoirs. Glasgow, 1971. Porträtt, 286 s. & plr. Obetydligt fläckat rött oklbd. Minimal fläck på smutstitelbladet och främre snittet. Inledningsvis med enskilda anteckningar i bläck och blyerts. *200
Lagercrantz berättar i *Ett år på sextioalet* om sitt möte med Berger i Tel Aviv 1963. ”Jag for till Israel för detta unika vittnes skull – det var innan Gulagarkipelagen var kartlagd – och satt en månad på ett hotellrum framför en grå kraftfull man, vars ögon strålade av den höga begåvnings vakenhet. Men mannen var en sann revolutionär. Var gång jag sökte få honom att vittna om egna och medfångarnas villkor och lidanden lyckades han efter blott några repliker smita undan för att i stället diskutera Stalins brottsliga avvikelser från den rätta marxistisk-leninistiska linjen.” Anteckningarna är översättningar av enskilda ord till svenska och inte gjorda av Olof Lagercrantz.

810. BERRIGAN, PHILIP. *Prison journals of a priest revolutionary*. Compiled and edited by Vincent McGee. Introduction by Daniel Berrigan. USA,

1971. XXIV, (2), 225, (5) s. Pocketbok. Lätt nött och med mycket rikliga anteckningar och understrykningar av Olof Lagercrantz hand. *100

Bröderna Berrigan var katolska munkar som engagerade sig aktivt både för att hjälpa afro-amerikaner och mot Vietnamkriget. När aktionerna gick för långt blev de fångslade. Lagercrantz blev vän med dem under en resa i USA 1968 och skrev artiklar om deras situation i *Dagens nyheter*, bl.a. under rubriken "Lyda Gud eller Nixon?" den 15 augusti 1971. Daniel Berrigan besökte också Lagercrantz i Sverige.

811. BLAKE, WILLIAM. *Dikter och profetior*. I urval av Folke Isaksson. Sthlm, 1957. 81, (3) s. Opappbd. Omslaget medbundet. Fläck i marginalen på s. 5. Dedikation till "Mijnheer Olof, se här höstens störste poet, i anspråkslös svensk dräkt klädd av brudgossen Folke ('Vredens tigrar äro visare än förståndets fålar')." *200

FIB:s lyrikklubbs bibliotek nummer 35. Utgiven till 200-årsdagen av Blakes födelse. Förutom utgivaren har Erik Blomberg, Anders Österling, Bernice Isaksson och Jan Ivarsson bidragit med tolkningar.

812. BLAKE, WILLIAM. *Oskuldens och erfarenhetens sånger*. Svensk tolkning av Viveka Heyman. Malmö, 1960. 137, (5) s. Dekorert oklbd med ngt nött skyddsomslag. Bakre omslag med smärre reva och märke efter borttagen prislapp. Övre snitt infärgat, i övrigt putsade snitt. *175

813. BLAKE, WILLIAM. *The letters*. Edited by Geoffrey Keynes. Frome & London, 1956. Porträtt, 261 s. & plr. Lätt nött oklbd. Pärmhörnen ngt stukade. Med Olof Lagercrantz namnteckning. *400

814. [Blake] ACKROYD, PETER. *Blake*. St. Ives, 1995. 399 s. Oklbd med helt obetydligt nött skyddsomslag. Med några noteringar och understrykningar av Olof Lagercrantz hand samt dennes namnteckning och telefonnummer daterade 1995 på smutstitelbladet. *225

Lagercrantz har bl.a. noterat var i boken Swedenborg behandlas.

815. BLANCHOT, MAURICE. *Essäer*. Urval och efterord: Horace Engdahl. Malmö, (1990). 144 s. Häftad.

Nött. Med Engdahls dedikation till Olof Lagercrantz och dennes understrykningar och sparsamma marginalkommentarer. *200

Lagercrantz har markerat flitigt i essän "Orfeus blick" och Engdahls efterord. En passus i efterordet som markerats som "bra" citeras också i Lagercrantz Proustbok.

816. BLOOM, HAROLD. *The western canon*. The books and school of the ages. USA, 1994. (14), 578 s. Obetydligt nött oklbd med skyddsomslag. Tillskrift till Olof Lagercrantz från Sissela Bok. *150

Sissela Bok översatte ett stycke ur *Om konsten att läsa och skriva* för tidskriften *Metamorphoses* specialnummer om svensk litteratur, volume 8:1, 2000.

817. BORCHERS, ELISABETH. *Gedichte*. Ausgewählt von Jürgen Becker. Baden-Baden, 1976. 109, (11) s. Opappbd. På s. 15 har Olof Lagercrantz i blåck skrivit en fullständig diktöversättning i marginalen. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *300

818. BORCHERS, ELISABETH. *Von der Grammatik des heutigen Tages*. Gedichte. Memmingen, 1992. 76, (4) s. Oklbd med skyddsomslag. Några hundöron. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *200

819. BORGES, JORGE LUIS. *Järnmyntet*. Tolkningar av Lasse Söderberg. Eskilstuna, 1987. 71, (3) s. Häftad och oskuren. Med dedikation "Till vännen Olof, med sidan 52 i *Om konsten att läsa & skriva* i tankarna, Lasse Söderberg". *200

Sidan 52 i *Om konsten att läsa och skriva* behandlar det omöjliga i att översätta lyrik.

820. BRANDES, GEORG. *Hovedstrømninger i det 19de aarhundredes litteratur*. Forelæsninger holdte ved Københavns universitet i foraarshalvaaret 1873. Den romantiske skole i Tydskland. Köpenhamn, Græbes bogtrykkeri, 1873. 378, (3) s. Trevligt, lätt nött samtida svart hfrbd med upphöjda bind och sparsamt guldornerad rygg (G. A. Ömansson, Uppsala). Marmorerade snitt. Bra ex. med K. Åkerhjelm's namnteckning. *150

Verket i sin helhet omfattar sex delar varav detta är del 2. Olof Lagercrantz mormor var född Åkerhielm och han kom att ära delar av det Åkerhielmska biblioteket på Högfors.

821. BRECHT, BERTOLT. *Hundert Gedichte*. Ausgewählt von Siegfried Unseld. Baden-Baden, 1998. 188, (3) s. Julrött opappbd. Fint skick. *100
Jahresgabe Suhrkamp Verlag 1998. Unseld var Lagercrantz tyske förläggare.
822. [Brontë] *The Brontë letters*. Selected and with an introduction by Muriel Spark. Taunton, 1954. 208 s. Lätt nött och ngt solkat svart oklbd. *225
823. BROOKS, GWENDOLYN. *Maud Martha*. A novel. New York, 1974. 180 s. Oklbd. Dedikation: "for Olof, sincerely Gwen Brooks august 29, 1985." *400
Utkom första gången 1953. Gwendolyn Brooks var författare, främst poet, och delaktig i 60-talets black power-rörelse. Lagercrantz träffade henne första gången i USA 1958 och de höll sedan kontakt genom livet.
824. BURNS, ROBERT. *Poems*. Letchworth, 1930. XXVIII, 562, 1-2, 1-15, (1) s. Ngt nött grönt oklbd. Med Inga Lindholms tillskrift till Olof Lagercrantz daterad 1942. *110
Olof Lagercrantz och finlandssvenskan Inga Lindholm stod under hela 30-talet varandra mycket nära. De träffades sällan men höll en intensiv brevkontakt.
825. BUTLER, SAMUEL. *Alla dödligas väg*. Översättning av Elsie och Håkan Tollet. Efterskrift av Gunnar Boklund. I-II. Sthlm, 1963. 222 + (4), 229-451 s. Två lätt nötta och aningen snedlästa opappbd med blekta ryggar. Med Olof Lagercrantz namnteckning i andra volymen och understrykningar, marginalnoteringar och kommentarer på de avslutande bladen av hans hand. *200
På försätsbladet anger Lagercrantz att han läst första volymen på sträckan "Sthlm-Reykjavik 21 febr 1973". Motsvarande anteckning i andra volymen ger vid handen att den lästes under returrestan "Reykjavik-Oslo-Stockholm 25 febr. 1973".
826. BUTLER, SAMUEL. *Erewhon: or Over the range*. Frome & London, 1924. XVIII, 324 s. Svart oklbd med ngt nött och missfärgat skyddsomslag. *100
Sixteenth impression.
827. BUTLER, SAMUEL. *Erewhon revisited*. Twenty years later, both by the original discoverer of the country and by his son. U.o., 1921. XI, (1), 338 s. Svart oklbd med ngt nött och delvis missfärgat skyddsomslag. *100
Trycktes första gången 1901.
828. BUTLER, SAMUEL. *Ex voto*. London & Bradford, 1928. Front, XXII, 275, (1) s. & plr. Oklbd med lätt nött skyddsomslag med blekt rygg. *100
Denna utgåva utkom första gången 1924.
829. BUTLER, SAMUEL. *Notebooks*. Selections edited by Geoffrey Keynes and Brian Hill. Oxford, 1952. 327 s. Oklbd med lätt nött och solkat skyddsomslag med några småfläckar. *100
Detta urval utkom första gången 1951.
830. BUTLER, SAMUEL. *The fair haven*. Frome, 1929. XXI, (1), 285 s. Lätt nött oklbd. Småfläckar på övre snittet. *100
Utkom första gången 1873.
831. BUTLER, SAMUEL. *The note-books*. Selections arranged and edited by Henry Festing Jones. Plymouth, 1926. XII, (2), 438 s. Fläckt svart oklbd med tryckt papperstiteletikett. Med Olof Lagercrantz anteckning att han fått boken i gåva av Tora Dahl 1974. *120
Första upplagan av denna utgåva utkom 1921.
832. BUTLER, SAMUEL. *Unconscious memory*. With an introduction by professor Hartog. Plymouth, 1922. XXXIX, (1), 186 s. Lätt nött svart oklbd. *100
Trycktes första gången 1880.
833. CAMÕES, LUIZ DE. *The lusiads*. Translated by Leonard Bacon. With an introduction and notes. USA, 1950. XXXII, (4), 435 s. Lätt nött och ngt solkigt oklbd. Främre snitt oskuret. Med Olof Lagercrantz sparsamma noteringar på bakre pärmens insida och en löst bilagd anteckningslapp av hans hand. *250
Lagercrantz har noterat referenser i verket till Dante, Homeros och Sverige. På den lösa lappen med brevhuvud från "Hotel Embaixador" i Lissabon har Lagercrantz bl.a. nedskrivit iakttagelser kring Portugals Afrikapolitik.

834. CARROL, LEWIS. *Snarkjakten*. I översättning av Lars Forssell och Åke Runnquist. Illustrerad av Tove Jansson. Sthlm, 1959. 52, (2 blanka, 1) s. Häftad och oskuren. Lätt nött och solkad. Svaga fläckar på främre omslag. Med dedikation "Till lilla Kerstin från hennes Snark 1959" skriven av Lars Forssell. *600

835. CELAN, PAUL. *Die Niemandrose*. Frankfurt am Main, 1964. 95 s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag, det främre med minimal reva. Delvis lite solkig på s. 50–63. Med en anteckning av Olof Lagercrantz på försättsbladet. *750

Viertes bis sechstes Tausend. Utgiven på S. Fischer Verlag. Anteckningen lyder: "Gåva av Birgitta Trotzig 12 dec 1967 i Paris. Samma kväll mötte vi av en händelse Celan".

836. CHAPLIN, CHARLIE. *Chaplins resa berättad av honom själv*. Sthlm, 1925. 183 s. Enkelt rödbrunt hklbd. Omslaget medbundet. Med Olof Lagercrantz förvärsanteckning daterad 1938 och enstaka kommentarer och förstrykningar i blyerts av dennes hand i marginalerna. *275

Att Lagercrantz, liksom många i hans generation, skattade Chaplin mycket högt går inte att ta miste på. I Danteboken gör han en improviserad uppräknig av mästare som genom sina verk kan tänkas "övervinna döden och leva när alla andra blivit skuggor." De uppräknade är Homeros, Shakespeare, Einstein, Chaplin och Dante. Chaplin refereras också på många andra ställen i Lagercrantz författarskap.

837. [Chaplin] FORSSELL, LARS. *Chaplin*. Sthlm, 1953. 119, (1) s. Häftad och oskuren. Nött och med lite skadad rygg. Med dedikation till Martina och Olof Lagercrantz och ett spridda understrykningar och kommentarer i marginalen av den senares hand. *375

Som motto till boken avtrycks två dikter som porträtterar Chaplin; en av Gunnar Björling och en av Gunnar Ekelöf. Lagercrantz citerar Björlings dikt på s. 45 i *Om konsten att läsa och skriva*.

838. [Chaplin] HUFF, THEODORE. *Charlie Chaplin*. Gateshead on Tyne, 1952. Porträtt, 320 s. & plr. Nött oklbd. Med marginalförstrykningar av Olof Lagercrantz och några sidhänvisningar i bläck på bakre pärmens insida. *200

839. CHAR, RENÉ. *Stränghet i ett mandelregn*. Dikter. Prosa. Tolkningar Lars Bergquist. Sthlm, 1982. 195, (4) s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från Lars Bergquist. *200

840. CHAUCER, GEOFFREY. *Canterbury tales*. Letchworth, 1936. XVI, (2), 519, (1), 1–4, 1–15, (1) s. Obetydligt nött oklbd med infärgat övre snitt och ngt blekt rygg. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1938. *100

De avslutande pagineringsföljderna är förlagsreklam.

841. CLAUDEL, PAUL. *När dagen vänder*. Skådespel i tre akter. Svensk tolkning av Erik Lindegren. Sthlm, 1955. 127, (3) s. Häftad och oskuren. Ryggen lätt gulnad. Med dedikation från översättaren till Olof och Martina Lagercrantz. *500
Panacheserien.

842. DACIA, PETRUS DE. *Om den saliga jungfrun Kristina av Stommeln*. I översättning och med inledning av Tryggve Lundén. Sthlm, 1950. 293, (3) s. Häftad och oskuren. Lätt nött och lite solkig. Med Olof Lagercrantz anteckningar på sista sidan. *100

843. DARWIN, CHARLES. *En naturforskarens resa omkring jorden*. Med författarens tillåtelse översatt från tionde original-upplagan af G. Lindström. Med illustrationer. Sthlm, 1872. VII, (1), 452 s. Ngt nött samtida svart hfrbd med upphöjda bind och sparsamt guldornerad rygg (G. A. Ömansson, Uppsala). Med några fläckar, se t.ex. s. 1. Omfattande reva in i texten på s. 73–78. Två noteringar på eftersättsbladet av Olof Lagercrantz hand. *300

Originalutkom 1839. Lagercrantz ger i *Om konsten att läsa och skriva* följande karaktäristik av detta Darwins ungdomsverk: "Det är späckat av fakta – om stenarter, snäckor högt upp i bergen, indianer, heliga träd, blommor, vindar. Bokens sidor liknar askar så överfyllda med iakttagelser att man får intrycket att en hel del hamnat utanför. Läsaren grips av en känsla av festligt överflöd. Darwin ursäktar sig gång på gång att han inte hunnit språkligt bearbeta framställningen men det verkar som ordnade sig mångfalden av sig själv. Darwin börjar på denna resa ana utvecklingsläran. Ett tidigare okänt mönster håller på att växa fram. Han skyndar framåt och kanske är det detta, som ger en sådan lyster åt stilen." En episod från resan bildar också en av utgångspunkterna för slutbetraktelsen i *Ett år på sextiotalet*.

844. "Das Tagebuch" Goethes und Rilkes "Sieben Gedichte" erläutert von Siegfried Unseld. Baden-Baden, 1978. 215, (4) s. Opappbd med titeletiketter i papper. Med dedikation: "Für Freund Olof / vereint in Strindberg und Goethe / herzlich / Siegfried". *225

Insel-Bücherei Nr. 1000. Detta är andra upplagan. Unseld på Suhrkamp Verlag var Lagercrantz tyske förläggare.

845. DAVIDSON, BASIL. *Portugiserna i dagens Afrika*. Sthlm, 1969. 30, (1) s. Klammerhäftad. Med en bläckmarkering i marginalen på s. 5. *100

Utgiven av Utrikespolitiska institutet som Världspolitikens dagsfrågor nummer 2, 1969. Lagercrantz hade träffat Frelimos ledare Eduardo Mondlane i Tanzania 1967, och intresserade sig vid denna tid för frihetskampen i Moçambique.

Markeringen är införd på ett ställe där det görs en jämförelse mellan Portugals truppinsats i Afrika och USA:s i Vietnam.

846. DICKENS, CHARLES. *David Copperfield* den yngre från Blunderstone Rookery, hans lefnad, äfventyr, hågkomster och iakttagelser. Översättning af Gustaf Thomée. Andra genomsedda upplagan. I–II. Sthlm, 1872. Porträtt, 486, (2) + 512 s. Två nötta och lätt solkade dekorerade blå oklbd. Med spridda solkigheter och en del fuktränder i marginalerna, framförallt i första delen. Lagningar på s. 287–90 i första delen med obetydlig textförlust. Blyertskladd på s. 385. *150

I sin Krusenstjernabok understryker Lagercrantz Dickens popularitet i och betydelse för den Hamiltonska familjekretsen i allmänhet och Agnes von Krusenstjerna i synnerhet. Han berättar att hon ägde tre exemplar av *David Copperfield* och konstaterar "Av ingen roman har hon tagit så djupa intryck. Den stod för henne som det ouppnåeliga mönstret för en självbiografi och slår mer eller mindre starkt igenom i alla hennes böcker."

847. DICKENS, CHARLES. *The adventures of Oliver Twist and A tale of two cities*. With forty illustrations by George Cruikshank and Phiz. London & Beccles, 1895. Front, (6), 336, (2) s., front, extra illustrerat titelblad, 339–624 s. & plr. Oskuren i vinrött dekorerat oklbd med ngt spruckna innerfalsar. Litet bläckstänk på främre snittet. *150

Originalupplagorna utkom i häften 1837–39 respektive 1859.

848. DOSTOJEVSKIJ, FJODOR. *Den evige äkta mannen*. Sthlm, 1959. 206 s. Opappbd. Obetydligt nött. *90

849. DOSTOJEVSKIJ, FJODOR. *Döda huset*. Översättning från ryskan af Ellen Rydelius. Sthlm, 1913. 356, (1) s. Lätt nött och snedläst hklbd. Med Erik Asklungs namnteckning på titelbladet och Olof Lagercrantz spridda marginalnoteringar i blyerts. *125 Erik Asklund var Olof Lagercrantz sväger.

850. DOSTOJEVSKIJ, FJODOR. *The diary of a writer*. Translated and annotated by Boris Brasol. USA, 1949. XVII, (5), 1097 s. Lätt nött ohklbd. Spricka vid bakre falsen mellan s. 1096–97. *350

851. DUDINTSEV, VLADIMIR. *A new year's tale*. Tip-tree, 1960. 48 s. Lätt nött opappbd med svag fläck på bakre pärmen. Skyddsomslaget ngt nött, svagt fuktbackligt och med smärre revor. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad den 3 april 1961. Dedikationen avslutas (i översättning från ryskan) "till minne av de trevliga stunder som tillbringats i Moskva". *900

Första brittiska upplagan, översatt från ryskan av Max Hayward. En amerikansk upplaga utkom samma år i översättning av Gabriella Azrael. Författarens *Icke av bröd allenast* gav honom i mitten av 50-talet en plats bland den sovjetryska litteraturens största namn. Lagercrantz beskriver sitt möte med Dudintsev i Moskva 1961 i reportageboken *Ensamheter i öst och väst*. Han berättar att Dudintsev var en hängiven Proust- och Hamsunläsare som påstod sig aldrig ha talat med en västförfattare tidigare.

852. ELIOT, T. S. *Om poesi*. Essayer. Sthlm, 1958. 177 s. Häftad och oskuren. Lätt nött och solkig. Delvis med understrykningar och marginalkommentarer av Olof Lagercrantz hand. *200

Översättning av Per Erik Wahlund. Här ingår bl.a. den berömda essän "Vad är en klassiker?" som Lagercrantz givit en plats i litteraturförteckningen till sin Dantebok.

853. ELIOT, T. S. *Poems*. 1909–1925. Plymouth, 1933. 128 s. Lätt nött grönt oklbd med ngt solkig guldornerad rygg. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad Como april 1934. *400

Denna samlingsutgåva utkom första gången 1925. I *Dagbok* skriver Lagercrantz om när han under sin vistelse i Schweiz och norra Italien i 30-talets början köpte "Eliots dikter i vår grönt band" och fortsätter: "Här ute i Europa började jag tänka på alla dem som stupat och vars röster förnams i Eliots och Hesses dikter och jag fick en känsla av att ha varit utestängd från en gemenskap." I sin första diktsamling *Den döda fågeln* infogade Lagercrantz en fri tolkning av Eliots dikt "The Hippopotamus".

854. ELIOT, T. S. *The use of poetry and the use of criticism*. Studies in the relation of criticism to poetry in England. Glasgow, 1933. 156 s. Ngt nött och solkigt rödbrunt oklbd. Infärgat övre snitt, övriga snitt putsade. Enstaka understrykningar och markeringar i blyerts. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad "Lugano febr. 1934". *1500

Gallup A 24. Utgiven av Faber & Faber. I *Min första krets* skriver Lagercrantz apropå sin diktning kring mitten av 1930-talet, och särskilt debutboken *Den döda fågeln*: "När jag idag läser de dikter jag då skrev gör jag en upptäckt. Sjukdomen och det evighetsperspektiv jag inhämtade hos Gullberg och Dostojevskij och som förstärktes av studiet av Eliots essäistik fjärmade mig från det samhälleliga."

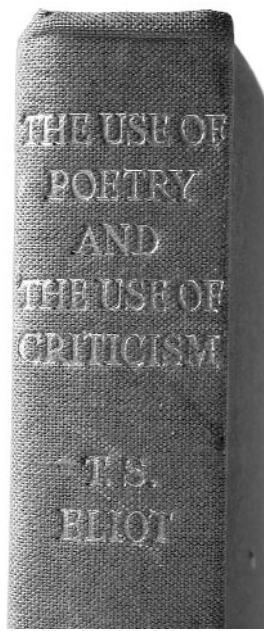
855. EURIPIDES. *Trojanskorna*. Tolkad av Emil Zilliacus. Uppsala, 1952. 120, (2) s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Obetydligt nött. Minimal fläck på ryggen. Med dedikation till Olof Lagercrantz från översättaren. *150

856. FAGUET, ÉMILE. *L'art de lire*. Corbeil, 1912. (4), IV, 165, (3) s. Ngt nött grönt sidenbd med blekt rygg (Hedberg). Ramverk i guld på pärmmarna. Övre guldsnitt. Omslaget medbundet. Med Harry Järvs exlibris. *300

Om konsten att läsa, som väl både Järv och Lagercrantz kan sägas ha tillägnat sig till fullo.

857. FERLINGHETTI, LAWRENCE. *Pictures of the gone world*. U.o., u.å. 42 s. Klammerhäftad. Lätt nött och med några småfläckar på främre omslag. *110

The pocket poets series number one. Third printing. Lagercrantz citerar ett uttalande från ett samtal med Ferlinghetti när han den 13 april 1968 skriver en av sina artiklar om Vietnamkriget.

858. *Finsk dikt i svensk tolkning* av Arvid Mörne och Erik Kihlman. Helsingfors, 1933. 171, (4) s. Nött ohfrbd med guld- och blindpressad dekor på ryggen och övre guldsnitt. Med tillskrift till Olof Lagercrantz från Inga Lindholm daterad den 10 mars 1937 och försedd med ett långt diktцитat på tyska. *100

Bland de översatta märks bl.a. Aleksis Kivi, Eino Leino och Katri Vala. Olof Lagercrantz och finlandssvenskan Inga Lindholm stod under hela 30-talet varandra mycket nära. De träffades sällan men höll en intensiv, under långa perioder daglig brevkontakt. Detta brevskrivande skulle Lagercrantz senare identifiera som en viktig författarskola. Brevväxlingen med Lindholm har även blivit en av huvudkällorna till Lagercrantz tidiga biografi i Siv Storås doktorsavhandling. Denna bok är skänkt på Lagercrantz 26-årsdag.

859. FLAUBERT, GUSTAVE. *Hjärtats begärelse*. Latentation de saint Antoine. Sthlm, 1957. 238, (2) s. Lätt nött ohklbd. *100

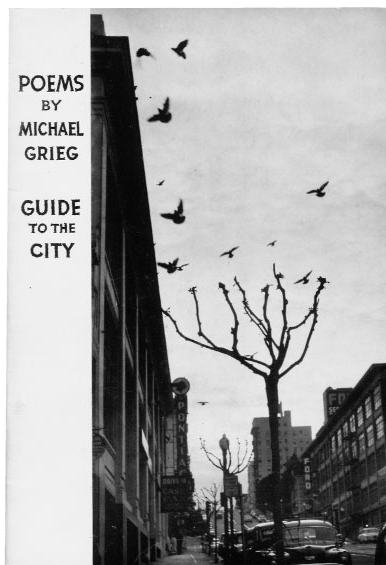
Översatt av Per Meurling.

860. FRANCE, ANATOLE. *Drottning gåsfoot*. (La rôtiserie de la reine pédauque). Översättning av Hjalmar Söderberg. Illustrationer av Bertil Bull Hedlund. Sthlm, 1945. 310, (5) s. & plr. Häftad och oskuren. Nött och lite solkig med tråkig skada överst på ryggen. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från "vännen illustratören". *135

Omslaget är utformat av Akke Kumlien.

861. FRANKLIN, BENJAMIN. *The autobiography & selections from his writings*. With an introduction by Henry Steele Commager and illustrations by Thomas Hart Benton. USA, 1944. Front, XIX, (1), 264, (1) s. & plr. Ohklbd med obetydligt solkad rygg. *100

862. FRAZER, JAMES G. *Den gyllene grenen*. Studier i magi och religion. Förord av professor Martin P:n Nilsson. Till svenska av Ernst Klein. (I)–II. Sthlm, 1925. Front, 447 + 449–883, (6) s. Två svarta ngt nöta hfrbd med upphöjda bind och övre guldsnitt. Omslagen medbundna, i första volymen saknas dock det bakre och det främre är obetydligt solkigt. *375

869.

863. FROST, ROBERT. *Complete poems*. London, 1956. 504 s. Oklbd med obetydligt blekt rygg. *110

Denna samlade utgåva utkom första gången 1951.

864. *Gilgames-epoet*. Tolkat och förklarad av Knut Tallqvist. Lund, 1977. 127 s. Ngt nött pocketbok. *50

På baksidan avtrycks ett avsnitt ur Gunnar Ekelöfs recension, tryckt i *BLM* när denna tolkning första gången utkom 1945.

865. GINSBERG, ALLEN. *Howl and other poems*. USA, u.å. 44 s. Klammerhäftad. Ngt nött och lite gulnad vid ryggen. *110

The pocket poets series number four. Fourth printing. Med en inledning av William Carlos Williams.

866. GOETHE, (JOHANN WOLFGANG VON). *Faust*. Eine tragoedie. Leipzig, 1929. 498, (1) s. Tryckt i rött och svart. Ngt nött oskinnbd. Ryggen defekt överst. Med tillskrift från Inga Lindholm till Olof Lagercrantz daterad julen 1935 och en kopia av tillskriften på bifogad lös lapp. *100

867. GOETHE, JOHANN WOLFGANG VON. *Ur-Faust*. Översättning av Bertil Malmberg. Sthlm, 1957. 111 s. Häftad och oskuren. Reva överst i främre omslag och första bladet. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *300
868. [Gogol] MAGARSHACK, DAVID. *Gogol. A life*. Bristol, 1957. Porträtt, 329 s. & plr. Ljusblått oklbd med lätt nött titelfält. *225
869. GRIEG, MICHAEL. *Guide to the city*. Poems. San Francisco, 1957. (28) s. Klammerhäftad. Lätt nött. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad San Francisco 1958 på titelbladet. *225
- Inköpt under Lagercrantz första resa till USA. I San Francisco introducerades han bl.a. till de aktuella författarna i beat-generationen.
870. HABERMAS, JÜRGEN. *Den rationella övertygelsen*. En antologi om legitimitet, kris och politik. Översättning av Richard Matz. Sthlm, 1984. 229 s. Häftad. Lätt nött, främre omslag med veck. Förlagsstpl på bakre omslags insida. Med dedikation: "Olof Lagercrantz mit freundl. Grüßen J. Habermas". *900
871. HABERMAS, JÜRGEN. *Philosophisch-politische Profile*. Dritte, erweiterte Auflage. Memmingen, 1981. 479, (3 blanka, 4) s. Obetydligt solkigt omslag. Med dedikation "Für Olof Lagercrantz, den Trostspezialisten, mit Dank für ein Buch mit so viel Untröstlichem, Strindbergschem herzlich Ute + Jürgen Habermas". *1000
872. [Habermas] *Verleihung des Theodor-W.-Adorno-Preises der Stadt Frankfurt am Main an Jürgen Habermas am 11. September 1980 in der Paulskirche*. Frankfurt am Main, 1980. 32 s. Häftad och lätt nött. Med dedikation "Für Olof Lagercrantz mit herzlichen Grüßen J. Habermas". *800
- I denna presentationsfolder ingår förutom prismotivering etc. även ett längre bidrag av Habermas själv; "Die Moderne – ein unvollendetes Projekt".
873. HAMSUN, KNUT. *Pan*. Af løytnant Thomas Glahns papirer. Femte oplag. Kristiania, 1914. (4), 242, (1) s. Nött marmorert pappbd med röd titel-etikett i skinn och ngt blekt rygg (Nils Hellmans bokbinderi, Stockholm). Omslaget medbundet. Snedläst. Fula lagningar i marginalen på s. 91 och 95. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad maj 1932. *150
- Lagercrantz har skrivit om sin Hamsunläsning på sanatoriet Mesnalien i Norge. "Jag läser Knut Hamsuns romaner och känner mig vid hans sida som en romantisk skogsvandrare och civilisationshatare. Den Hamsunhjalte – jag minns inte längre vem det var – som under en båtfärd på fjorden kasta-de sin spotska älskades höglackade sko överbord, igenkän-de jag som en bror." Hjälten som kastar skon överbord är denna boks Thomas Glahn.
874. HAMSUN, KNUT. *Pan*. Af løytnant Thomas Glahns papirer. Stavanger, 1919. 213, (2) s. Lätt nött ohalvpergamentbd med gulddornerad rygg och övre guldsnitt, i övrigt oskuren. Ngt skeva pärmar och stötskada överst på ryggen. Med tillskrift till Olof och Martina Lagercrantz från Harald och Erna Ofstad. *400
- Ett av 1000 numrerade ex. av denna upplaga tryckt i 1100 exemplar med anledning av författarens 60-årsdag. Porträttet efter en teckning av Erik Werenskiöld. Även illustrerad med vinjetter av Dagfin Werenskiöld.
875. HEANEY, SEAMUS. *Field work*. USA, 1979. 66 s. Oklbd med skyddsomslag. Bakre omslag med minimal reva. *250
- Första amerikanska upplagan, utgiven samma år som den engelska.
876. HEANEY, SEAMUS. *Poems 1965–1975*. Death of a naturalist. Door into the dark. Wintering out. North. USA, 1980. IX, (1), 228 s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. *180
877. HEMINGWAY, ERNEST. *The sun also rises*. USA, 1927. (6), 259 s. Nött, snedläst och solkigt oklbd med tryckta titeletiketter. Rygg-titeletiketten ngt defekt. Innerfalsarna spruckna. Första blanka bladet loss. Inlagan med några små solkigheter. Med Olof Lagercrantz namnteckning på smutstitelbladet och s. I, den första daterad maj 1932. *250
- Första upplagan utkom året innan.

878. HERAKLEITOS. *Fragment*. I översättning av Håkan Rehnberg och Hans Ruin. Med kommentar av Hans Ruin. Malmö, 1997. 282 s. Häftad. Obetydligt blekt rygg. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från Hans Ruin. *300
Utgiven av Propexus förlag i serien Kykeon.
879. HERODOTOS. *Historia*. Översatt av Claes Lindskog. I–II. Sthlm, 1968. 280, (2) + 262, (2) s. Två obetydligt nötta pocketböcker. Andra volymen med blekt rygg. *80
880. HERONDAS. *Mimer*. Tolkade av Emil Zilliacus. Illustrerade av Yngve Svalander. Uppsala, 1953. 121, (2) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Emil Zilliacus. *150
881. HESSE, HERMANN. *Dikter*. Tolkade av Erik Blomberg, Hans Dhejne, Johannes Edfelt, Olof Lagercrantz, Bertil Malmberg, Arvid Mörne, Irma Nordvang, Gunnar Mascoll Silfverstolpe, Anders Österling. Sthlm, 1946. 83 s. Häftad och oskuren i ngt nött omslag med några fuktfläckar. Fuktbucklig på s. 47–54. *100
Lagercrantz bidrag består av dikten ”Döende soldat” som även ingick i hans debutdiktsamling *Den döda fågeln*.
882. HOMEROS. *Sången om Ilion* (Iliaden). Översättning från grekiska samt inledning och kommentar av Tord Bäckström. Uddevalla, 1972. 464 s. Pocketbok. Lätt nött. Klistrad blank lapp på främre omslags insida. Med spridda anteckningar av Olof Lagercrantz hand. *100
883. HORATIUS. *Epistlar och sista dikter*. Svensk tolkning med inledning och förklaringar av Ebbe Linde. Uddevalla, 1960. 198, (2) s. Häftad och oskuren. Fint exemplar med dedikation till Olof Lagercrantz från översättaren. *160
884. HORATIUS. *Satirer och epoder*. Svensk tolkning med inledning och förklaringar av Ebbe Linde. Uddevalla, 1959. 187, (3) s. Häftad och oskuren. Omslaget med ett obetydligt knöligt hörn. Fint exemplar med dedikation från översättaren till Olof Lagercrantz. *160
885. HUGO, VICTOR. *Samhällets olycksbarn*. (Les misérables). Historisk-romantisk skildring från 1830-talet. Översättning av Hugo Gyllander. Med förord av Hugo Hultenberg och Sten Granlund. I–III. Sthlm, 1911. 192 + 192 + 192 s. Ngt nött och lätt snedläst oklbd med blekt rygg. *80
Boken utgavs på Nordiska förlaget, men bandet bär Björck & Börjessons firmamärke nederst på ryggen. Troligen har firman inköpt en restupplaga och låtit binda den.
886. HÖLDERLIN, FRIEDRICH. *Gedichte*. Weimar, 1920. XI, (1), 342, (2) s. Nött och ojämnt blekt opappbd. Infärgade snitt. Med tillskrift till Olof Lagercrantz. *110
Vem tillskriftens avsändare ”Bo” är har inte gått att utrona.
887. [Hölderlin] MELBERG, ARNE. *Några vändningar hos Hölderlin*. Sthlm/Stehag, 1995. 164 s. + (HÖLDERLIN, FRIEDRICH) *Appendix*. U.o., (1995?). (31) s. Huvudarbetet häftat och lätt nött. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. ”Appendix” klammerhäftat. *200
Appendix innehåller de översättningar av Hölderlindikterna ”Brot und Wein” och ”Die Nympe Mnemosyne” som även finns insprängda i huvudarbetet. I *Appendix* är de satta med det tyska originalet parallellt.
888. HÖSS, RUDOLF. *Kommandant in Auschwitz*. Autobiographische Aufzeichnungen. Eingeleitet und kommentiert von Martin Broszat. Stuttgart, 1958. 184 s. & 1 faksimilplansch. Ngt nött oklbd med blekt rygg och några solkigheter. Rikligt med marginalnoteringar och understrykningar av Olof Lagercrantz hand. *500
Quellen und Darstellungen zu Zeitgeschichte, Band 5, utgiven av Institut für Zeitgeschichte. Tidigare endast utgiven på polska. Lagercrantz recenserade den svenska översättningen av boken som utkom 1960. I sin Dantebok för han sedan ett resonemang med utgångspunkt i en jämförelse mellan den gudfruktiga människan ställd inför helvetet och Höss som bödel i koncentrationslägret.
889. *Isländska mytsagor*. Översatta och kommenterade av Lars Lönnroth. Lund, 1995. 138, (3) s. Opappbd. Med dedikation från Lönnroth till Olof och Martina Lagercrantz. *100
Lönnroth är Lagercrantz systerson.

890. JAMES, HENRY. *Autobiography*. Edited with an introduction by Frederick W. Dupee. A small boy and others. Notes of a son and brother. The middle years. New York, 1956. Front, xiv, 622 s. & plr. Ngt nött och lite solkigt oklbd. Med Olof Lagercrantz namnteckning och egenhändigt skrivna adress "Drottningholm / Sweden". *200
891. JAMES, HENRY. *The house of fiction*. Essays on the novel. Edited with an introduction by Leon Edel. Glasgow, 1956. 286 s. Obetydligt nött oklbd med lätt blekt rygg. *120
892. JAMES, HENRY. *The painter's eye*. Notes and essays on the pictorial arts. Selected and edited with an introduction by John L. Sweeney. Glasgow, 1956. Front, 274 s. Lätt nött och lite solkat oklbd med stötmärke i främre pärmens övre hörn. Blyertsnoteringar på det avslutande blanka bladet. *125
893. JANDL, ERNST. *Dingfest*. Gedichte. Mit einem Nachwort von Hans Mayer. Ulm, 1973. 190, (6) s. Häftad med genomskinligt plastomslag. Dedikation till Olof Lagercrantz och dennes anteckning på s. 138. *400
Ett egenhändigt urval dikter från perioden 1952–71. En del av dikterna publiceras för första gången.
894. JANDL, ERNST. *Sprechblasen*. Gedichte. Darmstadt, 1970. 95, (1) s. Häftad med genomskinligt plastomslag. Obetydligt stukad i nedre främre hörnet. Med dedikation till Olof Lagercrantz daterad Wien, påsken 1974. *400
Andra upplagan, den första utkom 1968. I dedikationen tackar Jandl för Lagercrantz Nelly Sachs-bok.
895. JANIK, ALLAN & TOULMIN, STEPHEN. *Wittgenstein's Vienna*. Trowbridge, 1973. 314 s. & plr. Lätt nött och ngt solkigt oklbd. Omfattande understrykningar och marginalnoteringar av Olof Lagercrantz hand. *200
896. [Johnson] BATE, W. JACKSON. *Samuel Johnson*. USA, u.å. (ej före 1977). Porträtt, xxii, 646 s. & plr. Ngt solkigt oklbd med nött skyddsomslag med några små revor. Någon enstaka bläckmarkering i marginalen. *180
897. JOHNSON, SAMUEL. *Lives of the english poets*. With an introduction by Arthur Waugh. I–II. Oxford, 1952 respektive Edinburgh, 1949. xv, (3), 461, (1) + vi, 493, (1) s. Två lätt nötta blå oklbd. Andra bandet med obetydliga fläckar. *150
898. KAFKA, FRANZ. *Tagebücher*. 1910–1923. Frankfurt am Main, 1951. 735, (2) s. Lätt nött och solkat oklbd. Ett pärmhörn med stötmärke. *140
Erstes bisünftes Tausend av den europeiska utgåvan på S. Fischer Verlag. Utkom ursprungligen på Schocken books i USA.
899. KAPLAN, CHAIM A. *Scroll of Agony*. The Warsaw diary. Translated and edited by Abraham I. Katsh. Bristol, 1966. Front, xvi, 329 s. Oklbd. Omfattande anteckningar och understrykningar i texten av Olof Lagercrantz hand. *250
Kaplans dagbok från ghetton i Warszawa under den nazistiska ockupationen var känd redan under kriget, men troddes förlorad innan den hittades gömd i en oljekanna på en polsk bondgård. Lagercrantz skrev en utförlig anmälan i *Dagens nyheter*, där han förutspår att Kaplans "bok kommer säkerligen under århundraden att betraktas som ett av de stora mänskliga dokumenten från vår tid". Dagboken var också en viktig källa för Lagercrantz när han skulle förstå den historiska och specifikt judiska kontexten kring Nelly Sachs diktning.
900. [Keats] GITTINGS, ROBERT. *John Keats*. Oxford, 1968. Front, xiv, (2), 469 s. & plr. Lätt nött oklbd med obetydligt solkad rygg och en liten fläck på bakre pärm. *250
Andra tryckningen, samma år som första.
901. KIVI, ALEKSIS. *Sju bröder*. Översatt av Elmer Diktonius. Illustrerad av Marcus Collin. Helsingfors, 1948. 430 s. Med inklustrade illustrationer. Ngt nött grönt oklbd. Lite svag i bindningen. Första arket loss. Med dedikation till Hans Ruin underskriven av Thure Svedlin, Elmer Diktonius och Marcus Collin. *300
Hans Ruin var Olof Lagercrantz svärfar. Thure Svedlin var chef för Holger Schildts förlag, som gav ut boken. Lagercrantz menar att "I Sju bröder av Alexis Kivi fanns en direkt kontakt med ett obändigt folkligt liv som saknades i Sverige."

902. *La chanson de Roland*. Publiée d'après le manuscrit d'Oxford et traduite par Joseph Bédier. Paris, 1928. (6), XIV, 351, (6) s. Lätt nött halvpergamentbd med fint handtextad ryggtitel. Blåstänkt övre snitt, i övrigt oskuren. Främre omslag medbundet. Med Olof Lagercrantz förvärsanteckning daterad 1948 på försätsbladet. *150
903. LAWRENCE, D. H. *New poems*. London, 1931. 64 s. Obetydligt nött oklbd. Med tillskrift till Olof Lagercrantz från Inga Lindholm daterad september 1938. *100
904. LAWRENCE, D. H. *The letters*. Edited and with an introduction by Aldous Huxley. Frome & London, 1956. Porträtt, XXXIV, (2), 889 s. Lätt nött oklbd. *250
Utgavs första gången 1932.
905. LAXNESS, HALLDÓR K. *Skaldetid*. Sthlm, 1964. 282 s. Häftad och oskuren. Delvis ouppskuren. Med dedikation till Olof Lagercrantz "med tak för besöget, din Halldór". *500
Självbiografisk essäsamling med texter kring bl.a. Proust, Joyce, Thomas Mann och Martin Andersen Nexö.
906. LICHTENBERG, GEORG CHRISTOPH. *Kladdböcker*. Urval, översättning och efterskrift av Peter Handberg. Malmö, 1991. 250 s. Häftad. Lätt blekt rygg. *150
907. LUCRETIUS. *Om tingens natur*. Översättning till prosa samt inledning och kommentar av Bertil Cavallin. Uddevalla, 1972. 286 s. Lätt nött pocketbok. *75
908. LUKIANOS. *Valda skrifter*. Från grekiskan af Hans Hult. Sthlm, 1915. (8), 153, (1) s. + LUKIANOS. *Valda skrifter*. Från grekiskan af Hans Hult. Ny följd. Sthlm, 1917. VII, (1), 175 s. Lätt nött ohalvpergamentbd med rikt gulddornerad rygg, brun titel-etikett i skinn och övre guldsnitt (Norstedts bokbinderi). Främre omslag medbundna. Titeletiketten med små defekter i hörnen. *350
909. LUXEMBURG, ROSA. *Die Russische Revolution*. Eine kritische Würdigung. Aus dem Nachlass. Herausgegeben und eingeleitet von Paul Levi. U.o., 1922. V, (1), 120, (2) s. Ngt nött och missfärgat oklbd med liten spricka i nedre främre falsen och svag bibliotekssignatur nederst på ryggen. Röda snitt. Med exlibris, talrika stplr och utgallringsstplr från Marx memorial library. *225
910. MACHIAVELLI, NICCOLÒ. *Fursten*. Till svenska av Karin Hybinette. Efterskrift av Erik Lönnroth. Arlöf, 1983. 141 s. Oklbd med skyddsomslag. Omslagsryggen ngt blekt. *150
911. MALCOLM X. *The autobiography*. With the assistance of Alex Haley. Introduction by M. S. Handler. Epilogue by Alex Haley. USA, 1966. XIV, (2), 460, (4) s. Pocketbok. Ngt nött med spår av veck på omslaget. *125
Utkom första gången 1964.
912. MANDELSTAM, NADEZHDA. *Hope abandoned*. A memoir. Translated from the Russian by Max Hayward. Glasgow, 1974. (1), XII, 687, (2) s. Obetydligt nött oklbd. *150
Andra delen av Mandelstams memoarer.
913. MANN, THOMAS. *Bergtagen*. I–II. Uddevalla, 1959. 348 + 370, (2) s. Två nötta och solkiga ohklbd. Enstaka understrykningar i bläck. *175
Karin Boyes översättning har för denna utgåva reviderats av Nils Holmberg. Lagercrantz var sedan ungdomens tuberkulos väl bekant med sanatorievärlden och har i *Min första krets* jämfört sina erfarenheter därifrån med Thomas Manns roman. I dagboken från lungsanatoriet Mesnalien kallar han i Manns efterföljd samhället utanför, de friskas värld, för "slättlandet".
914. MANSFIELD, KATHERINE. *Journal*. Edited by J. Middleton Murry. Norwood, 1946. Porträtt, XVII, (3), 256, (2) s. Lätt nött oklbd. *200
Utgavs första gången 1927.
915. MANSFIELD, KATHERINE. *Letters to John Middleton Murry 1913–1922*. Edited by John Middleton Murry. Glasgow, 1951. Porträtt, VII, (1), 701 s. Obe-

tydligt nött oklbd med blekt rygg. Med Olof Lagercrantz namnteckning och egenhändigt skrivna adress på försättsbladet. *200

916. MAO TSETUNG. *On the question of the national bourgeoisie and the enlightened gentry* (March 1, 1948). Beijing, 1969. (4), 10, (2) s. Klammerhäftad. Lätt nött och lite knölig. *200

Lagercrantz reste 1970 till Kina och rapporterade i en omfattande artikelserie i *Dagens nyheter*. Artikelserien blev även en rapportbok, som dock aldrig publicerades i Sverige. Där emot utkom den på tyska 1971 med titeln *China-Report* och översattes även till spanska. Att föreliggande skrift skulle ha införskaffats i Kina är dock långt ifrån säkert, då denna typ av maoistiskt propagandamaterial spreds i stora delar av världen.

917. MARCO POLO. *Resor i Asien 1271–1295*. Översättning samt inledning och kommentar av Bengt Thordeman. Uddevalla, 1964. 342 s. & I utvikbar karta. Pappomslag med lätt nött skyddsomslag som missfärgats obetydligt vid ryggen. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Bengt Thordeman. *115

918. MARCUS AURELIUS. *Självbetraktelser*. Oskarshamn, 1958. 192, (3) s. Ohklbd. *100
Översättning av Ellen Wester.

919. MARTIALIS, MARCUS VALERIUS. *Insikter och smädelser*. Första samlingen. Böckerna I–IV. Epigram i urval och tolkning av Per Erik Wahlund. Sthlm/Stehag, 1999. 90 s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. Ryggen blekt. Med dedikation till Olof Lagercrantz från översättaren. *150

En andra samling utkom 2002.

920. MELVILLE, HERMAN. *Moby Dick eller valen*. Översättning, inledning och noter: Per Erik Wahlund. Lund, 1994. 534, (2) s. Opappbd med helt obetydliga stötmärken i pärmhörnen. Med dedikation från översättaren till Olof Lagercrantz. *175

Lagercrantz skriver i *Ett år på sextioalet* om *Dagens nyheter*s VD Helge Heilborns starka naturintresse. ”Då han läst en ledare jag skrev en gång om den mjölkvita stillhet, som enligt

Herman Melville i *Moby Dick* kan uppstå i centrum, när de stora spermacetalarna samlas på havet, berömde mig Heilborn och förklarade att jag med detta stycke motiverat min anställning.”

921. [Melville] THOMPSON, LAWRENCE. *Melville's quarrel with God*. Princeton, 1952. 475 s. Dekorerat oklbd. *300

922. MILLER, HENRY. *Big Sur and the oranges of Hieronymus Bosch*. Kingswood, 1958. Porträtt, XII, 355 s. & plr. Lätt nött oklbd. Ryggen svagt missfärgad och med några småfläckar. Två av planscherna med blyertsstreck. Olof Lagercrantz namnteckning på försättsbladet. *350

Original utkom 1957. Lagercrantz besökte Henry Miller i hans villa i Big Sur på sin USA-resa 1958. Han skrev en artikel i *Dagens nyheter* om besöket som finns omtryckt i *Ensamheter i öst och väst*. Blyertsstrecken på planscherna syns vara anvisningar på hur bilderna ska beskåras vid publicering.

923. MILLER, HENRY. *Quiet days in Clichy*. Photographs by Brassai. Paris, Imprimerie Mazarine & Imprimerie Aulard, 1956. 171, (2) s. & plr. Häftad. Obetydligt nött. Inlagan delvis loss mot omslagsryggen, som har några veck. Lite smuts på bakre omslagsfliken. *10000

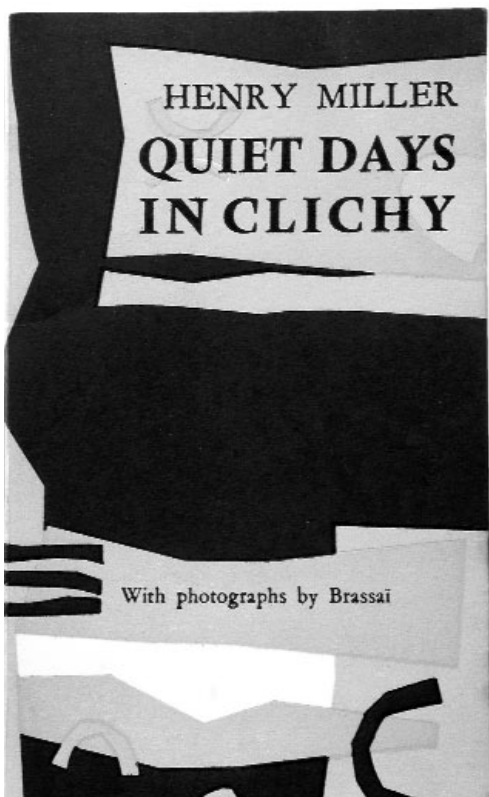
”First and original edition” utgiven av Olympia press i Paris. Omslag av T. Tajiri.

924. MILOSZ, CZESLAW. *Samlade dikter*. Nytolkning och redaktion Nils Åke Nilsson. Sthlm, 1990. 509 s. Oklbd med blindpressad dekor och skyddsomslag. Signerad av författaren på titelbladet. *400

Ett av bibliofilupplagens 325 numrerade exemplar. Det originalträsnitt som ska medfölja saknas dock.

925. [Milton] EMPSON, WILLIAM. *Milton's god*. Edinburgh, 1961. 280 s. Lätt nött oklbd med obetydligt blekt rygg. *175

926. [Mishima] NATHAN, JOHN. *Mishima*. A biography. USA, 1974. XX, 300 s. & plr. Lätt nött oklbd. Med Olof Lagercrantz namnteckning och rikhaltiga anteckningar av hans hand. *250

923.

927. (MONDLANE), JANET. *Maskinskrivet och egenhändigt undertecknat brev till familjen Lagercrantz daterat Genève den 9 maj 1972.* 9 x 14 cm. (2) s. Skrivet på två vykort. I trasigt kuvert med maskinskriven adress. Med några egenhändiga rättelser och tillägg i bläck. *450

Janet Mondlane var änka efter den mördade Frelimo-ledaren Eduardo Mondlane. I detta brev talar hon om sin vistelse i Schweiz, sin nära förestående Moskvaresa och återkallar minnen från sitt senaste besök i Stockholm. Hon avslutar med att uppmana Lagercrantz att besöka henne i Moçambique "for even though we are in war, there is still much love". Med brevet följer också ett tidningsurklipp ur *Herald Tribune* den 9 maj 1972 med påskrift av Mondlane. Urklippet behandlar Vietnamkriget.

928. [Mondlane] *Eduardo Mondlane*. London, 1972. 74, (1) s. & plr. Häftad. Lätt nött. Omslaget med veck. Med prisuppgift i bläck på första bladet. *150
Utgiven som en volym i serien "Great lives" av Panaf books. Märkligt nog utan utsatt författarnamn. Lagercrantz hade träffat Frelimos ledare Eduardo Mondlane i Tanzania 1967 och denne hade även besökt Lagercrantz i Sverige. 1969 mördades Mondlane av en brevbomb.

929. MONTAIGNE, MICHEL DE. *Om fåfänglighet och andra essayer*. Översättning och noter av Lorenz von Numers. Efterskrift av Daniel Andreae. Solna, 1962. 286 s. Opappbd. *50

930. MOORE, MARIANNE. *Like a bulwark*. USA, 1956. 32 s. Opappbd. Helt obetydlig fläck på ryggen. *200

931. MORGENSTERN, CHRISTIAN. *Visor i galgen*. Fria tolkningar efter Christian Morgenstern av Lars Gustav Hellström. Illustrerad av Birger Lundquist. Sthlm, 1948. 65, (3) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött och solkad. Med Hellströms dedikation till Olof Lagercrantz och dennes omfattande anteckningar på de avslutande bladen. *200

932. MUNTHE, MALCOLM. *Sweet is war*. Bristol, 1954. Porträtt, 185 s. & plr. Lätt nött oklbd med blekt rygg. Tejpmärken på porträtt och titelblad. *250
Memoarförfattaren var under andra världskriget i Finland för att hjälpa till med materiel till den svenska frivilligkåren, sedan i Norge under ockupationsfasen för att - efter ett mellanspel i Sverige - såras under fälttågen i Italien mot slutet av kriget. Lagercrantz skriver i *Min första krets* om en Grane Munthe, som han träffar under sin tid på sanatoriet Kors-täppan och blir vän med. De återser sedan varandra i norra Finland under Lagercrantz tid som frivillig. Även i övrigt stämmer biografierna vid en flyktig blick överens. Om det rör sig om samma person som av någon anledning försetts med olika förnamn eller en släkting har inte gått att utrona.

933. NERUDA, PABLO. *Den mjuka orkanen*. Dikter. Tolkade av Sun Axelsson. Sthlm, 1961. 95, (3) s. Häftad, oskuren och ouppskuren. Lite ojämnt blekt omslag. Med dedikation från översättaren till Olof och Martina Lagercrantz. *150

934. NERVAL, GÉRARD DE. *Aurelia*. Översättning av Sigfrid Lindström. Teckningar av Jan Thomæus. Sthlm, 1947. 120, (3) s. Häftad. Lätt nött och med blekt rygg. *80
 Unumrerat exemplar.
935. [Nerval] RHODES, SOLOMON ALHADEB. *Gérard de Nerval*. 1808–1855. Poet, traveller, dreamer. USA, 1951. Porträtt, IX, (3), 416 s. Lätt nött oklbd. *150
936. [Nietzsche] MELBERG, ARNE. *Försök att läsa Nietzsche*. U.o., (2001). 230 s. Häftad. Främre omslag med smärre solkigheter. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz. *225
937. NOVALIS. *Fragment*. I översättning och med efterskrifter av Daniel Birnbaum och Anders Olsson. Malmö, 1990. 190 s. Häftad. Helt obetydligt blekt rygg. *150
938. OFSTAD, HARALD. *The functions of moral philosophy*. A plea for an integration of philosophical analysis and empirical research. Oslo, 1958. 45 s. Häftad. Med dedikation till Olof och Martina Lagercrantz daterad den 30 september 1958. *200
939. OFSTAD, HARALD. *Vår förakt för svakhets*. En analyse av nazismens normer og vurderinger. Trondhjem, 1971. 318 s. Häftad och ngt nött. Med dedikation till Martina och Olof Lagercrantz daterad julen 1971. *750
940. ORWELL, GEORGE. *Essäer*. Inledning och urval av Olof Lagercrantz. Malmö, 1963. 264 s. Pocketbok. Omslaget hårt nött, trasigt i ryggen och med ytliga pappersförluster. Med Martina Lagercrantz namnteckning samt markeringar och strykningar i texten av Olof Lagercrantz hand. *125
 Utgiven av Cavefors/Prisma och Verdandi. Lagercrantz omfattande strykningar finns i essän "I valfiskens buk" som handlar om Henry Miller. Orwell bildar en viktig utgångspunkt för diskussionen kring anarko-syndikalismen och Spanska inbördeskriget i Lagercrantz Dagermanbiografi.
941. ORWELL, GEORGE. *Down and out in Paris and London*. London, 1951. 213, (1) s. Lätt solkat och fläckat oklbd. Med marginalnoteringar och -kommentarer av Olof Lagercrantz hand. *100
 Utkom första gången 1933.
942. ORWELL, GEORGE. *Shooting an elephant and other essays*. Welwyn Garden City, 1953. (8), 212 s. Lätt solkat och fläckat oklbd. Rött övre snitt. Med marginalnoteringar och -kommentarer av Olof Lagercrantz hand. *300
 Utkom första gången 1950. Flera av essäerna som finns med i den samling *Essäer* av Orwell som utkom på Verdandidebatt 1963 i urval av Olof Lagercrantz är hämtade ur denna bok.
943. OVIDIUS. *Metamorphoser*. Förvandlingar. I fullständig svensk tolkning av Harry Armini. Utgiven på uppdrag av Svenska akademien under redaktion och med inledning av Tönnes Kleberg och med register av Bror Olsson. I–II. Malmö, 1969. (2), LVIII, 3–291, (2) s. & plr + 316, (1) s. & plr. Två dekorerade oklbd. *750
944. PAZ, OCTAVIO. *In mir der Baum*. Gedichte. Spanisch und Deutsch. Übertragen von Rudolf Wittkopf. Memmingen, 1990. 279 s. Oklbd med skyddsomslag och Nobelprisgördel. Med dedikation "Para Olof Lagercrantz [sic!] Octavio Paz". *600
 Octavio Paz tilldelades Nobelpriset i litteratur 1990. Lagercrantz och Paz hade samma tyska förläggare, Siegfried Unseld på Suhrkamp.
945. PAZ, OCTAVIO. *The labyrinth of solitude*. Life and thought in Mexico. Translated by Lysander Kemp. USA, u.å. 212 s. Häftad. Lätt nött och med en liten fläck på snittet. Med Olof Lagercrantz understrykningar och kommentarer i blåck. *250
 Eighteenth printing. På det avslutande blanka bladet har Lagercrantz sammanfattat delar av sina intryck: "De mexikanska männen är bortvända, slutna, lika krigare i sagan, man känner rädslan i dem som en stark vittring. Jag känner mig hemma. Som visste jag vad det handlar om, att alltid vara garderad, att inte visa mina känslor, att ändå längta efter en annan historia med mjuka varma stråk. Mannens dilemma".

946. PEPYS, SAMUEL. *The shorter Pepys*. Selected and edited by Robert Latham from The diary of Samuel Pepys, a new and complete transcription, edited by Robert Latham and William Matthews. St Ives, 1993. XLVIII, 1096, (8) s. Pocketbok i större format. Ngt nött. *100
947. PLATON. *Gästabudet och några andra dialoger*. Översatta och försedda med en inledning av E. Weer. Sthlm, 1914. 288, (1) s. Lätt nött dekorerat oklbd med blekt rygg. Svagt brytmärke i bakre pärmen. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad 1937. *80
948. PLATON. *Staten*. I svensk översättning af Magnus Dalsjö. Af kungl. Vetenskapsakademien belönt med Letterstedtska priset. Andra, förbättrade upplagan. Sthlm, 1902. (2), 547, (1) s. Ngt nött samtida hfrbd med upphöjda bind och mörkbrun titeletikett (Serranders tryckeri, Gävle). Ryggen blekt och med en liten fläck. *100
- På titelbladets baksida anges att denna volym "utgör andra delen af Platon, valda skrifter i svensk öfversättning af Magnus Dalsjö".
949. PLUTARCHOS. *Levnadsteckningar över berömda greker och romare*. Urval och översättning av Carl Theander, Ivar Harrie, Hugo Bergstedt. Sthlm, 1947. 831, (1) s. Ngt nött och lätt solkat ohklbd. Med någon enstaka kommentar och diskret markering i marginalen av Olof Lagercrantz hand. *150
- Lagercrantz har bland annat skrivit två sidhänvisningar till levnadsteckningen över Cato.
950. POE, EDGAR ALLAN. *Poems and essays*. Memorial edition. Including memoir by John H. Ingram, tributes to his memory by prof. Lowell and N. P. Willis; with the letters, adresses and poems of the memorial ceremonies at the monumental dedication. U.o., 1880. Porträtt, III—CLXXVIII, 5—395, (7) s. Ngt nött oklbd dekorerat i guld och svart. Infärgat övre snitt. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad februari 1935. Förmodligen saknas ett preliminärblad. *225
- Denna samlingsutgåva utkom första gången 1876. De sex avslutande sidorna är förlagsreklam.
951. POUND, EZRA. *25 dikter*. Tolkningar av Lars Forssell. Sthlm, 1953. 31, (1) s. Klammerhäftad. Omslaget obetydligt missfärgat. Dedikation till Olof och Martina Lagercrantz från översättaren. *300
952. POUND, EZRA. *Personæ*. Collected shorter poems. Glasgow, 1952. 287 s. Obetydligt nött oklbd med blekt rygg. Felskuren vid s. 257. *275
- Första brittiska upplagan av den version av boken som utkom i USA 1949.
953. PROKOPIOS. *Vandalkrigen*. Översättning från grekiskan, med inledning och kommentarer av Sture Linnér. Uddevalla, 2000. 204 s. Opappbd med helt obetydligt nött skyddsomslag. *125
954. PUSJKIN, ALEKSANDR. *Kaptens dotter*. Tammerfors, 1954. 192, (1) s. Häftad och oskuren i lätt nött och helt obetydligt solkat omslag. *90
955. RABELAIS, FRANÇOIS. *Den gudomliga flaskans orakel*. Översättning från franskan av Holger Petersen Dyggve. Illustrerad med teckningar av Gustave Doré. Tammerfors, 1949. 283 s. Lätt nött ohklbd med blekt rygg. Omslaget medbundet. *125
956. RABELAIS, FRANÇOIS. *Den märkvärdiga resan till Bacbuc*. Översättning från franskan av Holger Petersen Dyggve. Illustrerad med teckningar av Gustave Doré. Tammerfors, 1948. 392 s. Lätt nött ohklbd med ngt blekt rygg. Främre omslag medbundet. *125
957. RABELAIS, FRANÇOIS. *Gyckelmakaren Panurge och hans giftasfunderingar*. Översättning från franskan av Holger Petersen Dyggve. Illustrerad med teckningar av Gustave Doré. Tammerfors, 1946. 361 s. Lätt nött ohklbd med ngt nött titeletikett. Omslaget medbundet. *125
958. RABELAIS, FRANÇOIS. *Pantagruel. De törstigas konung*. Översättning från franskan av Holger Petersen Dyggve. Illustrerad med teckningar av Gus-

- tave Doré. Tammerfors, 1945. 256 s. Lätt nött oklbd med lätt solkad rygg. Omslaget medbundet. *125
959. [Rilke] MELBERG, ARNE. *Några vändningar hos Rilke*. Sthlm/Stehag, 1998. 151 s. Häftad. Lätt nött. Med dedikation till "Olof och Martina / nya vändningar från ständigt er Arne". *150
960. [Rilke] *Rainer Maria Rilke und Marina Zwetajewa*. Ein Gespräch in Briefen. Herausgegeben von Konstantin M. Asadowski. Memmingen, 1992. 305, (4) s. Oklbd med lätt nött skyddsomslag. *150
961. RUETZ, MICHAEL. *Nekropolis*. Mit einem Vorwort von Philippe Ariès. Passau, 1978. (110) s. Oklbd med nött och lätt missfärgat skyddsomslag med liten reva. Dedikation från fotografen till Siegfried Unseld och tillskrift till Olof Lagercrantz. *750
Med Reutz fotografier från kyrkogårdar. Dedikationen är prydd med ett citat ur Goethes *Wahlverwandschaften*. Tillskriften är förmodligen skriven av dedikationens mottagare, som var Lagercrantz tyske förläggare. Till Lagercrantz 90-årsdag skrev han en hyllning där han bland annat talar om deras gemensamma kyrkogårdsvandringar i europeiska storstäder.
962. RUSSELL, BERTRAND. *The good citizen's alphabet*. Drawings by Franciszka Themerson. Thronton Heath, 1953. (56) s. Oklbd med ngt nött skyddsomslag. Stötmärke på nedre pärmhörnen. Med förlagets reklammaterial löst bilagt. *300
Ett gott exempel på sprudlande torr brittisk humor.
963. SAPFO. *Dikter och fragment*. Tolkning från grekiskan, inledning och kommentarer Vasilis Papa-georgiou [och] Magnus William-Olsson. Smedjebacken, 1999. 133 s. Opappbd med lätt nött skyddsomslag. Med dedikation: "Olof och Martina, det tog mig nästan 20 år, men nu har jag fått det färdigt. Mycket värme från Magnus." *175
FIB:s lyrikklubbs bibliotek nummer 273.
964. [Scott] PEARSON, HESKETEJ. *Walter Scott*. His life and personality. Bristol, 1954. Porträtt, XI, (1), 295 s. Lite ojämnt blekt grönt oklbd med blekt rygg. Infärgat övre snitt. *150
965. SOFOKLES. *Konung Oidipus*. Tolkad av Emil Ziliacius. Andra upplagan. Sthlm, 1951. 149, (3) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött och med en liten fläck på ryggen. Dedikation till Olof Lagercrantz från översättaren. *150
966. SOLSJENITSYN, ALEXANDER. *En dag i Ivan Denisovitjs liv*. Ungern, 1983. 131 s. Pocketbok. *75
Lagercrantz, som "läst och gripts av" denna bok, fick under en författarkongress i Wien förtroendet att se till att ett brev av Solsjenitsyn blev publicerat. I brevet, ställt till den fjärde ryska författarkongressen, går Solsjenitsyn till häftigt angrepp mot den sovjetiska censurpolitiken. Lagercrantz vågade av risk för röjande av källan inte publicera brevet i *Dagens nyheter*, utan placerade det med hjälp av C. G. Bjurström i *Le Monde*, där det publicerades den 31 maj 1967.
967. [Stein] SPRIGGE, ELIZABETH. *Gertrude Stein*. Her life and work. Illustrated. Bristol, 1957. Porträtt, XV, (1), 277 s. Lätt nött oklbd. Främre pärmhörnen med stötmärken. *250
968. [Stein] *The flowers of friendship*. Letters written to Gertrude Stein. Edited by Donald Gallup. Norwood, 1953. XXVI, (2), 403, (1), XIII, (1) s. Lätt nött blått dekorerat oklbd med blekt rygg. Infärgat övre snitt, i övrigt oskuren. Med Olof Lagercrantz markeringar och understrykningar i blyerts. *450
Med brev av bl.a. T. S. Eliot, Hemingway, Matisse och Picasso. Olof Lagercrantz recension av boken i *Dagens nyheter* medföljer som löst tidningsurklipp.
969. STENDHAL. *A roman journal*. Edited and translated by Haakon Chevalier. Florens, 1959. XX, 285 s. & plr. Lätt nött dekorerat oklbd. *125
970. STENDHAL. *Œuvres intimes*. Texte établi et annoté par Henri Martineau. Frankrike, 1955. XXXV, (1), 1742, (1) s. Obetydligt nött mjukt oskinnbd. Med blyertsanteckningar på försättsbladet och mycket diskreta förstrykningar i marginalerna. *150
Blyertsanteckningarna är inte av Olof Lagercrantz hand men tycks röra honom.

971. SWIFT, JONATHAN. *Resor till flera avlågset belägna länder i världen av Lemuel Gulliver* förutvarande skeppsläkare och sedermera kapten på olika fartyg. Illustrerad av Mark Sylwan. Sthlm, 1964. 371 s. Dekoreras opappbd med infärgat övre snitt och ngt nött skyddsomslag med smärre revor. Lätt snedläst. Delvis med understrykningar och kommentarer i blåck och blyerts. Olof Lagercrantz noteringar på eftersättsbladet. *90

Översatt av Per Erik Wahlund.

972. SWIFT, JONATHAN. *Råd till en ung poet och andra satirer*. Kristianstad, 1985. 185, (5) s. Häftad och oskuren. Lätt nött. Med två noteringar av Olof Lagercrantz hand på sista sidan. *150

Översättning av Per-Olof Hagberg. Utgiven av Eric Fylkeson som nummer 3 i Janusbiblioteket.

973. THEOKRITOS. *Idyller*. Öfversättning af Erland Lagerlöf. Sthlm, 1884. VIII, 216 s. Enkelt brunt klbd med ngt blekt rygg. Rödständta snitt. Omslaget medbundet och lätt solkat. Det bakre med raderad prisuppgift. *100

974. THOMAS, DYLAN. *Intill mjölkhagen*. Ett spel för röster. Sthlm, 1958. 76, (2) s. Häftad och oskuren. Obetydligt nött. Delvis loss i ryggen. Med dedikation till Olof Lagercrantz från översättaren daterad den 21 januari 1958. *225

Utgåva i Panascheserien. Översatt av Thomas Warburton.

975. TJECHOV, ANTON. *Damen med hunden och andra noveller*. Urval och översättning av Asta Wickman. Helsingfors, 1955. 197, (3) s. Häftad och oskuren i ngt nött omslag. Främre omslag med ytterst svaga röda fläckar. *90

976. [Tjechov] MAGARSHACK, DAVID. *Chekhov*. A life. Paulton & London, 1952. Front, 431 s. & plr. Ngt nött oklbd med blekt och fläckig rygg. *225

977. TOLSTOJ, LEO. *Anna Karenina*. Roman i åtta delar. Översättning från ryska originalets tolfte upplaga av Sigurd Agrell. I-II. Sthlm, 1927. 595 + 525 s. Två nöta ohfrbd med gröna titeetiketter. Marmorerade snitt. *75

978. [Unseld] *Der Verleger und seine Autoren*. Siegfried Unseld zum sechzigsten Geburtstag. Baden-Baden, 1984. 242, (9) s. Blått oklbd med skyddsomslag, gördel och transparent extra omslag. Med dedikation till "Lieber Olof / Der geheimnisvolle Schwimmer dankt u dankt herzlich / Dein Siegfried / Okt. 1984." *500

Gratulationskrift till Lagercrantz tyske förläggare och vän Siegfried Unseld utgiven på Suhrkamp. Bland de författare som Unseld gav ut på tyska och som bidragit till denna bok märks, förutom Lagercrantz, Max Frisch, Samuel Beckett, Martin Walser, Hans Magnus Enzensberger, Uwe Johnson, Thomas Bernhard, Zbigniew Herbert, Bohumil Hrabal, Claude Lévi-Strauss, Peter Handke, Jürgen Habermas, Octavio Paz, Paul Feyerabend, György Konrad och E. M. Cioran. Den hemlighetsfulla tillskriften alluderar på Lagercrantz bidrag.

979. VALA, KATRI. *Vår sång*. Lyriskt urval. Svensk tolkning av Elmer Diktonius, Sven Grönvall, Ragna Ljungdell, Arvid Mörne, Joel Rundt och Signe Stenbäck-Lönnberg. Helsingfors, 1943. 105, (1) s. Häftad och oskuren. Nött och loss i ryggen. Med dedikation till "Olof Lagercrantz med varm tacksamhet från Katri Vala" daterad Alberga den 18 februari 1944. *900

Katri Vala tillhörde de viktigaste finskspråkiga poeterna under modernismens genombrottsperiod på 20-talet. Hon verkade även som samhällskritiker och översättare av bl.a. Boye, von Krusenstjerna och Moa Martinson. Olof Lagercrantz engagerade sig i Valas liv och dikning och var med och redigerade den minnesbok som utkom i Finland 1946. I sitt eget bidrag till minnesboken jämför han henne med Karin Boye.

980. [Vala] Katri Vala. *Tulipatsas*. Muistojulkaisu. Borgå, 1946. 364 s. & plr. Lätt nött dekorerat opappbd med skada överst på ryggen och bakre pärmen. *500

Minnesbok över författaren som dött i Sverige 1944. Olof Lagercrantz satt i redaktionen tillsammans med bl.a. Elmer Diktonius. Bidragen är omväxlande på finska och svenska. Bland bidragslämnarna kan nämnas Elmer Diktonius, Johannes Edfelt, Sven Grönvall, Olof Lagercrantz, Ebbe Linde, Arnold Ljungdal, Ragna Ljungdell, Henry Peter Matthis, Hagar Olsson, F. E. Sillanpää och Fredrik Ström. Ett tidningsurklipp med Ragna Ljungdells dödsruna över Katri Vala i *Stockholms-tidningen* medföljer.

981. WALLIS, CHARLES L. *Stories on stone. A book of American epitaphs.* USA, 1954. xv, (1 blank), 272 s. Lätt nött ohklbd med liten fläck på ryggen. Med Olof Lagercrantz namnteckning och adressuppgifter på försättsbladet samt förstrykningar i marginalerna och någon enstaka handskrivna kommentar. *400

Boken kan snarast betraktas som en kommenterad citatsamling och avtrycker flera hundra sorgsna, dråpliga, humoristiska, långa, korta, historiskt intressanta eller felstavad gravinskriftioner. Lagercrantz har skrivit mycket om kyrkogårdar och då även citerat inskriftioner på gravstenar. En av hans mest berömda dikter, "Agnes Charlotta", som börjar "Ingen vårdar min grav och ingen minnes mig gärna / aldrig i dödsrikets natt när mig en levande röst" kan väl också sägas vara ett försök i genren. I sin Ekelöfbok skriver Lagercrantz om en episod då en bekant bett honom författa en gravtext för en avliden släkting. "Gunnar blev intresserad och fantiserade om firma Ekelöf-Lagercrantz som tog emot beställningar på gravstenar och levde flott därpå."

982. WEISS, PETER. *Konvalescensdagbok.* Kristianstad, 1993. 219 s. Häftad. Med tillskrift av författarens änka, Gunilla Palmstierna-Weiss, till Olof och Martina Lagercrantz. *150

Postumt utgiven av Bonniers. Översättning av Ulrika Walenström. Boken skrevs 1970–71 efter författarens första infarkt.

983. WEISS, PETER. *Laokoon oder über die Grenzen der Sprache.* Rede anlässlich der Entgegennahme des Lessingpreises der Freien und Hansestadt Hamburg am 23. April 1965. Hamburg, 1965. 26 s. Häftad. Med dedikation: "Käre Olof / tack för en mycket givande kväll! Din Peter Weiss / Sthlm 28/9 65". *1500

984. WEISS, PETER. *Notiser om det kulturella livet i Demokratiska republiken Viet Nam.* Sthlm, 1969. 147, (1) s. Häftad och lätt nött. Med dedikation "Till Olof och Martina ang: preludium över 'konstens' odödlighet / tillgivne Peter 2/3 69". *2500

Lagercrantz hade 1966 fått bära hundhuvudet inför Kaj Bonnier när *Dagens nyheter* införde en artikel av Weiss där han jämförde USA:s krigsförbrytelser i Vietnam med nazisternas terrorhandlingar. Mycket annat förenade dock Lagercrantz och Weiss än motståndet mot Vietnamkriget. Redan på 40-

talet hade Lagercrantz som recensent uppmärksammat den unge Weiss, och bl.a. intresset för Dantes *Den gudomliga komedin* hade gjort dem till nära vänner.

985. [Weiss] BERGH, MAGNUS. *Mörkrets litteratur.* Peter Weiss i Motståndets estetik. Uddevalla, 1999. 107 s. Oklbd med skyddsomslag. Dedikation "till Olof med tack för all den uppmuntran du givit mig under åren / Magnus". *200

986. [Weiss] Peter Weiss. U.o., (1982). (3) s. Lätt missfärgad och lite knölig. *300

Programmet vid Weiss begravning. Lagercrantz höll ett tal under ceremonin.

987. [Wells] Henry James and H. G. Wells. A record of their friendship, their debate on the art of fiction, and their quarrel. Edited with an introduction by Leon Edel & Gordon N. Ray. Bungay, 1958. Front, 272 s. Obetydligt nött oklbd med infärgat övre snitt. *160

Utöver de båda vännernas egna författarskap hör Joseph Conrads till de flitigast diskuterade. Lagercrantz understryker i sin Conradbok framför allt H. G. Wells betydelse för Conrad.

988. VERGILIUS. *Georgica* i G. J. Adlerbeths översättning. Utgiven av Jan Mogren. Lund, 1967. 104 s. Lätt nött pocketbok. *50

Utkom första gången 1807.

989. WIESENTHAL, SIMON. *Solrosen.* Med inledning av Olof Lagercrantz. Sthlm, 1970. 166 s. Häftad och oskuren. Lätt nött. *140

990. WILLIAMS, WILLIAM CARLOS. *Selected Poems* with an introduction by Randall Jarrell. U.o., u.å. (tidigast 1949). xix, (1 blank), 140 s. Oklbd. Ett hörn lite stukat. Med Olof Lagercrantz namnteckning daterad San Francisco den 13 maj 1958. *125

Inköpt under Lagercrantz första resa till USA. I San Francisco introducerades han bl.a. till de aktuella författarna i beat-generationen.

991. WILSON, EDMUND. *Axel's castle. A study in the imaginative literature of 1870–1930.* London & Glasgow, 1962. 256 s. Pocketbok. Ngt nött. Med no-

teringar och förstrykningar i marginalerna av Olof Lagercrantz hand. *110

Innehåller en enligt Lagercrantz "skarpsinnig och personlig Joyceuppsats som de efterföljande amerikanska Joyceforskarna gärna citerar". Den innehåller också en Proust-essä som finns med i den resonerande bibliografi som avslutar Lagercrantz Proustbok.

992. WITTGENSTEIN, LUDWIG. *Letters to Russell, Keynes and Moore*. Edited with an introduction by G. H. von Wright assisted by B. F. McGuinness. London, 1974. (6), 190 s. Oklbd med obetydligt nött skyddsomslag. Omslagets rygg blekt och ett pärmhörn lite stukat. Med dedikation från von Wright till Olof och Martina Lagercrantz. *1750

Lagercrantz berättar i *Ett år på sextioalet* att "För Martina och mig spelade det stor roll att Georg-Henrik och Elisabeth von Wright upplevde världen som vi. Hans auktoritet i den filosofiska världen var självklar. För Dagens nyheter och för mig var han dessa år ett aktivt stöd. Han hade flyttat tillbaka till Finland från sin professur i Cambridge där han efterträtt sin vän Wittgenstein. Han stod i ständig kontakt med en stor del av världens intellektuella elit och genom honom fick jag information och impulser."

993. WITTGENSTEIN, LUDWIG. *Vermischte Bemerkungen*. Eine Auswahl aus dem Nachlass herausgegeben von Georg Henrik von Wright unter Mitwirkung von Hikki Nyman. Baden-Baden, 1977. 168, (6) s. Opappbd. Dedikation från von Wright till Olof Lagercrantz och någon enstaka anteckning av den senares hand. *1500

Vid Wittgensteins ord "Ehrgeiz ist der Tod des Denkens" har Lagercrantz antecknat "Russell är avsedd".

994. VOLTAIRE, (F. M. A. DE). *Candide eller optimismen*. Sthlm, 1953. 175 s. Häftad och oskuren i ngt nött omslag. Lätt snedläst. Bläckstreck på första bladet och några blyertsnoteringar och understrykningar i texten. *125

Översättning av David Sprengel. I *Dagbok* skriver Lagercrantz att *Candide* är en av de tre böcker som han läser om "minst en gång om året".

995. WOOLF, VIRGINIA. *A writer's diary*. Being extracts from the diary of Virginia Woolf. Edited by Leonard Woolf. Frome & London, 1953. x, 372, (2)

s. Orange oklbd med infärgat övre snitt. Ngt stött vid övre delen av ryggen. *350

996. WOOLF, VIRGINIA. *The common reader*. Second series. Fifth impression. London & Bradford, 1948. 270 s. Lätt nött oklbd med hårt blekt rygg och några småfläckar. *125

Utkom första gången 1932.

997. [Woolf] GORKIJ, MAXIM. *Reminiscences of Leo Nicolayevitch Tolstoi*. Authorized translation from the Russian by S. S. Koteliensky and Leonard Woolf. Second edition. Richmond, Pelican press, 1920. 77 s. Häftad i ngt nött opappomslag. Ryggen defekt och falsarna med sprickor. *200

Utkom först på ryska 1919. Den första amerikanska upplagan publicerades samma år som denna andra upplaga, vilken dock är något utvidgad. Publicerad av Leonard och Virginia Woolf på Hogarth press. En svensk översättning utkom på Ringförlaget 1932.

998. XENOFON. *Kyros expeditionen. Anabasis*. Översättning från grekiska samt inledning kommentarer och en efterskrift, De tiotusendes väg, av Ebbe Linde. Uddevalla, 1972. 319 s. Opappbd. Infärgade snitt. Med dedikation till Olof Lagercrantz från Ebbe Linde med ett citat från Cicero. *175

Cicerocitatet "Verba tantum affero quibus abundo" är ett försvar eller kanske snarare en förklaring till varför Cicero inte gjorde någon originell insats på filosofins område utan mest översatte från grekiska förebilder och gav dem latinska dräkt. Här står citatet väl för Ebbe Lindes poetiska insatser, som också de till största delen bestod av översättningar.

999. YEATS, WILLIAM BUTLER. *Poems*. London & Woking, 1923. Grav. porträtt, xv, (1), 314, (1) s. Fint blått blindpressat oklbd med blekt guldornerad rygg. Tillskrift på försättsbladet. *100

Denna utgåva utkom första gången 1899.

1000. ØVERLAND, ARNULF. *Sverdet bak døren*. Dikt. Oslo, 1956. 124 s. Dekorerat oklbd. Med dedikation till Olof Lagercrantz. *400

Øverland satt under kriget fängslad, först på Grini och sedan i Sachsenhausen, på grund av sitt engagemang mot nazismen och den tyska ockupationen.

Om hon varit i Sverige, uttryckt
att hon var i Sverige. Uttryckt 1. 73

Om möjlighet. in skilda varningar 97

Varonans vid 173 kallade de djupa jorden som varis -
Tänkt: som lyft till fast vid en jordenom.

Massiva = sjukdom. = orsak i omvänt lyft 2. Tenor
O detta verk inte skrivna!

Vi kommer inte att ha förtroende. Det
är de första nya varningar. Det
kan inte i slut höger till handa.
Om något om att de handa
särskilt ha betydelse var.

Chronikerna dansa till d med 25 okt 1940
vid 1944

Men för inte för en de världen eller världens
morden. I 3 dömda handboken är både obloggshet
trakt om korruption värld till för. Det är dock
blott bilden av det nästan som ser.

fråga om skuld vid 307

INNEHÅLL

INLEDNING	
MIN FÖRSTA KRETS	I–5I
FÖLJESLAGARE	52–277
<i>Erik Axel Karlfeldt</i>	52–6I
<i>Agnes von Krusenstjerna</i>	62–64
<i>Stig Dagerman</i>	65–8I
<i>Dante Alighieri</i>	82–89
<i>Nelly Sachs</i>	90–I0I
<i>James Joyce</i>	I02–I16
<i>August Strindberg</i>	I17–I65
<i>Joseph Conrad</i>	I66–I86
<i>Marcel Proust</i>	I87–204
<i>Gunnar Ekelöf</i>	205–267
<i>Emanuel Swedenborg</i>	268–277
ÄLDRE BÖCKER	278–353
SVENSK LITTERATUR	354–792
UTLÄNDSK LITTERATUR	793–I000